

TAMPEREEN LÄNTISEN KESKUSTAN VISIO WEST+

YHTEISTOIMINNALLINEN CHARRETTE LÄNTISEN KESKUSTAN SUUNNITTELUSSA

HAASTE JA LOPPUTULOS

HAASTE

Kaupungin keskustassa historia, aikaisemmat suunnitteluratkaisut ja poliittiset painotukset luonnollisesti määrittävät alueen jokaista neliösenttimetriä. Samaan aikaan kaupunkistrategia asettaa useita haasteita, koska Tampere on julistanut pyrkivänsä hiilineutraaliksi jo vuoteen 2030 mennessä eli viisi vuotta aikaisemmin kuin muu Suomi. On totta, että suomalaiset rakastavat kunnon kilpajuoksua, mutta Tampereen läntisen keskustan suunnittelusta vastaavilla on edessään joukko pulmia, joihin kaivataan selkeitä vastauksia. Sellaisia ovat muun muassa seuraavat seikat:

- Kävelyn ja pyöräilyn lisääminen ja autoilun vähentäminen.
- Tuhansien uusien asukkaiden houkutteleva alueelle samalla, kun säilytetään tärkeitä viheralueita ja vapaa-ajan mahdollisuuksia, jotka vaikuttavat viihtyvyyteen.
- Kaupallisen ytimen vahvistaminen pysäköintipaikkojen vähentymisestä huolimatta.
- Julkisen ja yksityisen sektorin välisten yhteishankkeiden ja tiimityön aktivoiminen tilanteessa, jossa osapuolten välillä ei aina vallitse luottamusta.
- Keskustorin kehittäminen Tampereen tärkeimpänä aukiona: miten Keskustoria tulisi käyttää tulevaisuudessa?
- Miten vetovoimatekijöitä voisi lisätä ja kulttuurilaitoksia tukea?

- Miten tärkeät työpaikat voisi säilyttää läntisessä keskustassa, kun muualla Tampereella kehitetään jatkuvasti uusia yritysalueita
- Näitä ja monia muita kysymyksiä on pohdittu monitoimisen yhteissuunnitteluprosessin aikana.

TAMPEREEN LÄNTISEN KESKUSTAN VISIO: WEST*

Visiotyön charrette-prosessin aikana nousi esiin keskeisiä teemoja, jotka esiteltiin tamperelaisille suorassa verkkolähetyksessä keskiviikkona 30. syyskuuta 2020. Yksi teemoista oli Keskustorin kehittäminen WEST*-vision sydämenä: luodaan uusi talvipuutarha, liikumiskeskus, uusia kävelysiltoja ja innostavia tapah-tumia vuoden ympäri sekä uudenlainen elävä ja monikäyttöinen kaupunkikortteli, ”kulttuurisilmukka”, joka yhdistää kaikki läntisen keskustan kulttuurikohteet toisiinsa. Toinen keskeinen teema oli WEST*-alueen puistojen ja viheralueiden elävöittäminen uusien, aktiiviseen liikkumiseen perustuvien kulkuyhteyksien avulla: tähän sisältyy myös Kauppakadun muuttaminen kävelypainotteiseksi ja sen yhdistäminen uutta elämää saavaan Hämeenpuistoon. Kolmantena aiheena esiin nousivat asumisen ja pysäköinnin kehitysmahdollisuudet sekä rakennuskorkeuteen liittyvät linjaukset läntisen keskustan keskeisellä alueella.

”Tutustuimme alueen muihin yrityksiin ja kaupunginvaltuuston väkeen kokonaiskuvan hahmottamiseksi – nyt kaikki näkevät koko vision. Jatkossa ymmärrämme kokonaiskuvaa paremmin, ja se helpottaa päätöksentekoa.”

YHTEISTOIMINNALLINEN CHARRETTE

1.1 Miksi yhteistoiminnallinen charrette?

1.2 WEST*-prosessi

SUUNNITTELUALUSTUS

2.1 Sidosryhmien tavoitteet

2.2 Asiantuntijoiden suunnittelualustus

2.3 Yleinen suunnittelutyöpaja tamperelaisille

2.4 Avainteemat

VISIO WEST*

3.1 Yhteissuunnittelun konsepti

3.2 Vision yleissuunnitelma

3.3 ”Kesyttetään autot” - liikkuminen

3.4 Pohjois-eteläakseli: vihreä yhteys

3.5 Itä-länsiakseli: yhdistetään kulttuurikohteet

3.6 Keskustori - Tampereen sydän

3.7 Yhdeksän korttelin kaupallinen ydin

3.8 Lisää asumista keskustaan

3.9 Yritys- ja työpaikka-alueet

3.10 Vesi vetovoimatekijänä - Tammerkoski ja Ratinan suvanto

INNOVAATOT JA KESTÄVYYS

4.1 Älykkäät ratkaisut WEST*-alueella

4.2 GreenScenario ilmastosopeuttamisessa: digityökaluja päätöksenteon tueksi

4.3 Kestävän kehityksen tavoitteita ja suunnittelutyökaluja

JATKOVAIHEET

5.1 Vision päätekijät

5.2 Seuraavat vaiheet Tampereen kaupungille

5.2 Poliitiikka ja WEST*-kaupunkitiimi

LIITTEET

6.1 Avoin osallistumisalusta verkossa

6.2 Verkkokysely taloyhtiöille

6.3 Käytännön suunnittelutyöpajat

6.4 WEST*-vision näyttelytaulut

6.5 Viiden tähden keskusta -näyttelytaulut

8

10

15

16

18

20

24

38

42

52

68

76

94

100

112

114

124

128

130

138

140

142

146

148

158

178

184

SISÄLTÖ

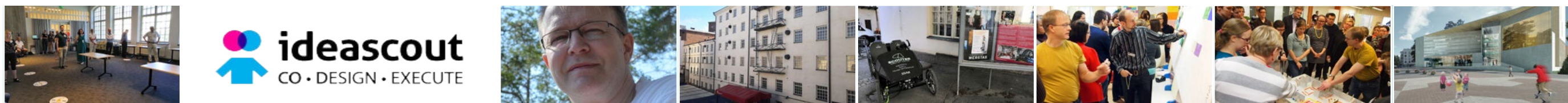
Seuraavat yhteistyökumppanit osallistuivat WEST*-visiotyöhön

	TAMPERE	Tampereen kaupunki
	D-KULMA OY	Raitiotieallianssi
	EQ	D-Kulma
	FINNPARK	EQ
	LAHTISET YHTYMÄ	Finnpark
	Metsä	Lahtiset Yhtymä
	PIRKANMAA	Metsä Group/ TAKO
	SÄRKÄNNIEMI	POK/ Sokos
	SPONDA	Särkänniemi
	FINLAYSONIN ALUE	Sponda
	VTS KODIT	Varma
		VTS-Kodit

KAIKKI VISIOON SISÄLTÄVÄT SUUNNITELMAT EIVÄT OLE KAUPUNGIN TAI MUIDEN YHTEISTYÖKUMPPANEIDEN VOIMASSA OLEVIEN SUUNNITELMIEN JA MALLIEN MUKAISIA. VISIOTYÖSSÄ PYRITTIIN TUOMAAN VAPAASTI KESKUSTELUUN UUSIA NÄKÖKULMIA, MISTÄ JOHTUEN TOIVEENA OLI TEHDÄ MYÖS ESITYKSIÄ, JOTKA EIVÄT VASTAA VOIMASSA OLEVIA PÄÄTÖKSIÄ TAI SUUNNITELMIA. ESITETTYJEN SUUNNITELMIEN TOTEUTTAMISKELPOISUUTTA JA JATKOKEHITYSTÄ TARKASTELLAAN TARVITTAESSA MYÖHEMMIN.

TOIMITUS
JULKAISIJA: TAMPEREEN KAUPUNKI
VISIOINTITYÖRYHMÄ: JTP (LONTOO), EBLE MESSERSCHMIDT PARTNER (TÜBINGEN), ANDREW CAMERON ASSOCIATES (LONTOO), RAMBOLL STUDIO DREISEITL (HAMPURI), IDEASCOUT (TAMPERE)
PROSESSIN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS: VON ZADOW INTERNATIONAL
TAITTO: ANDREAS VON ZADOW
GRAFIikka: JTP, FRED LONDON, VERNÄ HAHTOLA
TOIMITTAJAT: MIKKO SIITONEN, FRED LONDON, ANDREAS VON ZADOW

RAPORTIN SUOMENKIELINEN KÄÄNNÖS: TRANSLATINKI OY
WEST*-VISIOTYÖRAPORTTI SISÄLTÄÄ OTTEITA, JOTKA ON JULKAISTU SELLAISINAAN TAI OSITTAIN TAMPEREEN KAUPUNGIN JA SEN YHTEISTYÖKUMPPANIE AKAISEM- MISSA KAUPUNKISUUNNITTELUASIAKIRJOISSA.
S. 8–9: VISIO TULLI*-ALUEESTA. YHTEISTOIMINNALLINEN CHARRETTE-PROSESSI TAMPEREEN KESKUSTAN KEHITTÄMISEKSI. SUOM. TRANSLATINKI OY.
S. 20–21 JA 38–39: TAMPEREEN LÄNTISEN KESKUSTAN VISIOTYÖ – SUUNNITELMAE- SITE 30. SYYSKUU 2020. SUOM. RAMBOLL FINLAND OY.

LÄNTISEN KESKUSTAN VISIOTYÖ

TAMPERE WESTERN CENTRE • VISION WORKS • FEBRUARY - SEPTEMBER 2020

VON ZADOW INTERNATIONAL

RTT

ERI-MEYERICHMIDT PARTNER

IDEASPACE

SAMOGL

TAMPEREEN KAUPUNKI

1

YHTEISTOIMINNALLINEN
CHARRETTE

1. ERITTÄIN MONIMUTKAISET TILAN- TEET

Charrette-työpajat ovat erinomainen menettelytapa tilanteissa, jotka koskevat lukuisia sidosryhmiä ja liittyvät strategiaan ja erittäin merkittäviin kaupunki-suunnittelupäätöksiin, koska ne mahdollistavat kaikkien ympäristöllisten, poliittisten ja taloudellisten intressien oikeudenmukaisen ja läpinäkyvän huomioimisen.

2. AIKAISEMMAT PROSESSIT EIVÄT TUOTTANEET TULOSTA

Charrette-prosessi tilataan usein, kun normaalit kehitystyökalut kuten arkkitehtuurikilpailut eivät ole tuottaneet tyydyttävää tulosta. Joskus charrette-työpajoja käytetään ratkaisemaan konflikteja ja pattitilanteita, jotka ovat tärkeän tulevaisuuden kehityksen tiellä.

3. ULKOPUOLISTEN TUOREITA NÄKEMYKSIÄ

Charrette-prosessin kannalta on olennaista, että sitä johtaa ulkopuolinen, kokenut ja monialainen ammatillisryhmä. Tiimin jäsenten riippumattomat ja neutraalit näkemykset mahdollistavat paikalliset prosessit ja sellaisten suunnitteluohdotusten tuottamisen, jotka vastaavat alustusta, heijastelevat aikaisemmin esitettyjä ideoita ja huomioivat sidosryhmien toimintasuunnitelmat. Ne saattavat tarjota uusia ajatusmalleja pitkään jatkuneisiin ongelmiin.

4. VIESTINNÄN VAUHDITTAMINEN

Charretten perusajatus on saattaa sidosryhmät yhteen, mikä kannustaa näkökantojen ja ajatusten vaihtoon samalla, kun osallistujat kehittävät yhdessä ratkaisuja. Se luo liikevoimaa, jonka tuottamiseen kaikki sidosryhmät ovat tervetulleita vaikuttamaan mukaan lukien julkisen ja yksityisen sektorin toimijat ja paikalliset, alueelliset ja jopa kansalliset viranomaiset. Tämän aikaansaaminen ei ole aina helppoa, mutta koska charrette ei luo pelkästään foorumia, jossa voi tulla nähdyksi ja kuulluksi, vaan myös mahdollisuuden vaihtaa ja tuottaa uusia ajatuksia,

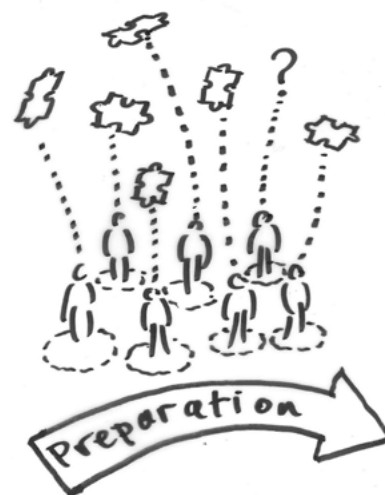
jopa kaikkein merkittävimmät toimijat osallistuvat yleensä niihin. Tämä puolestaan mahdollistaa projektiviestinnässä sellaiset läpimurrot, joita ei perinteisiä suunnitteluprosesseja käytettäessä todennäköisesti syntyisi.

5. PAREMPIA PÄÄTÖKSIÄ

Kaupunkisuunnittelutilanteen läpikäyminen yhdessä niin, että kaikki eri sidosryhmät ja päätöksentekijät voivat osallistua keskusteluun ja kehittämistyöhön, tuottaa huomattavasti paremman käsityksen tilanteeseen liittyvistä ongelmista sekä asioista, joita tulee tai ei tule tehdä. Tuloksena päätökset, kuten julkiset suunnitteluohjeet ja yksityiset sijoitukset, pystytään tekemään huomattavasti parempaan tietopohjaan nojaten.

6. LISÄRESURSSIT

Charrette-prosessit tuottavat usein enemmän kuin alkuperäisessä alustuksessa on arvioitu. Luovan työn, jännittävien tulosten ja tulevaisuuden mahdollisuuksien innoittamana joukkoon liittyy uusia sidosryhmiä ideoineen, kun ne ymmärtävät hankkeen kaikkia osapuolia hyödyttävän luonteen. Charrette-työpajojen osallistujat löytävät usein uusia julkisen rahoituksen tapoja, joilla tuetaan hankkeen toteutumista. Charrette-raporttia voidaan myös hyödyntää erinomaisena erilaisten tulevien aloitteiden markkinointityökaluna.

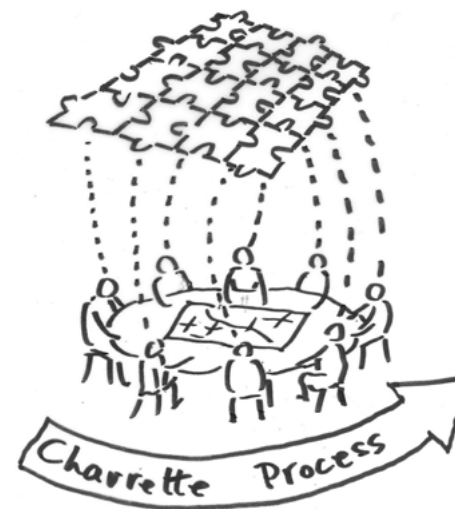

7. NOPEAMPI KEHITYS

Yhteistoiminnan kautta suuri joukko tärkeiden sidosryhmien jäsenistä ja päätöksentekijöistä saa paremman käsityksen tilanteen monimutkaisuudesta, mikä helpottaa jatkotoimia; charrette-työpajoilla on läpimurtovaikutus, joka voi nopeuttaa kehitysprosessin etenemistä.

8. TOIMIVAMPIA TULOKSIA

Charrette-prosessin holistinen näkökulma toimii perustana yhtenäisemmille ratkaisuille: ilman yhenäistettyä suunnittelua ei saada aikaiseksi korkealatuista ja paikkaidentiteettiä luovia ratkaisuja. Alueen tuleville käyttäjille ja asiakkaille tarkoitettujen tilojen, palveluiden ja käyttötarkoitusten suunnittelu ei saa perustua yksilölliseen laatikkoajatteluun tai yksityisessä omistuksessa olevien kiinteistöjen rajoihin. Charrette-työpajat antavat osallistujille mahdollisuuden luopua laatikkoajattelusta, jolloin tulokset ovat kaikkien kannalta toimivampia.

Charrette-prosessissa eri sidosryhmien ja yksittäisten ihmisten ajatuksista pyritään muodostamaan yhteinen tahtotila, joka on suunnittelun perusta.

9. PAREMPAA KESTÄVYYTTÄ

Yhteistoiminnallinen ajattelu johtaa integroidumpiin, kestävämpiin ja ihmislähtöisempiin ratkaisuihin, jotka tukevat sosiaalista elämää ja terveyttä sekä lisäävät resurssien jakamista, infrastruktuuria ja kestävää liikkuvuutta.

10. VALMISTAUTUMINEN JULKISEEN OSALLISTUMISEEN

Charrette-työpajat tarjoavat turvallisen, luottamuksellisen ilmapiirin, joka mahdollistaa läpinäkyvän ja luovan viestinnän sidosryhmien välillä. Valinnaisena jatkotoimenpiteenä prosessiin voidaan osallistaa myös laajempi joukko ihmisiä yhteisösuunnitteluprosessien kautta.

11. TIIMIN RAKENTAMINEN

Erittäin monimutkaisissa ja paineenalaisissa hankkeissa charrette-prosessi auttaa tunnistamaan avaintemoja ja viestimään niistä erilaisista toimijoista ja aloitteentekijöistä koostuvalle tiimille. Tyypillisesti tämä johtaa toimijoita yhdistävään tiiviiseen yhteistyöhön sen sijaan, että jokainen niistä toimisi itsenäisesti aiheuttaen konflikteja osapuolten välillä.

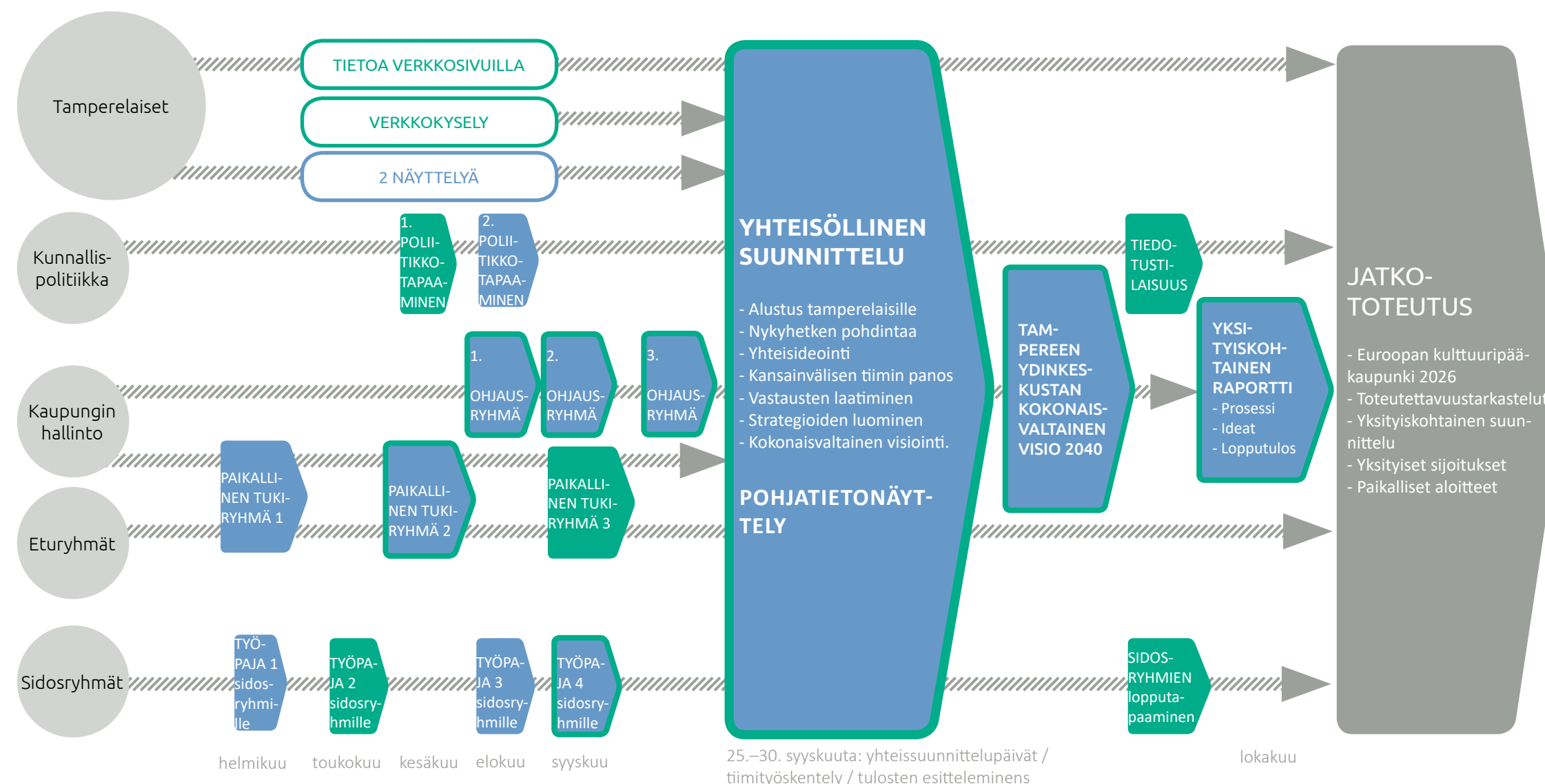

1.2 WEST+ PROSESSI

YHTEISTOIMINNALLINEN CHARRETTE 11

LÄNTISEN KESKUSTAN VISIOTYÖ

TAMPERE WESTERN CITY • VISION WORK

WEST+-PROSESSIN SUUNNITTELU

Tampereen kaupunki yhdessä keskustan kiinteistönomistajien kanssa kutsui Von Zadow Internationalin ja JTP:n johtaman kansainvälisen tiimin toteuttamaan yhdeksän kuukauden mittaisen, sidosryhmiä ja kaupunkilaisia laajemminkin osallistavan charrette-prosessin, jonka aikana syntyi visio nimeltä WEST+ kaupungin läntisen keskustan kehittämiseksi.

Yhdeksänkuuisessa prosessissa oli mukana laaja joukko asiantuntijoita, kaupungin suunnitteluyksiköitä, eturyhmiä ja poliittisten puolueiden edustajia.

Yleisölle avoimen Tampere WEST+ -charretten aikana järjestettiin sidosryhmille useita työpajoja ja tapaamisia, kävely- ja pyöräilykierroksia sekä kaikille avoimia käytännön suunnittelutyöpajoja.

Odottamattoman COVID-19-tilanteen vuoksi moni fyysinen tapaaminen täytyi korvata verkkopohjaisella viestinnällä, ja se osoittautui hämmästyttävän tuottoisaksi menetelmäksi. Yhteydenpidon ja kokousten määrä kasvoi ajan mittaan, ja lopulta visiointiprosessiin osallistui tavalla tai toisella yli 750 henkilöä.

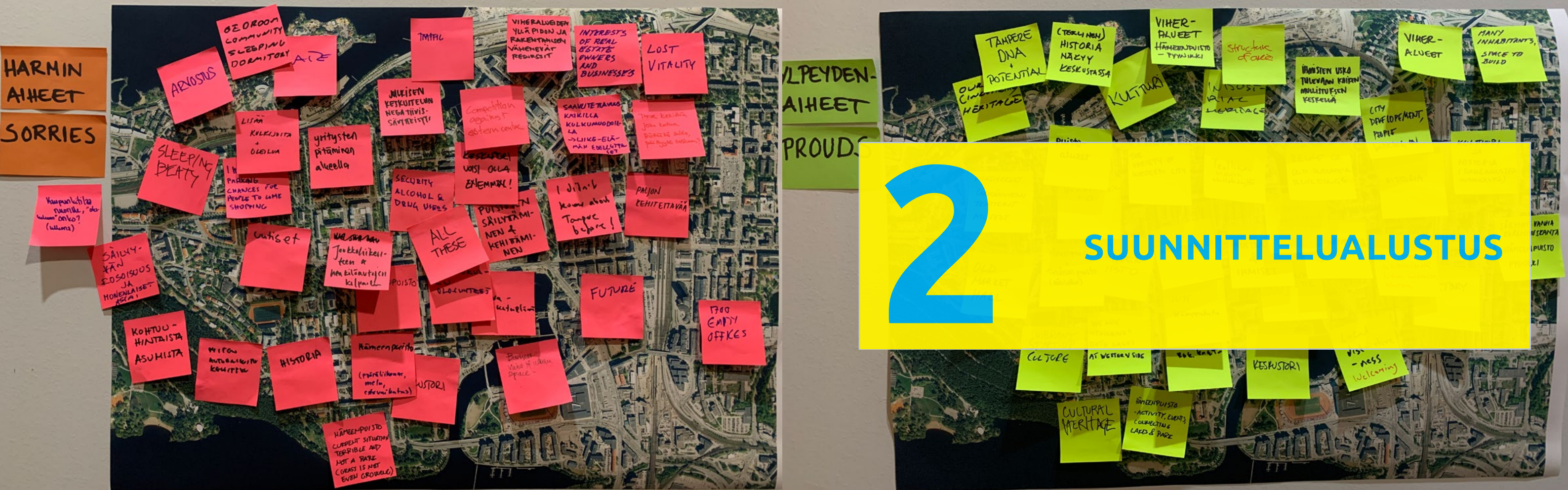
Tamperelaisia pyydettiin kertomaan näkemyksiään ja tulevaisuuden haaveitaan verkossa toteutetun karttakyselyn avulla. Tamperelaiset kutsuttiin myös osallistumaan kaksipäiväisiin avoimiin yhteissuunnittelupäiviin.

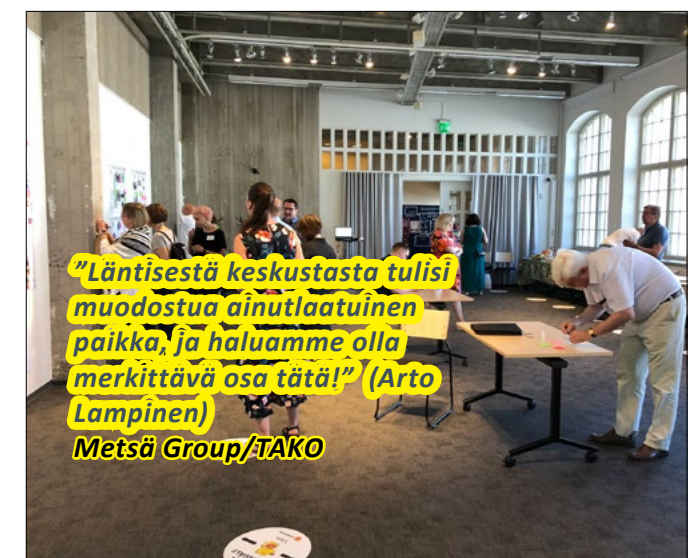
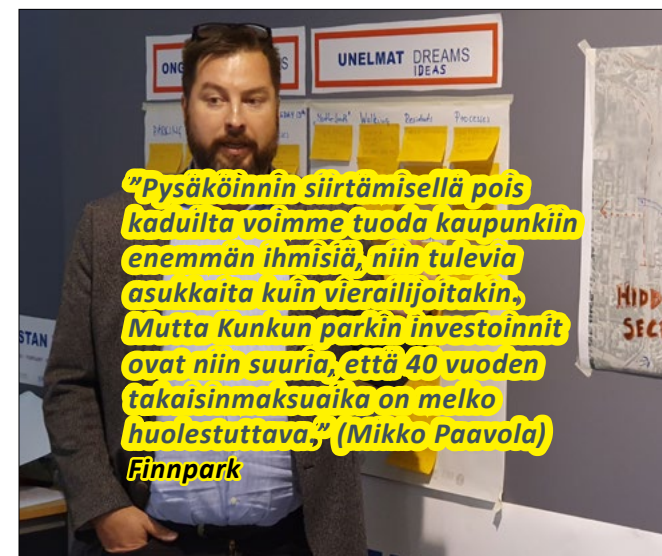
Kansainvälinen työryhmä mahdollisti monitahoisen, osallistavan prosessin, jonka avulla lisättiin osapuolten yhteisymmärrystä ja luotiin yhteistoiminnan keinoin uusi visio: WEST+ kattaa vision avaintemat, kehittämisstrategian, kuvitetun yleissuunnitelmakonseptin, jatkosuositukset sekä yksityiskohtaisen visiotyöraportin.

Niin yksityiset toimijat kuin Tampereen kaupunkikin lähtevät viemään toimenpide-ehdotuksia eteenpäin.

Visiotyön kenties tärkein painopiste oli yhteisöllisessä johtamisessa, jossa radikaaleilla uusilla prosesseilla voidaan jouduttaa yhteishankkeita ja tiimityötä julkisen ja yksityisen sektorin välillä. Esimerkkinä tästä on WEST+-kaupunkitiimin luominen.

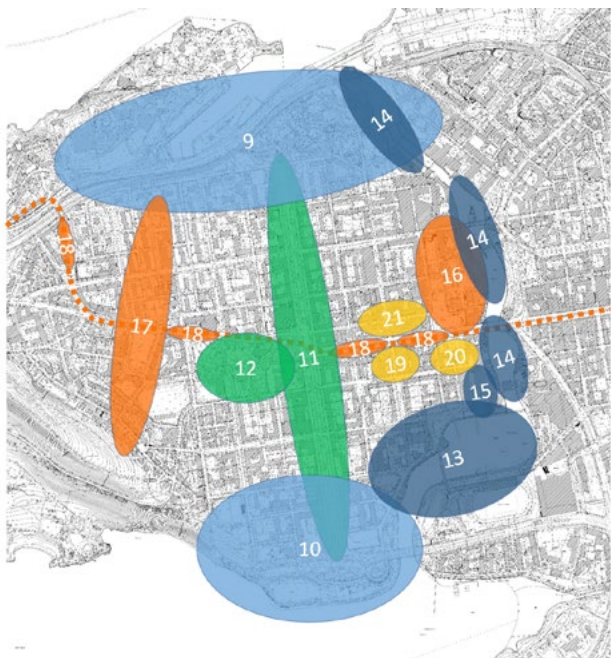
2020 – YHTEISTOIMINNALLISEN VISIOTYÖPROSESSIN VAIHEET - PAIKALLA • VERKOSSA • YHDISTELMÄ

2.2 ASIAANTUNTIJOIDEN SUUNNITTELUALUSTUS

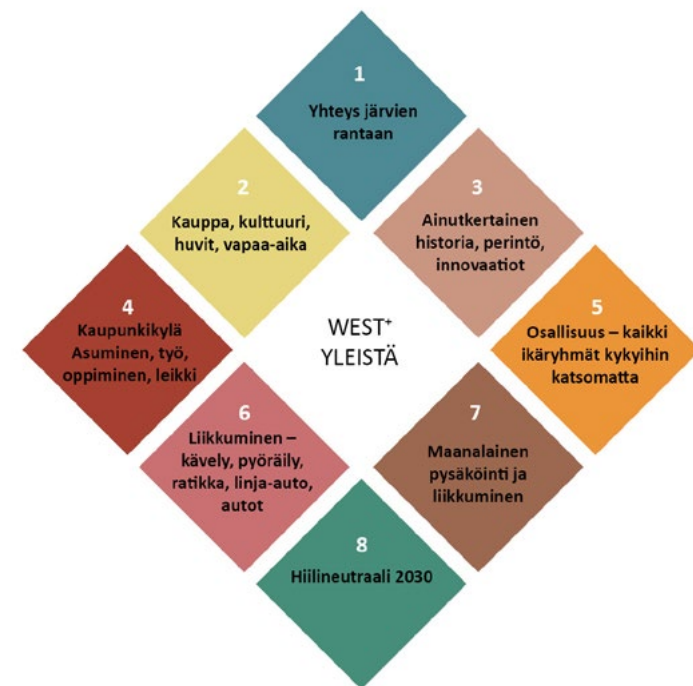

WEST* TIETYT KOHTEET

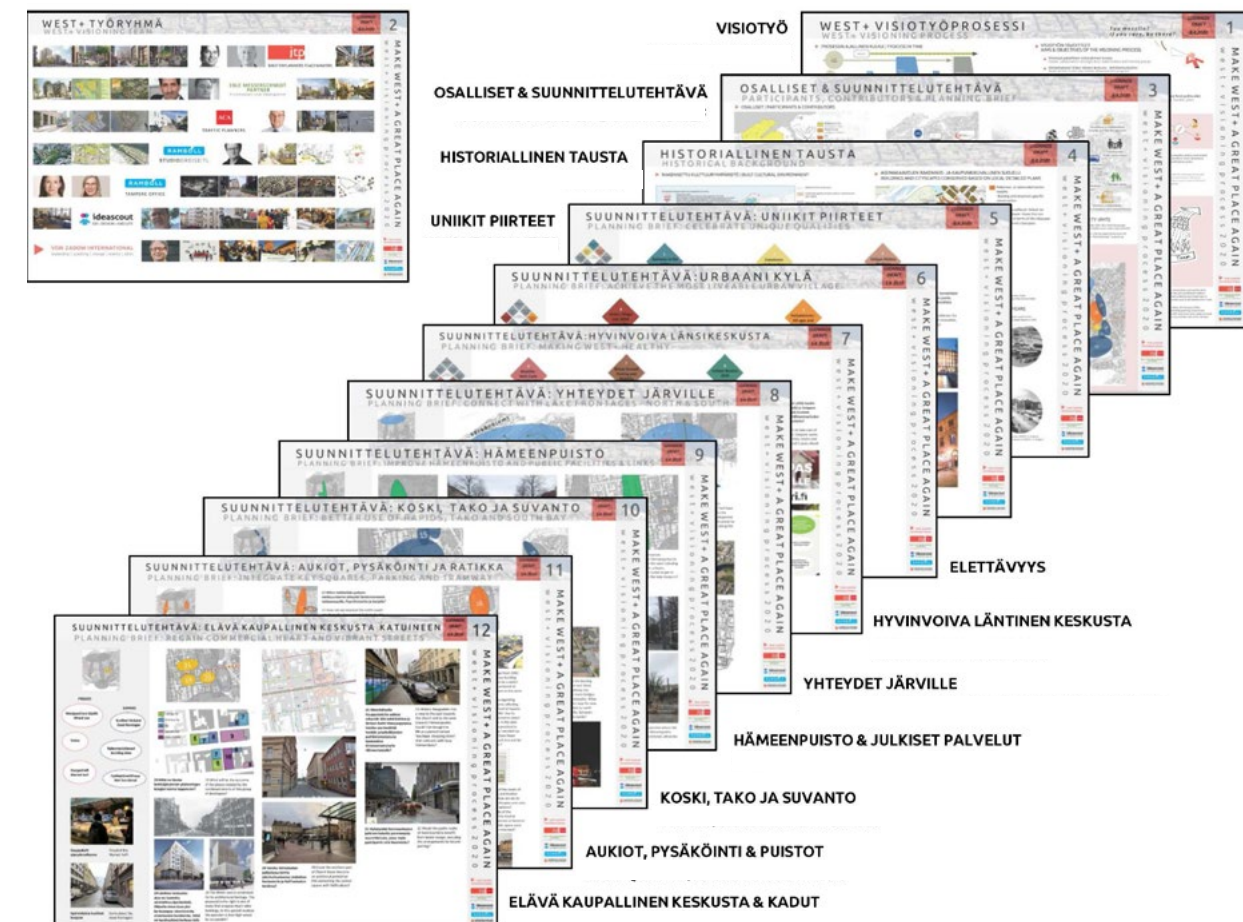
- 9 Pohjoiset yhteydet Särkänniemeeseen (yhteyksien kehittäminen, selkeämpi opastus)
- 10 Eteläiset yhteydet Eteläpuistoon (kilpailu, yhteys rantaan)
- 11 Hämeenpuiston autoliikenteen vähentäminen (katutilan uudelleenjäsentäminen, melutasot)
- 12 Yhteydet Hämeenpuistosta länteen ja julkisiin palveluihin: kirjasto, kirkko, koulut, viheralueet
- 13 Tammerkoski - Ratinan suvanto (aukion kehittäminen TAKOn parkkipaikan osalta) ja Ratina
- 14 Uudet kävelyreitit kosken varressa
- 15 TAKOn kartonkitehtaan ympäristö
- 16 Keskustorin tulevaisuus (suunnitteluideat)
- 17 Etelä-länsisuuntainen yhteys taidemuseolle, Pyyntikintorille ja virkistysalueille
- 18 Ratikkapysäkit (lähiympäristöjen suunnittelu ja elävöittäminen)
- 19 Naapurikiinteistöjen kehittämishankkeet (SOKOS, Lahtiset, D-Kulma, EQ, Sponda)
- 20 Kirkkokatu kävelukaduksi / Keskustorin eteläosa
- 21 Kauppakatu & Kuninkaankatu: kävelyreittien elävöittäminen, kivijalan aktivoiminen (eQ, Sponda, D-Kulma)

MONIMUTKAISIA KYSYMYKSIÄ - TARKKAAN MÄÄRITETTY ALUE

Kaupungin keskustassa historia, aikaisemmat suunnitteluratkaisut ja poliittiset painotukset luonnollisesti määrittävät alueen jokaista neliö-senttimetriä. Visiotyöprosessiin oli näin ollen saatava mukaan laaja joukko asiantuntijoita, kaupungin suunnitteluyksiköitä, eturyhmiä ja poliittisten puolueiden edustajia. Aivan aluksi yhteissuunnittelutiimi koosti saatavilla olevasta suuresta tietomäärästä kaksi esittelytaulukokonaisuutta, jotta teemat voisi ilmaista tiivistetyssä muodossa ja niitä olisi helpompi hahmottaa. Vasemman- ja oikeanpuoleisissa kaavioissa esitellään lyhyesti keskeisimmät yleiset ja erityiset kysymykset, jotka esitellään tarkemmin näyttelytauluissa. (Lisätietoa liitteessä.)

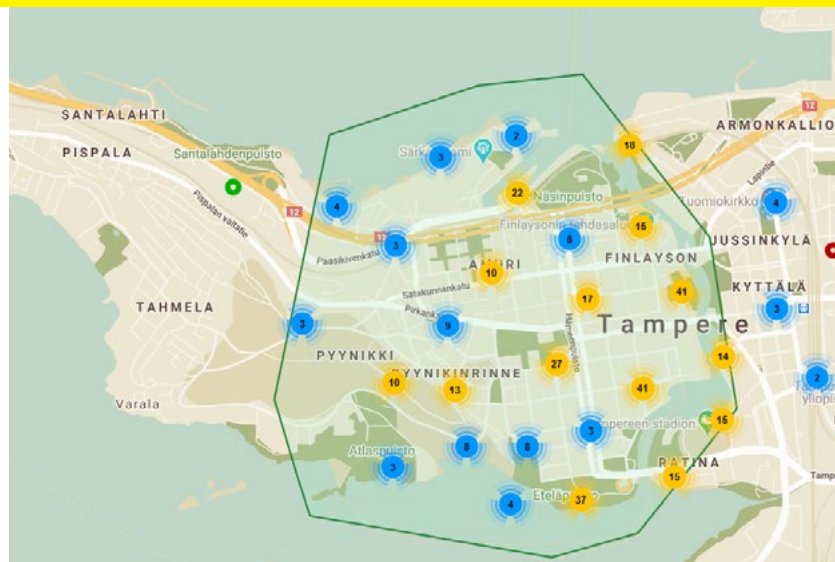
VIIDEN TÄHDEN KESKUSTA - LÄHTÖTIEDOT

2.3 YLEINEN SUUNNITTELUTYÖPAJA TAMPERELAISILLE

SUUNNITTELUALUSTUS 19

WEST* KULTTUURI JA HISTORIA

AMURI JA PYYNIKINTORI

LAPSET, NUORET JA LAPSIPERHEET

HÄMEENPUISTO

KÄYTÄNNÖN SUUNNITTELUTYÖPAJAT

Osana syyskuussa 2020 järjestettyjä yhteissuunnittelupäiviä tamperelaiset kutsuttiin osallistumaan kaksipäiväisiin avoihin työpajoihin suunnittelualueella. Käytännön suunnittelutyöpajojen avulla osallistujat vaihtoivat aktiivisesti ajatuksia ja mielipiteitä visiotyön yhdeksästä pääteemasta. Tuloksena kertyi runsaasti asiantuntemusta ja paikallistietämystä, ja jokaista pääteemaa koskien saatiin ehdotuksia. Lisätietoja työpajoista löytyy liitteestä.

VERKKOPOHJAINEN OSALLISTUMISTYÖKALU

Koronavirustilanteen vuoksi monet eivät halunneet osallistua yleisiin tapaamisiin vaan halusivat ilmaista mielipiteensä ja ajatuksensa Create Communities verkkotyökalun avulla. Saadut yli 450 kommenttia sisälsivät:

- ruusuja
- risuja
- unelmia ja toiveita.

Verkko-osallistumisen tarkempia tuloksia esitellään liitteessä. Sieltä löytyy myös kattava luettelo aiheista, joita tulisi käsitellä jatkossa WEST*-visioon liittyvässä strategisessa päätöksenteossa ja tarkemmassa suunnittelussa.

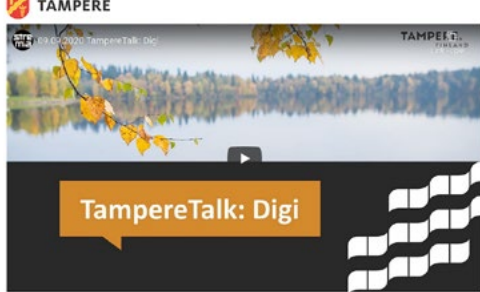
SÄRKÄNNIEMI JA FINLAYSON

KESKUSTORI JA KAUPALLINEN YDIN

VIHERALUEET, PUISTOT JA RANTA-ALUEET

LIIKENNE

KÄVELYN JA PYÖRÄILYN REITIT

SEURAAVAT AVAINTEEMAT ON TIIVISTETTY TAMPERE WEST⁺-YHTEISSUUNNITTELUPROSESSIN TULOKSISTA.

1. TUETAAN WEST⁺-VISIOALUEEN UUDISTUMISTA

Tampereen läntisellä keskustalla on vahva perintö, joka muodostuu ainutlaatuisista tai miellyttävistä rakennuksista, kaduista ja aukioista sekä piilote- tuista aarteista. Alueelta kuitenkin puuttuu identiteetti ja tarkoitus, monien kaupunkikeskusten tavoin sen on kohdattava monia haasteita, kuten vähittäiskaupan ja vapaa-ajan murros ja CO-VID-19:n aiheuttamat seuraukset. Läntisen keskustan on luotava itsensä uudelleen ainutlaatuisiin vahvuksiinsa nojaten, jotta alueelle saadaan uutta elämää ja toimintaa. Näin WEST⁺-alueesta muodostuu jälleen houkutteleva paikka asumiselle ja liike-elämälle.

”Herätetään läntinen keskusta jälleen eloon!”

2. ELVYTETÄÄN PUISTOT JA VIHERALUEET

Keskeinen osa läntisen keskustan luonnetta ovat saavutettavat puistot ja viheralueet, joita kaupunkilaiset arvostavat. Pandemia on muistuttanut ihmisiä viheralueiden merkityksestä hyvinvoinnille ja elämänlaadulle. Tamperelaisilla on kuitenkin vahva näkemys siitä, että viheralueet kaipaavat panostuksia erityisesti laadun, yhteyksien luomisen sekä toimintojen osalta. Lisäksi moniin rakennettuihin kaupunkikortteleihin voitaisiin lisätä vihreyttä.

”Vihreää on riittämiin, mutta laatua ja monipuolisuutta kaivataan lisää.”

3. ELVYTETÄÄN VERKOSTOT

Monet kadut erityisesti kaupallisessa ytimessä kaipaavat investointeja, jotta niistä syntyy houkuttelevia vierailu- ja oleskelupaikkoja. Ruutukaavan katuhierarkian avulla on mahdollista määrittää luonteeltaan erilaisia alueita. Katujen muuttamista kävelypainotteisiksi voidaan kokeilla erilaisilla pilotoinneilla ja luoda näin ihmisläheisempiä tiloja ja käyttötarkoituksia. Kaupungissa tulisi olla houkuttelevia aukioita ja avoimia tiloja. Kortteleista saadaan kutsuvampia luomalla läpikulkureittejä sekä intiimejä sisäpihoja. Julkisten tilojen tulisi palvella sekä kesä- että talviaktiviteetteja, ja jokaisella tilalla tulisi olla oma identiteettinsä, vaikka ne ovatkin osa laajempaa kokonaisuutta.

”Pieni on kaunista’ – luodaan pieniä paikkoja, jotka ovat toimivia ja merkityksellisiä.”

4. KESYTETÄÄN AUTOT JA EDISTETÄÄN AKTIIVISTA LIKKUMISTA

Useat osallistujat kokevat, että autot hallitsevat läntistä keskustaa ja eri liikkumistapojen välille tarvittaisiin parempi tasapaino. Vuonna 2021 avautuva raitiovaunuliikenne muuttaa liikkumisen painopisteitä, ja keskustassa kehitetäänkin kävelyn ja pyöräilyn reittejä sekä Koskipuiston ja Kirjastonpuiston välisiä siltayhteyksiä. Kannustamalla aktiivisempaan liikkumiseen parannetaan myös katujen ja paikkojen laatua. Katujen muuttamista kävelykaduiksi sekä katujen yksisuuntaisuuden poistamista tulisi tarkastella.

”Vahvistetaan kävelyn ja pyöräilyn reittejä järvien välillä ja yleisesti koko läntisen keskustan alueella.”

KAIKKI LAINAUKSET OVAT VISIOTYÖN OSALLISTUJILTA.

5. LUODAAN KORTTELEITA

Kehittämällä kaduista käveltävämpiä ja asuttavampia edistetään uusien kortteleiden ja kohteiden syntymistä läntisen keskustan alueella. Uusi kulttuurisilmukka voi määritellä uuden kaupunkikorttelin, joka liittyy yhteen Tammerkosken ja Keskustorin idässä sekä Pyynikintorin lännessä. Silmukka yhdistäisi monia keskeisiä voimavaroja ja yhteensä yhdeksän kaupallisen keskustan korttelia. Hämeenpuiston kehittäminen luo myös parantetun pohjois-eteläsuuntaisen yhteyden, joka yhdistää Särkänniemen, Näsinpuiston ja Eteläpuiston alueet toisiinsa. Viihtyisät ja käveltävät kortte- lit houkuttelevat kävijöitä alueelle ja tuovat sille elinvoimaa.

”Viher- ja kaupunkiverkkoja sekä yhteyksiä olisi vahvistettava ja määriteltävä uudelleen.”strengthened and be redefined.”

6. KEHITETÄÄN KESKUSTORIA

Keskustorilla on keskeinen asema WEST⁺-visiossa, mutta se ei tällä hetkellä hyödynnä mahdollisuuksiaan kaupungin liitoskohtana ja elinvoiman ajurina. Katutasen pysäköinnin poistaminen ja korvaaminen uudella talvipuutarhalla ja liikkumiskeskuksella auttaa alueelle saapuvia suunnistamisessa ja tarjoaa ympärivuotisessa käytössä olevan houkuttelevan tilakokonaisuuden, joka avautuu osaksi toria. Ympärivuotinen tapahtumakalenteri, joulumarkkinat mukaan lukien, vahvistaa alueen kävelyvirtoja ja kävijöiden levittäytymistä kaupalliseen ytimeen ja sen ulkopuolella. Uudet kävelysillat kosken yli tuovat molemmat koskenrannat yhteen ja muodostavat yhtenäisen puistoalueen, joka liittyy osaksi Keskustoria.

”Keskustori ei toimi kunnolla – paljon potentiaalia vielä hyödyntämättä.”

7. RAIKASTETAAN HÄMEENPUISTO

Hämeenpuisto on läntisen keskustan tärkein etelä- ja pohjoispuolen yhdistävä viherreitti, joka aikoinaan suunniteltiin keskeiseksi kaupunkitilaksi. Visiotyön osallistujat halusivat kuitenkin parantaa puiston laatua ja tunnelmaa, vähentää autojen määräävää asemaa sekä kohentaa kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita. Osallistujat kaipasivat myös lisää vaihtelua bulevardille ja enemmän kiinnostavia toimintoja reitin varrelle.

Hämeenpuistoa tulisi päivittää, lisätä inhimillistä mittakaavaa ja keskittyä vähemmän liikenteeseen ja pysäköintiin.”

8. TUODAAN ELÄMÄÄ JA TOIMINTAA

Tällä hetkellä läntisen keskustan alueella on jo monia tapahtumia ja toimintoja, mutta niiden linkittyminen toisiinsa vaatisi kokonaisvaltaisempaa suunnittelua. Erityistä huomiota on kiinnitettävä nuorille ja nuorille aikuisille suunnattuihin tiloihin ja toimintoihin. Kaiken kaikkiaan uuden kulttuurikorttelin luominen voisi sisältää koko vuoden kestävä ohjelman laatimisen ja hallinnoimisen.

”Yhdistämällä kaikki voidaan luoda kokonaisuus, joka on enemmän kuin osiensa summa!”

9. OMAKSUTAAN OSALLISTAVA PROSESSI

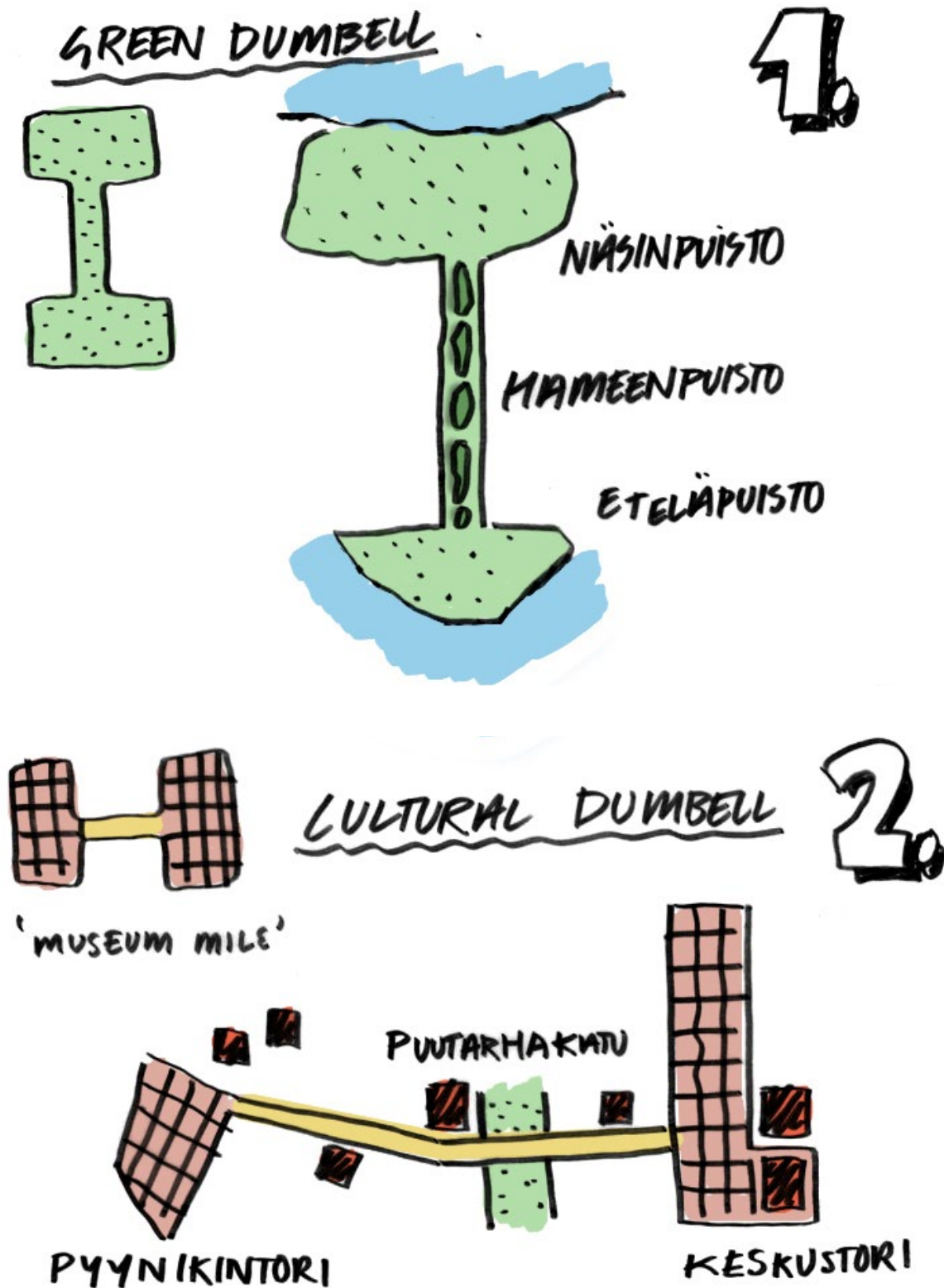
Koko WEST⁺-visiotyön ajan osallistujat ovat arvostaneet sitä, että heidän mielipidettään ja ideoitaan on kysytty ennen suunnitelmien laatimista ja viimeistelyä. Työn keskeisin tulos on se, että osallistumisprosessia tulee jatkaa ja WEST⁺-tiimi tulee perustaa viemään prosessia eteenpäin ja toteuttamaan visiota. Projektien monimutkaisuus ja laajuus vaihtelevat, mutta niiden avulla on mahdollista kokeilla ja testata edullisia mutta tehokkaita ja nopeita ratkaisuja läntisen keskustan kehittämiseksi!

”Läntisestä keskustasta tulisi muodostua ainutlaatuinen paikka, ja haluamme olla merkittävä osa tätä!”

3

VISIO WEST+

Kaaviot kuvaavat Hämeenpuiston, Eteläpuiston ja Näsinpuiston muodostamaa puistoakselia sekä kulttuurisilmukkaa, joka yhdistää Pyynekintorin Keskustoriin.

MONIA ULOTTUVUUKSIA

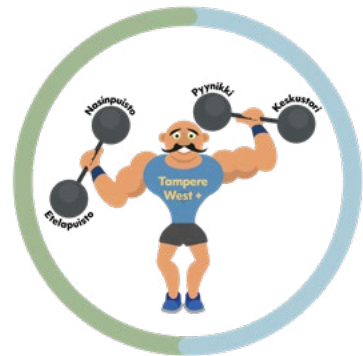
Kaupungit ovat luonnostaan monitahoisia. Historian kerroksia jää jatkuvasti uuden infrastruktuurin ja rakentamisen alle, minkä ansiosta kaupunki on alati muuttuva ympäristö. Jotta kaupungit voisivat toimia kunnolla, niiden **julkisten tilojen on kuitenkin noudatettava selkeää kaavaa**, jonka avulla niin asukkaat kuin vierailijatkin pystyvät käyttämään tiloja, suunnistamaan niissä ja hahmottamaan niitä.

Yhteistoiminnallisen charrette-prosessin aikana Tamperetta ja sen kaupunkikuvaa tarkasteltiin yhdessä kaupunkilaisten kanssa, ja vuoropuhelun tuloksena syntyi WEST+-visio kaupungin läntiselle keskustalle.

Tampereeseen ja etenkin läntisen keskustaan kuuluu sen **ainutkertainen suhde vesialueisiin** sekä niihin suoraan kytkeytyvät kaksi viheraluetta: keskustan pohjoisosassa sijaitseva Näsinpuisto ja eteläpäässä sijaitseva Eteläpuisto. Niiden välissä kulkee Hämeenpuisto, vaikuttava vihreä esplanadi, joka yhdessä Näsinpuiston ja Eteläpuiston kanssa muodostaa pohjois-eteläsuuntaisen, käsipainon tai lankarullan muotoisen **"vihreän silmukan"**.

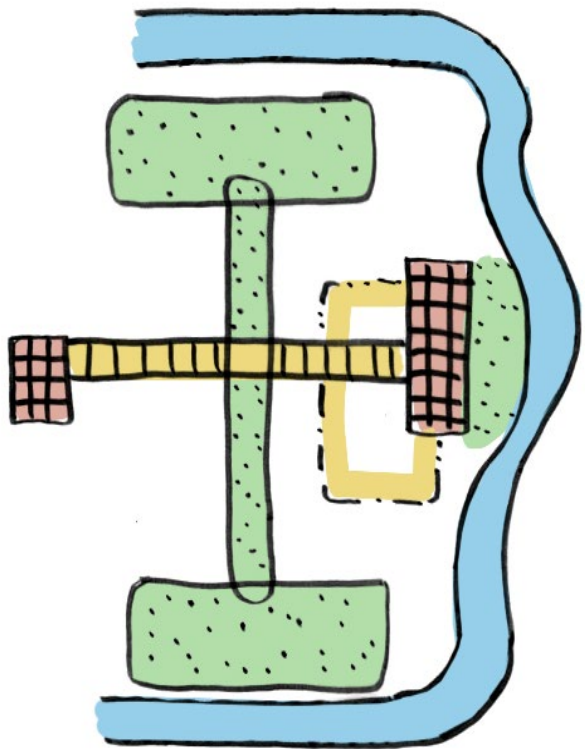
Keskustamaisemaan kuuluvat myös **rakennetut julkiset tilat**, joista suurin on tapahtumien ja julkisten kokoontumisten keskittymänä toimiva Keskustori. Keskustan länsipäässä sijaitsee lisäksi Pyynekintori, suurehko aukio sekin. Nämä kaksi aukiota liittyvät toisiinsa useiden katujen kautta, ja niistä varsinkin Puutarhakadun varrella sijaitsee suuri joukko tärkeitä julkisia rakennuksia. Visiotyössä tätä linkkiä alettiin tarkastella kulttuurireittinä, joka sitoo yleiset aukiot toisiinsa ja muodostaa itä-länsisuuntaisen rakennettujen kaupunkitilojen **"kulttuurisilmukan"**.

Kun nämä kaksi kaupunkikuvaan muodostuvaa silmukkaa sekä niiden yhteys Tammerkoskeen ja Tampereen kaupalliseen ytimeen tuotiin yhteen, alkoi läntisen keskustan WEST+-visiolle hahmottua selkeä kehys.

Kaaviokuvissa esitetään Tampereen läntisen keskustan keskeiset vahvuudet: puistotilat ja aukiot.

CITY DIAGRAM

WEST+-KAAVIO

Hahmottuvan ”kaavion” täydentämiseksi tarkasteltiin muitakin tekijöitä. Ihmiset ovat yhä enemmän alkaneet tiedostaa viheralueiden merkityksen, oli kyse sitten liikunta- ja rentoutumisympäristöstä, ruoankasvatuksesta, luonnon monimuotoisuudesta ja elinympäristöjen luomisesta tai yksinkertaisesti kauniista maisemasta.

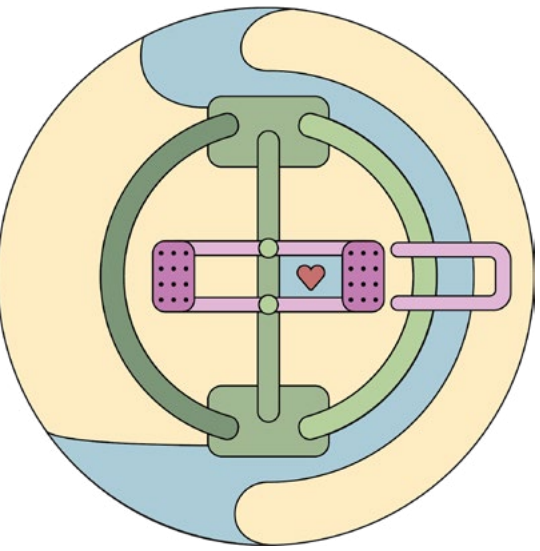
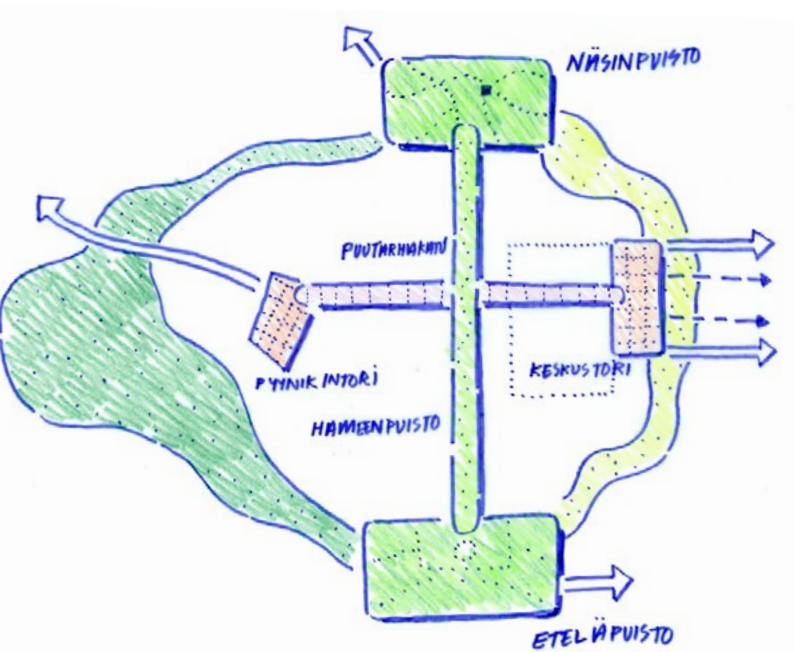
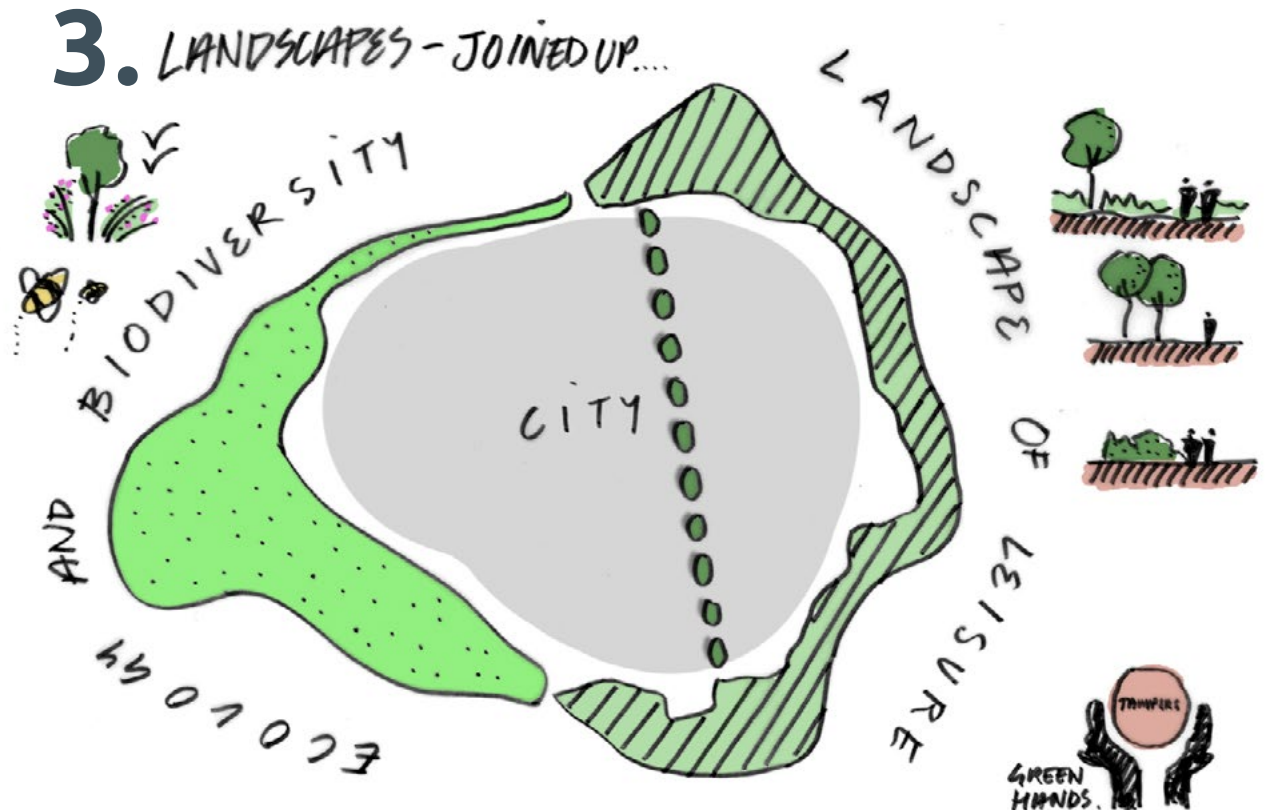
Tampereen keskustan länsipuolella avautuu laajoja viheralueita, ja niiden yhdistäminen läntisen keskustan pohjois- ja etelälaidan puistoihin tuo monia etuja: **läntinen maisemakaari** yhdistää junaradanvarren alueet vakiintuneisiin metsäalueisiin ja muodostaa maisema-alueen, jossa korostuvat ekologisuus ja luonnon monimuotoisuus.

Alueen itäpuolella kosken tuntumassa sijaitsee lukuisia suunnitellumpia viheralueita, joista WEST+-visiossa hahmotellaan **vapaa-ajan maisema**, joka ulottaa Näsinpuiston vehreyden pohjoisesta kosken-

vartta pitkin etelään. Tämä voidaan saavuttaa monin keinoin käyttämällä pysty- ja vaakasuuntaista ja jopa kelluvaa kaupunkivihreää yhteyden muodostamiseksi.

WEST+-aluetta kiertävä vihreä kehä muodostaa yhtenäisen maisema-alueen ja luontoa elvyttävän verkoston, jonka myötä paitsi kaupunkilaiset myös luonto itse saavat viheralueista mahdollisimman suuren hyödyn.

Viimeinen tärkeä tekijä WEST+-vision yhdistävän luonteen kannalta on tuottaa yhteyksiä varsinaisen läntisen keskusta-alueen ulkopuolelle Särkänniemeen ja kosken itärannalle: tarkoituksena on luoda yhtenäinen keskusta-alue, joka on kutsuva ja avoin muuhun kaupunkiin nähden.

1841

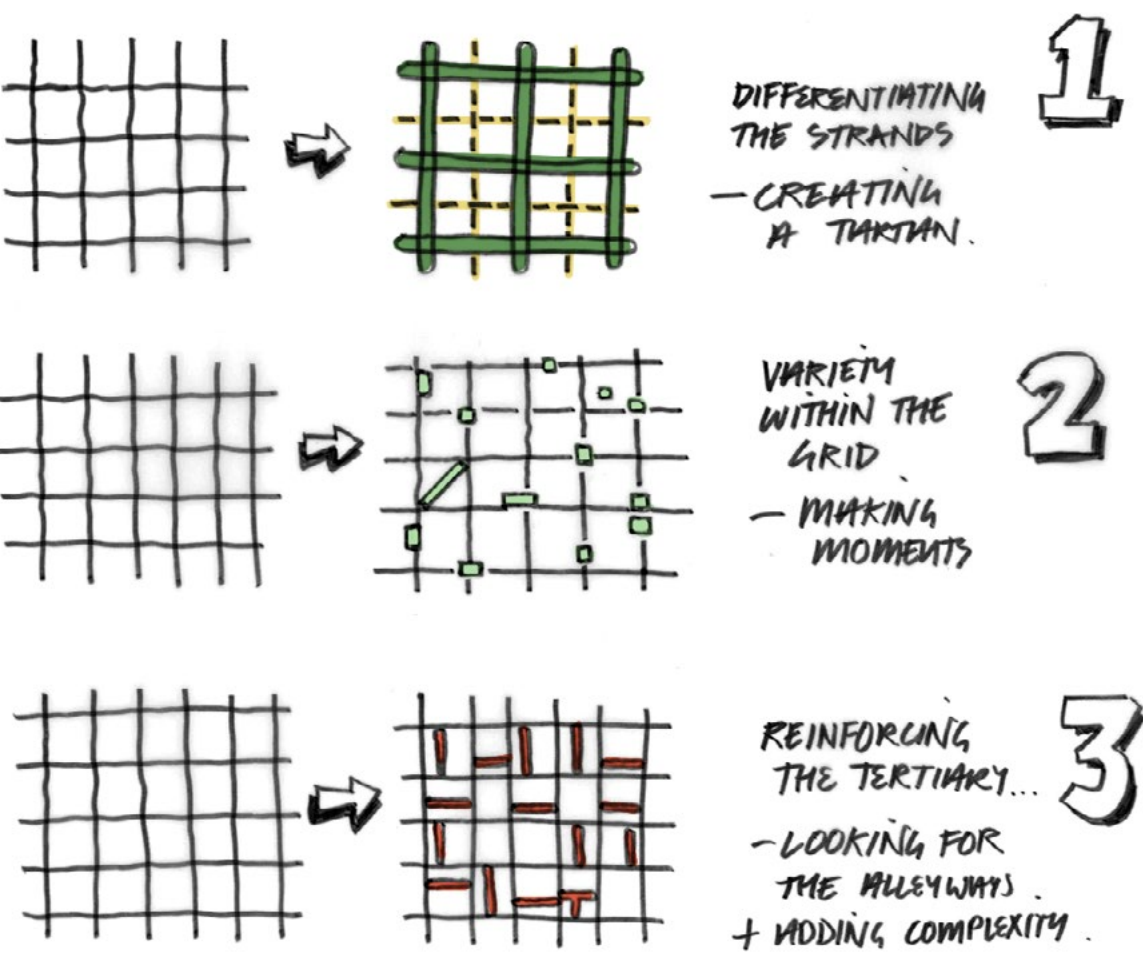

1897

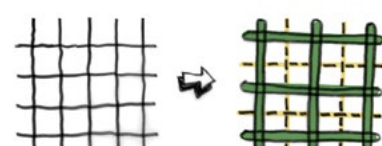
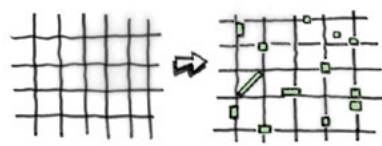
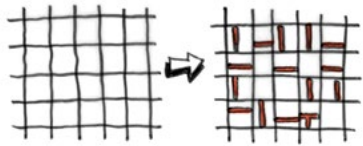
ENEMMÄN IRTI RUUTUKAAVASTA

Ruutukaavaa noudattavat kaupungit ovat helposti hahmotettavia, ja niiden kulkuyhteydet noudattavat loogista järjestelmää. Ruutukaavan sisäinen vaihtelu tai sen vastaisesti toimivat yksityiskohdat kuitenkin luovat kaupunkikuvaan mieleenpainuvia kohteita ja antavat sille luonnetta.

WEST+-visio esittää kolme keinoa, joilla ruutukaavasta saadaan enemmän irti läntisen keskustan rakenteen rikastamiseksi ja omaleimaisuuden lisäämiseksi.

Kaaviossa esitetään läntisen keskustan perusrunkona toimiva ruutukaava, jota muokataan mielenkiintoisemmaksi esimerkiksi olemassa olevien kujien avulla.

3.1 YHTEISSUUNNITTELUN KONSEPTI

KATUVERKON VAHVISTAMINEN – TAKAKUJAT KÄYTTÖÖN JA LISÄÄ MONIMUOTOISUUTTA

Katuverkon selkeys on tärkeää, mutta tonteilta kortteleiden sisältä löytyy mahdollisuuksia luoda erilaisia tiloja ja elävöittää julkista elämänpiiriä. Juuri intiimit tilat ja niiden ihmisen kokoinen mittakaava ja visuaalinen vaihtelevuus toimivat usein väkimagneetteina, joihin ihmiset luonnostaan kokoontuvat ja joissa he haluavat viipyä. Läntisen keskustan korttelit tarjoavat useita mahdollisuuksia nostaa etualalle tiloja, joita nykyään pidetään kuolleina takapihoina, ja luoda kaupungin halki polveileva elävien kujien ja vaihtoehtoisten reittien verkosto.

VAIHTELUA RUUTUKAAVAAN – LUODAAN HETKIÄ

Ruutukaavan elävöittämisen ja naapurustomaisen kaupunkivihreän näkökulmasta visiotyössä tarkasteltiin erilaisten hetkien luomisen ajatusta. Tarkastelimme esimerkkejä parhaista ja viihtyisimmistä ruutukaavarakenteista ympäri maailmaa: tutkimme, miten nokkelia tiloja saatiin aikaan Barcelonassa, kun neljän kiinteistön muodostamia kortteleita yhdistettiin viistoilla kadunkulmauksilla, tai New Yorkissa, missä kaupunkirakenteeseen muodostui pienten puistojen verkosto. Pienet koetut hetket tuovat ruutukaavaan iloa, ja niitä voi nykyään luoda vaikkapa parklet-katuterassialueilla, jotka rakennetaan kahden pysäköintiruudun kokoiseen tilaan ja jotka voivat yhdessä tuoda kaupunkiin lisää vihreää ilmettä.

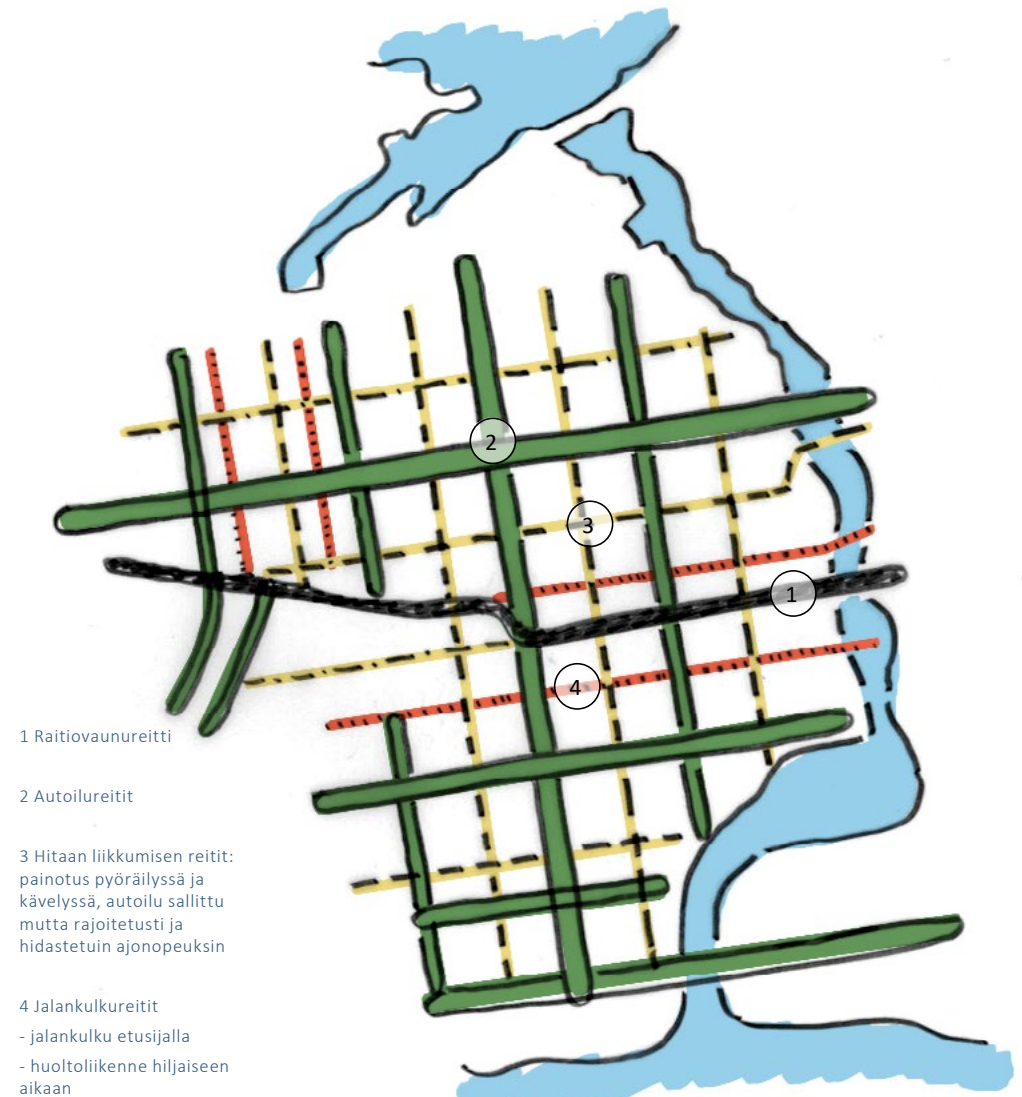
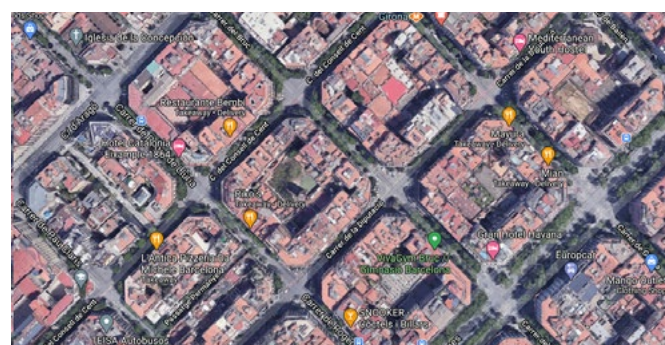
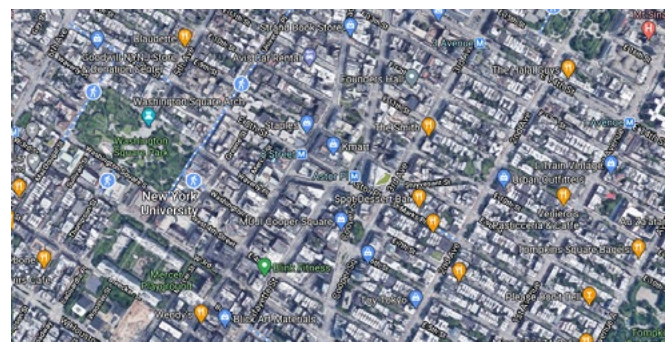
ERIYTETÄÄN RISTIKON TASOT – SKOTTI-RUUTUKAAVA

Ruutukaava perustuu toisiinsa kohtisuoraan liittyviin katuihin, mutta niiden luonne ja toiminta voivat vaihdella huomattavasti riippuen siitä, missä katu sijaitsee, mitä toimintoja sen ympäriltä löytyy ja millaisia liikennemuotoja varten katu on tarkoitettu. Ruutukaavan tasaista ristikköä voidaan muokata muistuttamaan enemmän monitasoista skottiruutukuviota, jossa toisistaan eriytetty juonteet käyttäytyvät eri tavoin mutta liittyvät toisiinsa ja muodostavat helposti tunnistettavan ja hahmotettavan kokonaisuuden.

Kaaviokuvassa näkyy keskustan raitiotie sekä joukko päällekkäisiä ja limittäisiä katuristikkoita, jotka hyö-

dyntävät kaupunkirakennetta uudella tavalla. Jotkut kaduista säilyvät autoteinä, kun taas toiset muuttuvat hitaan liikkumisen väyläksi, joilla painotetaan pyöräilyä ja kävelyä ja joilla autoliikennettä hidastetaan ja rajoitetaan. Lopulta osa kaduista kaavoitetaan pelkästään kevyen liikenteen väyläksi, joilla huoltoliikenne rajoittuu tiettyihin aikoihin.

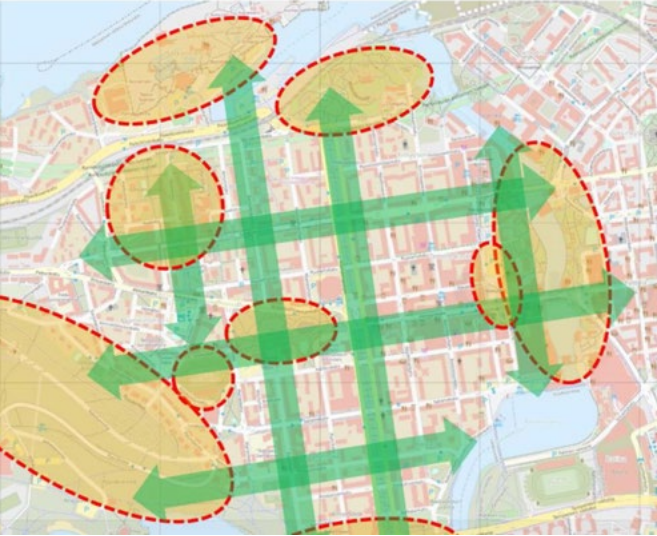
Näin katuverkosta saadaan enemmän irti ja se vastaa asukkaiden ja vierailijoiden tarpeisiin.

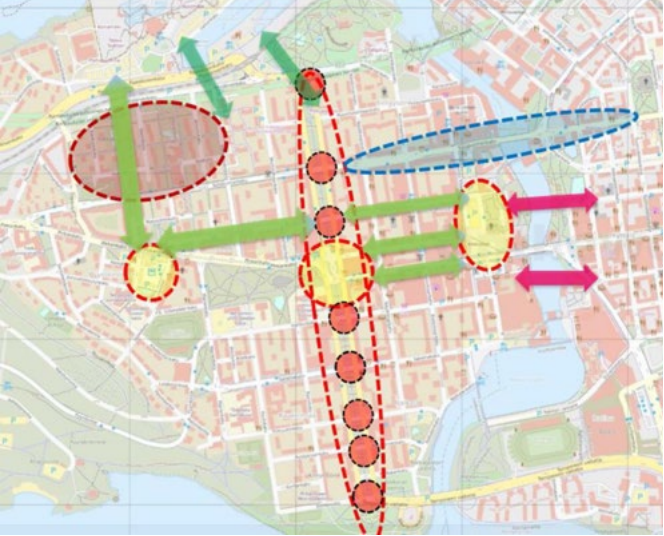

Tampereelle on toteutettu tai vielä rakentumassa useita laadukkaita alueita asukkaiden ja sijoittajien kasvavan kysynnän tyydyttämiseksi, ja niiden joukossa WEST+ on paras ja oikeastaan ainoa paikka niille, jotka eivät omista tai halua omistaa autoa. WEST+ tarjoaa asumista, ostosmahdollisuuksia, kulttuuria, koulutuspalveluita, historiaa, vapaa-ajan mahdollisuuksia ja liikuntapalveluita sekä vihreyttä ja veden läheisyyttä. Sieltä on erinomaiset yhteydet raitiovanulla, linja-autolla, laivalla ja junalla.

Yhdistetään tärkeät viher- ja vesialueet kävely- ja pyöräilypainotteiseen katuverkkoon.

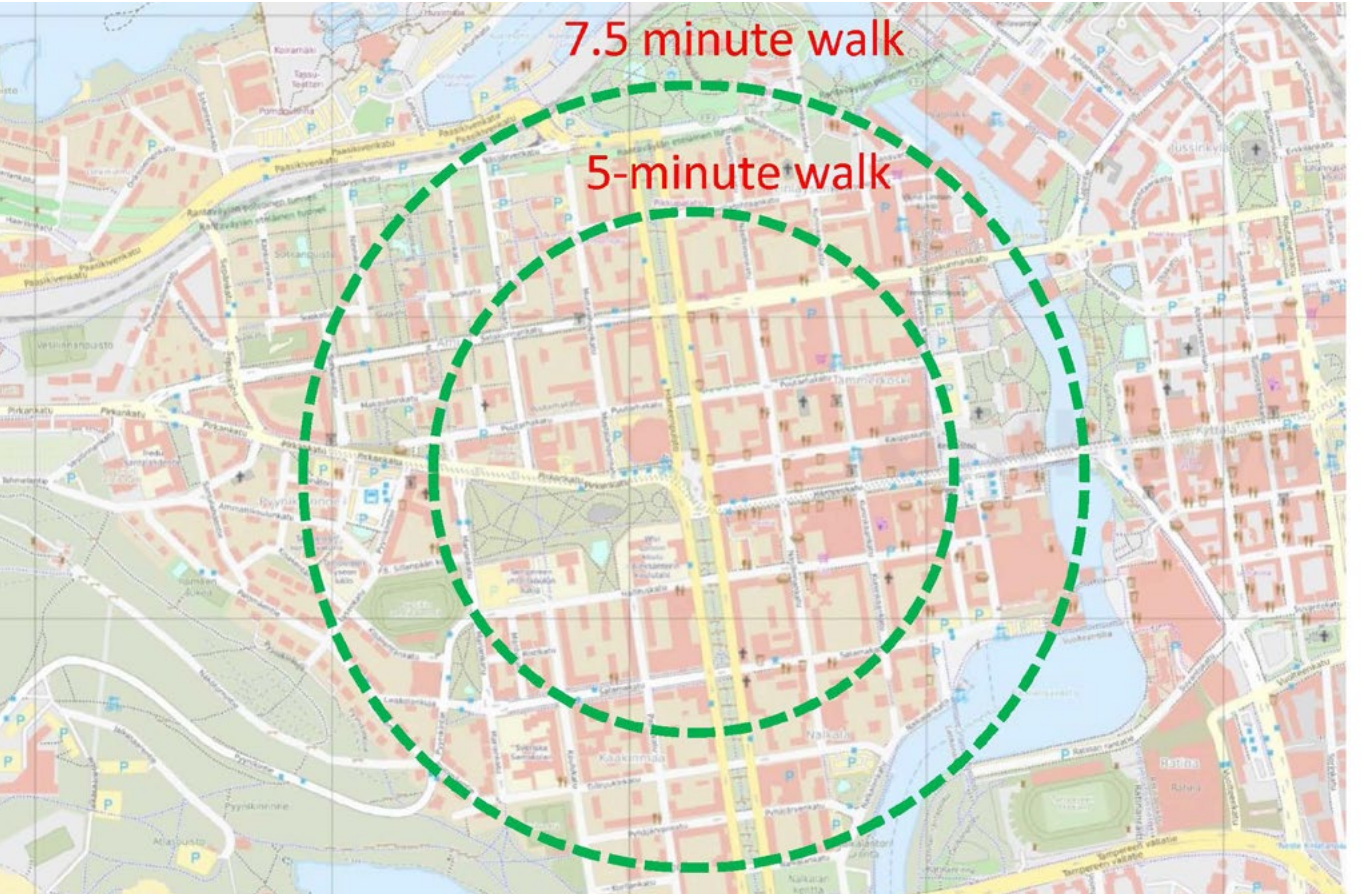
Päivitetään WEST+-alueen keskeiset yhteydet: Hämeenpuisto (puisto ja shared space), Hämeenkatu (ratikka), Kauppakatu (kävely), Puutarhakatu (pyöräily) ja Sotkankatu (vihreä puutarhamainen yhteys).

WEST+: KÄVELTÄVÄ KAUPUNKI

WEST+-visioalueen koko ja sen katu- ja kulkureittiverkon luonne osoittavat, että läntinen keskusta soveltuu ihanteellisesti käveltäväksi kaupungiksi: suurin osa kohteista on helposti saavutettavissa korkeintaan kymmenen minuutin (800 metrin) kävelymatkan päässä Hämeenpuiston keskeisestä alueesta.

WEST+-aluetta koskevien suunnitelmien tulisi hyödyntää tätä kaupungin ominaispiirrettä ja kannustaa kaupunkirakenteen tiivistämiseen keskusta-alueita kohti, kaupallisen ytimen korttelit mukaan lukien, sekä edistää kävely- ja pyöräilypainotteista suunnittelua. Tämä puolestaan edistää autotonta tai ainakin merkittävästi vähemmän autoilua vaativaa elämää, kun uusi raitiotie ja siihen liittyvä linja-autoliikenne tekevät kaupungista kestävämmän ja vähentävät autoilun hallitsevaa asemaa. Kaupungin mittasuhteiden ansiosta myös Tampereen viher- ja ranta-alueet ovat helposti saavutettavissa kävelen ja pyöräillen.

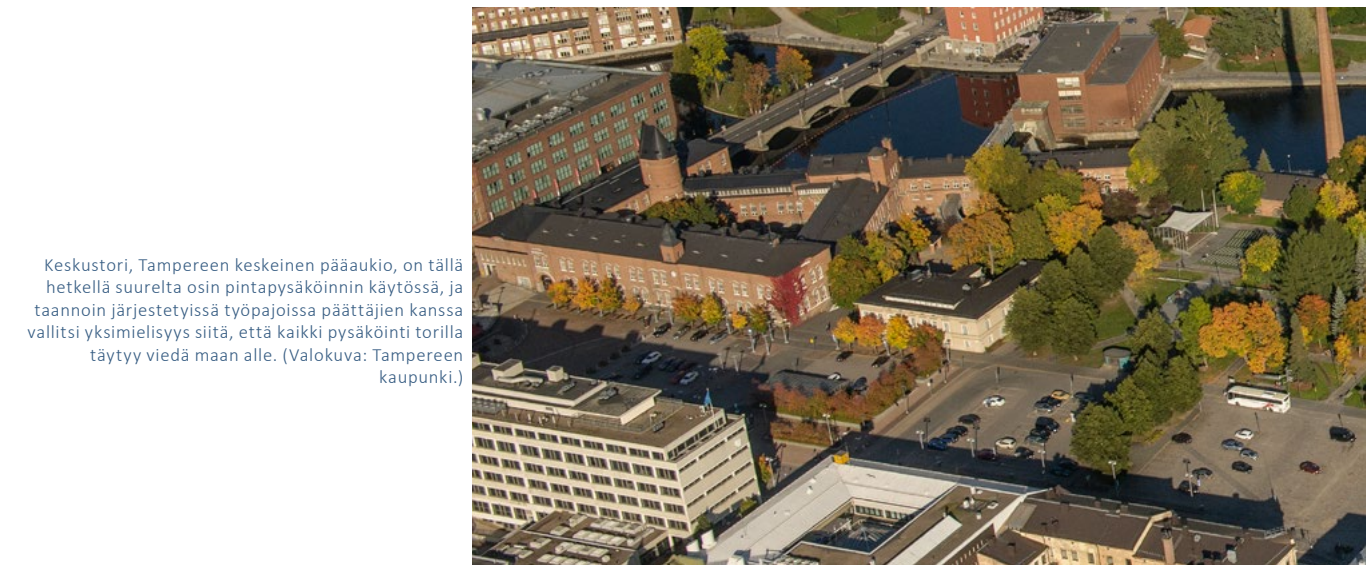

”Ilmastonmuutoksen hillitseminen ei voi onnistua autoilua vähentämättä!”

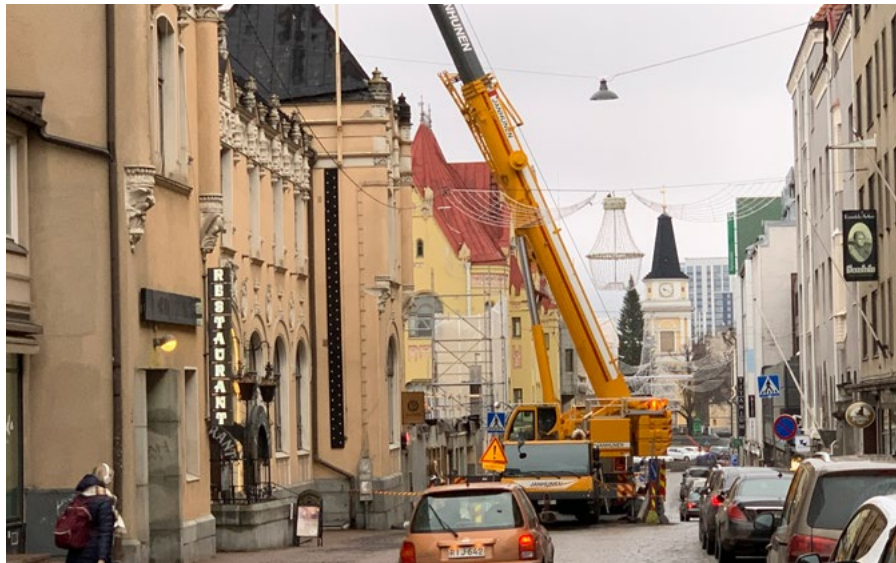
Driving Down Emissions: Transportation, land use, and climate change. Smart Growth America & Transportation for America 2020. (Selvitys liikenteen, maankäytön ja ilmastonmuutoksen yhteydestä Yhdysvalloissa.)

Laukontorissa on potentiaalia upeaksi kaupunki-kohteeksi. Sieltä on erinomaiset kulkuyhteydet kaikkiin ilmansuuntiin: torilla kulkureitit kohtaavat etelään ja Ratinan suvantoan avautuvassa julkisessa tilassa. Tällä hetkellä Laukontorin paraatipaikka toimii kuitenkin lähinnä pysäköinti-alueena. (Valokuva: VZL.)

Keskustori, Tampereen keskeinen pääaukio, on tällä hetkellä suurelta osin pintapysäköinnin käytössä, ja taannoin järjestetyissä työpajoissa päättäjien kanssa vallitsi yksimielisyys siitä, että kaikki pysäköinti torilla täytyy viedä maan alle. (Valokuva: Tampereen kaupunki.)

Kauppakatu on Tampereen keskustan ensimmäinen, historiallinen ostoskatu, jonka kauniina päätteenä näkyy Tampereen Vanha kirkko. Kuitenkaan Kauppakatu ei ole kävelykatu, vaan pysäköinti on sallittu kapean väylän molemmin puolin. (Valokuva: VZL.)

3.1 YHTEISSUUNNITTELUN KONSEPTI

HYVINVOIVA WEST+

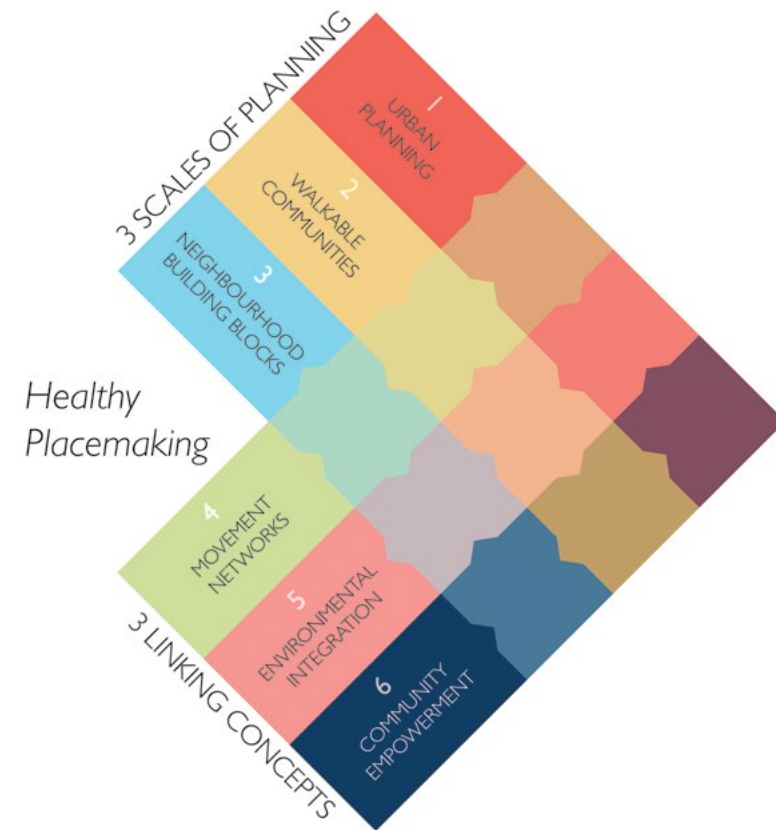
Yksi hyvinvointia edistävän kaupunkisuunnittelun perusperiaatteista on luonnon integrointi kaupunkirakenteeseen: vihreän luonnon ja veden läheisyydessä vietetyllä ajalla on monia suotuisia terveysvaikutuksia. Neurotieteelliset tutkimukset ovat osoittaneet, että ihmisissä syntyy luonnostaan myönteinen vaste luonnon vihreyteen riippumatta siitä, missä ympäristössä se koetaan. Luontokoke-

mukset vähentävät stressiä ja lisäävät hyvinvointia, ja on osoitettu, että kasvillisuuden läheisyydessä vietetty aika voi auttaa mielen-terveysongelmista ja fyysisistä sairauksista kärsiviä ihmisiä.

Tampereen kaupunki on tehnyt paljon töitä paitsi säilyttääkseen vihreät tilansa myös laajentaakseen niitä yhdistämällä niitä toisiinsa, jotta syntyisi vihreitä yhteyksiä kaupungin eri osien välille. Joissain tapauksissa paikallisten asukkaiden painostus on saanut estettyä luontoarvoiltaan tärkeiden alueiden katoamisen, kun ne ovat olleet uhattuina suunniteltujen rakennushankkeiden vuoksi. On siis selvää, että luonnon integroinnin osalta Tampere saa erinomaiset pisteet asukkaidensa hyvinvoinnin edistäjänä.

On kuitenkin myös osa-alueita, joilla kaupunki ei ole onnistunut edistämään hyvinvointia yhtä hyvin – huomattavimpana näistä mainittakoon kaupungin keskustaan saapuvien autojen suuri määrä. Esimerkiksi Laukontorissa on potentiaalia upeaksi kaupunkikohteeksi.

Sieltä on erinomaiset kulkuyhteydet kaikkiin ilmansuuntiin: torilla kulkureitit kohtaavat etelään ja Ratinan suvantoan avautuvassa julkisessa tilassa. Tällä hetkellä Laukontorin paraatipaikka toimii kuitenkin lähinnä pysäköintialueena. Myös lähellä sijaitseva Keskustori, Tampereen keskeinen pääaukio, on tällä hetkellä suurelta osin pintapysäköinnin käytössä, ja taannoin järjestetyissä työpajoissa päättäjien kanssa vallitsi yksimielisyys siitä, että kaikki pysäköinti torilla täytyy viedä maan alle. Kolmas esimerkki on historiallinen Kauppakatu, jolla pysäköinti on sallittu kapean väylän molemmin puolin.

Hyvinvointia lisäävän kaupunkisuunnittelun Healthy Placemaking kaavio.

Ruudukon yhdeksän risteyskohdan väliin jäävät väriblokit saavat kukin oman värinsä, mikä viestii siitä, että kaikki kuusi kaaviossa mainittua periaatetta liittyvät toisiinsa. Tässä korostuu se, että kunkin periaatteen yksinään tuomat hyödyt ovat toissijaisia siihen kokonaisvaikutukseen nähden, joka niiden yhdistämisellä saadaan aikaan. Yhdistäminen ja integrointi ovat keskeisen tärkeitä käsitteitä hyvinvointia edistävässä kaupunkisuunnittelussa. (Fred London: Healthy Placemaking.)

TERVEEMPÄÄ ELÄMÄÄ

Keskeinen osa-alue Tampereen WEST+-visiossa – jolla on myös kaupungin suunnitteluviranomaisten tuki – on kävelyn ja pyöräilyn edistäminen päästöttömimpinä ja niin ollen terveellisimpinä liikkumismuotoina keskusta-alueilla. Tätä pyrkimystä tukee myös pian avautuva raitiotieliikenne, josta tulee paitsi uuden vuosituhannen keskeinen liikkumismuoto myös kaupungin statussymboli, jolla Tampere osoittaa olevansa tosissaan.

Tampereen läntinen keskusta on kaunis alue kasvavassa kaupungissa, ja sijaintinsa ja asemointinsa ansiosta siitä voi tulla myös erittäin terveellinen paikka asua, työskennellä, oppia ja viettää vapaa-aikaa. Tällä hetkellä autoliikenne hallitsee keskustaa, ja yksi tärkeimmistä syistä kannustaa ihmisiä vaihtoehtoisten liikkumismuotojen käyttämiseen arjessa on se, että autottomuus voi auttaa kaikenikäisiä elämään terveempinä.

Ihmisillä on tapana pitää terveyttä itsestään selvyytenä, kunnes he sairastuvat, ja yhä useampi on alkanut ymmärtää, että elinympäristöjemme suunnittelulla voi olla suuria vaikutuksia terveyteemme ja hyvinvointiimme – niin hyvässä kuin pahassa.

Viime vuosina lääketieteessä on otettu uskomattomia edistysaskelia ja löydetty parantavia hoitoja lukuisiin erilaisiin sairauksiin, mikä on nostanut elinajanodotetta merkittävästi ympäri maailmaa. Kuitenkin samalla, kun lääketieteen näennäinen ”turvaverkko” saa elämän tuntumaan helpolta, sen odottamattomana seurauksena suuri osa terveydenhuollon ammattilaisten työajasta kuluu nykyään täysin ennalta ehkäistävien elintapasairauksien hoitamiseen. Asiaan on havahduttu myös koronapandemian myötä, kun perussairauksista kärsivien potilaiden osuus sairauteen kuolleista on ollut 90 prosentin luokkaa.

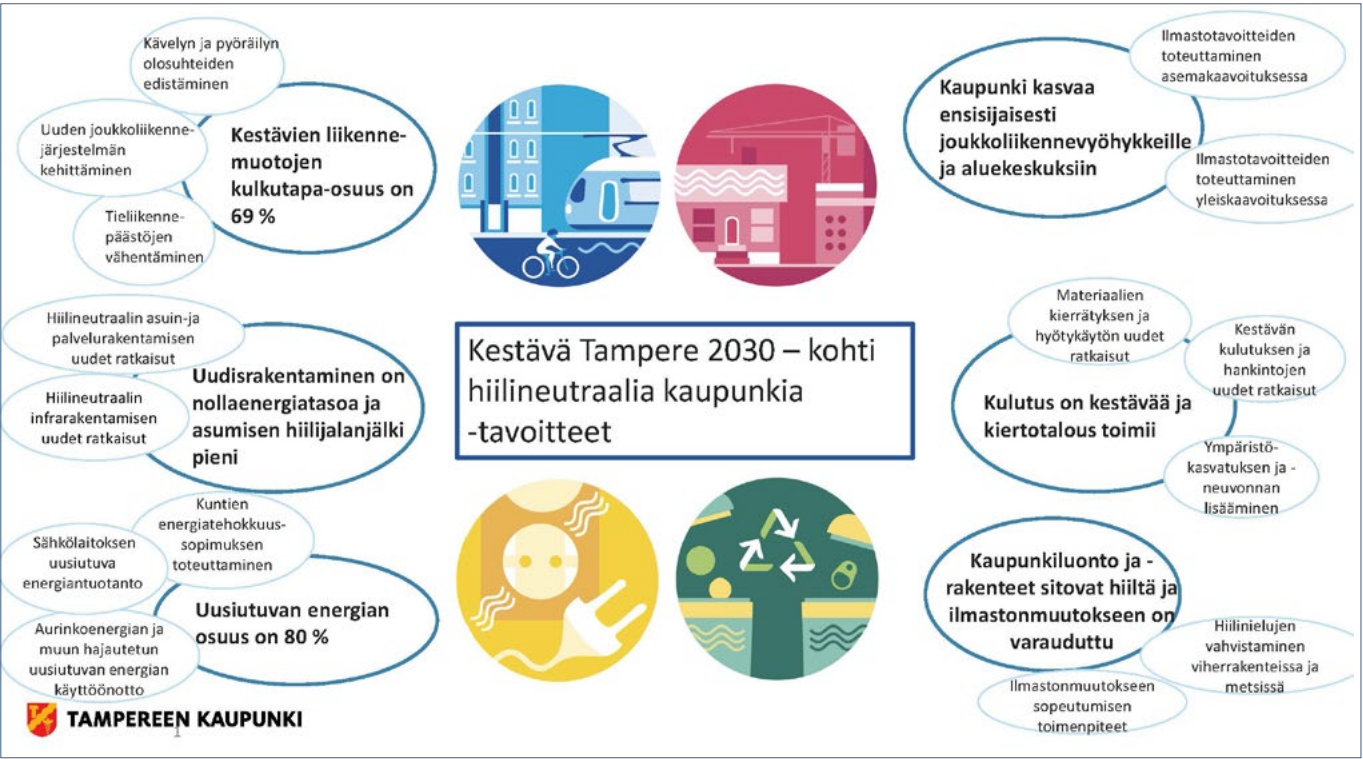
Moottoriajoneuvoliikenne on merkittävä heikon ilmanlaadun aiheuttaja, ja vakavin uhka ovat fossiililla polttoaineilla kulkevien autojen myrkylliset päästöt. Autoilun hiilidioksidipäästöt ovat suuria ja pahentavat ilmastokriisiä, ja jos tilanne jatkuu nykyisellään, Tampere ei pääse hiilineutraaliustavoitteen

seensa vuoteen 2030 mennessä. Sähköautot eivät tuota hiilidioksidipäästöjä, mutta tienpintojen kulumisen ja mikroskooppiset pölyhiukkaset, joita myös sähköautojen jarrut ja renkaat nostattavat ilmaan, voivat aiheuttaa keuhkoissamme kroonisen tulehdustilan.

Mainittujen terveyshaasteiden merkittävimpiä riskejä ovat hengityselinsairaudet, liikkumattomuus ja lihavuus, mutta riskejä voidaan vähentää järjestämällä kaupunkitiloja uudelleen niin, että ne mahdollistavat terveellisemmän elämäntavan. Terveysriskeillä on tietenkin suuri yhteys hyvinvointivaikutuksiin, mutta liian autokeskeisestä kaupungista kannattaa pyrkiä pois myös monesta muusta syystä.

Julkinen liikenne, taksit mukaan luettuina, vie kyllä katutilaa muiden autojen tavoin, mutta linja-autot ja taksit pysyvät paikoillaan vain lyhyitä aikoja eivätkä aiheuta yksityisautoilun tavoin ruuhkia, jolloin liikenne on sujuvampaa. Kun liikkuvien autojen määrää ja pintapysäköintiä rajoitetaan, julkiset tilat voivat tiivistyä ja muuttua elävämmiksi. Kavennetut ajoratat ja levennetyt jalkakäytävät mahdollistavat sen, että kahvilat, baarit ja ravintolat voivat levittäytyä ulos ja muodostaa ”parklet”-katuterasseja, mikä lisää sosiaalista vuorovaikutusta, kun ihmiset voivat tavata toisiaan suunnitellusti ja satunnaisesti. Se voi myös vapauttaa tilaa muihin tarkoituksiin, kuten lähiyrittäjille, uusille asunnoille, leikkialueille ja kaupunkivihreälle. Autoliikenteen vähentäminen tekee kaduista turvallisempia ja terveellisempiä jalankulkijoille ja pyöräilijöille, ja tätä vaikutusta voi vahvistaa edelleen, kun kevyelle liikenteelle annetaan etuajo-oikeus risteyksissä.

WEST+-visiotyössä sovellettavat kaupunkisuunnitteluperiaatteet pyrkivät tukemaan Tampereen tavoitetta hiilineutraaliudesta vuoteen 2030 mennessä.

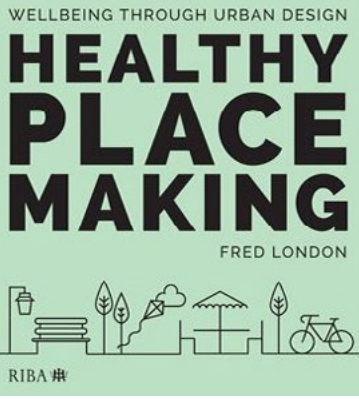

Fred Londonin kirjassa Healthy Placemaking esitellään tiekartta terveempään kaupunkiin kuuden ydinteeman avulla:

- kaupunkisuunnittelu
- käveltävät yhdyskunnat
- hyvän asuinalueen rakennuspaikat
- liikkumisen verkostot
- luonnon integroiminen
- yhteisön voimaannuttaminen.

Jokaisen teeman kohdalla esitetään yleiskatsaus ongelmista ja niiden ratkaisuista sekä ratkaisujen käytännön soveltamisesta esimerkein ja ennakkotapausten havainnollistettuna. Londonin kirja on merkkiteos, joka tarjoaa kaupunkisuunnittelijoille, arkkitehteille ja yleissuunnittelijoille tarvittavaa tietoa ja opastusta heidän oman roolinsa ymmärtämiseksi terveempien paikkojen suunnittelussa ja käytännön toteutuksessa.

<https://www.architecture.com/riba-books/books/urban-design-planning-housing-and-infrastructure/planning/product/9781859468838-healthy-placemaking-wellbeing-through-urban-design.html>

3.2 VISION YLEISUUNNITELMA

VISIO WEST+ 39

Keskustori - Tampereen sydän

- 1 Uusi julkinen tila, jossa kauppiaita, ravintoloita ja kauppa-aukio.
- 2 Uusi talvipuutarharakennus, joka jatkaa Keskustorin itäosan vihreää tilaa ja rajaa pääasiallisen kokoontumisalueen etelässä.
- 3 Uudistettu vihreä puistoyhteys Keskustorilta kosken yli jalankulkusilloin.
- 4 Pohjoinen "hotelliaukio", jossa uusi liikumiskeskusrakennus pyöräilyreitillä yhteydessä.

Kulttuurisilmukka

- 5 Pyöräilyreitti idästä Pyynikintorille.
- 6 Pyynikintorin bussiterminaali ja julkinen viheralue.
- 7 Palvelut viheralueella Hallituskadun varrella.

Kävelyreitit kosken rannoilla ja sen yli

- 8 Uudet sillat kosken yli Koskipuistoon.
- 9 Jatkettu kävely-yhteys Finlaysonilta Laukontorille.
- 10 Kävelyreittien ja rakennusten rajapintoja parannetaan.

Hämeenpuisto

- 11 Katujäsentelyn tasapainottaminen jalankulun ja pyöräilyn painottamiseksi, mukaan lukien ylitykset.
- 12 Paviljongit ravintolatoiminnalle käsittäen sekä ulko- että sisätilat.

Eteläpuisto

- 13 Uudet urheilumahdollisuudet ranta-alueilla.
- 14 Klingendahlin länsipuolen tonttien kehittäminen.
- 15 Virkistyskehä.

Yhdeksän korttelia

- 16 Julkisen tilan parannukset.
- 17 Kauppakatu kävelykatuna.

Laukontori

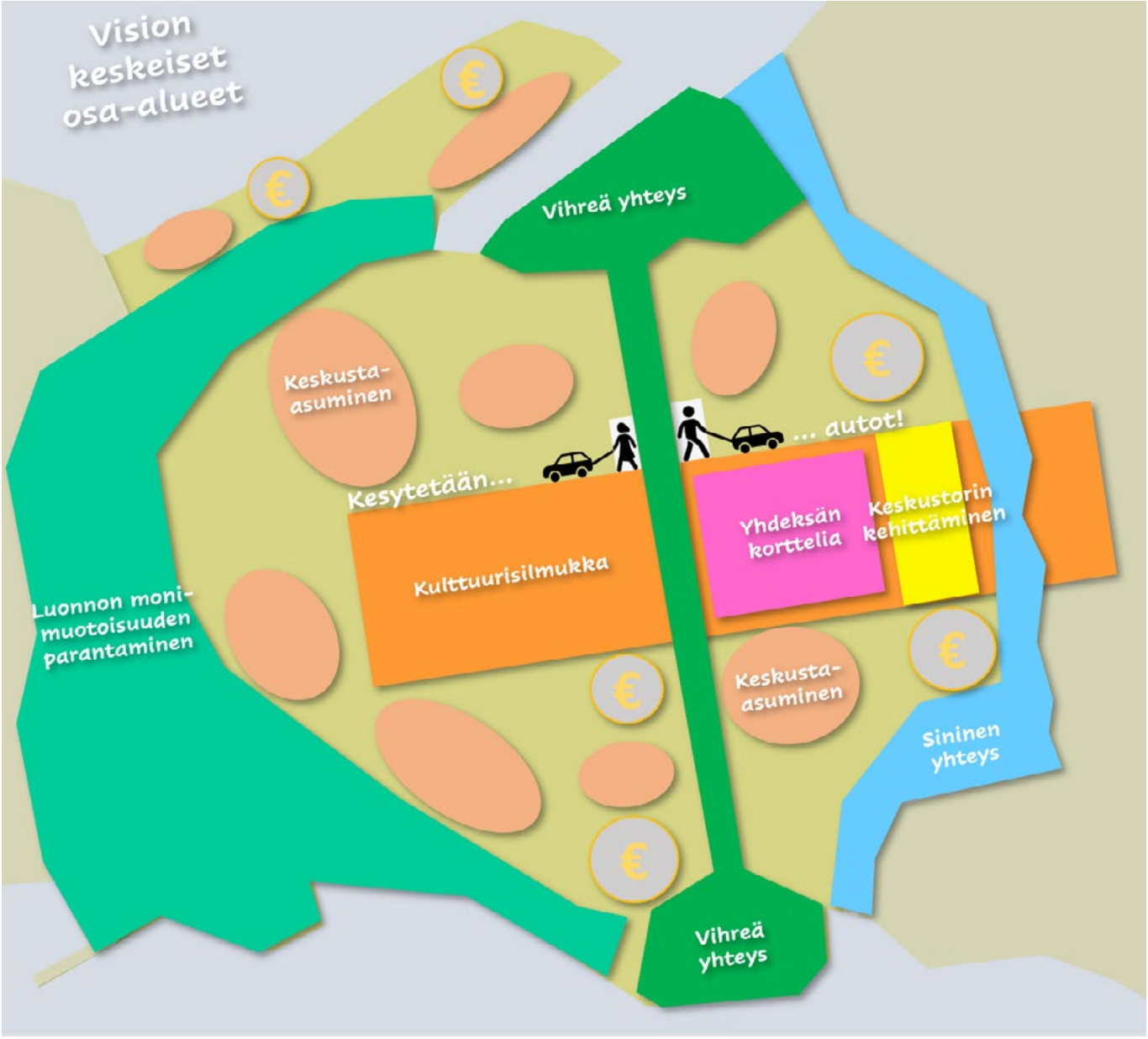
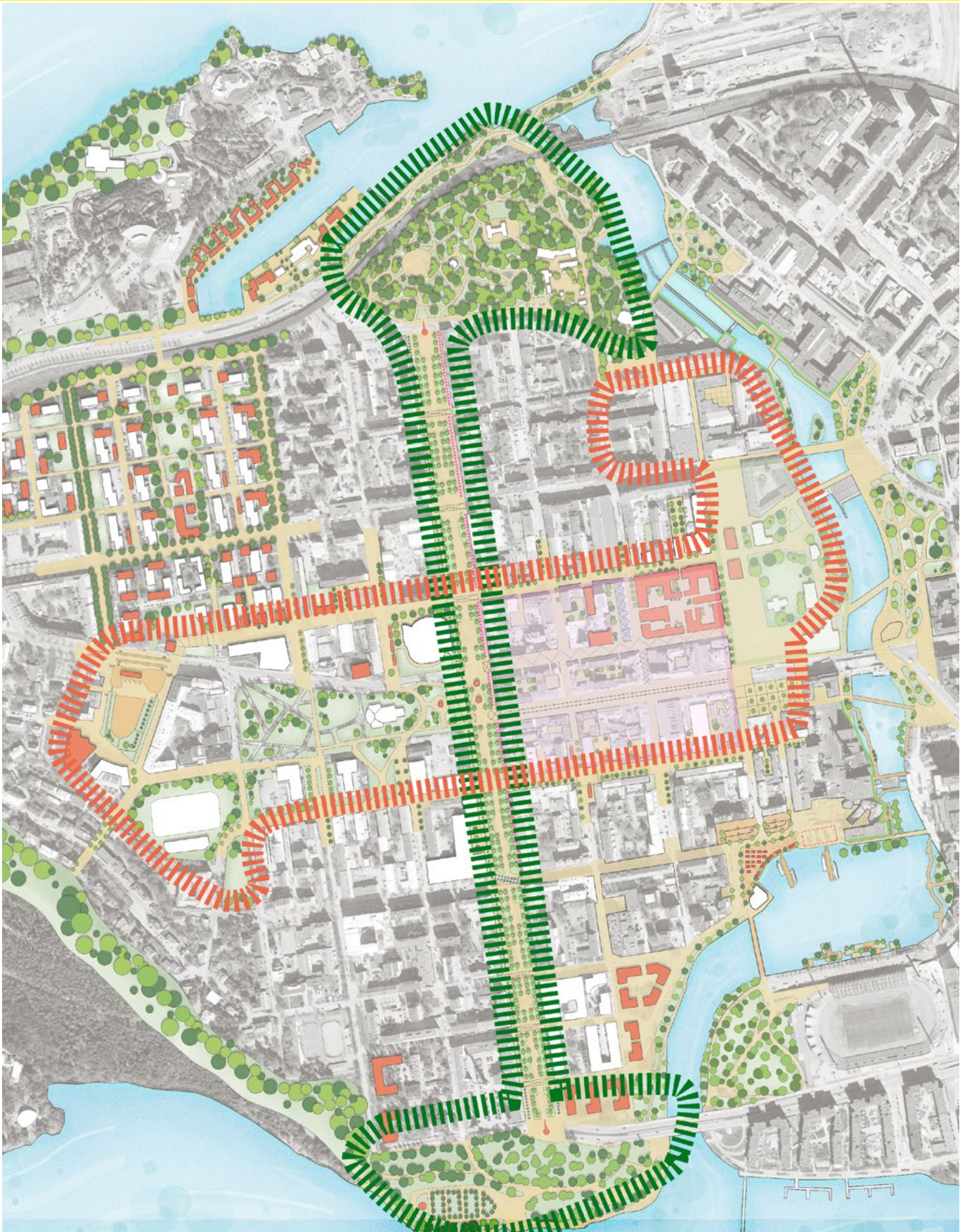
- 18 Houkuttelevia paikkoja, jotka avautuvat etelään Tammerkoskelle.
- 19 Tilaa jäsentävät puistokujat.

Amuri

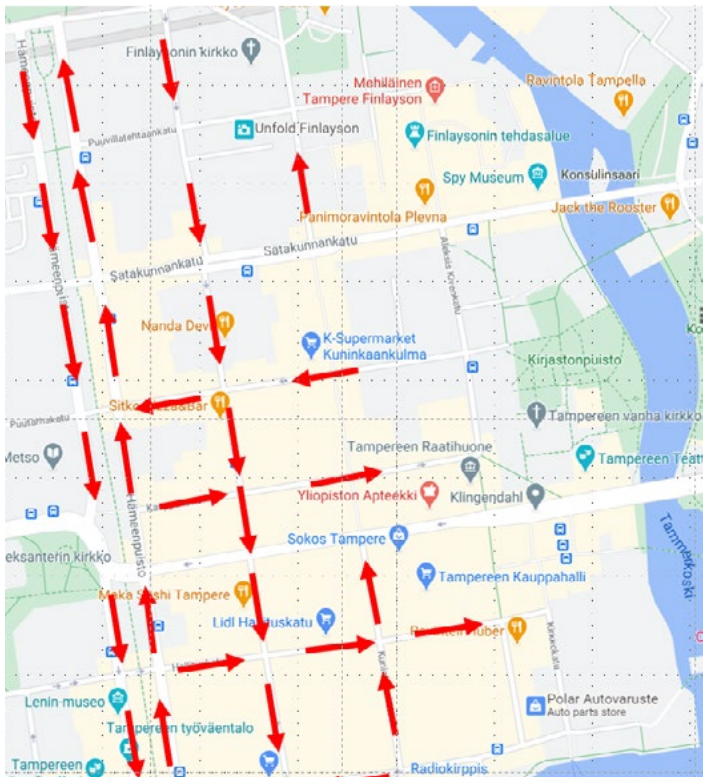
- 20 Pysäköinnin järjestäminen maanalaisiin laitoihin tai monikerroksisiin halleihin, tilan vapautuminen rakennuksille.
- 21 Uusien monitoimirakennusten keskus, muun muassa marketti ja päiväkotit.
- 22 Pohjois-eteläsuuntaisen vihreän yhteyden vahvistaminen.

Mustalahden satama

- 23 Kioskeja sekä opasteet Särkänniemeen Keskustorilla ja Hämeenpuistossa.
- 24 Panostukset Särkänniemen alueeseen ja Mustalahden satamaan.

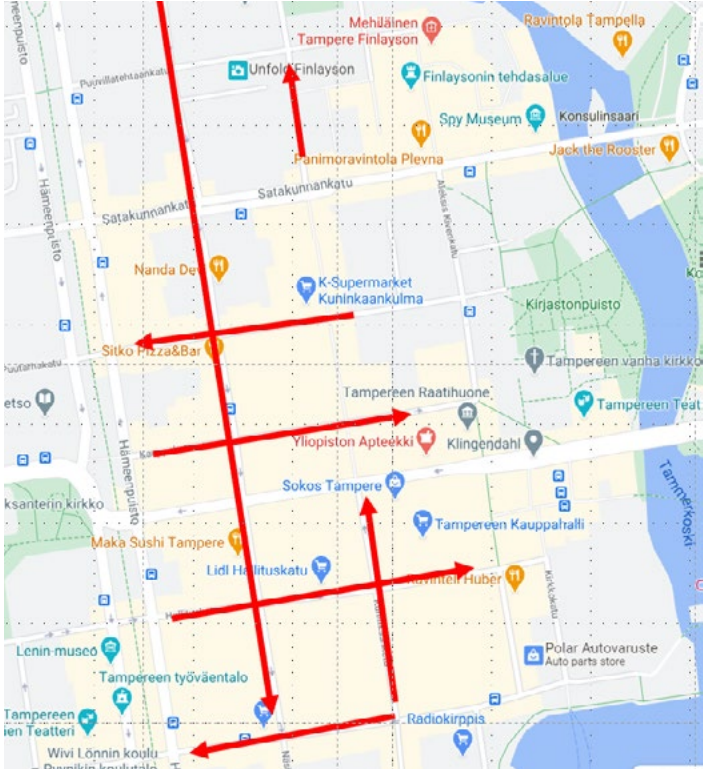

POISTETAAN KATUJEN YKSISUUNTAISUUS PAREMPIEN KATUTILOJEN LUOMISEKSI

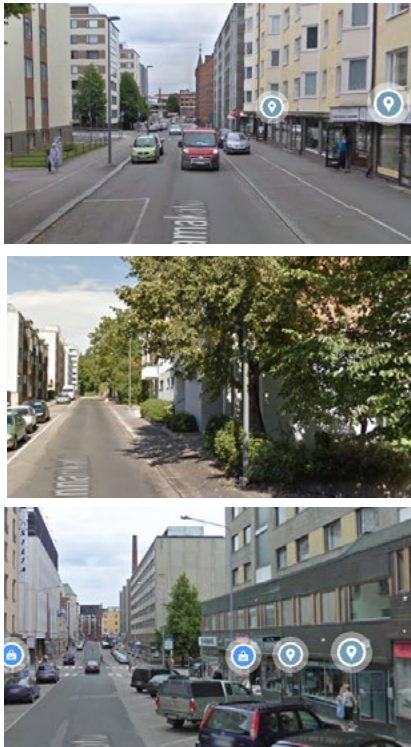
Nykyinen yksisuuntaisuus: miksi sitä tarvitaan ja voisiko sen poistaa?

Hämeenpuisto pois luettuna alueella on seitsemän katua, jotka voisi palauttaa kaksisuuntaisiksi. Ihmisen kokoinen mittakaava, hitaampi liikenne sekä vähemmän ajokilometrejä ja saastetta.

Alustavan katselmuksen mukaan kaikki yksisuuntaiset kadut mahtuisi palauttamaan kaksisuuntaisiksi, mutta tämä vaatii tarkempaa suunnittelua risteysuunnitelmiseen ja mallinnukseen.

Keskeiselle alueelle 30 kilometrin tuntinopeusrajoitus. (Google Maps/Street View.)

TEISTÄ KADUIKSI JA PAIKOIKSI

WEST+-alueella on käveltävä mittakaava, ja useimpiin kohteisiin on korkeintaan 10 minuutin (800 metrin) kävelymatka alueen ytimestä. Charrette-prosessin aikana kuulumme useilta osallistujilta, että kaupunkia pitäisi kehittää kävely- ja pyöräily-ystävällisemmäksi. Tällä hetkellä kadut ja paikat näyttäisivät useissa kohdissa painottavan enemmän moottoriajoneuvoja.

Osallistujien mielestä joitain nykyisistä kaduista voisi päivittää vastaamaan paremmin jalankulun ja pyöräilyn tarpeisiin poistamalla autoliikenteen tiettyinä kellonaikoina (skottiruutukaava). Niin ne auttaisivat luomaan kaupungin poikki ulottuvia kävely- ja pyöräily-yhteyksiä, jotka yhdistäisivät tärkeitä paikkoja, viheralueita ja kosken ja järvien rantoja. (Käsipaino-/lankarullavertaus.)

WEST+-alueen ytimessä on autojen hallitsema yksisuuntaisten katujen verkko. Historiallisesti nämä kadut olisivat kaikki olleet kaksisuuntaisia, ja charrette-prosessin osallistajat olivat sillä kannalla, että niiden palauttamista kaksisuuntaisiksi tulisi arvioida ja harkita. Lukuisat esimerkit muista kaupungeista maailmalta ovat osoittaneet, että yksisuuntaiset kadut nostavat ajonopeuksia (vastaantulevan liikenteen puuttuessa) ja lisäävät ajoneuvokilometrejä ja päästöjä. Useissa kaupungeissa onkin päädytty muuttamaan aikaisemmin yksisuuntaisia järjestelmiä kaksisuuntaisiksi. Kunkin kadun kohdalla tulisi tietoenkin huomioida, miten kevyt liikenne saadaan mahtumaan kadulle ja millaisia vaikutuksia sillä olisi autojen pysäköintiin.

Wienissä katu muutettiin paikaksi vuonna 2018 (Google Images).

Archwayn risteysalue Lontoossa – ennen muutosta ja sen jälkeen (Google Images).

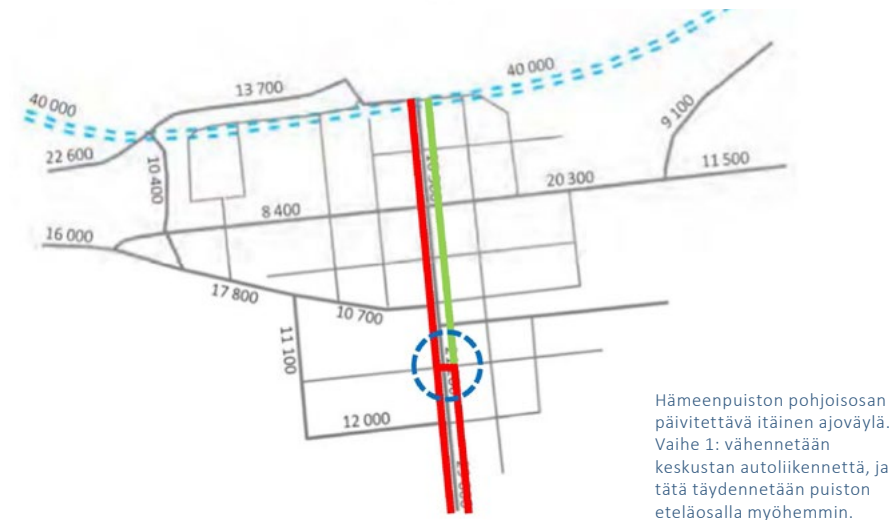
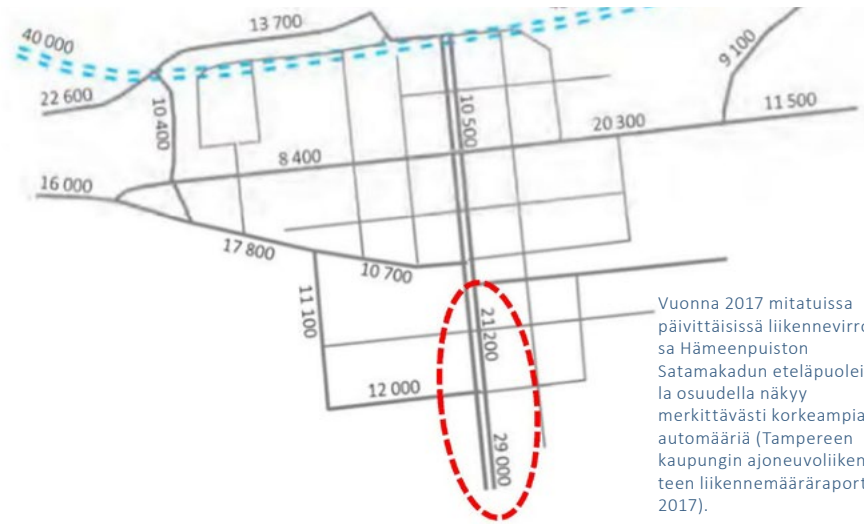

Hämeenpuiston
läntinen ja
itäinen ajoväylä
(Valokuvat:
Verna Hahtola).

3.3 "KESYTETÄÄN AUTOT" – LIIKKUMINEN

VISIO WEST+ 45

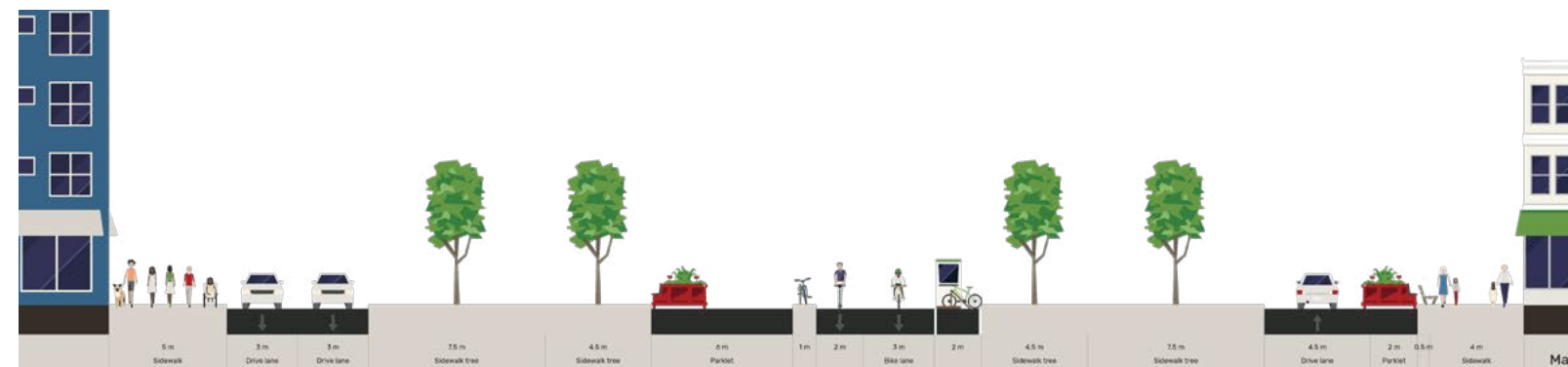

VAPAUTETAAN HÄMEENPUISTO! TASAPAINOTETAAN TIEVERKKOA

Hämeenpuisto muodostaa Tampereen läntisen keskustan tärkeimmän pohjois-eteläsuuntaisen väylän, ja monet visiotyön osallistujat olivat sitä mieltä, että sitä pitäisi käyttää enemmän käyntikohteena ja että yksisuuntainen autoliikenne puiston molemmiin puolin saa sen tuntumaan paikoin eristyneeltä saarekkeelta. Hämeenpuiston eteläosassa liikennemäärät ovat huomattavia – noin 30 000 ajoneuvoa vuorokaudessa – ja osallistujien mielestä tällä osuudella olisikin syytä säilyttää nykyiset neljä ajokaistaa. Pohjoista kohti siirryttäessä liikennemäärät kuitenkin laskevat, ja visiotyön aikana ehdotettiin, että Hämeenpuiston länsilaidan väylä Satamakadulta pohjoiseen muutettaisiin kaksisuuntaiseksi niin, että

se imisi valtaosan autoliikenteestä ja puiston itälaita voitaisiin muuttaa paremmin jalankulkua palvelevaksi alueeksi, jossa on enemmän tilaa kävellä, pyöräillä ja istuskella.

Hämeenpuiston pohjoisosan poikkileikkaus. Nykyinen tilanne: 1 pysäköintikaista, 2 ajokaistaa, ei erillistä pyöräkaistaa. Testattava ehdotus (alempi kuva): Levennetyt jalkakäytävät molemmiin puolin, 1 pysäköintikaista ja 2 ajokaistaa länsilaidalla sekä 1 pysäköintikaista ja 1 huoltoajokaista (ei läpiajoa) itälaidalla. Pyöräily keskellä tai, jos tapahtumat estävät pyöräilyn, huoltoajokaistalla itälaidalla.

UUSIA MAHDOLLISUUKSIA HÄMEENPUISTON ITÄLAIDALLA

Hämeenpuiston itäisen laidan käyttäminen shared space -tilana pitäisi sisältää seuraavaa:

- Liikenteen estevaikutus keskustan itäisen ja läntisen osan välillä pienenesi.
- Liikennemelu ja päästöt vähenisivät puistossa ja puiston itäpuolen asuinkortteleissa. Läntisen väylän varrella on paljon enemmän julkisia ja kaupallisia toimintoja.
- Tilojen laatu paranisi. Puiston käyttäjät eivät jäisi saarroksiin autokaistojen väliin.
- Virkistykseen, liikunnan, taiden, vapaa-ajanvieton, leikkipaikkojen, myyntikojujen, pyöräilyn ja kävelyn tilat paranisivat ja laajenisivat.
- Asukkaille, asiakkaille ja vierailijoille vapautuisi pysäköintitilaa.
- Tilapäisiä palvelutoimintoja voisi laajentaa, kuten tavarantoimitusta ja jäähdytysautoja puistossa järjestettävälle myyntitapahtumille ja festivaaleille sekä ravintoloille.
- Hämeenpuiston itäisen varren yritysten asiakasvirrat ja elinvoimaisuus kohenisivat huomattavasti.

Oikealla: Näkymäkuva Hämeenpuiston itälaidasta (havainnepiirros: Robbie Polley, robpolley@me.com; valokuva: Google Street View).

Vasemmalla alhaalla: Brighton New Road (Google Images).

Vasemmalla keskellä: Clematis Street, West Palm Beach (Google Images).

Vasemmalla ylhäällä: Potsdam Hegelallee (Valokuva: VZI).

HÄMEENPUISTON ITÄLAITA: POHJOISOSA HITAAN LIIKKUMISEN SHARED SPACE -TILAKSI?

Hämeenpuiston itälaita Satakunnankadulta pohjoiseen tulisi muuttaa paremmaksi julkiseksi tilaksi kävelylle, pyöräilylle ja istuskelulle. Tämä osuus voitaisiin myös päällystää uudestaan, mutta kuten aikaisemmin todettiin, järjestelyn kokeileminen ensin voisi olla järkevä ensimmäinen vaihe.

Hämeenpuiston ajonopeudet tulisi laskea 40:stä 30 kilometriin tunnissa puiston länsipuolella ja 20 kilometriin tunnissa puiston itäpuolella ihmisläheisemmän ympäristön luomiseksi.

Ehdotuksia esittäneet ymmärsivät, että mainittuja ideoita täytyy testata liikennemallinnuksella ja konseptisuunnittelun keinoin, ja me suosittelemmekin, että tämä olisi mahdollinen seuraava työvaihe.

ALKUUN KOKEILUJA

Katu ympäristön kohentuminen voi viedä aikaa, ja katuverkon uudelleen suunnittelu ja muutosten toteuttaminen voi olla pitkä ja kallis prosessi. Moniin kaupunkeihin onkin kehittynyt erilaisten kokeilujen kulttuuri uusien katujärjestelyiden ja teiden sulke- misten testaamiseksi: alueet saadaan muokattua kokeilumielessä varsin nopeasti, kun katuosuuksia suljetaan liikenteeltä esimerkiksi istutuslaatikoiden ja opastuskylttien avulla ja kalustetaan sitten kierrä- tyillä tai muuten edullisilla katuhuonekaluilla, jotta voidaan tarkastella, miten tila otetaan käyttöön. Paikkojen käyttäjät ja sidosryhmät ovat avainasemas- sa, kun muutosten onnistumista arvioidaan sekä ennen kokeiluja että niiden jälkeen. Tämä olisi nopea ja edullinen tapa kokeilla uusia katujärjestelyitä, jota tulisi soveltaa myös WEST+-alueen kehitystyössä.

Uuden vuosituhaten tavarantoimitus- ja huoltopalveluita: pyörälähetit, droonit, robotit, toimitusten koordinointi ja yhteistoimitukset, jätehuolto ja kierrätys.

Alhaalla: Ennen miljoonia euroja maksavia uudistamistöitä on viisasta kokeilla erilaisia vaihtoehtoja ja ratkaisuja käytännössä pikakokeiluiden muodossa. (Valokuvat: Google Images.)

UUTTA LIIKKUMISTEKNOLOGIAA

Tampereen raitiotie ja sen mukanaan tuoma uuden- lainen näkemys kaupungista on uusi lähtökohta WEST+-kehitystyölle. Visiossa tavoitellaan autotonta kaupunkielämää. Uutta liikumisen teknologiaa on jo saatavilla, ja sitä tulisi ottaa käyttöön myös Tampe- reella. Sähköpotkulaudat ovat jo ilmestyneet kaduil- le, mutta kaupungin pitäisi tutkailla myös muita teknologioita ja aloitteita liikumisen sujuvoittami- seksi. Näitä ovat muun muassa auton jakamispalve- lut, sähköautojen latauspisteet sekä kuskittomat robottihenkilöautot ja -bussit. Uusia mahdollisuuksia voisi löytyä myös keskeisiin paikkoihin tuotavista liikumiskeskuksista, ja lisäksi voisi tarkastella yhteis- toimitusten ja yhteishuoltopalveluiden mahdollisuuksia, uudenslaisia tavarantoimitusteknologioita (droo- nit, kuljettamattomat ajoneuvot jne.) sekä jätehuollon tehostamista ja kierrätyksen lisäämistä.

WEST+: kokeilualusta sähköautoille ja kuljettamattomille autoille? (Havainnekuva: Google Images.)

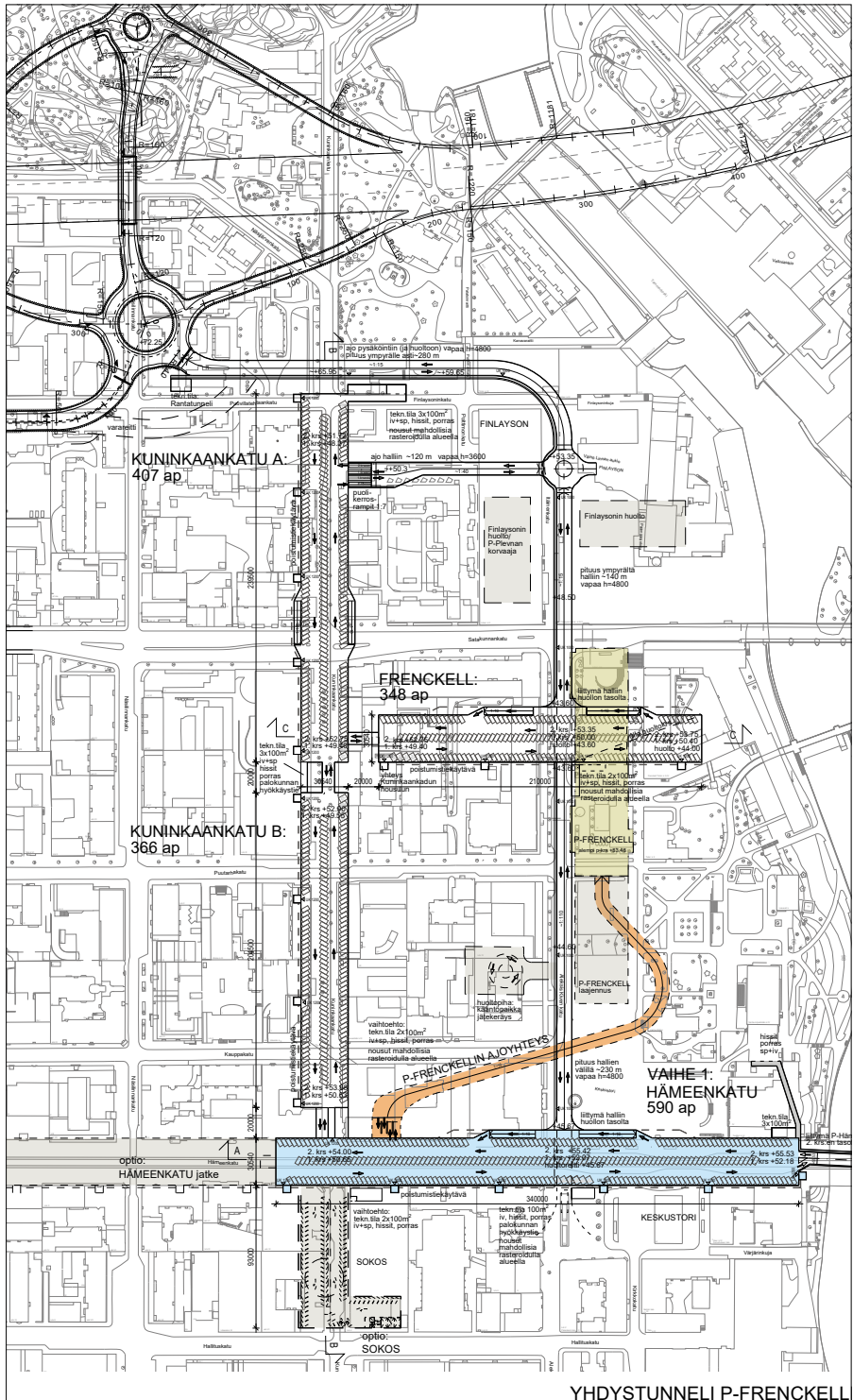
Alhaalla: Tampereen ratikka muuttaa kaupunkikuvaa ja vaikuttaa merkittävästi WEST+-vision tulevaisuuteen. (Havainnekuva: Tampereen Ratikka)

Uusi Kunkun parkin "kevytversio" voisi yhdistyä nykyiseen P-Hämppiin (valokuvat: EMP).

3.3 "KESYTETÄÄN AUTOT" – LIKKUMINEN

SUUNNITELMASSA	1 711 ap
Hämeenkatu	590
Kuninkaankatu A	407
Frenckell	348
Kuninkaankatu B	366

KUNKUN PARKISTA VOISI HARKITA KEVYTVERSIOTA

Charrette-prosessin aikana esitettiin uusia ehdotuksia Kunkun parkista, Hämeenkadun alle suunnitellusta pysäköintihallista, johon käynti tapahtuisi nykyisen P-Frenckellin kautta (uusi laitos yhdistyisi idässä nykyiseen maanalaisen pysäköinnin laitokseen Hämpin parkkiin). Toinen ajoyhteys voitaisiin toteuttaa esimerkiksi Hämeenpuiston ja Satamakadun risteykseen.

Ehdotukset ovat pienimuotoisempia ja edullisempia kuin suunnitelluimiin aikaisemmin näkemät suunnitelmat, jotka kattoivat suurempia pysäköintialueita ja monimutkaisia maanalaisia risteysyksiä.

Muokatut ehdotukset saivat kannatusta (niitä tulisi tutkia lisää tarkemmassa tarkastelussa), koska ne tukisivat monia muita charrette-prosessin myötä esiin nousseita ehdotuksia, mutta aikataulullisista ja kustannuksellisista syistä niiden tutkiminen tulisi erottaa monista muista ehdotetuista charrette-projekteista, jotka voisi käynnistää paljon nopeammalla aikataululla.

Nykyinen käynti P-Frenckelliin voisi yhdistyä uuteen Kunkun parkin "kevytversioon" (valokuva: ACA).

UUTTA PYSÄKÖINTIPOLITIikkaa KAIVATAAN

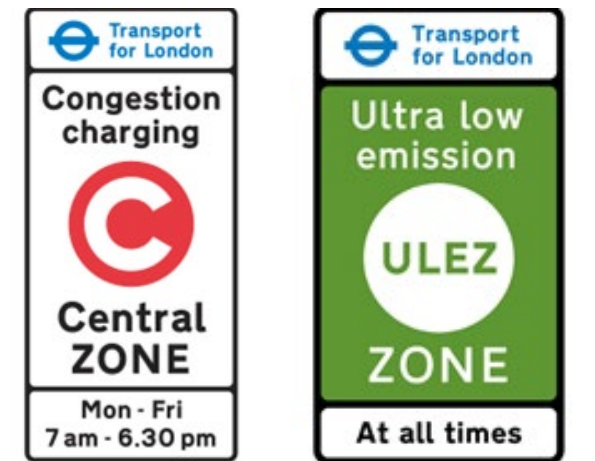
WEST+-visiossa läntiseen keskusta kaivataan lisää ihmisiä ja elämää, uusia käyttötarkoituksia sekä parempaa käveltävyyttä. Tampere on houkutteleva ja suhteellisen edullinen paikka asua, ja visiotyön aikana kuulumme, että tämä voisi houkutelaa kaupunkiin nuorempia sukupolvia, joille yksityisautoilu ei ole niin haluttava ja välttämätön liikkumismuoto. Kaupungin käveltävän mittakaavan, uuden ratikan ja erinomaisten junayhteyksien ansiosta autoton (tai vähemmän autoilua vaativa) elämä WEST+-alueella on realistista.

Charrette-työn aikana katsottiin, että nykyinen pysäköintipolitiikka rajoittaa uudisrakentamiselle soveltuvia paikkoja: sen mukaan uusista asuinrakennuksista saa olla enintään 300 metrin kävelymatka pysäköintilaitokseen, vaikka yksinkertaiset analyysit ovat osoittaneet, että matkan kasvattaminen 500 metriin mahdollistaisi autottomien tai vähäautoisten alueiden rakentamista.

Yhtä tärkeä kysymys on nykyinen autopaikkienormi, jonka mukaan jokaista 110–170 asuineliömetriä kohti pitää rakentaa pysäköintipaikka yhdelle autolle. Yhä useammissa eurooppalaisissa kaupungeissa

vaadittujen pysäköintipaikkojen määrää on alettu vähentää, ja esimerkiksi Berliinissä vaatimus on laskettu nolnaan.

Mainituissa kaavamääräyksissä piilee mahdollisuusmerkittävään muutokseen, jota Tampereen kaupungin tulisi nähdäksemme harkita.

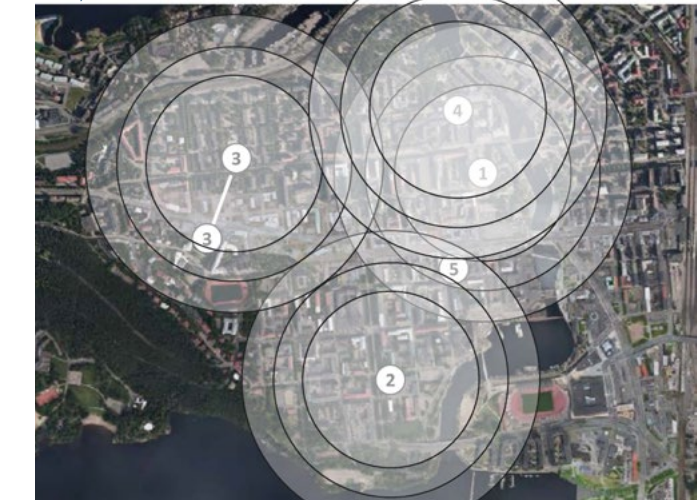

Ruuhkamaksut ja liikenteen rajoittaminen huoltoajoon tai erittäin matalapäästöisiin ajoneuvoihin tukisi terveellisempiä ja asuttavampia paikkojen luomista WEST+-vision mukaisesti.

Nykyinen keskitettyä pysäköintiä koskeva kaavamääräys määrittelee kodin ja pysäköintilaitoksen väliseksi enimmäisetäisyydeksi 300 metriä. Tämän määräyksen mukaan moni läntisen keskustan ydinalueista jää ilman ainuttakaan niitä palvelevaa pysäköintilaitosta.

WEST+-visiossa ehdotettu uusi määräys kasvattaisi sallitun etäisyyden pysäköintilaitokseen 500 metriin, joka vastaa noin kuuden minuutin kävelymatkaa.

Talvihuvituksia
Näsi- ja Pyhäjär-
vien jäällä
(valokuvat: Visit
Tampere Laura
Vanzo).

3.4 POHJOIS-ETELÄAKSELI: VIHREÄ YHTEYS

53

STRATEGIA JA SUUNNITTELUOHJEITA ETELÄPUISTON KEHITTÄMISELLE

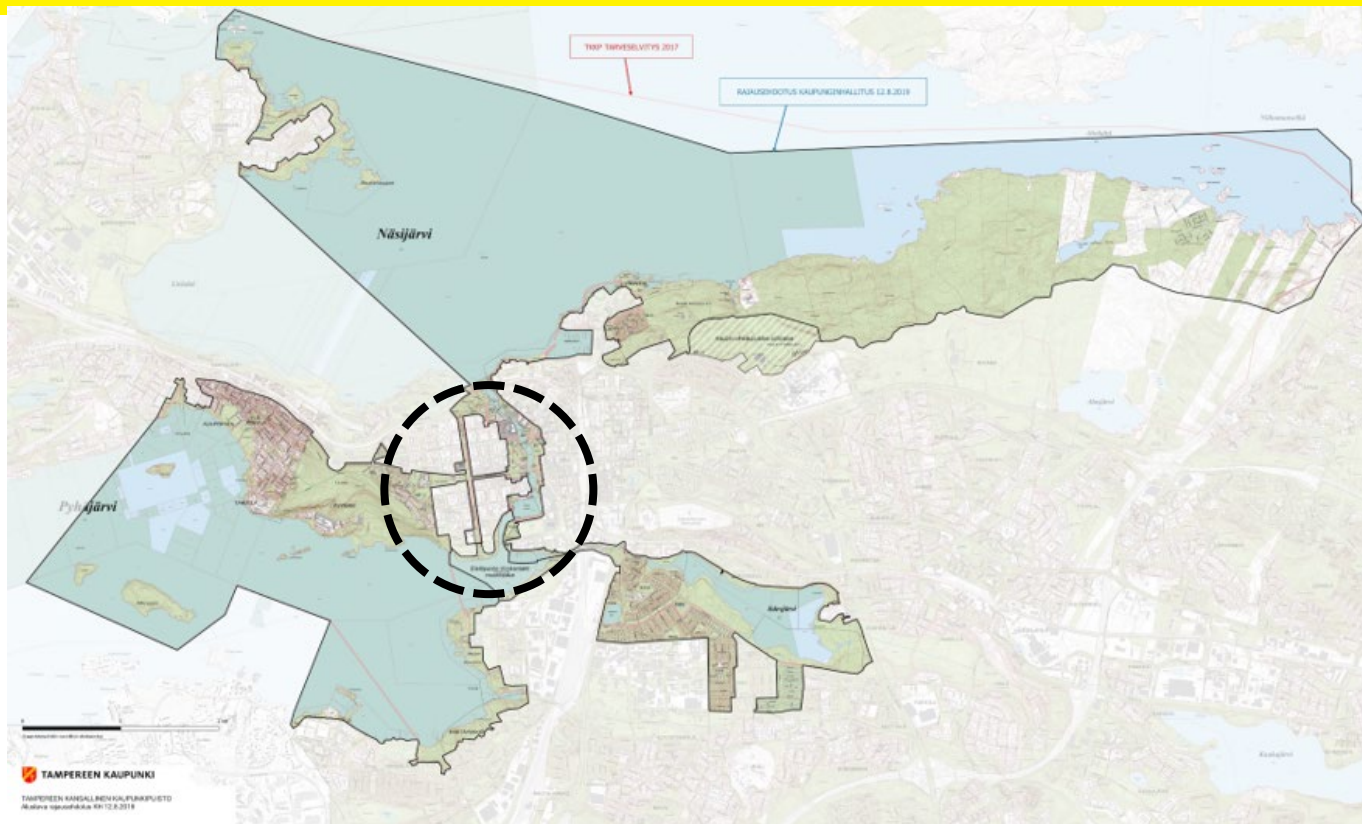
Visit Tampere -sivuston mukaan ”Eteläpuisto on koko kaupungin olohuone, puisto ja metsä. Järvimaaisemat, lenkipolut ja rauha saavat sinut uskomaan olevasi kaukana keskustan vilkseestä”.

Kaupungilla ei tällä hetkellä ole voimassa olevaa linjasta alueen kehittämisestä. Kaupunginhallitus on linjannut, että Viinikanlahden uuden kaupunginosan kehittäminen toteutetaan ennen Eteläpuiston ja Nalkalan alueita. De Gamlas Hemin ja entisen kulkutautisairaalan kortteleita voidaan kehittää samaan aikaan kuin Viinikanlahden aluetta.

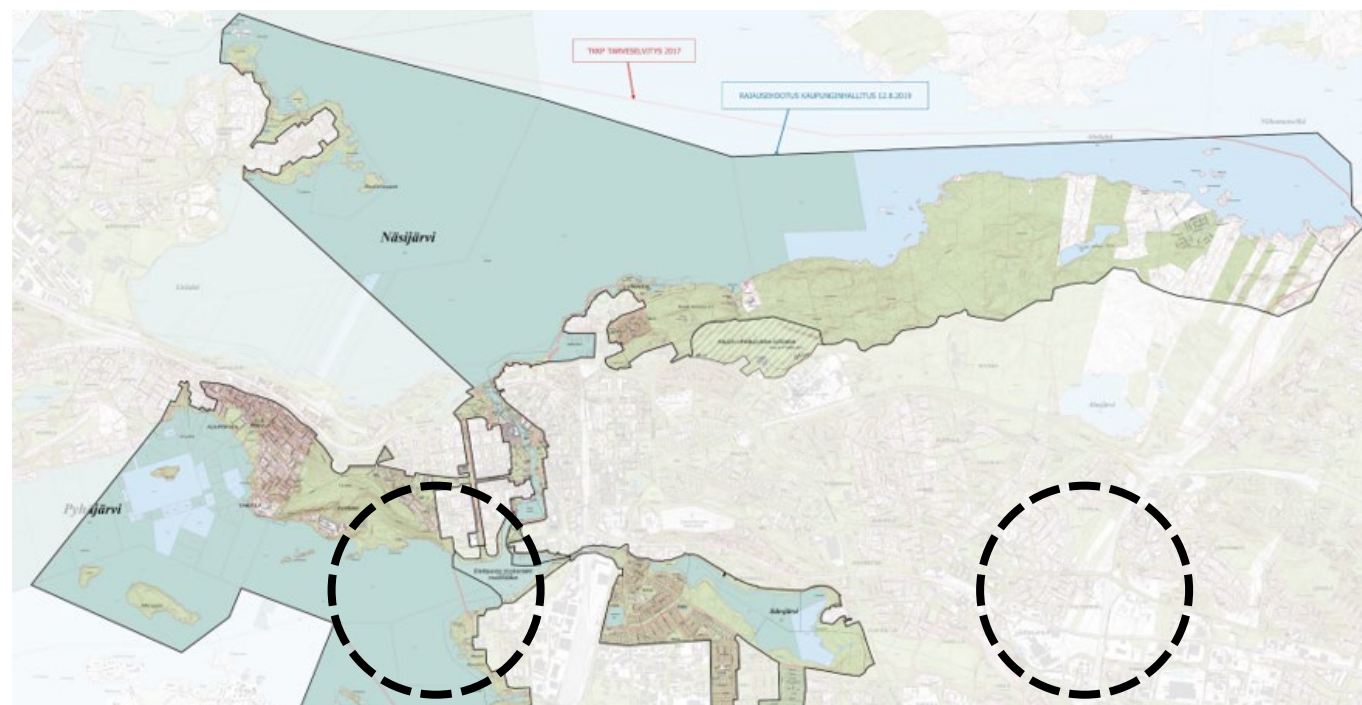
Pidimme tämän mielessä, kun ryhdyimme selvittämään Eteläpuiston potentiaalia. Eteläpuiston suunnittelustrategia hioo ja vahvistaa Tampereen luonnetta, paikkaidentiteettiä ja arvoja, ja tarkoituksena on soveltaa alueen luonto- ja kulttuuriperintöä ja muokata sitä niiden pohjalta viihtyisäksi ja toimivaksi alueeksi asukkaille, työntekijöille ja vierailijoille. Eteläpuiston maisemassa piilevä potentiaali voidaan tuoda esiin ja valjastaa käyttöön, ja puisto voidaan liittää kiinteäksi osaksi kaupungin julkisten viherialueiden verkostoa, jonka mittakaava on inhimillinen ja jossa aktiivisen ja passiivisen vapaa-ajanvieton ja virkistyskäytön toiminnot sekoittuvat nokkelasti toisiinsa. Näin Eteläpuisto muuntuu vierailukohteeksi, joka houkuttelee upealla sijainnillaan järven rannassa, dynaamisilla luonnonympäristöillään sekä huikeilla maisemillaan. Eteläpuistosta voi tulla paikka, jossa Tampereen nykyisten ja tulevien asukkaiden ja vierailijoiden toiveet muuntuvat aidosti julkiseksi, vihreäksi ja käyntikohdemaiseksi puistomaisemaksi.

Ilmakuva sekä historiallinen kuva Eteläpuistosta ja Hämeenpuistosta
(valokuvat:Tampereen kaupunki).

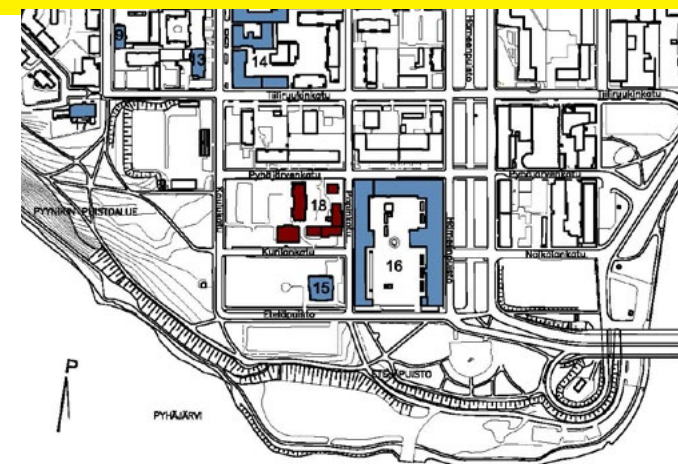

Ote kansallisesta kaupunkipuistostrategiasta: keskiössä Tampere ympäristöineen.

Eteläpuisto suhteessa kansalliseen kaupunkipuistostrategiaan.

Vihreät ja avoimet tilat WEST-visioalueella.

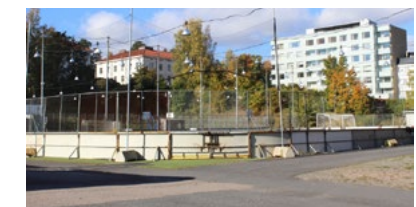

1 Aleksanterin kirkko (1881)	10 Svenska samiskolan (sv. 1901-1902)
2 Synttystöitö/ Marjatan sairaala (sv. 1912)	11 ent. Suomen kirkko, nyky. Sosiaali- ja terveystalo (sv. 1906, 1916-1928)
3 Yhteiskoulun kirkko (1901)	12 Tyttötyö/ Pyynikin koulu (1902, 1931)
4 ent. Reaaliyhteisö, nyky. Lastentarhainopettajaopisto (1890, 1939)	13 Talouskoulu (1905)
5 Aleksanterin koulu (1875, 1886, 1904)	14 Pyynikin parimmo (1897, 1925)
6 ent. Teknillinen oppilaitos (1915, 1934)	15 De gamlas hem, nyky. Pirkkalan musiikkioptio (1905)
7 Koulukadun päiväkoti (ent. Fanny Carlsonin sairaala) (1904)	16 ent. Klippendahlin verkatehdas (1897, 1904, 1926, 1933, 1949)
8 Työväentalo (1900, sv. 1905, 1912, 1930)	17 Pyynikinlinna 1924
9 Elehemmet vid svenska samiskolan (1926)	18 Ent. koulukutsa (1882-1895, 1909, 1951)

Historiallisesti merkittävät rakennukset ja rakenteet.

Avarat vihreät tilat: suunnitellut virkistystoiminnot

Koulukadun luistelukenttä: urheilu-/liikuntatoiminnot

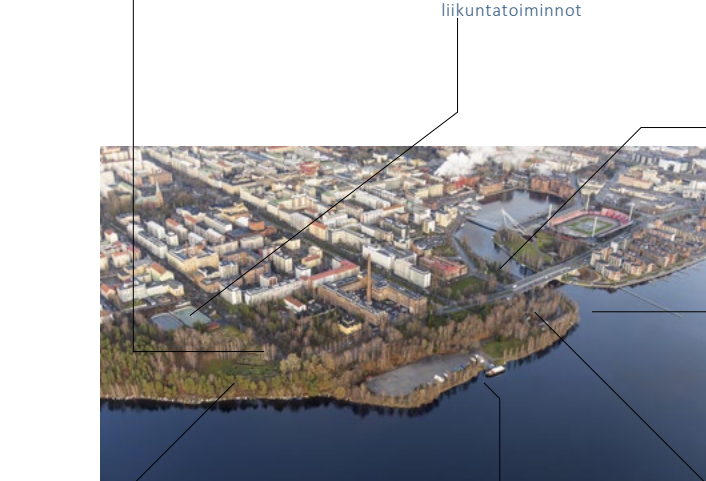
Metsäiset vihreät keuhkot + uimaranta

Soutelupalveluita järven rannassa

Pyynikki

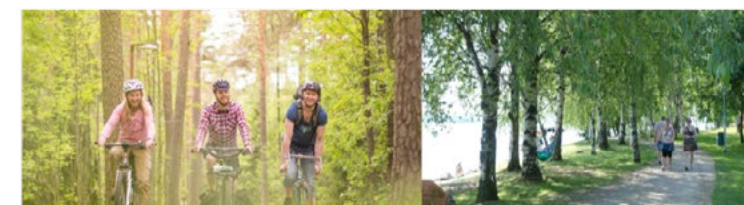
Yhteys Nalkalaan

Puiden ja kasvillisuuden luonne

Tilapäinen (tai pysyvä) skeittipuisto

Pyöräily, patikointi, vapaa-ajanmahdollisuudet

ETELÄPUISTO – TILAPÄISTOIMINNOISTA UUSIA MAHDOLLISUUKSIA

Eteläpuiston laatu perustuu paitsi ympäristön luonto- ja virkistysarvoihin myös ohjelmoituihin ja spontaaneihin (väliaikaisiin) aktiviteetteihin, jotka luovat asukkaille ja muille kävijöille mahdollisuuksia vieraila, kokoontua ja nauttia elämästä puistossa.

Kuvissa on esitetty toimintoja ja tapahtumia, kuten skeittipuisto, ravintolapalveluita ja jopa väliaikainen rantapromenadi, jotka hyödyntävät järvenrantasijaintia.

Väliaikaiset toiminnot suunnitelluista epämuodollisiin aktiviteetteihin tarjoavat mahdollisuuksia erilaisiin kokeiluihin Eteläpuistossa (lähde: Tampereen kaupunki 2017/2018).

ETELÄPUISTO – RATKAISTAVIA KYSYMYKSIÄ

Eteläpuistoa koskien herää kuitenkin kolme ensisijais- ta kysymystä, jotka tulee ratkaista, jotta puistoa voidaan parantaa ja se voidaan muuttaa mittavaksi, vahvaksi puistoksi, joka on kiinteä osa Tampereen viherverkostoa. Sen lisäksi, että kaupunki tarvitsee linkin Pyynikin viheralueiden ja koskenrannan sekä keskustan pohjoisosien välille, Eteläpuiston tulevaisuuden kohdalla tulee pohtia ja ratkaista seuraavia seikkoja:

1. Yhteys Hämeenpuistoon ja jalankulkijaystävällisen linkin luominen: pohjois-eteläsuuntaisen puisto- alueen selkeä ja tunnistettava eteläkärki muotopuu-

tarhoineen kertoo Eteläpuiston historiallisista puutarhaperinteistä. Ylikasvaneen kasvillisuuden ja liikennetarkaisuiden vuoksi se on kuitenkin suhteellisen piilossa tai sitä ei hahmoteta selkeästi. Myös muistomerkki jää piiloon puistossa.

2. Liikenteen merkittävä estevaikutus: tämä koskee lähinnä Hämeenpuiston ja Eteläpuiston risteyskohtaa sekä Ratinan ja WEST+-alueen välistä siltayhteyttä.

3. Tilojen elvyttäminen ja tehokkaampi hyödyntäminen Eteläpuistossa ja sen ympärillä. Entisen speedwayradan aluetta ja kulkureittejä rantatörmän varrella täytyy tarkastella kriittisesti.

Hämeenpuiston liikenne muodostaa esteen ja haasteen Eteläpuiston yhdistämiselle keskustan pohjoisosiin – kuinka alueen kulttuuriperintöä voisi tuoda paremmin esiin?

Uusi jalankulkuyhteys (myös pyöräilijöille) parantaisi puistoalueen visuaalista ja esteettistä ilmettä sekä sen hahmottamista: visuaalinen, esimerkiksi pystysuuntainen elementti merkittävässä sisään tulossa Ratinan suunnasta viestisi vahvemmin WEST+-alueelle saapumisesta kosken yli kulkevalta sillalta.

Eteläpuistossa on valjastamatonta potentiaalia, kuten entinen speedwayrata järven rannassa. Kulkuyhteyksiä rantaan tulisi kuitenkin miettiä uusiksi.

Kohteita Kotkan kansallisessa kaupunkipuistossa.

Monikäyttöisiä ja monipuolisia toimintoja, joita voisi pohtia Eteläpuiston tulevaa luonto-, virkistys- ja liikuntakäyttöä tarkasteltaessa.

INSPIRAATIOTA ETELÄPUISTOA VARTEN

Kotkan kansallinen kaupunkipuisto on erinomainen esimerkki suuren avoimen tilan luonto-, virkistys- ja vapaa-ajan arvojen hyödyntämiseksi osana seudullista viherverkostoa. Kotkan alueella on useita kaupunkipuistoja.

Esimerkiksi Katariinan Meripuisto on 1700-luvulta peräisin olevan Ruotsinsalmen linnoituksen raunioiden ympärille rakennettu yli 20 hehtaarin suuruinen ulkoilu- ja virkistysalue. Puistosta löytyy laaja niittyalue, inspiroiva leikkipuisto, onkimispaikkoja, frisbeekoreja, kiveen upotettu ksylofoni sekä erinomaisia piknikpaikkoja – yksi upea kivinen retkipöytä sijaitsee aivan meren rannassa. Puistoalueen niemenkärjestä löytyy hiljentymispaikaksi tarkoitettu rakennettu Ankkuriluoto, johon pääsee pientä siltaa pitkin. Luotoa hallitsee vanha 1800-luvulta säilynyt purjelaivan ankkuri.

Kolmas esimerkki on Isopuisto, Kotkansaaren laajin rakennettu puistoalue, joka perustettiin vuonna 1801 valmistuneen Pyhän Nikolaoksen ortodoksisen kirkon ympärille. Isopuisto on englantilaistyylinen maisemapuisto, jossa maaston muodot, luonnonpuusto ja käyttäjien muodostamat polut ovat toimineet suunnittelun lähtökohtina. Puistossa on kaksi leikkikenttää, urheilukenttä ja kahluuallas lapsille sekä oma alue koirille.

Kotkan puistot osoittavat luovuutta ja arvostavaa asennetta niin rakennettuja kohteita ja suunniteltuja toimintoja kuin suurempiakin alueita ja vapaampaa virkistyskäyttöä, kuten eväretkiä, metsäkävelyitä, patikointia ja retkeilyä, kohtaan. Talvella on tarjolla monenlaisia aktiviteetteja kaikenikäisille.

Kotkan kansallisesta kaupunkipuistosta voi hakea inspiraatiota Eteläpuiston uudistamiselle. Monitoimipuisto kattaa sekä suunniteltuja että vapaamuotoisempia käyttötarkoituksia, jotka tarjoavat yhtä lailla mukavaa ja rentoa vapaa-ajan viettoa kuin aktiivista virkistystoimintaa. Kaikki toiminnot sisällytetään toisiinsa kytkeytyvien viherväylien laajaan verkkoon, joka palvelee sekä ihmisiä että luontoa.

Lähde: www.visitkotkahamina.fi

Historiallinen kuva Eteläpuistosta muutostöiden ajalta, samasta kuvakulmasta.

Puiden, harjun ja rinteiden arvostus ja liittäminen tulevaan suunnitelmaan

Yhteys Pyynikille, virkistys- ja urheilutarjonta, luonto

Selkeät polku- ja reittipasteet, jotka johdattavat Pyynikintorille ja keskustaan

Uudet käyttötarkoitukset, joiden keskiössä on ihminen

Vähemmän liikennettä ja melua – yhteys Hämeenpuistoon

Perinnön ja kulttuurirakenteiden säilyttäminen

Tilojen parempi hyödyntäminen, läntisen keskustan reunan korostaminen

Yhteys Hämeenpuistoon

Pysyvät ja väliaikaiset käytöt, kuten skeittipuisto tai pop-up-puistot

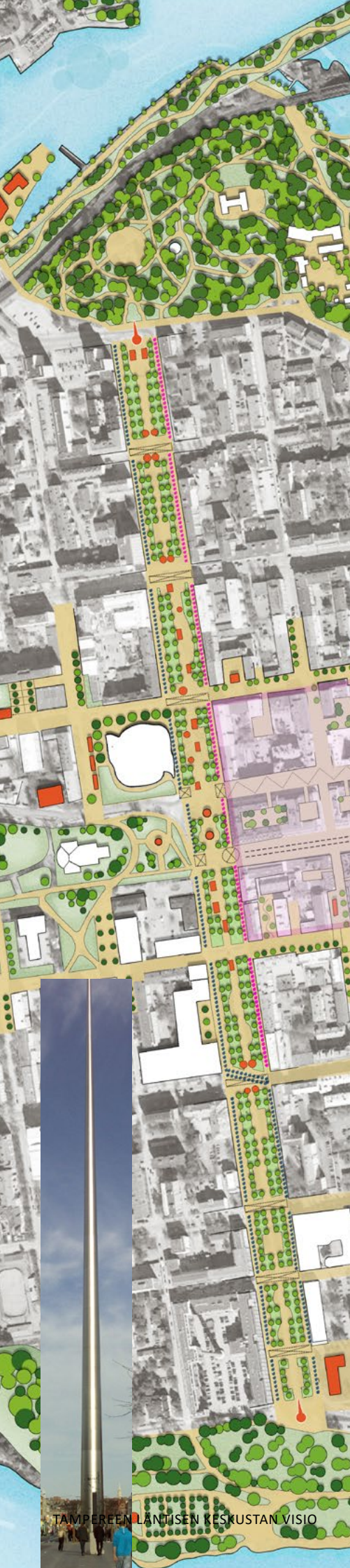
Sijainti veden äärellä ja yhteys koskelle keskeisiä viihtyvyydestekijöitä

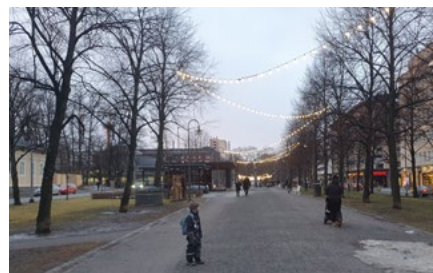
Sijainti veden äärellä

Ei liikennettä, viheryhteydet

Hämeenpuiston esplanadi on erittäin pitkä ja enimmäkseen tyhjä (valokuva: Verna Hahtola).

Ylhäällä: Vaatimaton valaistus (valokuva: EMP).

Keskellä: Kiehtovampi valaistus.

Alhaalla: Valotaidetta Varsovan Lazienki-puistossa (Valokuva: Fred London).

Innostavat paviljongit voivat tarjota monenlaista tietoa ja palveluita matkailijoille, puiston käyttäjille ja lähialueen asukkaille. (Oikealla: Tukholma. Alhaalla vasemmalla: Tullin alueelle esitetty ehdotus. Alhaalla oikealla: JTP, arkkitehtuurikuviointi ja Robbie Polley.)

Ylhäällä: Hämeenpuistoa käytetään tapahtuma-alueena. Tapahtumia voisi olla lisääkin.

Keskellä ja alhaalla: Autot hallitsevat puiston ylittäviä risteyskohtia. Kevyen liikenteen tulisi olla etusijalla. (Valokuva: EMP, pilapiirros: JTP.)

3.4 POHJOIS-ETELÄAKSELI: VIHREÄ YHTEYS

VISIO WEST+ 63

HÄMEENPUISTO - VIHREÄ YHTEYS POHJOISESTA ETELÄÄN

Hämeenpuisto on historiallisesti tärkeä ja keskeinen elementti ydinkeskustan kaavassa. Se näkyy jo Engelin vuonna 1830 laatimassa asemakaavassa, ja se on suojeltu rakennetun kulttuuriympäristön kansallisesti merkittävänä osana (RKY 2009). Esplanadin ajoratojen väliin jäävä viheralue on 38 metriä leveä ja 1,3 kilometriä pitkä, ja se on nimetty puistoksi. Puistoa ja varsinkin sen keskeisiä ja pohjoisia osuuksia on perinteisesti käytetty monenlaisiin tarkoituksiin, kuten festivaalien, myyntitapahtumien, liikunta- ja monien muiden suurten tapahtumien järjestämiseen. Suurimman osan vuodesta puisto on kuitenkin ”tyhjiällä”. Komeat puurit puiston molemmin puolin ja leveä kulkureitti niiden välissä muodostavat arvokkaan esplanadin. Puiston hyvin muodollinen ulkoasu palvelee ensisijaisesti sen käyttötarkoitusta keskeisenä liikenneväylänä eikä juuri korosta kauuneuden kokemusta tai kannusta kulkijoita jäämään viettämään puistoon aikaa. Puisto on enemmän este kuin yhdistävä linkki, eikä se houkuttele ihmisiä jäämään nauttimaan tilasta. Hämeenpuiston pohjoisosan itäpuolisen ajoväylän sulkeminen läpikulkuliikenteeltä olisi merkittävä edistysaskel, joka parantaisi puiston käyttömahdollisuuksia vuoden ympäri. Charrette-prosessin aikana tuotiin esiin runsaasti ideoita siitä, miten Hämeenpuistoa voitaisiin kohen-
taa ja muuttaa kaavamääräysten rajoissa jo nykyään pyörivien väliaikaisten tapahtumien lisäksi. Osallistujat ehdottivat mm. seuraavaa:

- Patsaita ja taideinstallaatiota tulisi olla koko puiston pituudelta.

- Puistoon voisi rakentaa pieniä paviljonkeja erilaisia käyttötarkoituksia varten, kuten ravintoloita ja baareja tai näyttelyitä ja infokioskeja, tarjoamaan enemmän toimintaa ja palveluita myös talvella ja sateella.
- Paviljongit voisivat olla ekologisesti ”vihreitä”, ja niistä voisi järjestää suunnittelukilpailun, jonka kilpailuehdotukset olisivat vetovoimatekijä itsessään ja toisivat puistoon eurooppalaisia arkkitehtuurityylejä ja rakennusmateriaaleja.
- Hämeenpuiston ylittävät katuristeykset tulisi suunnitella uusiksi, jotta esplanadin jatkuvuus parantuisi ja kevyt liikenne nousisi etusijalle.
- Puistoon tulisi kehittää uusi helppotajuinen opastusjärjestelmä, jonka avulla ihmiset hahmottaisivat Hämeenpuiston yhteyksiä sen pohjois- ja eteläpuolisiin puistoalueisiin, Särkänniemeeseen, kulttuurisil-
mukan kohteisiin ja moniin muihin vetovoimaisiin kohteisiin.
- Parempi valaistus muuttaisi Hämeenpuiston luonteen täysin, ja viherelementtien lisääminen toisi lisää vaihtelua kävelymatkalle esplanadin varrella.
- Kookkaista taideteoksista Hämeenpuiston molemmissa päissä saattaisi olla apua visuaalisessa suunnistamisessa, ja ne voisivat itsessään toimia opasteina. Dublinin suuri teräsneula Spire (ks. vasen sivu) on tästä hyvä esimerkki, ja kenties tekstiiliteollisuudestaan tunnettu Tamperekin voisi kehittää neulasta oman versionsa?

WEST+-sidosryhmien kierros Hämeenpuistossa elokuussa 2020.

VISION WEST⁺ 65

Pohjois-eteläsuuntaiset, järvien väliset yhteydet ovat WEST⁺-vision määrittävimpiä elementtejä, ja Näsinpuistosta Eteläpuistoon kulkevia yhteyksiä sekä Pyynikin kautta kulkevia kiertoreittejä ja muita kulkuyhteyksiä voidaan vahvistaa entisestään Hämeenpuistoa koskevien ehdotusten avulla.

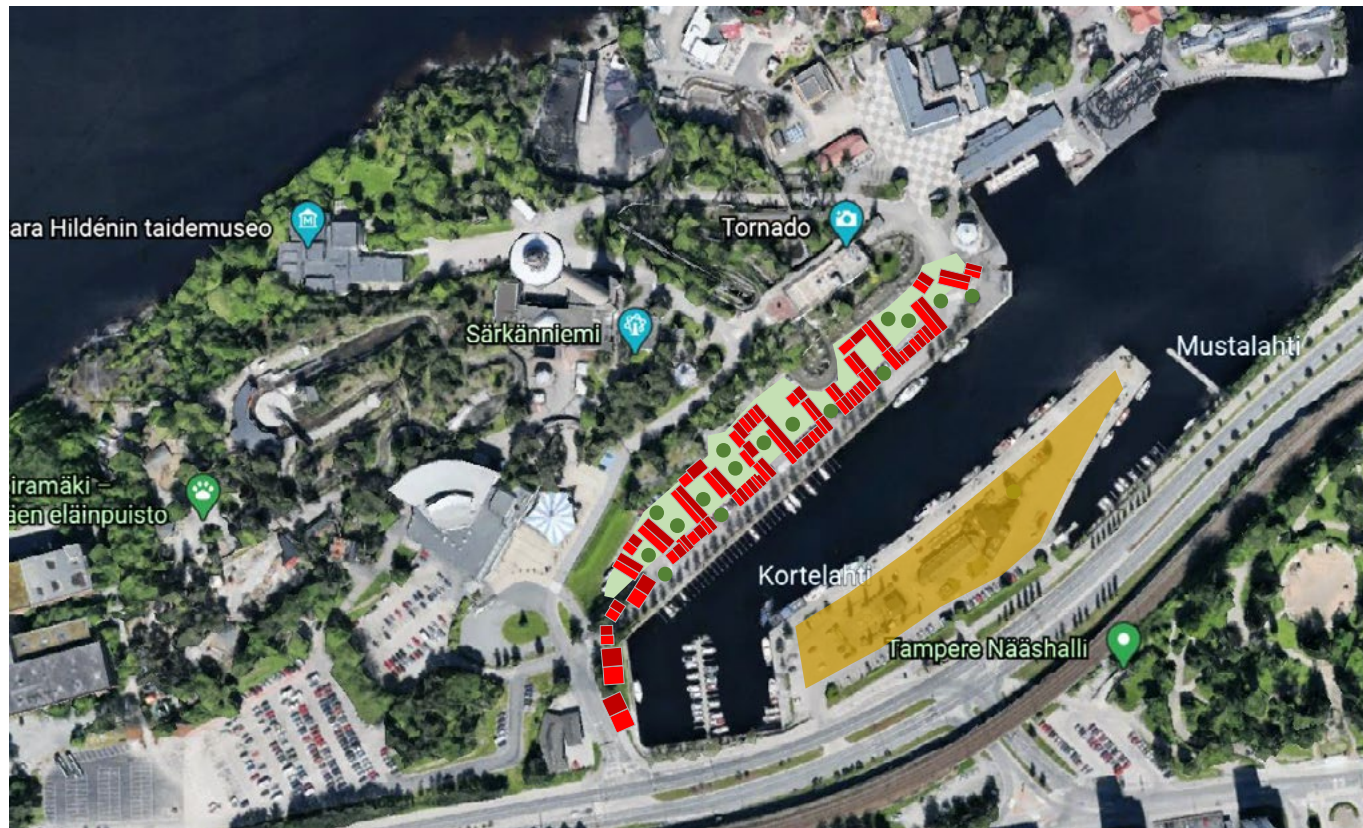
- Näsinpuisto ja Näsilinna ovat piilotettuja helmiä, jotka hyötyisivät suuremmista kävijävirroista. Tässä olisi apua opastuksen ja matkailijainformaation parantamisesta. On kuitenkin tärkeää huolehtia, ettei tähän ikoniseen paikkaan tehdä häiritseviä tai vahingollisia muutoksia.
- Wilhelm von Nottbeckin puisto, jossa sijaitsee myös Finlaysonin palatsi, on hyvin viehättävä puisto, mutta alue on aidattu ja usein suljettu, minkä vuoksi sitä pidetään melko vaikeasti löydettävänä.

- 1 Opastus Särkänniemeen Keskustorilta ja Hämeenpuistosta
- 2 Finlaysonin alue
- 3 Uusi Sara Hildénin taidemuseo
- 4 Wilhelm von Nottbeckin puisto ja Finlaysonin palatsi
- 5 Uimapaikka
- 6 Uusi autoton silta
- 7 Yhteys Särkänniemeen
- 8 Näsikallion suihkukaivo
- 9 Laululava
- 10 Kurun muistomerkki
- 11 Museo Milavida
- 12 Taidekeskus Mäntinranta
- 13 Tallipiha
- 14 Mahdollinen silta Mustanlahden yli
- 15 Hämeenpuisto vihreänä linkkinä Eteläpuistoon
- 16 Pajasaari osaksi Näsinpuistoa

Särkänniemen huvipuisto
(Visit Tampere / valokuvat:
Laura Vanzo).

Särkänniemen tuleviin kehitysvaiheisiin voisi kuulua rantarakentamista Mustanlahden satamaan ja etelään avautuviine julkisivuihin – maantasokerroksen elävät, erilaiset käyttötarkoitukset yhdistyisivät ylempien kerrosten asumiseen. (Ylempi kuva: Google Maps. Alakuvan esimerkki Bergenistä. Viereisen sivun kuva: VZL.)

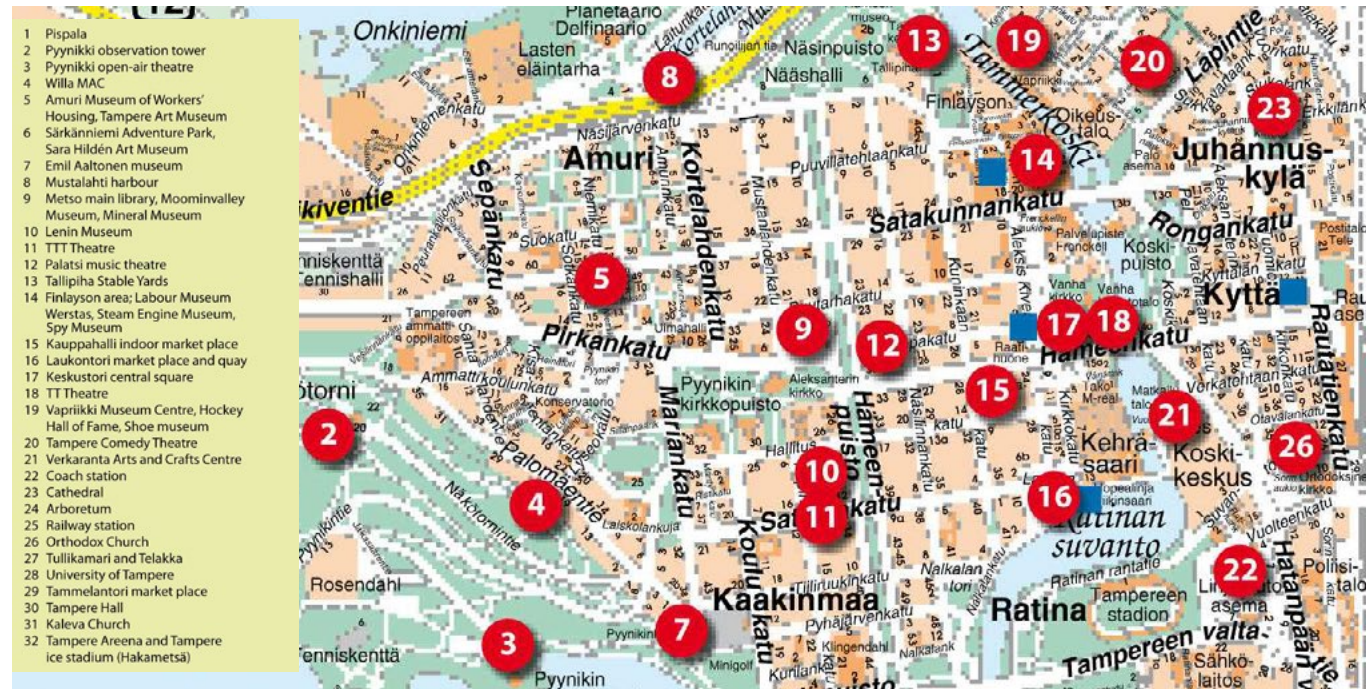
Onkinleimen
räsistynyt
tehdasrakennus on
kätketty kaunotar.
Ympärivuotisen,
monipuolisen käytön
tukemiseksi
rakennuksesta voisi
tehdä startup-yritys-
ten, media-alan ja
muiden luovien
alojen keskuksen.
(Vasemmalla:
Arkkitiedit MY
yleissuunnitteli
2018. Oikealla: VZL.)

Kulttuuria Seattlen jalkakäytävillä. Vasemmalla: Cha-cha-cha-tanssiasteet. Oikealla: Jimmy Hendrixin patsas. (Valokuvat: Fred London.)

3.5 ITÄ-LÄNSIAKSELI: YHDISTETÄÄN KULTTUURIKOhteET

Tampereen matkailukartalla näkyy reilusti kulttuurikohteita. Alapuolella Google Earth satelliittinäkymä.

KULTTUURISILMUKKA

Osana WEST+-analyysia ja kaupunkikaavion kehittämistä hahmottui käsipainon tai lankarullan muotoinen ”kulttuurisilmukka”, joka on tärkeä tekijä reittien ja yhteyksien vahvistamisen kannalta ja nivoo Pyynikintorin ja Keskustorin rakennetut kohteet ja tilat yhteen.

Alustavan kulttuurikartoituksen perusteella tunnistettiin joukko julkisia laitoksia ja rakennuksia, jotka vahvistivat, että Tampereelta löytyy paljon nähtävää ja tekemistä, mutta kohteiden opastuksen todettiin olevan heikolla tolalla siitä huolimatta, että ne voisivat tuoda läntiseen keskustaansa lisää elämää. Erityisesti yhden kadunvälin päässä Hämeenkadun pääväylästä, Puutarhakadulla ja Hallituskadulla, on lukuisia kulttuurikohteita, ja visiotiimi ryhtyikin

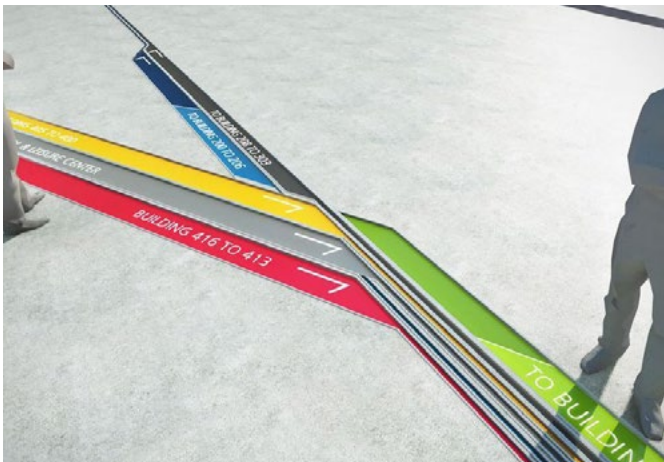
hahmottelemaan reittiä, joka toisi ne kaikki saman kattoidean alle.

Kulttuurimaili on vakiintunut käsite, joka on käytössä useissa kaupungeissa maailmalla, ja sen avulla kulttuurilaitokset voivat ryhmittäytyä saman lipun alle ja hyötyä kaikki toistensa kävijävirroista, mikä vahvistaa myös kaupungin brändiä vierailijoiden silmissä. Nyky-yhteiskunnassa, jossa kokemuksia arvostetaan yhtä paljon kuin omaisuutta, ajatus kulttuurimailia kiertäessä vietetystä päivästä, kaksi tai kolme museota tai galleriaa kerrallaan, tuntuu houkuttelevalta, ja myös hotellit ja ravintolat hyötyisivät lähialueelle viikonlopuksi tai pidemmäksi aikaa saapuneista vieraista.

Esimerkkejä erilaisten kulttuurisilmukoiden merkitsemisestä ja markkinoinnista sosiaalisessa mediassa ja selkeiden opasteiden ja lattiamerkintöjen avulla (Lissabon, New York, Manchester).

3.5 ITÄ-LÄNSIAKSELI: YHDISTETÄÄN KULTTUURIKOhteET

73

Kulttuurisilmukan merkitsemistä taiteen avulla. Ylhäällä vasemmalla: Maman-veistos Bilbaossa. Oikealla ylhäällä: Lide-näyttely Berliinissä. Alhaalla vasemmalla: MAAT, Lissabon. Alhaalla oikealla: Olympic Park, Lontoo. (Valokuvat: JTP.)

Kulttuurisilmukkaa juhlistavia tapahtumia ja festivaaleja. Ylhäällä: Tampereen Teatterikesä. Keskellä: Ideas City Festival, Lontoo. Alhaalla vasemmalla: Design and Fashion Festival, Montreal. Alhaalla oikealla: The Great Exhibition Road Festival, Lontoo. (Valokuvat: JTP.)

KULTTUURISILMUKAN MERKITSEMINEN

Kulttuurisilmukan merkitsemiseen voivat osallistua kulttuuri-laitokset itse tuomalla näyttelyitä kadulle, "mainostamalla" kokoelmiaan ja tuomalla aiheeseen liittyvää toimintaa julkiseen tilaan. Tämä voisi pitää sisällään yksinkertaisia näyttelyitä, pysyvämpiä lasivitriinejä tai sponsoroituja taideteoksia, joiden suoraviivainen sijoittelu johdattaa vierailijan aina seuraavaan kohteeseen. Vaihtoehtoisesti esimerkiksi jotain tiettyä ikonista veistosta voisi siirtää eri paikkoihin silmukan varrella, jotta mielikuva reitistä vahvistuisi paikallisten ja vierailijoiden mielessä.

Julkisilla tiloilla ja reitin maisemoinnilla on myös merkitystä silmukan hahmottamisen ja imagon kannalta. Lontoon esimerkissä Exhibition Roadin katu ympäristö muodostaa laajan, ikonisen julkisen tilan, joka nivoo yhteen useita kulttuurilaitoksia. Tampereella käytännöllisempi ja kustannustehokkaampi keino voisi olla istuttaa värikkäitä puita kadunristeyksiin tai muuttaa kadun päällystystä tietyissä kohdissa reitin varrella niin, että visuaalisista vihjeistä muodostuisi kaupungin halki kulkeva polku.

Helpoin keino vahvistaa kulttuurin kuluttajien mielikuvakarttaa kulttuurisilmukasta on kuitenkin yksinkertaisesti laatia kulttuurisilmukalle suunnitelma ja ohjelma. Muistot syntyvät kollektiivisista kokemuksista, ja kulttuurisilmukasta voisi tulla Tampereen kulttuurielämän uusi ydin. Kaupungissa järjestetään jo monia innostavia ja mielenkiintoisia tapahtumia, ja elokuvajuhlien ja teatterikesän tapahtumia sekä useita muita suuria ja pieniä spektaakkeleita voisi järjestää nimenomaan kulttuurisilmukan varrella. Tämä toisi väkeä keskustaan, ja tapahtumien järjestäjien välinen synergia vahvistaisi näin WEST+-alueen tarjontaa.

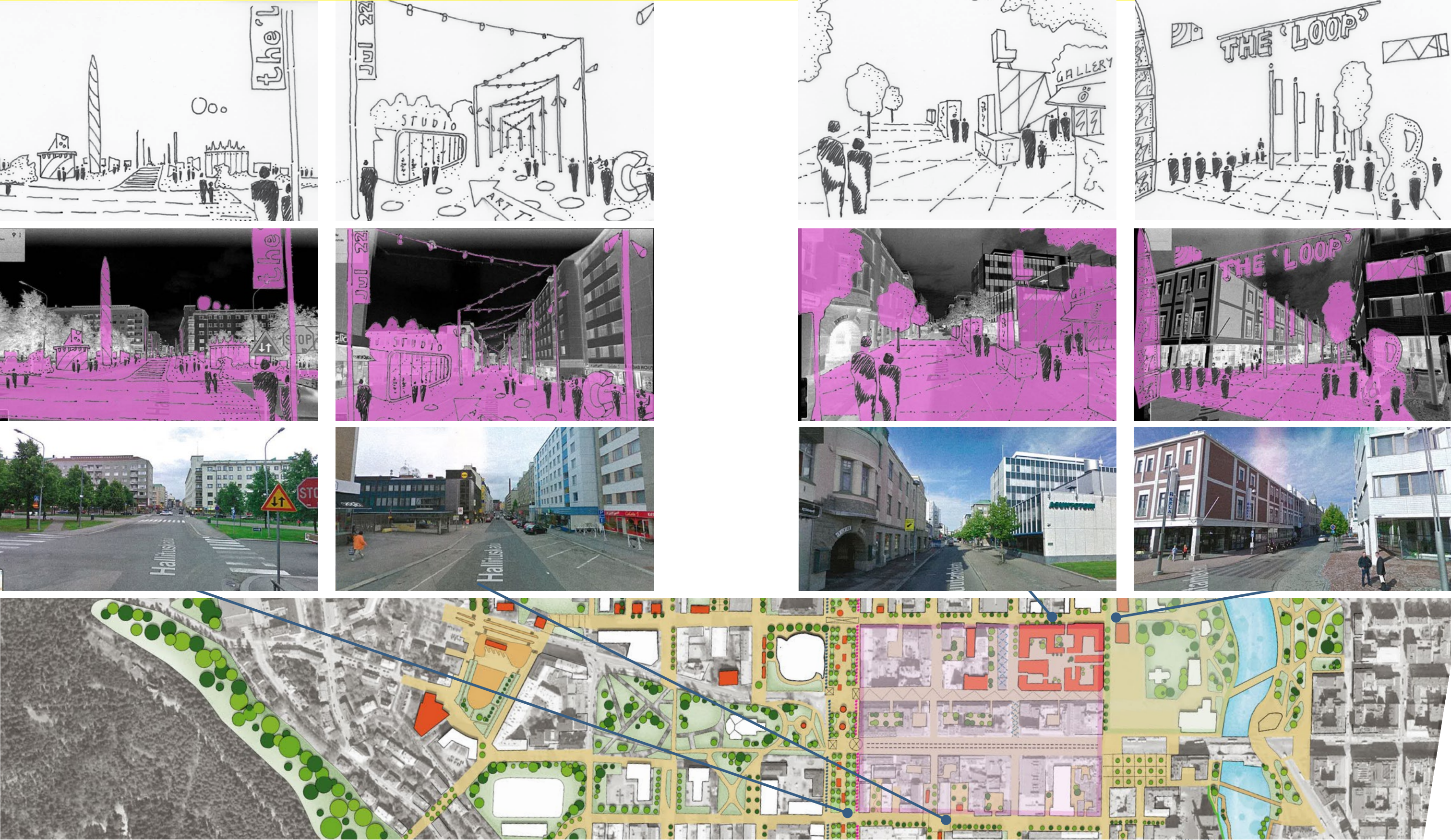

Lontoossa kyltit rakennuksissa ja erityinen kadun päällystys merkitsevät museomailia Exhibition Roadilla (valokuvat: JTP).

Havainnekuvien avulla Puutarhakadun ja Hallituskadun varsille voi kuvitella erilaisia toimenpiteitä, jotka muodostaisivat silmukan ja hahmottelisivat sen reitin laajemmassa kaupunkirakenteessa. Uusi silta Värjörinkujalta Verkatehtaanpuistoon ulottaisi kulttuurisilmukan myös kosken itärannalle, missä se jatkuisi pohjoiseen Koskipuistoa pitkin ja Finlaysonin alueen kautta takaisin Keskustorille.

3.5 ITÄ-LÄNSIAKSELI: YHDISTETÄÄN KULTTUURIKOhteet

Ilmakuva lounaasta kohti läntistä keskustaa.

KESKUSTORI: TORIAUKIOSTA TAMPEREEN TODELLISEKSI SYDÄMEKSI

Keskustori on Tampereen keskeinen julkinen aukio ja kaupungin tuleva sykkivä sydän. Hämeenkadun pääväylän varrella, Tammerkosken länsipuolella sijaitsevan Keskustorin ympäristöstä löytyy useita tärkeitä hallinto-, kulttuuri- ja historiallisia rakennuksia ja rakenteita, kuten Raatihuone, Vanha kirkko ja Tampereen Teatteri. Vuoteen 1936 saakka Keskustori tunnettiin nimellä Kauppatori.

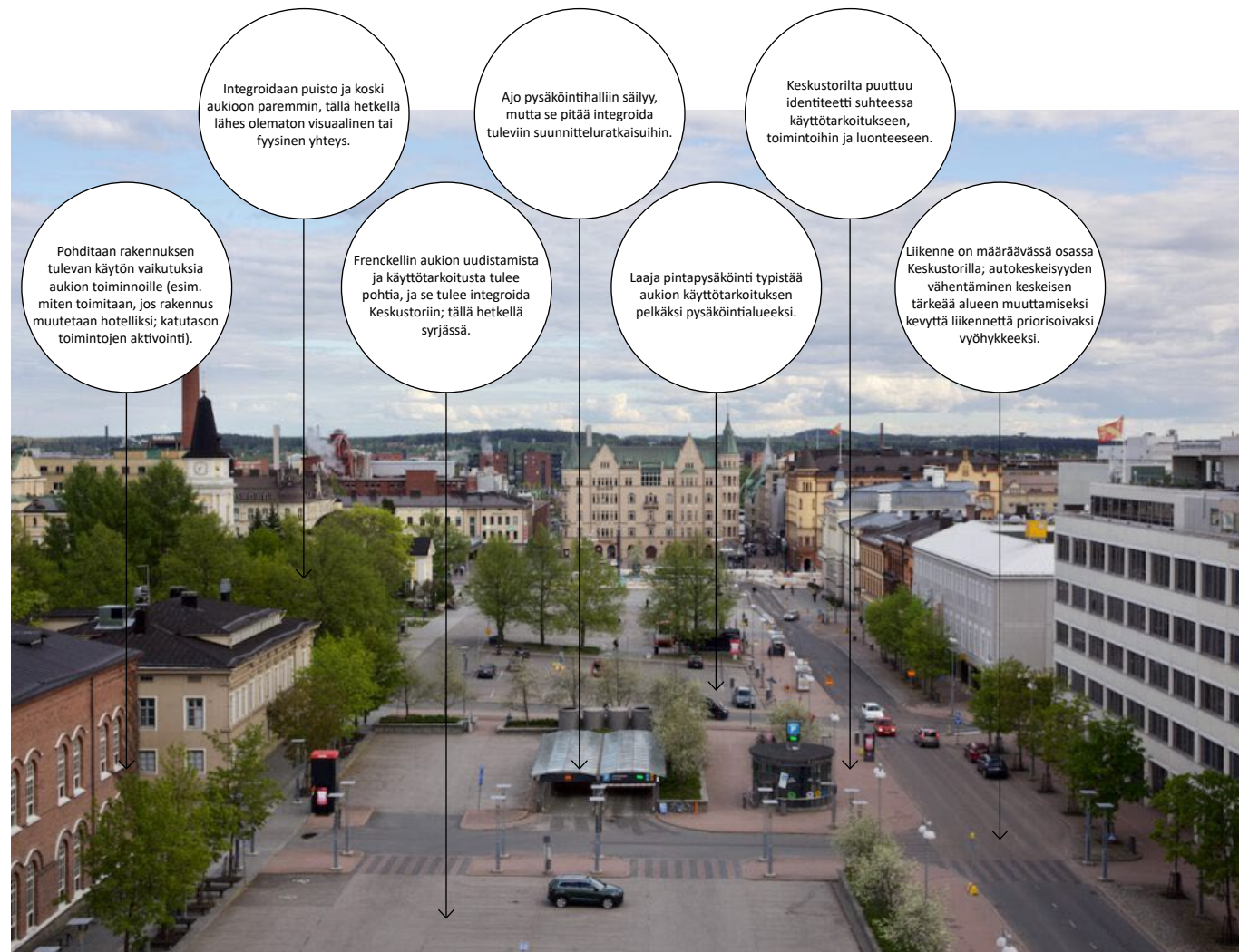
Keskustorille hahmoteltu uusi konsepti Tampereen sydämenä vahvistaa ja kunnioittaa nykyisiä olosuhteita: keskeinen sijainti ja hyvät kulkuyhteydet julkisen liikenteen solmukohtana, uusi raitiotie, keskustan kaupallinen ydin ja sijainti kävelyetäisyydellä Hämeenpuistosta, Nalkalasta ja kosken rannasta.

Jotta Keskustorista muodostuisi todellinen kaupungin sydän, se kuitenkin kaipaa useita parannuksia, joiden avulla paikan hienoja ominaisuuksia voidaan hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla. Nykyään aluetta hallitsevat autot ihmisten sijaan, ja painopistettä tulisiikin muuttaa jalankulkijoita ja pyöräilijöitä suosivaksi. Seuraavilla sivuilla esitellyssä visiossa tarkastellaan Keskustorin hiomattoman timantin ominaisuuksia, historiallista merkitystä ja potentiaalia.

Tampereen sydän

Analyysi Keskustorista, valokuva Finlaysonilta etelään.

Näkymä pohjoiseen kohti Finlaysonin aluetta.

Näkymä itään kohti Vanhaa kirkkoa.

KESKUSTORIN TILALLINEN LUONNE

Keskustorilta löytyy useita mahdollisuuksia kohentaa sitä, mitä alueella jo on. Kun tilaa tarjotaan suurille tapahtumille ja myös kausitapahtumille, kuten joulutorille tai luistinradoille, Keskustorista voi tulla vuoden ympäri toimiva monitoimialue. Tori voi tarjota muutakin kuin kahvila- tai ravintolapalveluita katutasokerroksissa: siitä voi tulla koko Tampereen keskustan vetovoimatekijä. Keskustorilla pitäisi hyödyntää Kirjastonpuiston viheraluetta kosken länsirannalla, ja se pitäisi yhdistää vastarannan Koskipuistoon. Niin tällä hetkellä tärkeät, kulttuuriin ja hallintoon liittyvät käyttötarkoitukset saavat tuekseen Keskustoriin käyntikohteena liittyviä toimintoja ja spontaaneihin tapahtumiin liittyviä mahdollisuuksia, ja Keskustorista voi tulla Tampereen kaupungin sydän, joka saa elinvoimansa sitä ruokkivista ”suonista”: kaupungin asukkaista, mahdollisuuksista ja toiminnoista.

Finlaysonin alue ja Frenckellin aukio, jossa kellaritason kahvila.

Yhteiskunnallisia ja historiallisia kohteita: kirkko ja teatteri.

Vihreää aukion itäpuolella; yhteydet melko heikot ja maastonkorkeus muuttuu merkittävästi koskea kohti.

Vaikutelmia Tampereen Keskustorista: suuria tapahtumia ja väkijoukkoja, toripäiviä, joulutori, viihde- ja huvitapahtumia.

Keskustorin kehitysvaiheita 1870–1950 sekä historiallinen valokuva keskellä toriaukiota sijainneesta rakennuksesta.

Rakennus keskellä Keskustoria; valokuva vuodelta 1880.

HISTORIASTA VINKKEJÄ TULEVAISUUTEEN

Tampereen varhaisimmista vaiheista ja 1800- ja 1900-lukujen taitteen kehityksestä alkaen Keskustorista muodostui kaupungin keskeinen aukio, jota rakennuskanta osin täydensi (ks. viereisen sivun kuva) ja josta kehkeytyi lopulta laaja päällystetty alue kaupungin ydinkeskustaan.

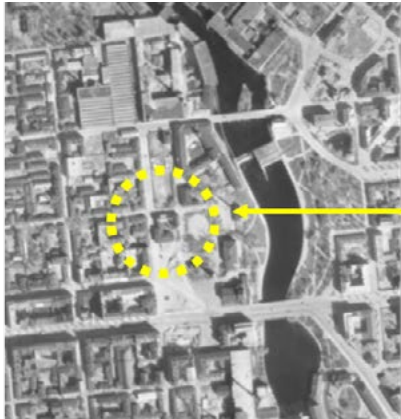
Historian tarjoamat vihjeet paljastavat potentiaalia hyödyntää menneisyyden rakennusperintöä jakamalla aukio kahtia. Tämä vahvistaisi Keskustorin tilallista ja toiminnallista identiteettiä perinteitä kunnioittaen mutta samalla tulevaisuuteen katsoen, kun yhteydet paranisivat paitsi paikallisesti torilla myös suhteessa Tampereen avointen julkisten tilojen järjestelmään laajemminkin.

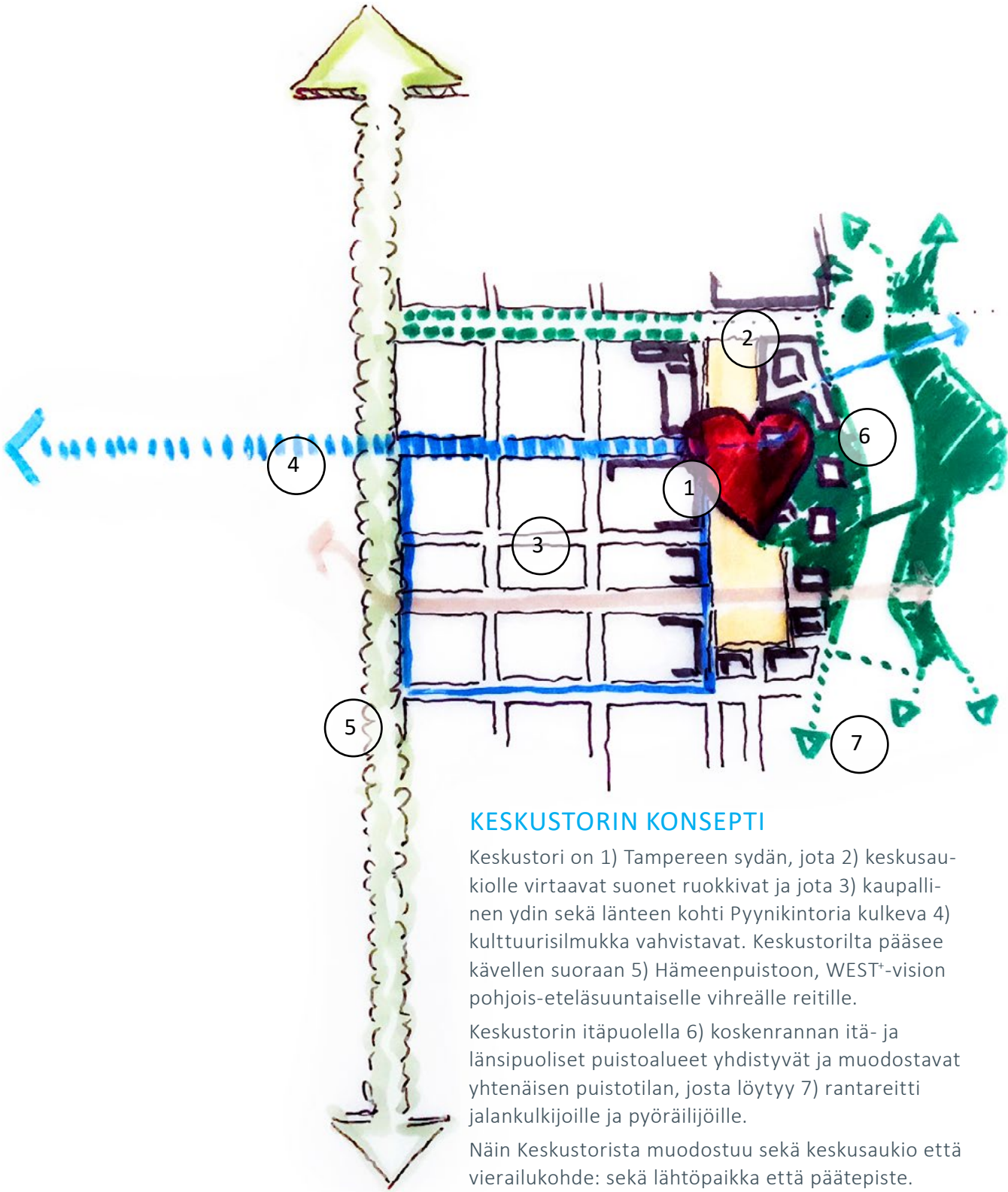
Ilmakuva Keskustorista kohti pohjoista/luodetta.

Historiallinen valokuva Keskustorista, Hämeenkadun varresta kohti länttä.

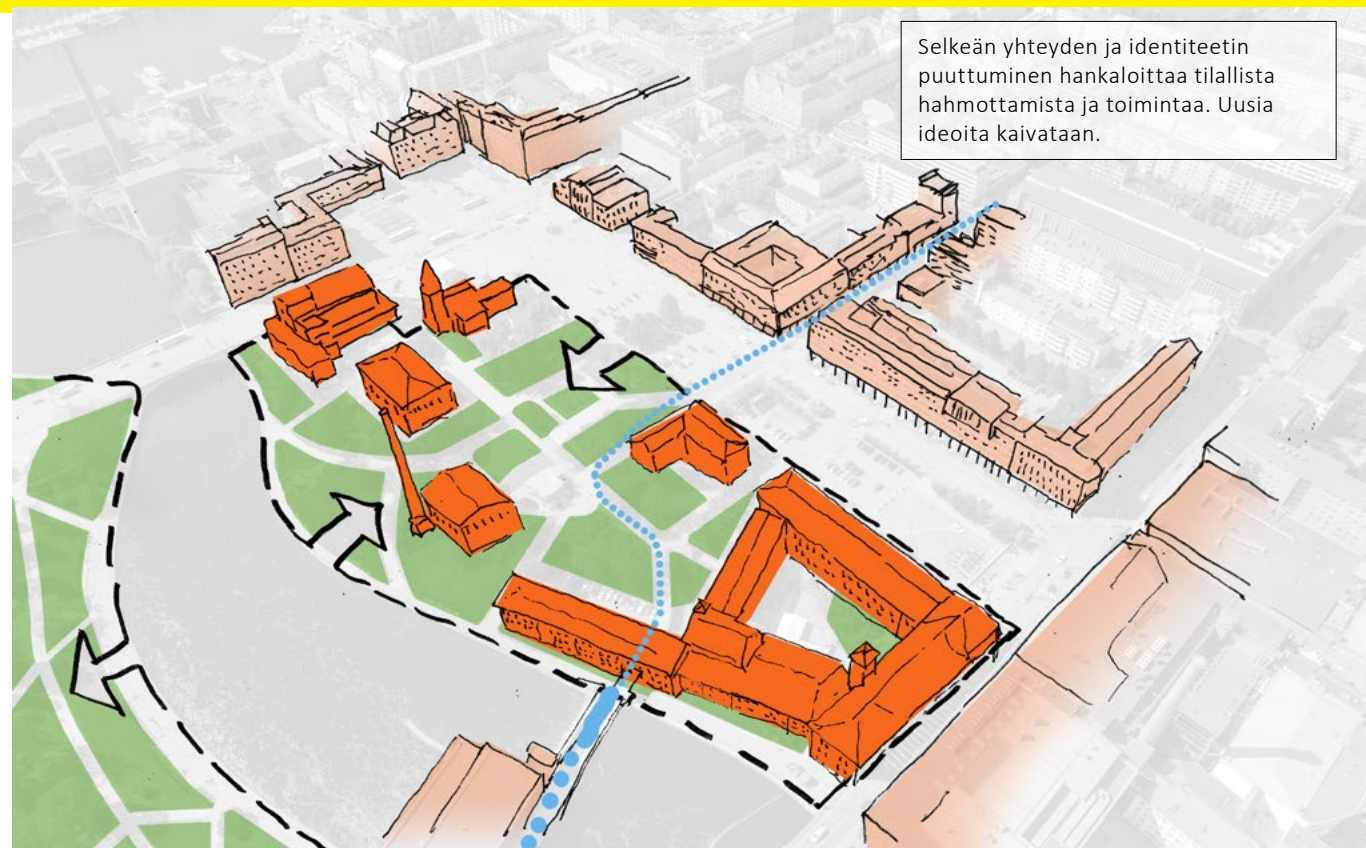
Keskustorin aikaisempien vaiheiden merkitys alueen kehittämisen kannalta.

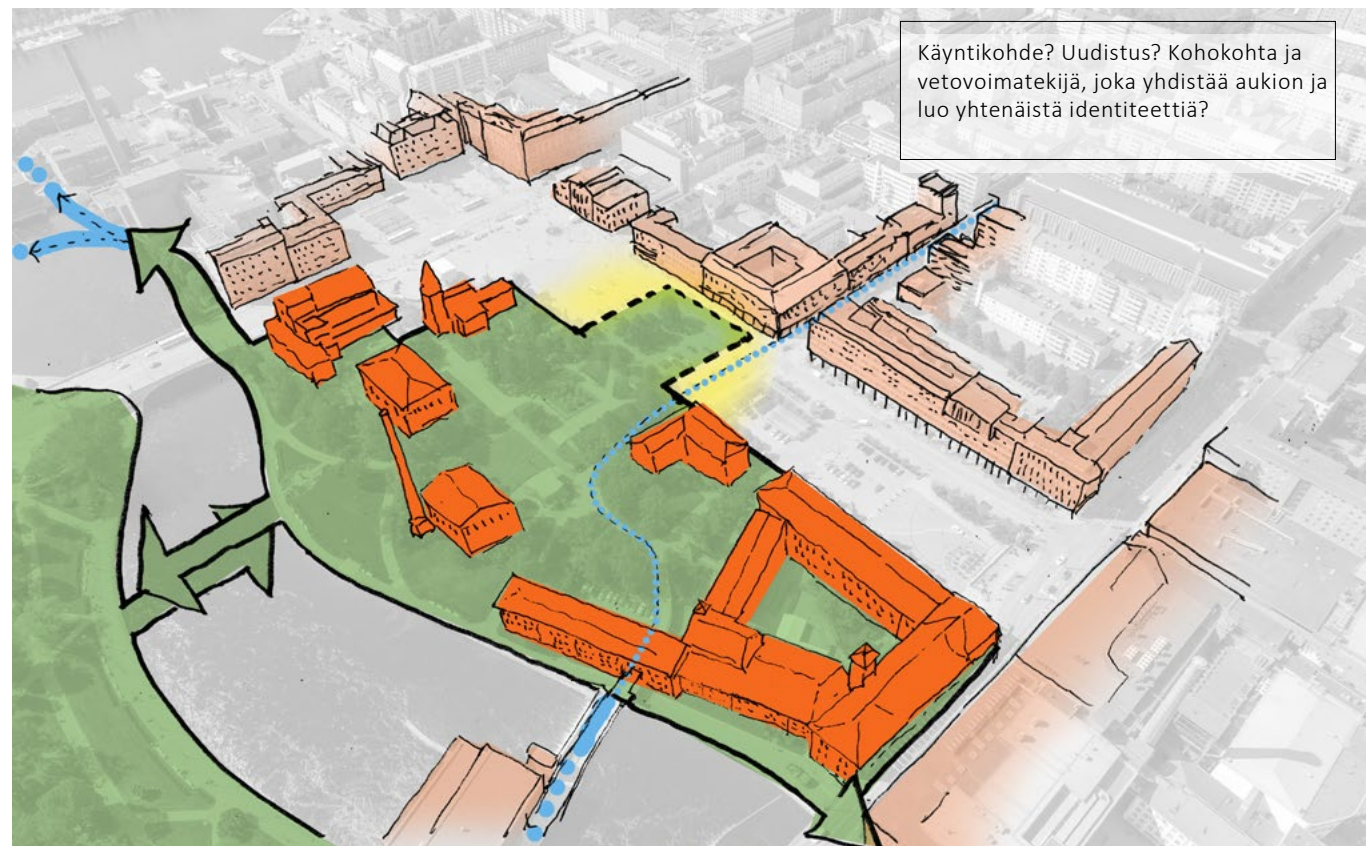
KESKUSTORIN KONSEPTI

Keskustori on 1) Tampereen sydän, jota 2) keskusaukiolle virtaavat suonet ruokkivat ja jota 3) kaupallinen ydin sekä länteen kohti Pynnikintoria kulkeva 4) kulttuurisilmukka vahvistavat. Keskustorilta pääsee kävellen suoraan 5) Hämeenpuistoon, WEST+-vision pohjois-eteläsuuntaiselle vihreälle reitille. Keskustorin itäpuolella 6) koskenrannan itä- ja länsipuoliset puistoalueet yhdistyvät ja muodostavat yhtenäisen puistotilan, josta löytyy 7) rantareitti jalankulkijoille ja pyöräilijöille. Näin Keskustorista muodostuu sekä keskusaukio että vierailukohde: sekä lähtöpaikka että päätepiste.

Konseptiluonnos Keskustorin kaupunkisuunnitteluratkaisujen vaikutuksista Tampereeseen laajemmin.

Uudistus 1: huomio sisäänpäin kääntyneisiin viheralueisiin ja niiden puutteellisiin yhtymäkohtiin ympäristönsä kanssa: yhtenäisen identiteetin luominen myös aukiolle.

Uudistus 2: Kirjastonpuisto puutarhoineen osaksi toriaukiota ja puistot yhdistetään kosken molemmiin puolin – keskelle syntyy uusi vetovoimatekijä ja käyntikohde.

MITÄ TAMPERE TARVITSEE? MITEN KESKUSTORI VOI VASTATA TARPEISIIN?

Tällä hetkellä Kirjastonpuisto jää syrjään Keskustorin toriaukioon nähden. Toriaukio, Tampereen paraati-paikka, puolestaan toimii ennemmin liikennevyöhykkeenä kuin ihmisiä ja kävijöitä varten tarkoitettuna paikkana.

Keskustorin ulkotilat koostuvatkin nykyisellään irrallisista, erillisistä alueista. Koskenvarren Kirjastonpuisto jää torilta katsottuna piiloon ja toriaukio puolestaan ammottavaksi avoimeksi tilaksi, jota autopysäköinti hallitsee. Visiотиіmi tarkasteli mikrolleikkeitä, jotka voivat siivittää kehitystä, ja ehdottaa Keskustorille uutta käyntikohdetta, joka houkutelisi ihmiset takaisin toriaukiolle.

Uusi talvipuutarha tarjoaa ratkaisun, joka yhdistäisi

avoimet tilat. Uusi rakennelma tarjoaisi tilaratkaisun suureen avoimeen tilaan, mutta se olisi toisaalta julkinen ja yhteydessä ympäristöönsä ja tarjoaisi erilaisia käyttömahdollisuuksia. Avainsana on nimenomaan monitoimisuus. Talvipuutarha tarjoaisi tilaa suurille tapahtumille, mutta samalla myös pienempien tapahtumien järjestäminen mahdollistuisi. Ratkaisu poistaisi torin pysäköintitoiminnot ja integroisi maanalaisen pysäköintilaitoksen sisäänajon rakenteeseen, samalla kun se mahdollistaisi uudenlaisen rinne- ja porraskäytävän Frencckellin aukiolle. Talvipuutarhassa voisi järjestää tapahtumia vuoden ympäri, jolloin aukion kova, avoin maisema muuttuisi ihmisiä varten tarkoitetuksi paikaksi.

Uudistettu Keskustori.

Syksyisin ja talvisin Keskustori ei tarjoa mitään lämmintä ja viihtyisää tilaa (valokuva: Visit Tampere, Sangyune Lee).

3.6 KESKUSTORI – TAMPEREEN SYDÄN

Inspiraatiota: Crossrail, Iso-Britannia.

Inspiraatio: Crossrail, Iso-Britannia.

Inspiraatio: Crossrail, Iso-Britannia.

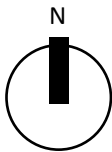

Havainnekuva ehdotetusta talvipuutarhasta: Kirjastonpuiston monitoimilaajennus, käyntikohde, liikkumiskeskus ja keskipiste.

KESKUSTORI - VISIO

- 1. Talvipuutarha ja pääaukio
- 2. Kahvila ja liikumiskeskus
- 3. Frenckellin aukio
- 4. Eteläinen aukio
- 5. Kirjastonpuisto
- 6. Koskipuisto

- 7. Shared space tilaa kulttuurisilmukan varrella
- 8. Kaupallinen ydin
- 9. Kävely-/pyöräily sillat
- 10. Konsulinsaari: "aarresaariyhteys"

TALVIPUUTARHA JA KIRJASTONPUISTO

- 1. Kahvila ja talvipuutarhan pohjoispuoli
- 2. Katto, jonka ali voi pyöräillä
- 3. Talvipuutarha
- 4. Shared space / kulttuurisilmukka

- 5. Yhteys puistoon
- 6. Nopean pyöräilyn reitti
- 7. Aukio
- 8. Avoimet näkymät koskelle
- 9. Uusi siltayhteys

LIIKKUMISKESKUS

Talvipuutarharakennuksen pohjoispuolelle, Puutarhakadulta saapuvan itä-länsisuuntaisen pyöräilyn pääreitillä varrella ja pysäköintilaitoksen sisäänajon kohdalle ehdotetaan uutta liikumiskeskusta. Keskus toimisi talvipuutarhan epämuodollisempana vastaparina, ja sinne voisi sijoittaa monenlaisia toimintoja, kuten sisä- tai ulkokahvilan, pyörä- ja potkulaudakorjaamon sekä kaupunkipyöräinfon ja -lainaamon. Lisäksi keskuksen voisi sijoittaa muita vuokrattavia tiloja ja lipunmyyntipisteen torien yhteisölliseen käyttöön ja aktiviteetteihin liittyen. Vasemmalla: Fulbournen liikumiskeskus, Iso-Britannia (valokuva: JTP).

Monitoimikahvila ja tapahtumatila.

Puutarhoja ja kiertävä polku.

Katettu alue julkista ja yksityiskäyttöä varten.

Monikäyttöinen Granary Square Kings Crossin rautatieasemalla Lontoossa (valokuva: Fred London).

3.6 KESKUSTORI – TAMPEREEN SYDÄN

VISIO WEST+ 93

KESKUSTORI - ETELÄINEN AUKIO

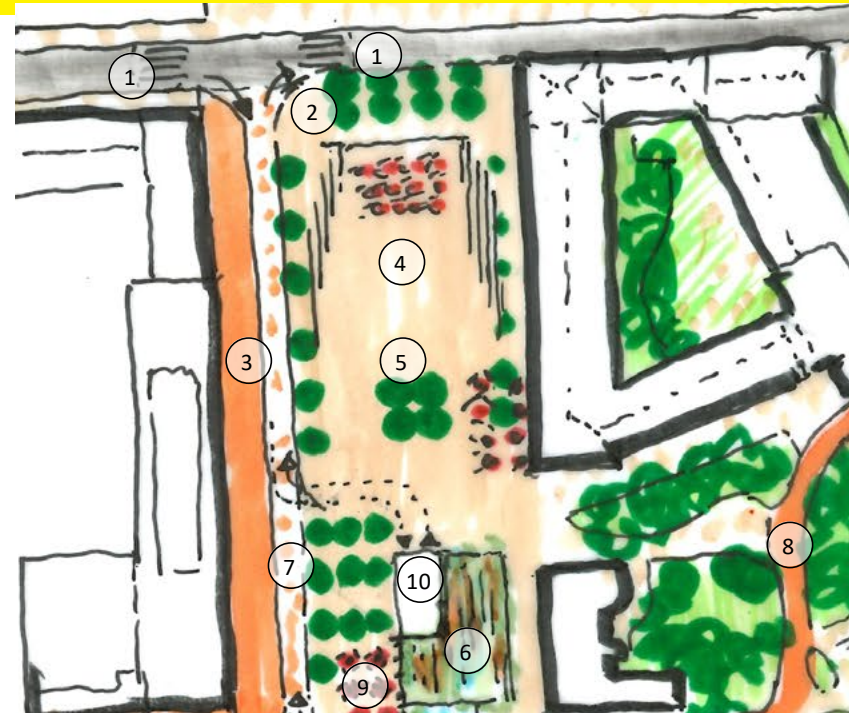
1. Keskustorin pääasiallinen kokoontumisaukio, soveltuu suurille ja pienille tapahtumille
2. Suojatie
3. Raitiotie ja bussipysäkit
4. Keskustorin eteläinen aukio
5. Parannettu siltayhteys
6. Yhteys koskenrannan polulle
7. Uudelleen järjestelty aukio
8. Monitoimiauukio: vesielementti, luistinrata, avointa tilaa
9. Lisää toimintoja katutasokerroksiin aukion aktivoimiseksi
10. Kävelykatuyhteys Laukontorille ja Nalkalaan.

Esimerkkejä monitoimiauukioista: kuivaa maata, vettä ja jäätä. Bordeaux (Ranska), Vilvoorde (Belgia), Vejlen Maria Park (Tanska), Köln (Saksa).

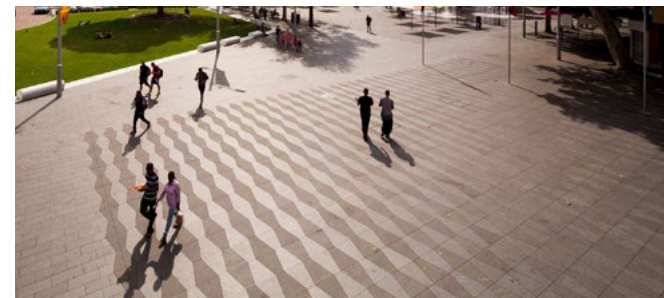

Luodaan pieniä sopukoita istuskelemista ja virkistyskäyttöä varten sekä suuria tiloja, joissa siirrettävä kalustus mahdollistaa tapahtumien järjestämisen.

FRENCKELLIN AUKIO – KESKUSTORIN POHJOINEN AUKIO

1. Turvallinen kadunylitys Finlaysonin alueelle
2. Huomio aukioalueen pohjoispään identiteettiin: alikulkutunnelin sisäänkäynnin korostaminen
3. Jalankulkureitin korostaminen
4. Uusi porras-/rinneratkaisu Frenckellin aukiolle
5. Tasaisempi kansi, autoliikenne ja pysäköintialue poistetaan
6. Talvipuutarhan pohjoisosa (kahvila, onitila, sis. liikumiskeskus)
7. Kavennettu ajorata
8. Pyöräily-yhteys
9. Ulkokahvila
10. Sisäänajo maanalaiseen pysäköintilaitokseen.

Kadun päällysteellä määritellään tiloja, luodaan yhteisiä mutta silti selkeästi rajattuja alueita autoilulle, jalankululle, pyöräilylle ja shared space tiloille.

Ehdotus Frenckellin aukion uudistamiseksi: katutason toiminnot integroidaan aukioon, rinne- ja porrasratkaisut siirtymistä, istuskelua ja ajanviettoa varten.

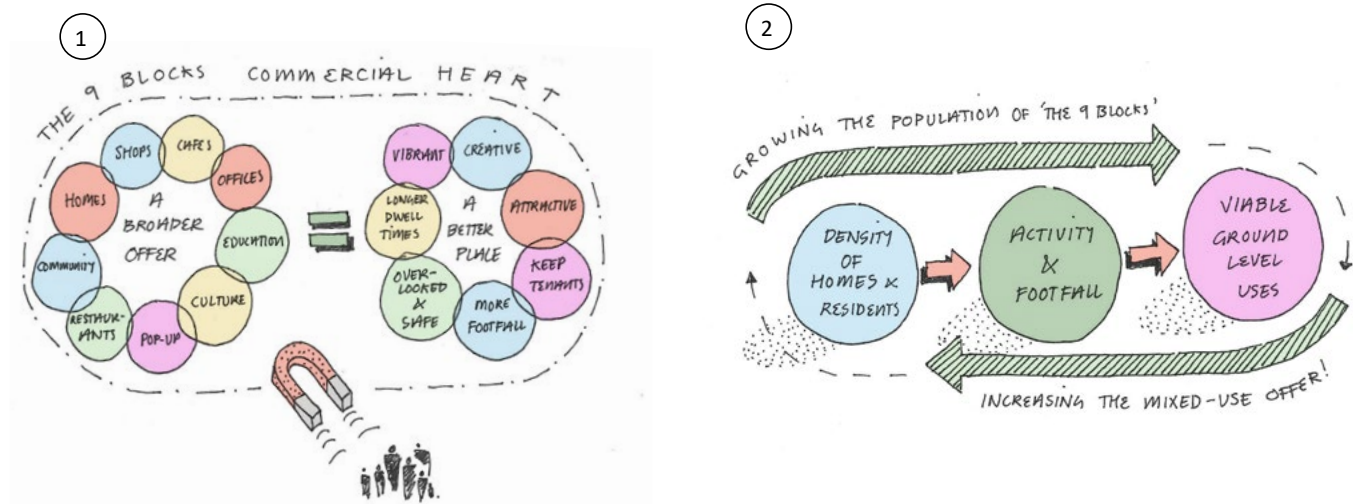
Nykyinen kahvila säilytetään, katutason toimintoja rakennuksissa mietitään uusiksi, jotta ne voidaan integroida aukioon ja aukiota tulee saavutettavampi, toimivampi ja joustavampi tuleville muutoksille. Frenckellin aukion ja Finlaysonin alueen yhdistävä Satakunnankadun alikulkutunneli on jo olemassa. Alikulun sisäänkäyntiä (Frenckellin aukiolle) tulisi muuttaa näkyvämmäksi Aleksis Kiven kadulta, jotta se houkuttelisi jalankulkijoita käyttämään sitä.

3.7 YHDEKSÄN KORTTELIN KAUPALLINEN YDIN

95

Aivan kaupungin ytimessä sijaitsevat yhdeksän korttelia muodostuvat Tampereen kaupalliseksi, kulttuuriseksi ja asumisen keskuksi (Valokuvat VZI).

YHDEKSÄN KORTTELIA – KÄYNTIKOHDE

Tarkoituksena on päivittää WEST+-visioalueen kaupallista keskustaa ja antaa sille keskeinen asema kaupungin keskustassa ja Tampereen monien muiden kaupallisten kohteiden joukossa, kuten Asemakeskus, Ratina, Kansi ja Areena sekä monet muut.

Kaupallinen ydin kattaa toki paljon muutakin kuin tässä määritellyt yhdeksän korttelia – naapurikortteilitkin hyötyvät yhdeksän korttelin kehittämisestä ja myös tuovat siihen oman panoksensa. Kaupallisen ytimen kehittämisestä puhuessamme tarkoitammekin käytännössä laajempaa aluetta, mutta koska fokuksen laajentamisessa on herpaantumisen vaara, on viisainta aloittaa pienestä ja selkeästi määritellystä alueesta.

Yhdeksän korttelin kaupallinen ydin voisi hyötyä kahdesta laajemmasta kehityskonseptista:

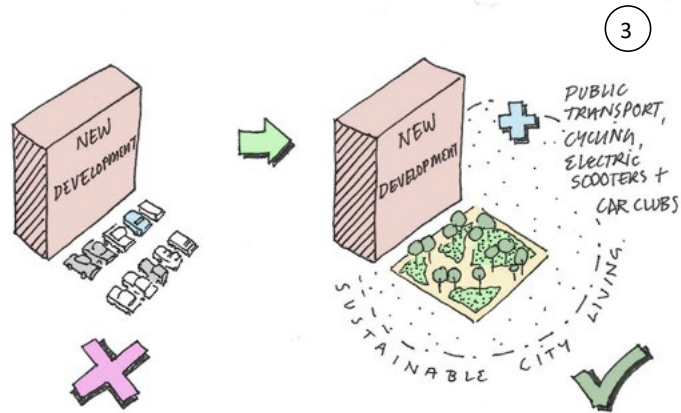
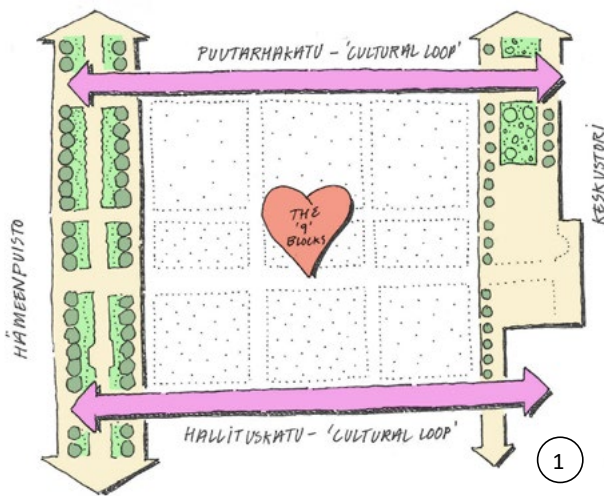
Jos korttelien käyttötarkoituksia tehostetaan ja monipuolistetaan ja niihin integroidaan lisää asumista, alueesta voi tulla elävämpi, luovempi, innostavampi ja houkuttelevampi niin asukkaille kuin vierailijoille ja asiakkaillekin, jotka houkutellessaan WEST+-alueen ytimeen.

Yhdeksän korttelin ympärivuorokautista elävyyttä voidaan kohentaa nimenomaan asukasmääriä lisäämällä.

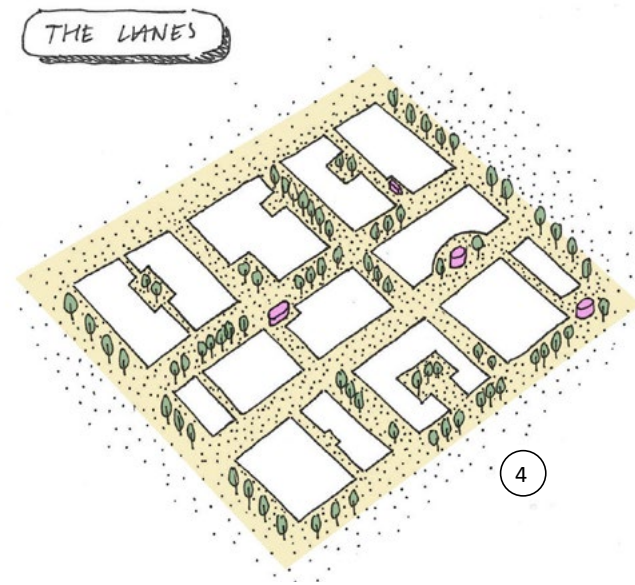
Visio Kauppakadusta (valokuva: JTP, havainnepiirros: robpolley@me.com).

Visio Hämeenkadusta ja ratikasta (havainnekuva: Tampereen Ratikka).

Kadunvälien aktivointi: Kauppahallin viereinen kuja (valokuva ja havainnepiirros: Fred London).

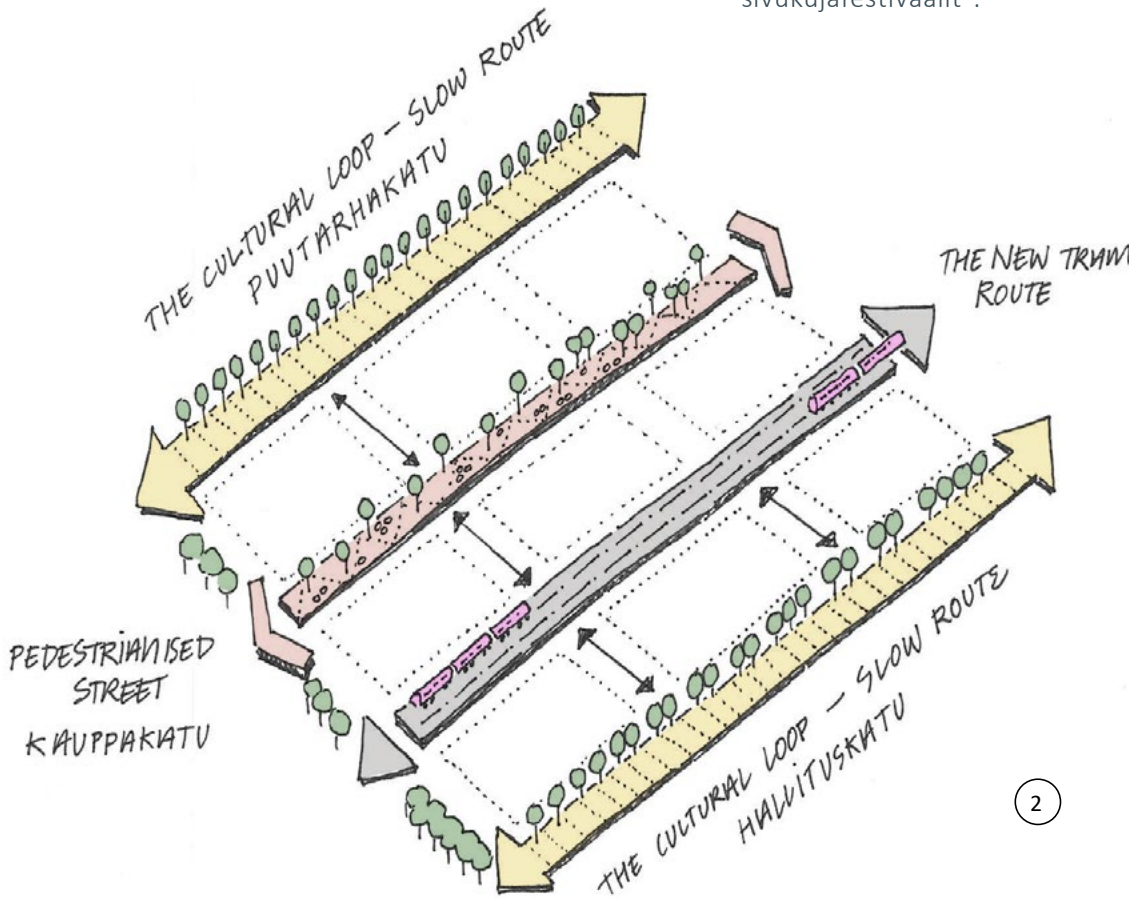
YHDEKSÄN KORTTELIA – KUINKA IDENTITEETTIÄ LUODAAN?

Monet Hämeenkadun varren kohokohtista tunnetaan hyvin, mutta kohteet ovat kärsineet vuosien ajan raitiotien rakennustöiden aiheuttamasta häiriöstä. Kuinka sitten kaupallisen ytimen yhdeksästä korttelista voisi muodostua omaleimainen paikka, joka erottuu joukosta ja on helposti tunnistettava?

1. Kulttuurisilmukka määrittää yhdeksän keskeisen korttelin muodostaman kaupallisen ytimen pohjois- ja eteläpuolista rajaa, Hämeenpuisto sen länsirajaa ja Keskustori itärajaa.
2. Yhdeksän korttelin katumaisema kohen- tuu huomattavasti, kun luodaan sarja katuja, joilla autojen hallitsevaa asemaa vähennetään, palveluita parannetaan ja julkiseen tilaan tuodaan lisää elämää.
3. Yhdeksän korttelin alueen saavutetta-

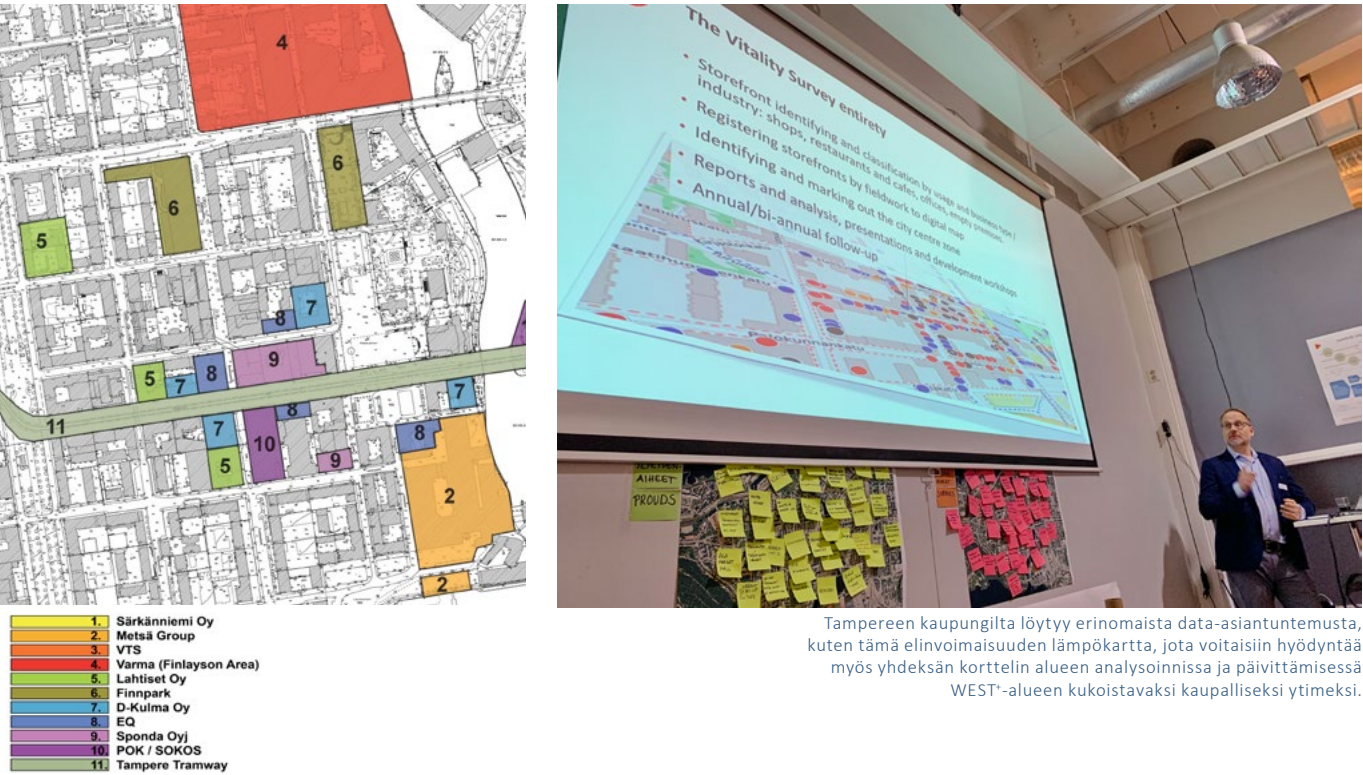
vuus kestävillä liikennemuodoilla parane- nee raitiotien, linja-autojen ja pyöräilyn myötä. Aluetta tulisi kehittää autotto- maan suuntaan.

4. Mielenkiintoisten ja vaihtelevien julkis- ten tilojen luomiseksi on monia mahdol- lisuuksia, kun kortteleiden sisään ja läpi avataan tiloja ja läpikulkureittejä: näin syntyy pienempiä, intiimejä paikkoja, jotka tuovat elämää yhdeksän korttelin alueelle. Tämä onnistuu seuraavilla keinoilla:
 - kannustaminen läpikulkureittien käyttöön
 - pop-upit/vaihteleva ohjelma
 - vihreyden lisääminen
 - vuokralaisten kannustaminen
 - levittäytymään julkisiin tiloihin
 - edullisten työtilojen tarjoaminen, "sivukujafestivaalit".

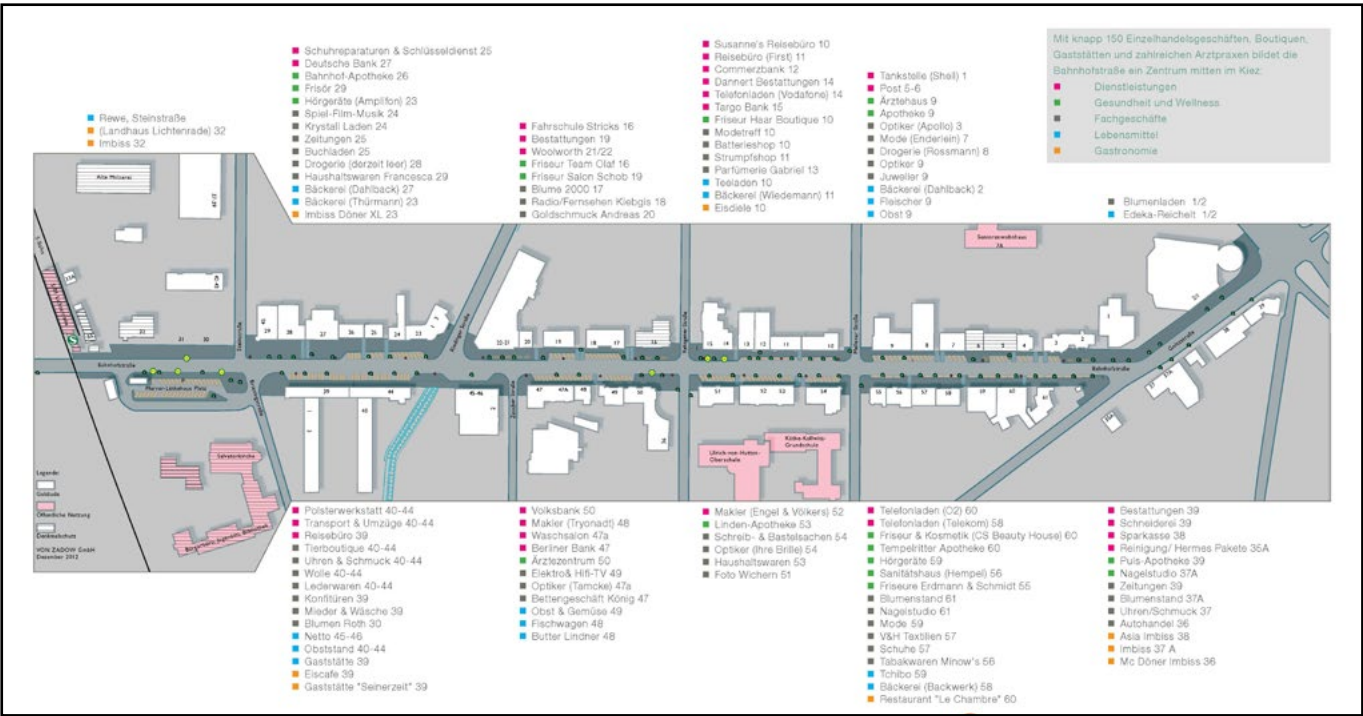

”Luodaan kutsuvaa kulttuuria! Yhdeksän korttelin alueelle saapuvista pitäisi tuntua kuin hotellin vieras-tal!”
Nick Taylor, Scarborough’n kaupunkitiimin johtaja (UK)

3.7 YHDEKSÄN KORTTELIN KAUPALLINEN YDIN

Esimerkki Berlinin Lichtenraden kaupunginosasta: yksityiskohtainen analyysi rakennuksista, ominaispiirteistä, liikkeistä ja palveluista toimii pohjatietona kiinteistönomistajille ja vision toteuttamisesta vastaaville.

YHDEKSÄN KORTTELIA – UUDISTUSSTRATEGIA

Kaupallisen ytimen uudistaminen vaatii merkittävää ajallista, luovaa ja rahallista panostusta sekä panostuksia asemakaavoitukseen ja fyysisten muutosten toteuttamiseen. Hanke vaatii kiinteistönomistajilta ja kaupallisilta toimijoilta sitoutumista pitkäjänteiseen toimintaan yhteistyössä useiden kaupungin palveluiden kanssa – kuten kaupunkikehityksestä, asemakaavoituksesta, liikenteestä ja liikkumisesta, viheralueista ja avoimista tiloista, kulttuuriperinnöstä ja nuorisotyöstä vastaavien yksiköiden kanssa. Kehitystyöhön tulee sitouttaa myös muita palveluntarjoajia, kuten Visit Tampere ja Events Tampere, laajemman markkinointistrategian tueksi.

Yhdeksän korttelin uudistusstrategiaan kuuluisi seuraavaa:

- Yhdeksän korttelin analyysi**, mukaan lukien:
 - ”rakenteellisia elementtejä”, kuten rakennuksia, ominaisuuksia, nykyisiä tai suunniteltuja, löydettyjä mahdollisuuksia, erityispiirteitä, omistussuhteita.
 - ”sisältöelementtejä”, kuten nykyiset käyttötarkoitukset, liikkeet, ravintolat, baarit, pubit, palvelut, toimistot, pankit, lämpökarttatyökalu
- Yhdeksän korttelin ääni** kuuluviin! Perustetaan yhdeksän korttelin tiimi, johon kuuluu edustajia yksityiseltä ja julkiselta sektorilta ja joka kokoontuu kuukausittain ohjaamaan yhdeksän korttelin vision laatimista ja toteuttamista.
- Tutkitaan onnistuneita esimerkkejä** muualta. Kutsutaan Tampereelle inspiroivien kaupunkiräntitiimien edustajia.
- Perustetaan **yhdeksän korttelin tukiryhmä** lisäämään integraatiota, jouduttamaan asemakaavoitus- ja lupaprosesseja sekä auttamaan rakentamisen koordinoinnissa.
- Luodaan **yhdeksän korttelin kaupallinen foorumi** liikkeenomistajille ja palveluntarjoajille, jotta he pääsevät ilmaisemaan mielipiteitään ja heidät saadaan integroiduksi laajempaan suunnitel-

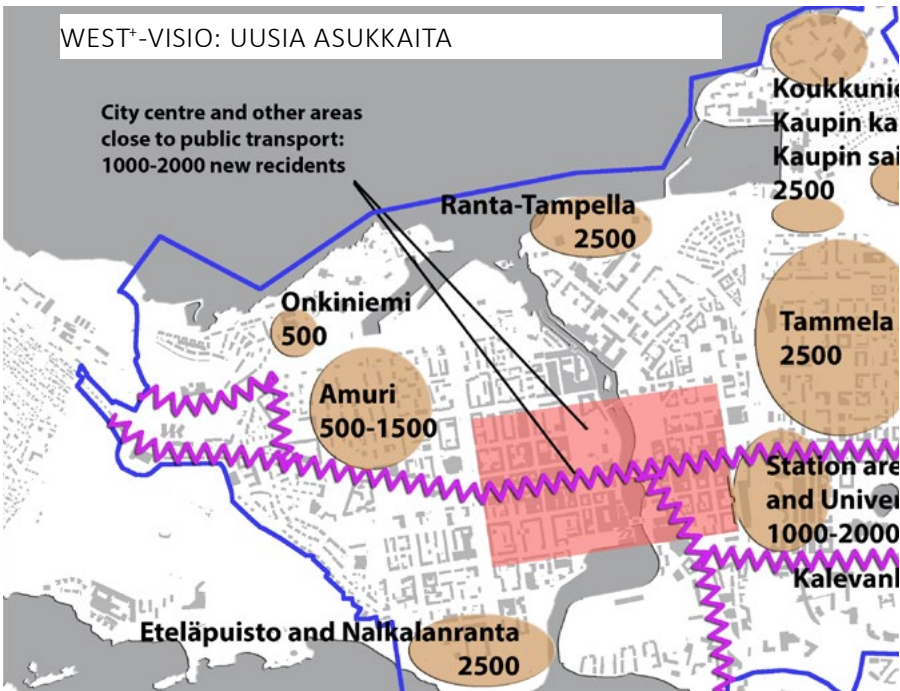
Monella WEST-visiotyön sidosryhmistä on hallussaan kiinteistöjä yhdeksän korttelin alueella, ja yhdessä keskeisten kaupungin yksiköiden kanssa he voisivat toimia ”yhdeksän korttelin tiimin” moottorina, joka takaa hankkeen onnistumisen.

- maan. Heidän mielipiteidensä ja neuvojensa pohjalta voidaan tehdä seuraavaa: Parannetaan uusien ratikkapysäkkien ympäristöä, aktivoidaan julkisivuja, koordinoitaan tarjouksia, palveluita ja aukioloaikoja, täytetään tyhjiä tiloja, avataan läpikulkuväyliä ja sisäpihoja, aktivoidaan nurkkauksia ja pieniä kujia sekä perustetaan ”yhdeksän korttelin yhdistys” järjestämään tapahtumia, katumarkkinoita, ruokatapahtumia ja festivaaleja.
- Luodaan **yhdeksän korttelin asukasfoorumi**, joka antaa ilmaisuväylän asukkaiden mielipiteille ja integroi heidät laajempaan kokonaisuuteen. Heidän mielipiteidensä ja neuvojensa pohjalta voidaan tehdä seuraavaa: luodaan paremmat asuinolosuhteet kaikenikäisille, rakennetaan uusia koteja, varsinkin autottomille sekä muutetaan kaupallisia tiloja asunnoiksi.
 - Luodaan **yhdeksän korttelin brändi**, jonka pohjalta laaditaan **yhdeksän korttelin markkinointistrategia**, jota voidaan soveltaa jokaiseen katuun, liikkeeseen ja rakennukseen, niin että vierailijat löytävät yhdeksän korttelin kaupallisen ytimen ympäri maailmaa.
 - Käynnistetään **julkisten ja yksityisten investointien budjetointi** markkinointia ja julkisten tilojen uudistamista varten.
 - Houkutellaan uusia sijoittajia** ja pienyrityksiä sijoittamaan ja sitoutumaan yhdeksän korttelin alueeseen.

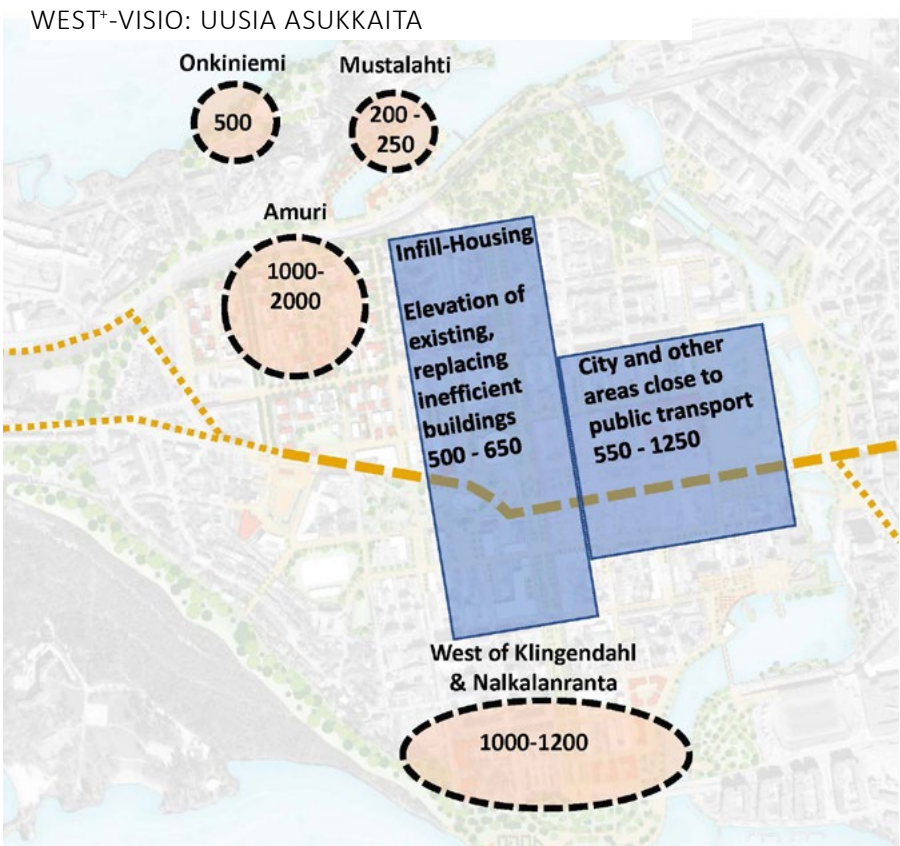

3.8 LISÄÄ ASUMISTA KESKUSTAAN

Development aims for new residential in WEST+	FIVES STAR FIGURES	
	Potential number of new residents (min)	Potential number of new residents (max)
Amuri densification	500	1500
Housing co-operatives (from online survey), Infill-housing, elevation of existing buildings, replacing inefficient building. Excluding Amuri area	0	0
City Centre and other areas close to public transport (only WEST+)	500	1000
Onkiniemi development	500	500
Mustalahti Harbour options		
Converting inner city commercial spaces into housing/ Change		
New developments Eteläpuisto	1200	1400
New development Nalkalanranta & West of Klingendahl	1000	1200
Totals	3700	5600

Development aims for new residential in WEST+	WEST+ VISION NEW FIGURES	
	Potential number of new residents (min)	Potential number of new residents (max)
Amuri densification	1000	2000
Housing co-operatives (from online survey), Infill-housing, elevation of existing buildings, replacing inefficient building. Excluding Amuri area	500	650
City Centre and other areas close to public transport, including converting commercial into residential spaces	550	1250
Onkiniemi development	500	500
Mustalahti Harbour options	200	250
New developments Eteläpuisto	0	0
New development Nalkalanranta & West of Klingendahl	1000	1200
Totals	3750	5850

MAHDOLLISIMMAN PALJON ASUKKAITA

Yksi Viiden tähden keskustan kehitysohjelman tärkeimmistä tavoitteista on lisätä kaupungin keskustassa asuvien määrää. Viereisen sivun ylemmässä kartassa eritellään karkeasti arvioiden WEST+-alueelle kaavailtujen 4 000–5 000 potentiaalisen uuden asukkaan sijoittumista alueelle.

WEST+-visio noudattaa tätä kaupungin tärkeää tavoitetta, mutta hieman erilaisin painotuksin: enemmän panostuksia ja tukea suunnataan moniin pieniin ja keskisuuriin projekteihin. Koska kaksi suurinta tiivistämishanketta, Amuri ja Eteläpuistoon kaavailtu uusi asumiskeskittymä, eivät enää vaikuta realistisilta, kaupungin tulisi suunnata toimia ydinkeskustan kiinteistönomistajien kannustamiseksi muuttamaan kaupallisia tiloja asunnoiksi. Lisäksi sijoittajien kaavoitus- ja lupapäätösten saamista tulisi helpottaa ja nopeuttaa autottomaan asumiseen tarkoitettujen uudis- ja täydennyskohteiden osalta. Erityisesti tulisi keskittyä lapsiperheisiin, opiskelijoihin, yksineläviin, vanhuksiin ja niihin, jotka haluavat asua kaupungin keskustassa kaupallisten sekä kulttuuri-, koulutus- ja vapaa-ajan palveluiden lähellä ja erinomaisten julkisen liikenteen yhteyksien varrella. Verkkokysely kertoi suuresta kysynnästä juuri tämän kohderyhmän keskuudessa.

LISÄPOTENTIAALIA

WEST+-alueen asukasmäärän lisäämiseksi visiotiimi ehdottaa seuraavia toimenpiteitä.

- Kannustetaan ja tuetaan nykyisiä kiinteistönomistajia ja taloyhtiöitä koko WEST+-alueella:
 - asumisen täydennysrakentamiseen
 - nykyisten rakennusten korottamiseen
 - vanhojen ja tehottomien rakennusten korvaamiseen uusilla.
- Muutetaan kaupungin linjauksia niin, että ne kannustavat ydinkeskustan kaupallisten tilojen muuttamista asunnoiksi.
- Harkitaan asumista yhtenä Särkänniemen alueen käyttötarkoituksista.
- Muokataan Amurin kehittämiskonseptia niin, että

se kannustaa kaupunkirakenteen huolelliseen ja kestäväan tiivistämiseen, ja joudutetaan muutosprosessia yhteisymmärrystä kasvattavilla ja yhteistoinnallista oppimista hyödyntävillä työkaluilla.

- Järjestetään näkökulmia avartavia seminaareja ja työpajoja kaikille mukana oleville kiinteistönomistajille, arkkitehdeille, asiantuntijoille ja päättäjille. Nostetaan odotuksia ja tuotetaan myönteisiä laskelmia muualta saatujen tutkimustulosten ja esimerkkien avulla ja opitaan uusista menetelmistä ja työkaluista, joilla on onnistuttu nopeuttamaan ja helpottamaan kaupunkikeskustojen muutosprosessia ja tekemään niistä hyödyllisempiä ja kestävämpiä. Kyseisiä ehdotuksia esitellään tarkemmin seuraavilla sivuilla.

TOIMISTOTILOISTA ASUNNOIKSI

Toimistotilojen muuttaminen asuinkäyttöön edellyttää kaavamutosta. Samassa yhteydessä kannattaa usein tutkia muitakin lisärakentamisen ja korttelin kehittämisen mahdollisuuksia. Toimisto- ja asuinrakentamista koskevat rakennusmääräykset eroavat toisistaan, minkä vuoksi kaikki toimistotilat eivät sovellu asuinkäyttöön.

KEHITETTÄVÄT TONTIT KLINGENDAHLIN JA NALKALANRANNAN LÄNSIPUOLELLA

Nalkalantori ranta-alueineen sekä entinen kulkutautisairaala Klingendahlin länsipuolella muodostavat nykyisellään alihyödynnetyn kokonaisuuden Tampereen läntisen keskustan eteläosassa. Kyseiset alueet kuuluvat selvästi keskustan kaava-alueeseen, ja niitä täydentämällä keskustaan voitaisiin saada merkittävästi lisää asuntoja. Samalla lisärakentaminen ja noin 1 000 uutta asukasta parantaisivat ja monipuolistaisivat läntisen keskustan eteläosan palveluita ja kaupallista kysyntää.

MILLAISIA VISIOITA TEILLÄ ON TAMPEREEN LÄNTISEN KESKUSTAN TULEVAISUUDESTA?

”Kaikenlaiset jalankulkijat pystyvät liikkumaan ja myös liikkuvat keskustan ympäri. Viheralueet liittyvät toisiinsa, ja niitä hoidetaan. Järvenrannat ovat täynnä kaupunkilaisia varten rakennettuja sopukoita. Puistoalueiden käyttö lisääntyy selvästi, ja kaupunkilaiset viettävät myös kesäviikonloppuja keskustassa. Mielenterveyden kannalta avaruus ja viheralueet ovat hyvin tärkeitä. Koronavirus korosti näitä tarpeita! Me hoidamme siisteyden, roska-astiat ovat tarpeeksi isoja.”
(Yksi monista verkkokyselyn vastauksista.)

VERKKOKYSELY WEST+ -ALUEEN TALOYHTIÖILLE

Kaikille WEST+ -alueen taloyhtiöille suunnattu verkkokysely oli avoinna kesäkuun 18. päivän ja elokuun 16. päivän välisenä aikana. Tarkoituksena oli kerätä tietoa alueen kiinteistöjen meneillään olevista ja tulevista hankkeista, jotta ne voitaisiin ottaa huomioon läntisen keskustan kehittämisessä ja jotta taloyhtiöitä voitaisiin aktivoida lisää.

Yhteensä 130 kiinteistönomistajaa tuotti kaikkiaan 544 vastausta seuraavista aiheista:

- taustatiedot
- tiedossa olevat korjaustarpeet
- täydennysrakentamisen mahdollisuudet
- pysäköinti
- visiot WEST+ -alueesta.

Kyselyn vastausprosentti oli hyvä, ja vastauksista oli luettavissa selvää kiinnostusta täydennysrakentamisen mahdollisuuksia kohtaan. Tämä on erittäin hyvä pohja esiin nousseiden kysymysten jatkopohdinnalle. WEST+ -visiotyö on toiminut alkusysäyksenä sille, että vastaajien ja kaupunkisuunnittelijoiden kesken voi

nousta esiin vielä enemmän konsepteja ja ideoita, jotka edelleen valottavat kaikkein käytännöllisimpiä ja kestävimpiä lopputuloksia.

Useimmat vastaajat kertoivat tarvitsevansa tai toivovansa asiantuntijoilta apua ja lisää tietoa sen arvioimiseksi, minkä tyyppinen täydennysrakentaminen soveltuisi parhaiten heidän kiinteistöönsä. Lisäksi vastaajat toivoivat tiiviimpää yhteistyötä naapurikiinteistöjen kanssa ja kertoivat, että mahdollisuudet kehittää yhteistä näkemystä alueen tulevaisuuden mahdollisuuksista ja yhteisistä intresseistä ovat puuttuneet. Kommunikaation ja ajatus-
tenvaihdon lisääminen vaikuttaa keskeiseltä edellytykseltä sille, että taloyhtiöitä kannustetaan omaksumaan aktiivisempi ja suurempi rooli WEST+ -alueen kehittämisessä.

MITEN TALOYHTIÖT VOISIVAT AKTIVOITUA?

Täydennysrakentaminen tuo monia hyötyjä taloyhtiöille, kaupunginosille ja koko kaupungille – puhumattakaan ympäristö- ja taloushyödyistä. Taloyhtiöille lisä- tai täydennysrakentaminen voi olla keino rahoittaa yhtiön suuria saneeraushankkeita. Tonteille olisi usein mahdollista rakentaa lisää asuntoja, joilla voitaisiin rahoittaa remontteja ja lisätä esteettömyyttä esimerkiksi hissien avulla. Kaupunki on aina jollain tavalla mukana täydennysrakentamishankkeissa, mutta asuinrakennusten ja kokonaisten alueiden saneeraaminen ei ole mahdollista ilman alueen asukkaiden ja muiden toimijoiden yhteistyötä.

Kaupunki kannustaa taloyhtiöitä etsimään ja toteuttamaan lisärakentamista nykyisen kaupunkirakenteen puitteissa. Tampereen kaupungin keskustahanke tuottaa vuosittain 2–5 korttelisuunnitelmaa yhteistyössä aktiivisten talo- ja kiinteistöyhtiöiden kanssa. Näitä tehdään ydinkeskustan liikekortteleissa ja asuinkortteleissa.

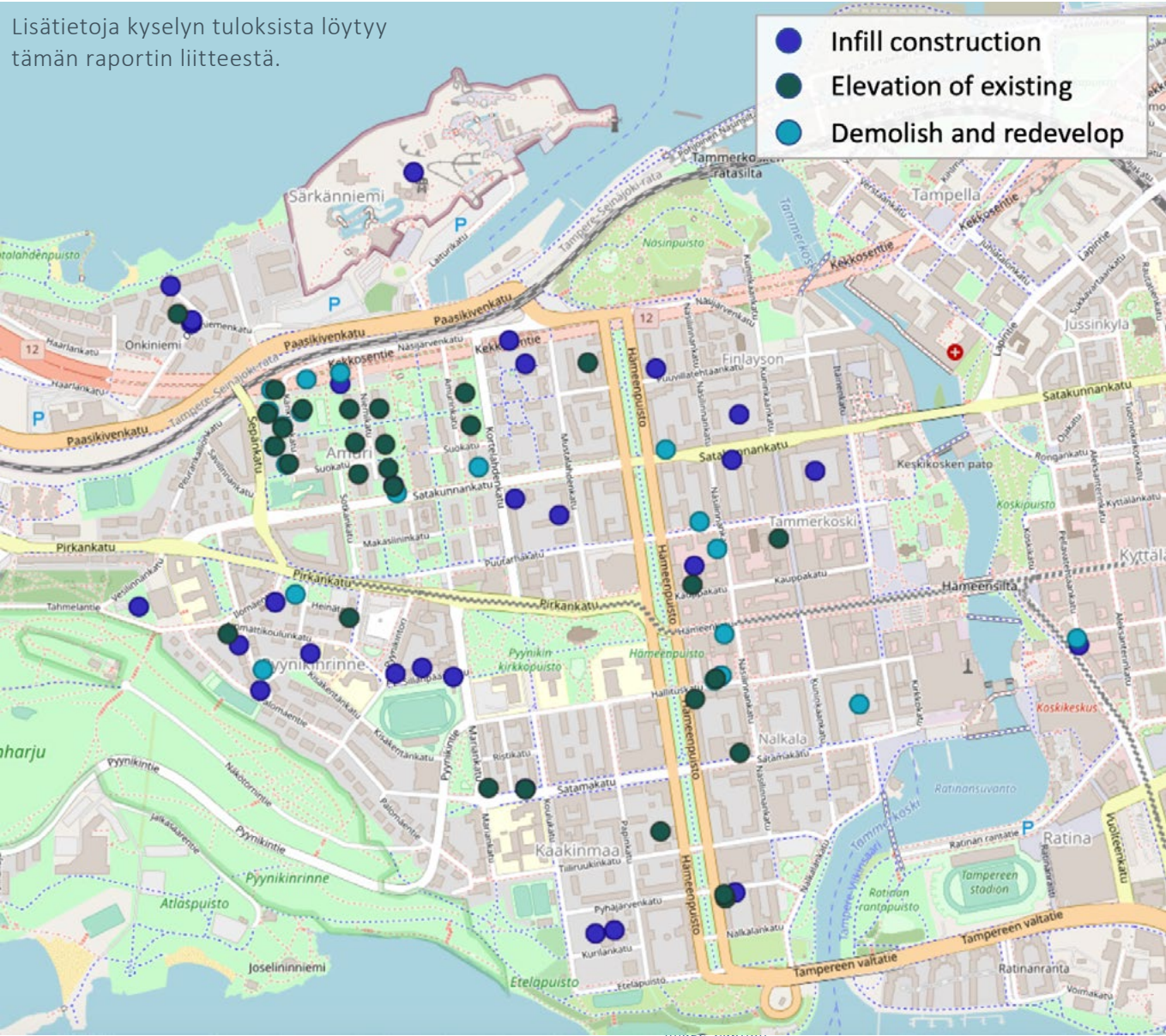
Tavoitteena on keskustan täydennysrakentaminen, kaupunkikuvan kehittäminen ja taloyhtiöiden

3.8 LISÄÄ ASUMISTA KESKUSTAAN

keskinäinen yhteistyö. Rakentamisesta päättävät ja vastaavat kiinteistöjen omistajat.

Rakennusoikeuksien myymisestä ulkopuoliselle rakennuttajalle voi olla tontinomistajataloyhtiöllä merkittävää taloudellista hyötyä. Kaupungin vuokratontilla tapahtuvalle täydennysrakentamiselle puolestaan myönnetään lisärakentamiskorvausta. Kun asuinrakentamisen rakennusoikeutta lisätään

merkittävästi, tonttivuokrasta voi saada enimmillään 85 prosenttia alennusta enintään kymmeneksi vuodeksi. Lisäksi taloyhtiöllä on mahdollisuus myydä syntyvä tontinvuokraoikeus eteenpäin.

AMURI – NYKYTILANNE

Nykytilanne Amurissa:
ilmakuva etelästä päin
(Tampereen kaupunki).

Alikulku radan ali Särkänniemeen.

Puisto

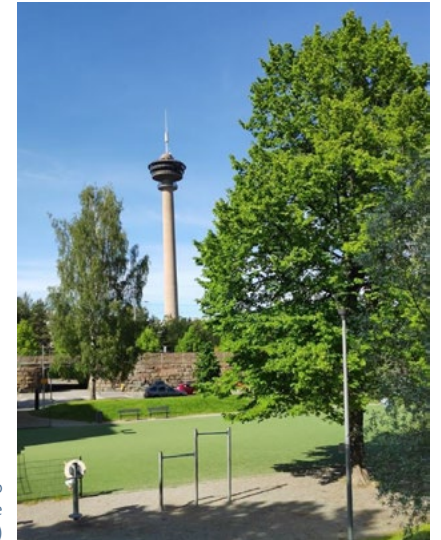
Nasjärvenkatu

Sotkankadun puistoreitti

AMURI – KESKEINEN TAVOITE

Amuri on suosittu kaupunginosa Tampereen ydinkeskustan tuntumassa. Alueen rakennuskanta päiväkodin ja ruokakaupan tuntumassa on pääosin peräisin 1970-luvulta ja koostuu lähinnä asuinrakennuksista. Alueen asukkaat arvostavat suuresti Amurin vihreää ja puistomaista ympäristöä ja etenkin Sotkankadun hurmaavaa puistokäytävää vanhoine puineen. Toisaalta Amurissa on potentiaalia asuinrakentamisen tiivistämiseen, mikä on tärkeä osa asukasmäärien kasvattamista läntisen keskustan alueella. Tavoitteena onkin tarkastella mahdollisuuksia alueen tiivistämiseksi ilman, että samalla menetetään vihreää tilaa.

Puisto
(Google
Images)

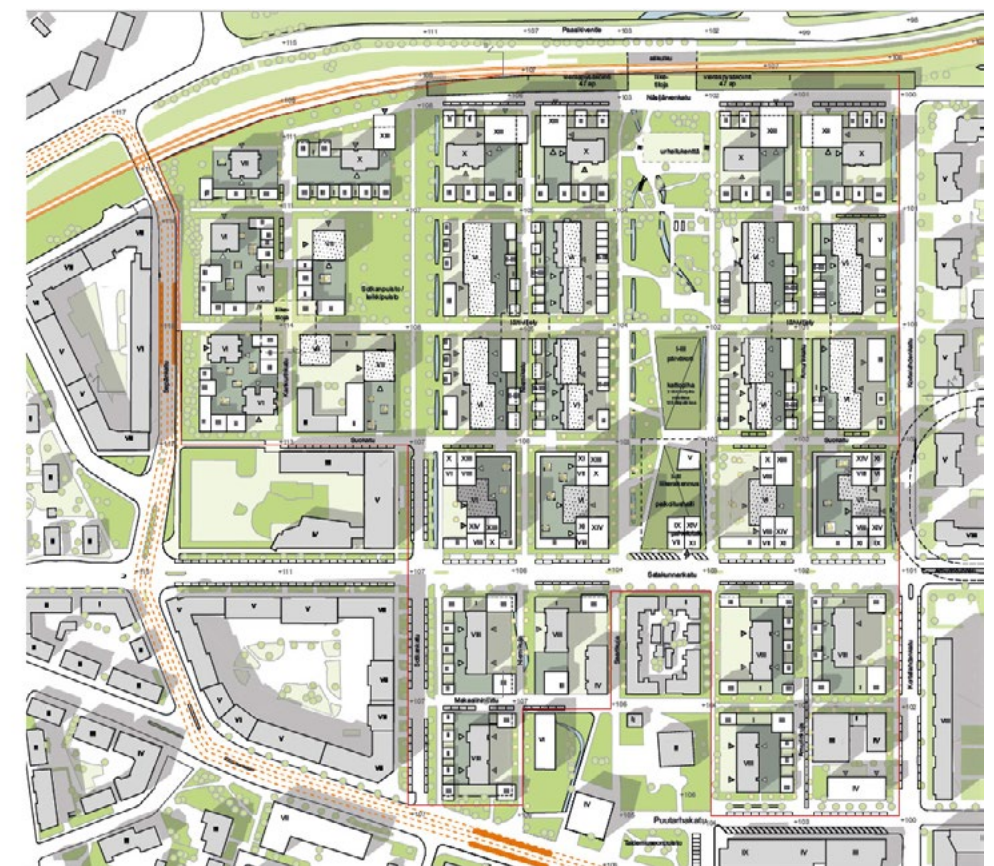
Yleissuunnitelma
suositusvaihtoehto 1:2000

196 900 kersaa³
josta asuinista 178 900 kersaa³
(+ 100 730 kersaa³)

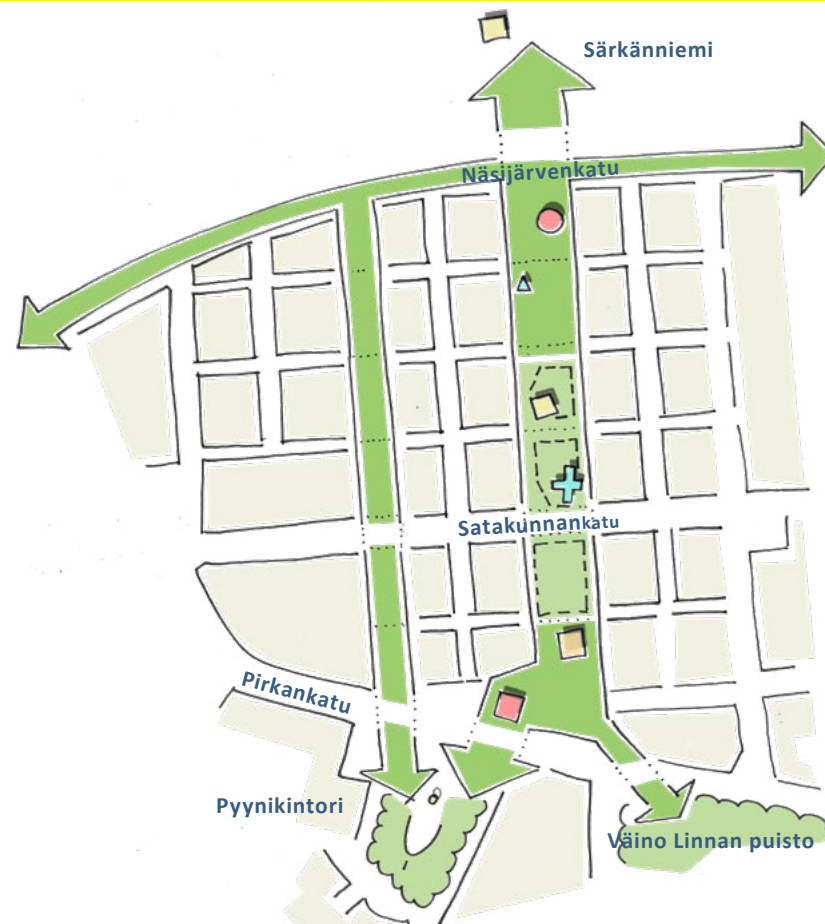
ylämaail n. 3 250 asukasta

1 818 ap

- nykyiset rakennukset
- uudet rakennukset
- laajennukset
- autopaikoitus, kansiakennus
- julkiset viheralueet
- yksityiset viheralueet

General Plan (City of Tampere)

Vahvistetaan pohjois-eteläsuuntaisia viheryhteyksiä (EMP).

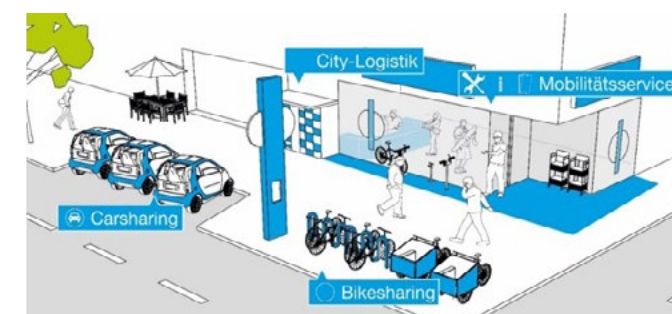
Verkon uudelleen järjestelyssä vältetään läpiajoliikennettä ja tuodaan alueelle keskitetty pysäköintiratkaisu. Lisäksi suositetaan matalapäästöisiä liikkumismuotoja ja kohennetaan julkisen liikenteen yhteyksiä (EMP).

VIHERYHTEYDET AMURISSA

Amurin keskeinen vihreä tukiranka ja puistobulevardi tulisi siis säilyttää ja sen laatua parantaa entisestään. Vihreän käytävän, jonka ympäristössä on yksittäisiä erityisiä rakennuksia, tulisi liittää Amuri WEST+-alueen kokonaisvisioon ja sisällyttää se ympäröivään vihreään vyöhykkeeseen. Viherkäytävä yhdistää Särkänniemen huvipuiston ja mahdollisen tulevan junapysäkin pohjoisessa Väino Linnan puistoon, uudistuvaan Pyynikintoriin ja edelleen Pyynikin luonto- ja virkistysalueeseen etelässä.

AMURIN MUUNTUVA LIIKENNEJÄRJESTELMÄ

Liikennejärjestelmää pitäisi mukauttaa ja verkko järjestää uudelleen niin, että alueella vältetään moottoriliikennettä. Sotkankadusta pitäisi tehdä kokonaan autoton. Aiempi Amurin yleissuunnitelma on otettu huomioon visiossa, mutta sitä on muokattu hieman esimerkiksi leikkaamalla nykyisiä tieliikenneyhteyksiä ja ehdottamalla tilalle uusia. Alueelle ehdotetaan uusia keskitettyjä pysäköintilaitoksia päiväkodin ja ruokakaupan tonttien kehittämisen yhteydessä. Pysäköinnin voisi toteuttaa osittain maanalaisessa pysäköintilaitoksessa, mutta lisäksi tulisi tarkastella pintapysäköinnin mahdollisuuksia. Pintapysäköintiin osoitettujen alueiden käyttötarkoitusta voidaan myöhemmin muuttaa kaupalliseen tai muuhun käyttöön, jos pysäköintipakkoja ei tulevaisuudessa enää tarvita.

Multimodaalisen liikkumiskeskuksen toimintoja (Graphic Argus)

Puisto (valokuva: Google Images)

Puisto (valokuva: Google Images)

Sotkankadun puistoreitti (valokuva: sidosryhmätyöpaja)

AMURIN PUUTARHAKAUPUNKI

1. Keskikorkeat maamerkkirakennukset
2. Lisää matalia rakennuksia
3. Lisää korkeita rakennuksia
4. Ei lisärakentamista tähän
5. Uusi keskus, jossa ruokakauppa, päiväkot, palveluita, asuntoja ja pysäköintiä.

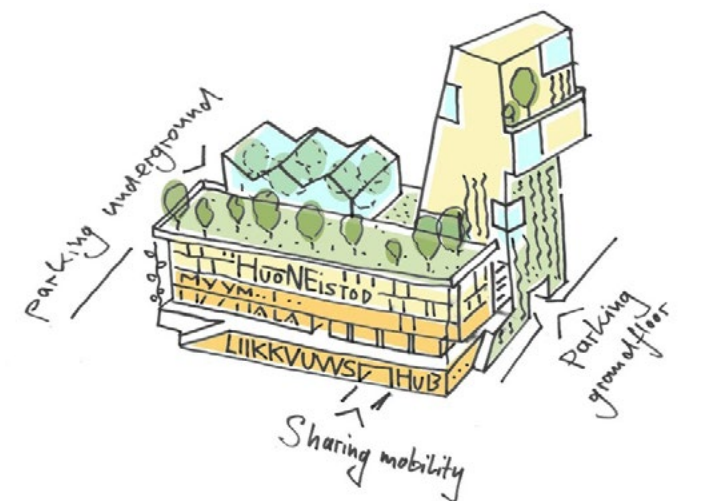
AMURIN PUUTARHAKAUPUNKI

Kun tarkastellaan Arkkitehtitoimisto Harris-Kjisikin laatiman Amurin yleissuunnitelmaraportin massoiteluvalintoja vuodelta 2019 ja verrataan niitä paikallisilta asukkailta saatuun palautteeseen, jopa luonnosvaihtoehto S vaikuttaa melko rajulta ja massiiviselta. Näin ollen WEST+-ehdotuksessa lähdetään luonnosvaihtoehdosta S, mutta siihen esitetään joitain muutoksia. Ensinnäkin viherkäytäviä tulisi vahvistaa. Tämä tarkoittaa sitä, että puistobulevardin varrelle ei tulisi suurempia rakennuksia. Toiseksi Amurin keskeisen alueen kehittäminen infrastruktuurikeskittymäksi voisi siivittää kaupunkirakenteen uudistamista lisäämällä uusia toimintoja.

Amurin puutarhakaupunkiehdotus tähtää samanlaisesti kaupunginosan vihreän luonteen tasapainottamiseen, uudisrakentamisen integroimiseen ja kestävyysasioiden huomioimiseen. Uuteen keskukseen tulisi sisällyttää hybridirakennuksia, joihin sijoittuu ruokakauppa, päiväkot ja muita palveluita sekä niiden yläpuolelle asuntoja. Näiden lisäksi voidaan tarjota maanalaista pysäköintiä ja joustavasti kerrospysäköintiä. Uuteen rakentamiseen voi sisältyä uusia maamerkkirakennuksia ja nykyisten rakennusten korottamista sekä lisärakentamista keskikorkean ja matalan rakentamisen muodossa. Näin päästään arviolta 1 000–2 000 uuteen asukaaseen koko Amurin kaupunginosassa.

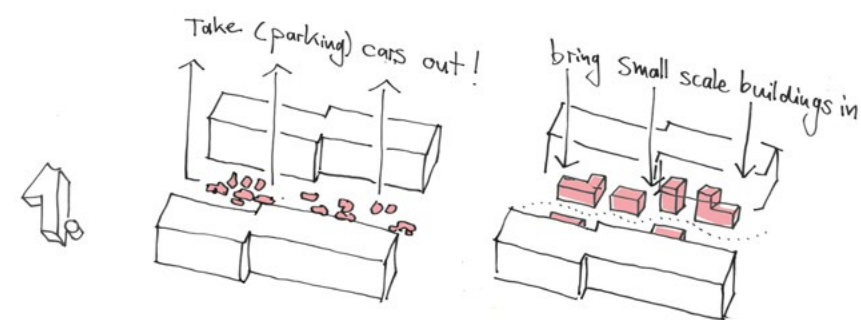
Yleissuunnitelmaraportin luonnosvaihtoehto S (Tampereen kaupunki ja Arkkitehtitoimisto Harris-Kjisik).

Uusi hybridirakennus palvelukeskuksen alueella: liikumis- ja infrastruktuuripalveluita sekä asuntoja (EMP).

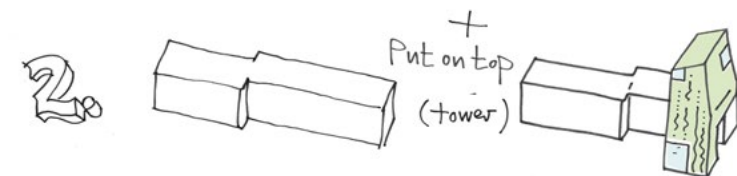

Keskeisen vihreän tukirangan leikkaus (EMP).

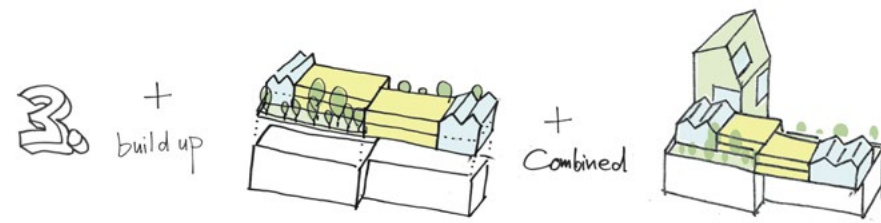
Esimerkki kokeellisesta matalasta rakennuksesta (valokuva: Human Habitat, New York/Kööpenhamina).

Pintapysäköinnin tilalle matalaa rakentamista (EMP).

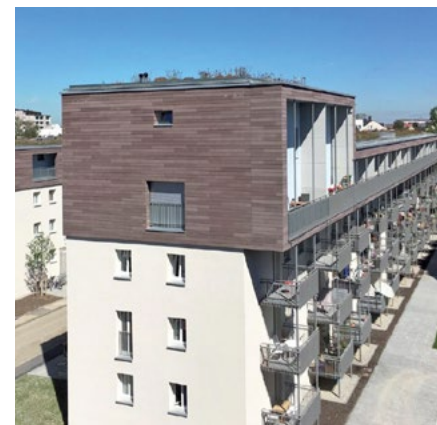
Esimerkki vihreästä rakennuksesta. Havainnekuva: Hamburg Baakenhafen, Eble Messerschmidt Partner.

Viherrakentamista keskikorkeassa lisärakentamisessa.

Nykyisten rakennusten korottaminen lisäkerroksilla: lisää avointa tilaa kattopuutarhoilla ja kasvihuoneilla.

Esimerkki rakennuksen korottamisesta kevytrakenteisella puurakentamisella (valokuva: Spittelmeister München).

AMURIN KEHITTÄMISEN PERIAATTEET

Amurin kehittämisen tulisi noudattaa seuraavia periaatteita:

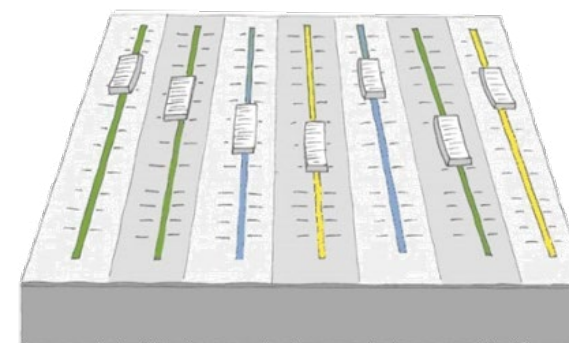
- Uusi keskus, jossa hybridirakennuksia: infrastruktuuri- ja muita palveluita ja niiden yläpuolella asuntoja. Lisäksi pysäköintiä ja liikumiskeskus, jossa huomioidaan myös jakamistalouteen perustuva lähestymistapa autoiluun, pyöräilyyn ja mikroliikkumiseen.
- Pysäköinnin järjestäminen maanalaisiin laitoksiin tai monikerroksisiin halleihin vapauttaa tilaa rakennuksille, esim. matalalle rakentamiselle.
- Nykyisten rakennusten korottaminen lisäkerroksilla puurakentamisen menetelmiä hyödyntäen.
- Amurin vihreän luonteen säilyttäminen suurempien lisärakennusten vihreillä julkisivuilla.
- Yhteisiä kattopuutarhoja ja kasvihuoneita, lisää avointa tilaa uusille asukkaille.
- Uudisrakennukset tulisi suunnitella hyvin kestäviksi, ja vanhoja rakennuksia tulisi uudistaa.

JATKOSUOSITUKSIA AMURIN ALUEELLE

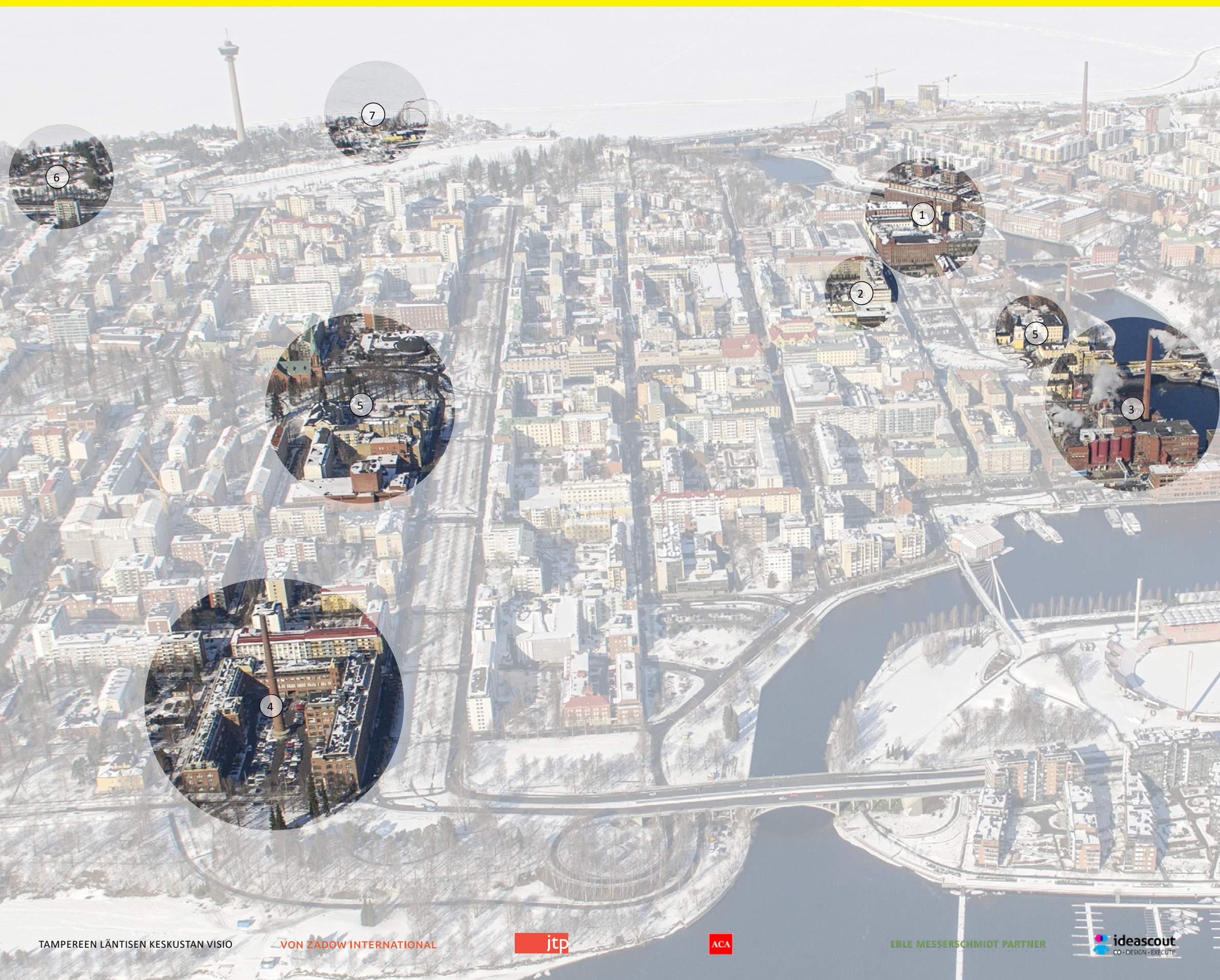
Jo alkaneen suunnitteluprosessin tulisi mahdollistaa tonttien eriytetyn mutta yhteistä viitekehystä noudattavan kehittämisen taloyhtiöiden toimesta. Tätä varten tulisi kehittää suunnittelu- ja kestävyysohjeet, jotka koottaisiin käsikirjaksi. Suosittelemme yhteistoiminnallisten työpaikkojen järjestämistä, jotta suunnittelua voidaan ohjata kaupungin yleissuunnitelman sekä taloyhtiöiden meneillään olevien ja tulevien ehdotusten pohjalta. Lisäksi tarvitaan konsultointiprosessia suunnitteluohjeiden toteutumiseksi hankesuunnitelmissa; tätä tarkoitusta varten voisi perustaa esimerkiksi laatutukiryhmän tai suunnitteluneuvoston. Kokemus on osoittanut, että suunnittelutyökalujen keskinäinen integroiminen kehitystyöhön tuottaa erittäin laadukkaita projekteja, jotka saavuttavat kaikkien oleellisten toimijoiden tuen.

Integroidun ja yhteistoiminnallisen prosessin osatekijöitä:

- viitekehysten yhteistoiminnallinen selvittäminen mukaan lukien suunnittelu- ja kestävyysohjeet
- integrointi asemakaavaan, joka mahdollistaa joustavasti valmiiksi eriteltyihin ratkaisuihin perustuvia yksilöllisiä lähestymistapoja
- laadunvalvontaryhmän tai suunnitteluneuvoston jatkuva konsultointi
- suunnitelmien loppuarviointi ja hyväksyttäminen laadunvalvontaryhmässä tai suunnitteluneuvostossa.

Ekologisten, sosiaalisten ja kaupunkikuvallisten elementtien mittarin konsepti havainnollistaa alueiden kehittämisessä vaadittavaa eri ominaisuuksien tasapainottelua.

YRITYSPROFILOINTI WEST+-ALUEELLA

Tampereen ydinkeskustan yritys- ja toimistotilojen lisäksi WEST+-alueella on useita suuria työpaikkakeskittymiä. Viime aikoina suurimmat toimistokeskittymät on kuitenkin rakennettu rautatieaseman läheisyyteen, joka profiloituu tällä hetkellä vahvasti keskustan toimistorakentamisen ytimeksi. WEST+-alueen työpaikkakeskittymiä tulee profiloida voimakkaasti niin, että ne löytävät oman paikkansa toimitilamarkkinoilla. Läntisen keskustan vahvuuksia ovat historia ja ympäristökijät sekä monipuolinen kaupallinen keskus, josta löytyy useita lounasravintoloita.

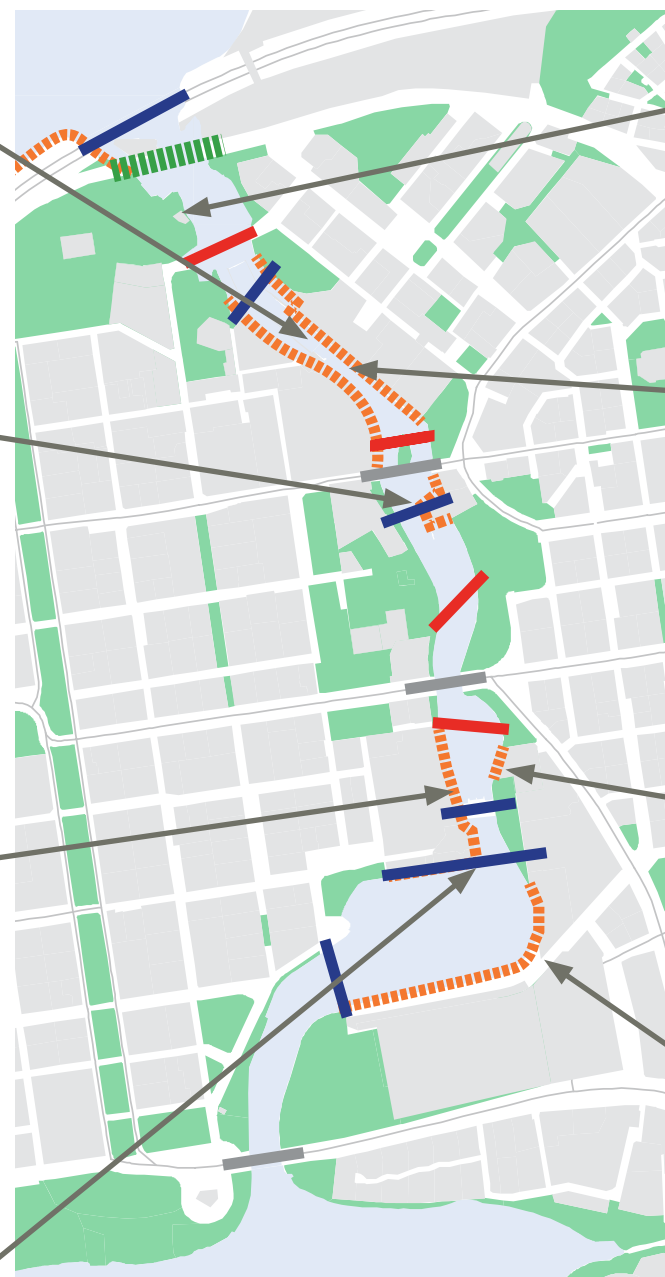
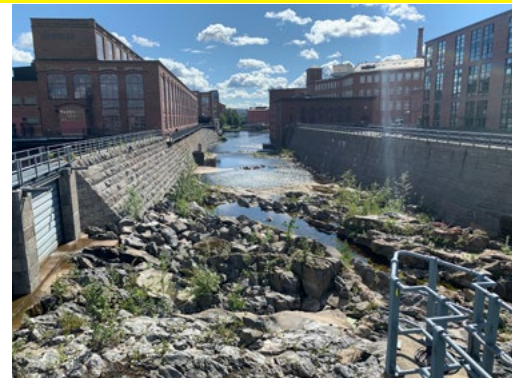
1. Finlaysonin entinen tehdasalue on tärkeä kulttuuri- ja matkailukohteiden magneetti, ja lisäksi se tarjoaa ainutlaatuisia tiloja arkkitehti- ja suunnittelutoimistoille, kulttuurilaitoksille ja taidegallerioille.
2. Tampereen keskusvirastotalossa työskentelee satoja työntekijöitä.
3. Tako säilyy teollisen tuotannon alueena ja tukee näin WEST+-alueen yrityseltämän monipuolisuutta.
4. Klingendahlin entinen kehräämörakennus toimii monien käyttötarkoitusten kaupallisenä tilana, mutta sen profiilia voisi nostaa vielä paremmin esiin WEST+-vision tukemiseksi.
5. Kulttuuri- ja koulutusala muodostaa merkittävän työnantajasektorin WEST+-alueella, jossa sijaitsee useita kouluja, teattereita ja kansainvälisesti tunnettuja museoita.
6. Onkiniemen entinen tehdasrakennus soveltuisi uudeksi innovaatiokeskukseksi, jossa toimisi start-up-yrityksiä sekä media- ja luovan alan toimijoita. Euroopasta on lukuisia esimerkkejä vastaavista muutos-hankkeista (esim. Filmakademie Baden-Württemberg Saksan Ludwigsburgissa ja Tate Modern tai Camden Lock Lontoossa).
7. Särkänniemessä kehitetään uusia viihde- ja vapaa-ajan palveluita.

Merkittävässä osassa WEST⁺-visiossa on Tammerkosken ainutkertaisen ympäristön uudistaminen läntisen keskustan itälaitaa kiertäväksi vihreäksi luonto- ja virkistyskehäksi. Sen laadukkuutta ja saavutettavuutta täytyy parantaa.

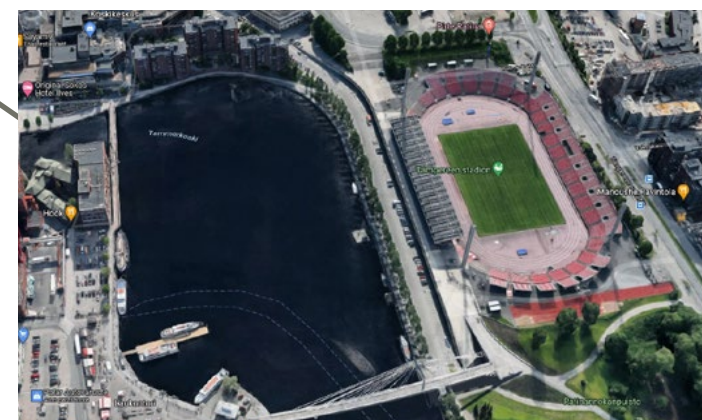

3.10 VESI VETOVOIMATEKIJÄNÄ – TAMMERKOSKI JA RATINAN SUVANTO

VISIO WEST⁺ 115

- ||||| Rautatiesilta
- Ajoväylän silta
- Olemassa oleva jalankulkusilta
- Uusi jalankulkusilta
- ||||| Vaikeakäyttöiset jalankulkuyhteydet

YHTENÄISTÄ TILAA

Tammerkoski on Tampereen keskeinen ja ainutlaatuinen vetovoimatekijä. Koski muodosti joskus esteen liikkumiselle, mutta nykyään sen ylittävät kymmenen siltaa yhdistävät koskenrannat toisiinsa. Karttakaaviossa näkyvät nykyiset sillat ja ainakin kaksi uutta yhteyttä. Väliaikainen silta Hämeenkadun eteläpuolella ilmeisesti korvataan pysyvällä rakennelmalla, jonka ratkaisu todennäköisesti valitaan suunnittelukilpailun kautta, kun taas Hämeenkadun pohjoispuoliselle sillalle on suunniteltu useita käyttötarkoituksia. Näihin lukeutuvat mm. miellyttävä kävely-yhteys kosken yli, ylimääräinen poistumistie suurten väkimäärien kokoontuessa Keskustorille sekä mahdollisuus elävöittää koskenvarren vähemmän käytettyä nurmialuetta, joka on nykyisellään pähteiden väärinkäyttäjien suosima alue ja hyötyisi lisääntyneestä jalankulkuliikenteestä.

HANKALIA LIITTYMIÄ

Osa koskenvarren reiteistä on muita aktiivisemmassa käytössä. Koskipuisto kauniine vihreine tiloineen ja veistoksineen on hyvin suosittu, mutta muualla liittymäkohdat sekä pohjoiseen että etelään ovat hankalia. Uuden reitin linjaaminen Finlaysonin alueen itäreunaa pitkin on haastavaa, ja nykyisellä reitillä Tampellan alueen länsilaidalla on korkeusero, joka estää esteettömän kulun, ja reitti myös suljetaan talveksi. Finlaysonilta etelään kulkevan nykyisen reitin jatkaminen on tekeillä, ja reittiä on mahdollista jatkaa Takon tehtaan viertä alas niin, että se kääntyisi länteen ja liittyisi etelään avautuvaan Ratinan suvannon satama-alueeseen. Toinen kävelyreitti Tammerkosken eteläosaan on myös mahdollinen.

3.10 VESI VETOVOIMATEKIJÄNÄ – TAMMERKOSKI JA RATINAN SUVANTO

VISIO WEST+ 117

116

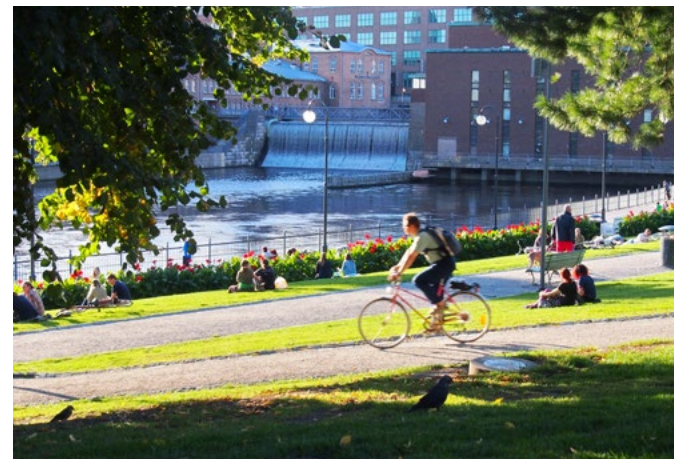
Finlayson, Frenckell ja Tammerkoski (valokuva: Visit Tampere, Laura Vanzo).

Tammerkosken maisemat ovat kauniita vuorokauden ympäri (valokuva vasemmalla: Tampereen kaupunki, oikealla: VZI).

Vapriikki on yksi harvoista paikoista, joissa voi istuskella nauttimassa perinnemaisemasta (valokuvat: VZI).

Kosken rannoilta löytyy tilaa rentoutua, nauttia auringosta, pyöräillä koskenvarrtta pitkin ja jopa pulahtaa uimaan Mäntinrannassa (valokuvat: VZI).

- yhtenäinen viheryhteys
- helpotusta kaupungin hälinään
- rentoutumis- ja pohdiskelupaikka
- paikka, jota voi käyttää vuoden ja vuorokauden ympäri
- historiallinen maisema ja juhlapaikka.

MITÄ KOSKESTA HALUTAAN SAADA IRTI?

Laadukas sininen ympäristö edellyttää veden ja vesistöjen varrella kulkevien viherreittien yhdistämistä sekä siltoja, näköalapaikkoja ja tilaa nauttia toisten seurasta ja käydä kävelyllä. Vihreiden reittien tulee muodostaa yhteyksiä, jotka tarjoavat helpotusta kaupungin vilskeseen erilaisten rentoutumis- ja pohdiskelupaikkojen muodossa. Niiden täytyy olla saavutettavissa ja käytössä vuoden ja vuorokauden ympäri, ja niiden tulee tarjota yhtymäkohtia kaupungin historiaan ja kannustaa ihmisiä arvostamaan kaupungin identiteettiä. Tampereella kosken ympäristö on jo varsin laadukas, mutta monen mukavan paikan yhteyksiä voisi parantaa huomattavasti. Tampereen historialliset julkisivut tulee luonnollisesti säilyttää, ja vesi-infrastruktuurin täytyy säilyä turvallisena ja toimivana. Tämän sivun kuvista voi kuitenkin hakea inspiraatiota siihen, miten koskenvarren yhteyksiä voisi lisätä niin, että WEST+-aluetta kiertävä vihreä kehä täydentyisi ja tarjoaisi luontokemuksia sekä virkistys-, liikunta- ja hauskanpito-mahdollisuuksia ja elämää kaikille vuoden ympäri.

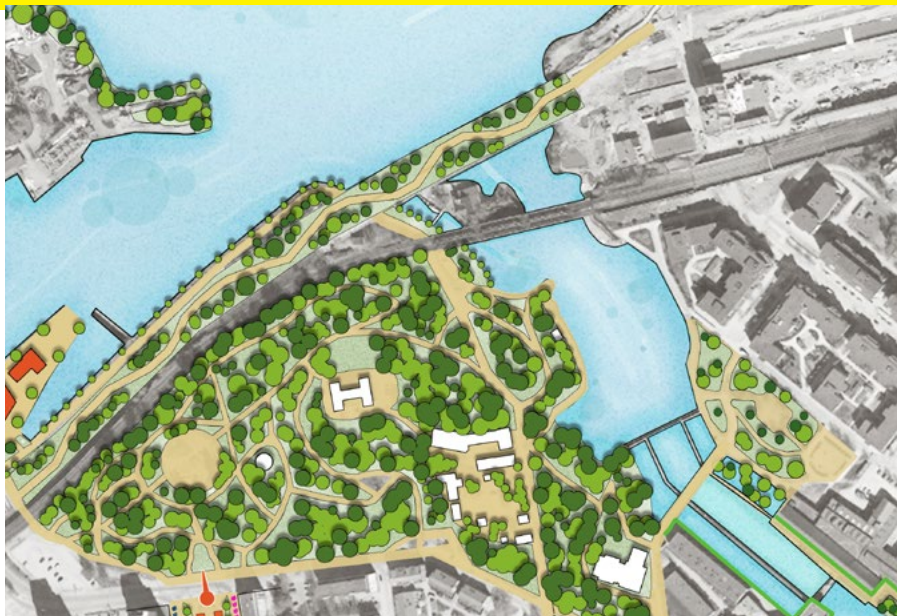
Soul: jokiympäristö on avattu ihmisille (valokuvat: JTP).

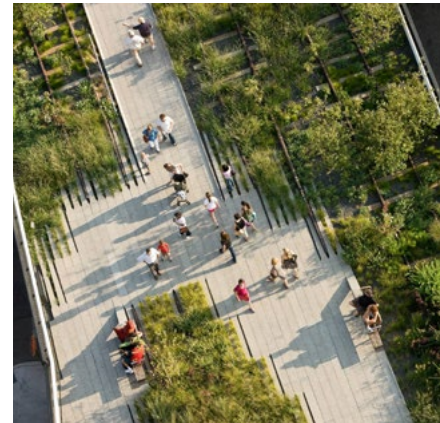
Hudson-joelle avautuva näkymä
New Yorkin Highline-puistosta
(valokuva JTP).

3.10 VESI VETOVOIMATEKIJÄNÄ – TAMMERKOSKI JA RATINAN SUVANTO

VIHREITÄ SILTOJA

Käytöstä poistetulle junaradalle perustettu New
Yorkin High Line -puisto (valokuvat: JTP).

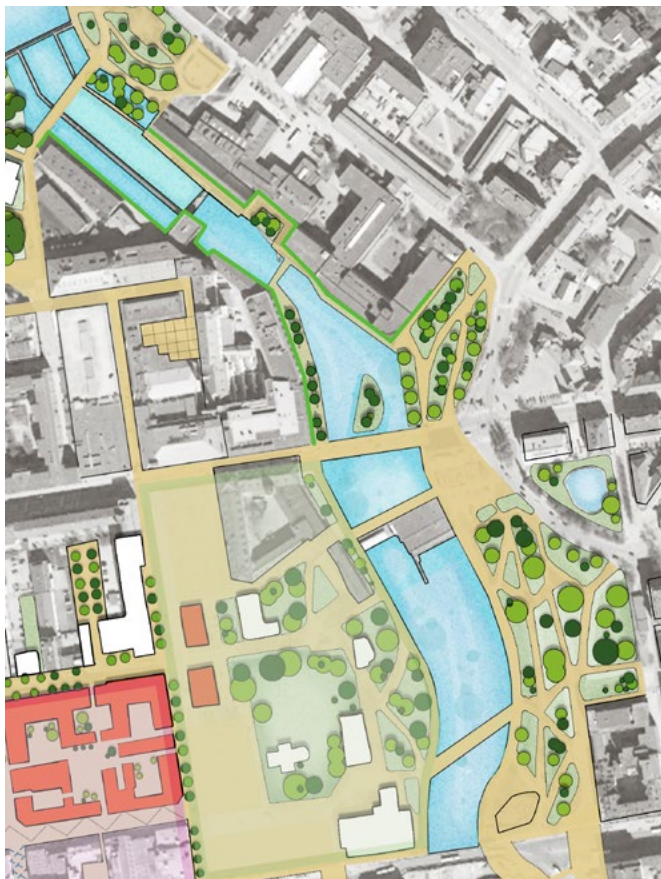

Käytöstä poistetulle junaradalle perustettu New Yorkin High Line -puisto
(valokuvat: JTP)

VIHREYTTÄ VEDEN ÄÄRELLÄ

Hankaliin kulkuyhteyksiin liittyviä haasteita voidaan osin ratkaista innovatiivisilla suunnitteluratkaisuilla – jotkin niistä ovat peräisin muista maista. Tällaisia ovat muun muassa kävelylaiturit, joista osa sijoitetaan reilusti vedenpinnan yläpuolelle ja kauempana rantaviivasta, kun taas rauhallisemmissa kohdissa kävelyreittejä voidaan sijoittaa myös lähemmäs vedenpintaa. Muita ideoita ovat veteen rakennettavat puutarhat, joissa on istumapaikkoja, tai vaikkapa yllättävät elementit, kuten lautoilla kelluvat puut.

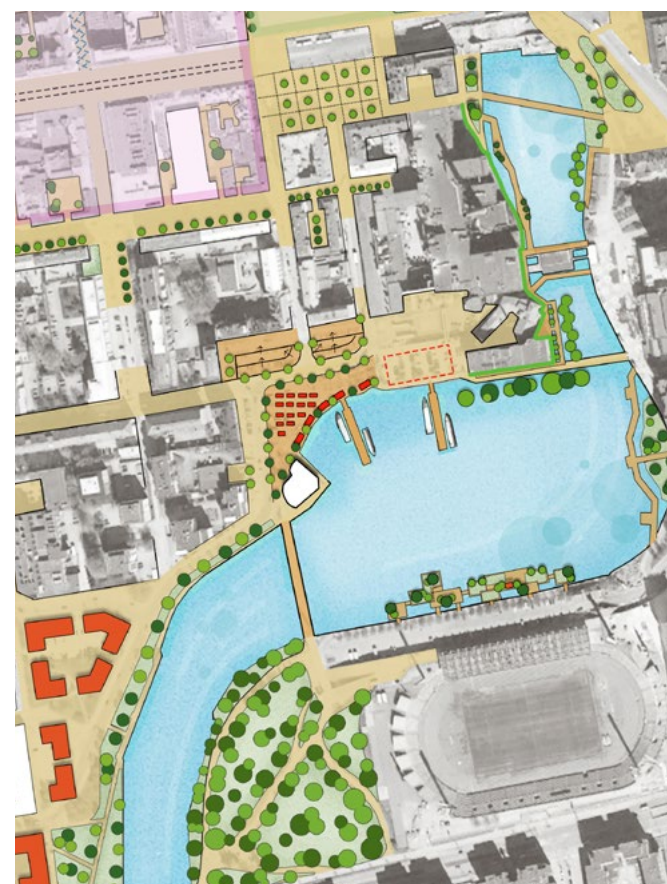

KÄVELYREITIT JA VIHREÄT SEINÄMÄT

Keskellä oikealla: Brisbane Riverwalk (valokuva: JTP)

Alhaalla oikealla: Paddington Basin, Lontoo. Keskellä oikealla: Kelluva metsä
Rotterdamissa. (Valokuvat: JTP.)

KELLUVIA PUUTARHOJA JA PUITA

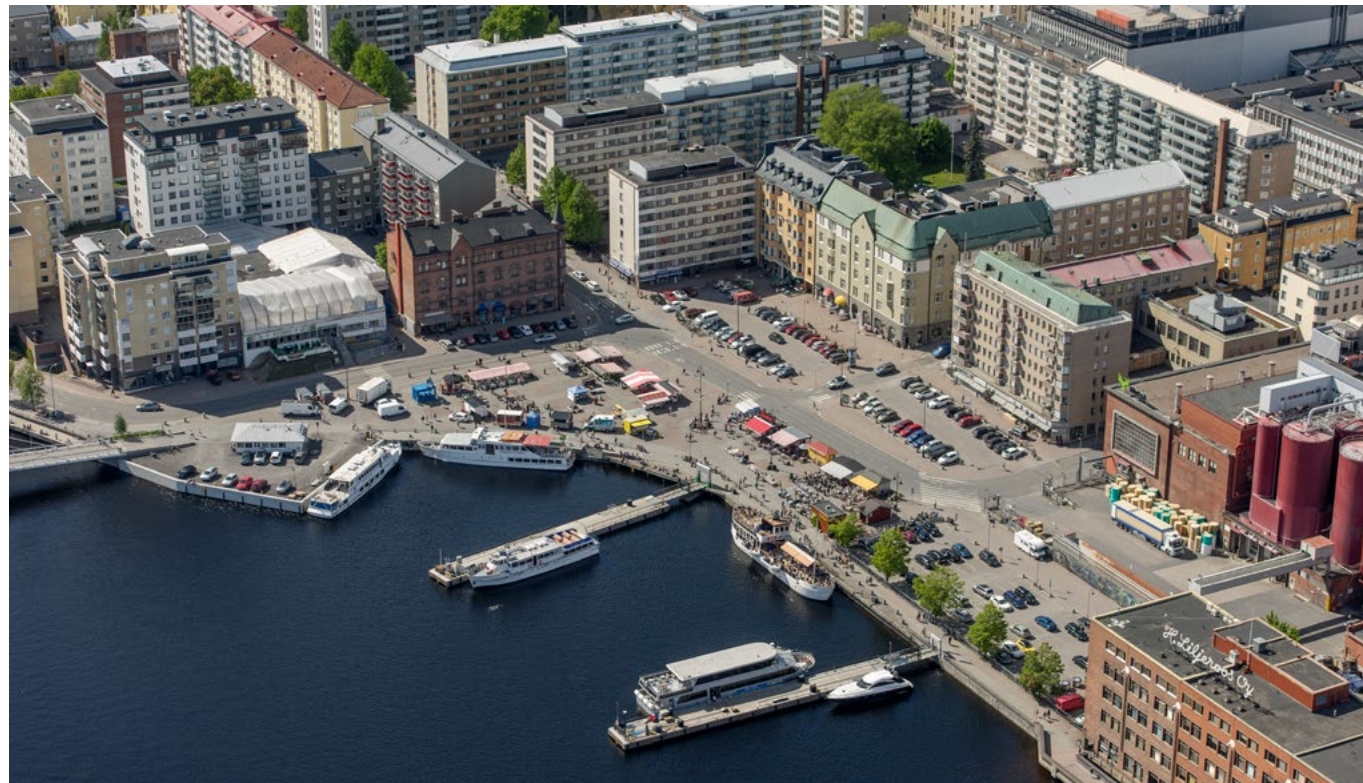

3.10 VESI VETOVOIMATEKIJÄNÄ – TAMMERKOSKI JA RATINAN SUVANTO

VISIO WEST+ 121

Aurinkolasku Laukontorin yli Ratinan kauppakeskuksen Periscope-rakennuksesta nähtynä (valokuva: Visit Tampere Laura Vanzo).

Laukontori (valokuvat: Visit Tampere, Laura Vanzo)

LAUKONTORI

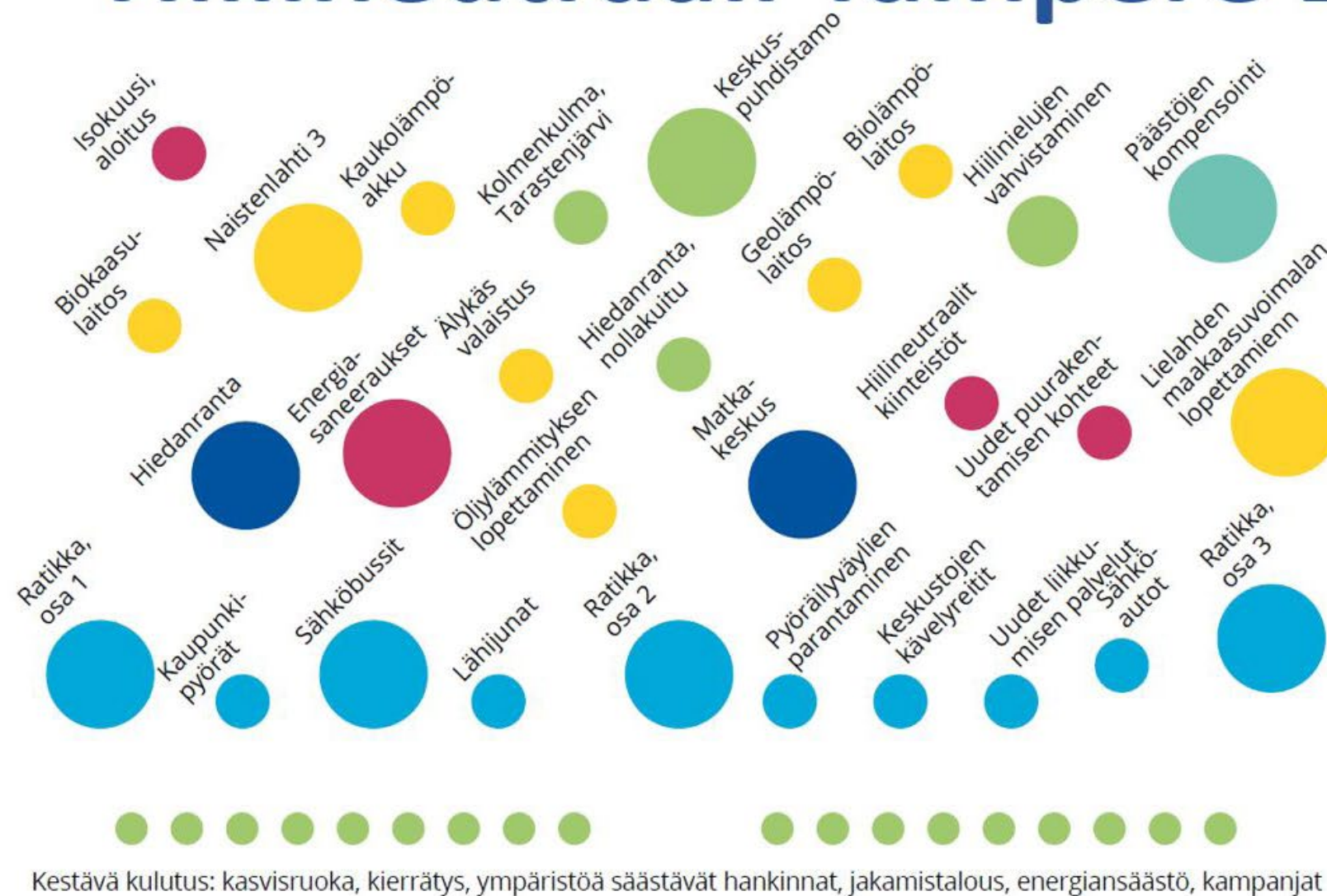
Laukontorilla ei ole hyödynnetty sen koko potentiaalia, ja alue kohenisi huomattavasti, jos se tarjoaisi ihmisille enemmän mahdollisuuksia nauttia erilaisista tiloista. Etelään avautuvan satama-alueen tarjontaa tulisi optimoida etenkin suhteessa sen suoriin yhteyksiin Keskustorille. Alue hyötyy myös helposta kulkuyhteydestä kosken yli idästä sekä nykyisistä ja ehdotetuista jalankulkuyhteyksistä Finlaysonin alueelta etelään. Satamakadulta on suora yhteys keskelle Laukontoria, ja lisäyhteyksiä tarjoavat jalankulkusilta Ratinannokanpuistoon etelässä sekä reitti Eteläpuiston virkistysalueille lounaassa.

Yksi ehdotus Laukontorin elävöittämiseksi on puukujien perustaminen rajaamaan tiloja kauniin alueen tarjoamia erilaisia käyttötarkoituksia varten. Laukontorin pohjoislaidalta löytyy ihanteellisia paikkoja kahviloille ja ravintoloille – nykyisin löytyy jo joitain ravintoloita, mutta kenties niitä voisi tulla vielä lisää. Lähempänä rantaa voi sijaita lippukioskeja laivaretkiä varten sekä joustavasti monikäyttöistä tilaa erityyppisille markkinoille ja tapahtumille, kuten katuesiintyjille ja muusikoille.

Tilaa tarvitaan satunnaisesti myös Takon tehtaan kuorma-autoliikenteelle, ja liikennöintiäkojen rajoituksia olisi syytä harkita.

Visio Laukontorista (valokuva: JTP, havainnepiirros: robpolley@me.com).

Hiilineutraali Tampere 2030 -tiekartta

- 6 teemaa – 37 toimenpidekokonaisuutta – 236 toimenpidettä
- tehty yhdessä kaupungin palvelualueiden, yksiköiden, liikelaitosten ja yhtiöiden kanssa
- osa kaupungin normaalia toimintaa strategian, kehitysohjelmien ja ilmastobudjetin kautta
- päivitetään tarvittaessa tavoitteen saavuttamiseksi

2020

2025

2030

Kuva 66: Tiekartan toimenpiteitä aikajanalla. Isot pallot kuvaavat suuria investointeja ja päästövähennystoimia, keskikokoiset pallot pienempiä ilmastotoimia ja pienet pallot arjen toimintatapojen muutoksia.

4

INNOVAATIOT
JA KESTÄVYYS

INNOVAATIOT

Tampereella elää vahva teollisten innovaatioiden kulttuuri, joka näkyy erilaisissa alustoissa ja toiminnassa. Monia näistä mainitaan raportissa ”6Aika kaupunkien innovaatioalustat kansainvälisessä vertailussa”. [<https://avoimetinnovaatioalustat.files.wordpress.com/2018/08/6aika-analyysi-v2.pdf>]

Millainen sitten on WEST⁺-alueen innovaatiostrategia, ja miksi sitä on tärkeää pohtia?

- **Häiriöitä** syntyy salakavalasti. Ne alkavat huomaa matta ja niitä on vaikea huomata siinä vaiheessa, kun ne voitaisiin vielä välttää. Kuinka voisimme oppia asioista, joita ei ole vielä tapahtunut? Esimerkiksi ihmisten ostoskäyttäytyminen voi häiriintyä, kun kuluttajien tarpeissa ja kysynnässä tai arvoissa tapahtuu muutoksia.

- **Vahvistaminen ja monistaminen** – Verkostovaikutuksen avulla voidaan luoda ennennäkemätöntä arvoa tai volyymia. Esimerkiksi verkkopelejä voivat pelata yhtä aikaa miljoonat pelaajat, jotka toimivat yhdessä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. WEST⁺-vision digiversio voisi kutsua kaikki kehittämään yhdessä parempaa kaupunkia ja parempia palveluita.

- **Datan käyttö** – Se ei vielä riitä, että data liikkuu ja sitä on saatavilla. Tarvitsemme keinoja analysoida,

rikastaa ja käyttää dataa. Julkista, yksityistä ja joukkoistettua dataa voi soveltaa WEST⁺-alueen palveluiden älykkäässä kehittämisessä. Data on avain älykkääseen tulevaisuuden liiketoimintaan.

- **Älykäs resursointi** – Meidän täytyy pystyä yhdistämään resursseja eri lähteistä: dataa, ihmisiä ja toimintaa. Esimerkki tästä voisi olla tehokkaampi tarveperusteinen jätteenkeräys taloyhtiöiden välisenä yhteistyönä.

- **Tunteet** luovat vetovoimaa ja arvoa. Mitkä ovat WEST⁺-visiota johdattavat käytännön arvot? Kuinka tunteiden myönteistä voimaa voisi vahvistaa, kuten vaikkapa tunnetta siitä, että kuulumme joka paikkaan, jossa käymme?

- WEST⁺-yhteisön **innovaatiokapasiteettia** voidaan kasvattaa, etenkin yksityisten ja julkisten sidosryhmien yhteistyöllä. Yksi keino tähän on perustaa konkreettinen WEST⁺-innovaatiostudio ja palveluita keskelle WEST⁺-aluetta jatkuvan innovaatioprosessin tueksi ja esittelemään uusia ratkaisuja, teknologioita ja saavutuksia.

Testaamassa Tampereella kehitettyjä Scoutereita, sähköisiä kevytkulkuneuvoja WEST⁺-alueen kaduilla. (Valokuva: VZI.)

KOKEILUJA

Miksi kokeiluja tarvitaan? Yhdessä oppiminen on tehokkaampaa kuin riskien ottaminen. Kokeilut ovat tyypillisesti kustannuksiltaan edullisia järjestelyitä, ja niiden avulla tuotetaan runsaasti tietoa tarpeista, ongelmista, mahdollisuuksista ja ratkaisuista. Kokeilu on helppo aloittaa ja lopettaa ilman suuria konkreettisia, taloudellisia tai poliittisia riskejä.

WEST⁺ tarvitsee testaus- ja kokeilukapasiteettia uusille ratkaisuille ja teknologioille. Alue voitaisiin määritellä kaupungin kokeilualustaksi, minkä myötä kokeilu- ja prototyyppikulttuuri pääsisi kukoistamaan läntisessä keskustassa. Alla on esimerkkejä mahdollisista kokeiluaiheista:

- **Liikennekokeilut**, esim. robottikuljetukset ihmisille ja tavaroille.

- **Katukokeilut**, esim. katujen käyttäminen käveltävinä markkina-alueina, jolloin osa kadusta suljetaan autoliikenteeltä vaikutusten tutkimiseksi.

- **Naapurustokokeilut** sidosryhmien välisen synergian löytämiseksi: määritellään erilaisia sidosryhmiä liittyen esimerkiksi kaupunkiviljelyyn, koska WEST⁺-alueen sisä- ja ulkotiloista löytyy runsaasti niin pystysuuntaista kuin vaakasuuntaistakin pinta-alaa viljeltäväksi ja kaupunkiviljely on merkittävä globaali kaupunkitrendi.

- **Bisnesmallikokeilut**, esimerkiksi pienten liikkeiden yhteiset työntekijät.

- **Kansainväliset** kokeilut, esim. yhteistyö ulkomaiden yritysten kanssa, jotka tarvitsevat kaupunkia kokeilualustakseen.

- Aika-projektissa laadittu **ketterän pilotoinnin käsikirja** (Pocket Book for Agile Piloting, <https://6aika.fi/pocket-book-for-agile-piloting/>) esittää kaupun-

Ketterän pilotoinnin käsikirja esittelee ketterän pilotoinnin mallin ja esittää kaupunkien käyttöön kehitetyn viitekehksen, jonka avulla kaupunkiympäristössä voidaan kokeilla ketterästi innovatiivisia ratkaisuja. Käsikirja tarjoaa käytännön esimerkkejä siitä, miten yhteissuunnittelun keinoin voidaan sitouttaa yrityksiä, asukkaita ja muita sidosryhmiä kehittämään toimivampia kestäviä ratkaisuja. (Valokuva: Fortum Virium Helsinki.)

kien käyttöön mallin, jonka avulla kaupunkiympäristössä voidaan kokeilla ketterästi innovatiivisia ratkaisuja. Käsikirja tarjoaa käytännön esimerkkejä siitä, miten yhteissuunnittelun keinoin voidaan sitouttaa yrityksiä, asukkaita ja muita sidosryhmiä kehittämään toimivampia kestäviä ratkaisuja.

- Tampereella voitaisiin perustaa kaupunki-innovaatioryhmä tutkimaan WEST⁺-vision älykkäitä ratkaisuja (BioCurious-yhteisön hengessä) ja yhdistämään kaikenlaisia ihmisiä, joiden pyrkimyksenä on löytää innovatiivisia, resiliентtejä ja kestäviä ratkaisuja paremman kaupungin luomiseksi.

OSTOSKULTTUURI

Ostoskulttuuri on murroksessa. Uudessa kulutus-käyttäytymisessä yhdistyvät digitaalinen tutkaileminen, liikkeenpitäjien tapaaminen ja ostopäätösten tekeminen jossain fyysisen ja digitaalisen ympäristön rajamailla. Esimerkkejä murroksesta:

- Liikkeet ovat nykyään harvemmin paikkoja, joihin mennään ”shoppailemaan”. Yhä useammin kauppaan mennään vain hakemaan **välittömästi tarvittavia käytännön hyödykkeitä** tai silloin, kun tarvitaan ihmismyyjän asiantuntemusta tai palvelua.
- Paikalliset 3D-tulostuspalvelut mahdollistavat varaosien tai erikoistuotteiden valmistuksen tilauksesta.
- Moni liike **muuttuu tuotteiden esittelytilaksi**, kun varsinaiset ostokset tehdään verkossa ja tuotteet toimitetaan suoraan koteihin ja toimistoihin.
- **Kotiinkuljetuspalvelut** muuttuvat suosituimmiksi kaikenlaisissa tuoteryhmissä. Tämä avaa pienille ja suurille liikkeille merkittäviä innovaatio- ja synergiamahdollisuuksia.
- **Kuluttajien mieltymyksiin ja päätöksiin vaikuttavat** verkon suosittelevat palvelut, bloggajat, sosiaalisen median vaikuttajat ja tekoälyn avulla kohdennettu markkinointi.

WEST+-visiossa liiketoimintamahdollisuudet liittyvät **liikkeiden ja palveluiden välisiin yhteyksiin** paremman tarjonnan ja asiakastehokkuuden tarjoamiseksi: ”Samalla kun käyn kultasepällä vaihdattamassa rannekelloni pariston, käyn myös kukkakaupassa ja sitten kahvilla. Sain mahtavan yhteistarjouksen, jonka avulla kaikki kolme hoituivat samalla reissulla.” Älykkäitä ostoskokemuksia voidaan luoda varsinkin digitaalisten palveluiden saralla.

Useissa kansainvälisissä tutkimuksissa on todettu, että **korkea sosiaalinen aktiivisuus tukee arvonmuodostusta**. Mitä enemmän yhteisöllisyyttä ihmiset kokevat, sitä korkeamman arvon he antavat kokemukselleen. WEST+-alueen yritysten tulisi korostaa sosiaalisen arvon muodostusta kaikessa liiketoiminnassaan.

Keskustatavaratalojen tulevaisuus: kaikki saman katon alla – ostoksia, näyttelyitä, kirjasto, kahvila, kokoustilat, työtilat ja 3D-tulostuspalvelut (valokuvat: Kulturkaufhaus Tietz Saksan Chemnitzissä; 3D Step).

TULEVAISUUDENKUVIA

Tampere on aina ollut vahvoilla teknologisissa innovaatioissa ja tieteessä. WEST+-vision tulevaisuus pitää sisällään loputtomia innovaatiomahdollisuuksia. Alueesta voisi tulla uusien digiominaisuuksien keilukenttä. Alla on esimerkkejä tulevaisuuspankki.fi-sivustolla mainituista innovaatioista, joita voisi kehittää WEST+-alueella.

- **Tulevaisuuden robottiapulaiset** – Älykkäät autonomiset robotit voivat toimia ruoka- ja tavaralähetteinä, nostaa raskaita taakkoja, valvoa ympäristöä ja toimia kuljetuskapasiteettina. Ensimmäisiä apurobotteja on jo käytössä tehtaisa, ja niitä tulee yhä enemmän saataville myös WEST+-alueen kaduilla ja myymälöissä vuotta 2030 kohti mentäessä.
- **Sähköiset kevytkulkuneuvot** kuljetus- ja logistiikkapalveluita varten.
- **Kuskittomat ajoneuvot** – Kuljettajattomat ajoneuvot voivat tarjota kehittyvien tarpeiden mukaan muuntuvia kuljetuspalveluita, jotka hyödyntävät koneoppimista.
- **Kaupunkiviljely** – WEST+-alueen sisä- ja ulkotiiloissa on runsaasti vaakasuoraa ja pystysuoraa pinta-alaa, joka soveltuu kaupunkiviljelyyn. Kaupunkiviljely on kasvava globaali kaupunkitrendi.
- **Digivaluutat** – esimerkiksi jos valuuttana on - neliometri, voimme käydä kauppaa pysäköintipaikoilla, tyhjillä tiloilla tai varastotiloilla, tai - kilometri, voimme hankkia, käyttää ja vaihtaa kuljetuskilometrejä.

Robottikoira, Boston Dynamics (vas.); valokuva: Pekka Ketola.

UUSIA YRITYSMUOTOJA

WEST+-visiossa liike-elämän ympäristö koostuu suuresta määrästä toimistoja, myymälöitä ja palvelupisteitä. Jotkut niistä ovat liittyneet yhdistysten ja kehitysorganisaatioiden verkostoon. Me ehdotamme, että alueen yritysyhteistyö nostetaan uudelle tasolle, jotta WEST+-alueen vetovoimaa voidaan vahvistaa ja yritysten muutoskestävyyttä kasvattaa. Näin löydetään myös uudenlaista arvopsynergiaa erilaisista kumppanuuksista, jaetuista resursseista ja paremmista palveluista. (Ks. myös kappale ”Yhdeksän korttelia”).

Työpaikat ja toimistot digitalisoituvat. Ihmiset tekevät yhä enemmän etätöitä digitaalisten työvälineiden avulla. Tällä on monenlaisia seurauksia, esimerkiksi:

- **Digipalveluiden** vaatimuksista, kuten suuresta tiedonsiirron kaistanleveydestä, tulee uusi normaali.
- Työpaikat muuttuvat perinteisistä toimistoista yhä enemmän fyysisiksi ja digitaalisiksi **yhteistyötiloiksi**. Jaettuja työtiloja ja pop-up-työtiloja tarvitaan jatkossa nykyistä enemmän.
- **Tulevaisuuden toimistoissa** tarvitaan nykyistä vähemmän tilaa.

MIKÄ GREENSCENARIO?

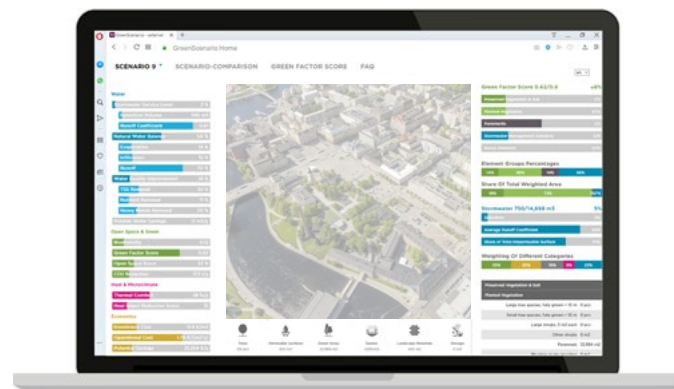
GreenScenario on nopean toistettavuuden ja suunnittelun työkalu, jonka avulla voidaan analysoida, simuloida ja optimoida muuttuneisiin ilmasto-olosuhteisiin sopeutettuja ratkaisuja.

Se yhdistää käytännön menetelmiä ja suunnitteluprosesseja ohjelmistojen tuottamiin, datapohjaisiin tuloksiin, ja tarkoituksena on tarjota teknologia-avusteisia hybridimuotoisia neuvontapalveluita.

GreenScenario toimii yhdellä ja samalla yhteistyöalustalla, jonka kautta tuloksia voidaan välittää useille sidosryhmille. Tämän ansiosta GreenScenario mahdollistaa päätöksenteon, joka perustuu oletusten sijasta vankkaan tietoon.

Yhteistoiminnallinen dialogi (prosessi)

Datapohjaiset tulokset (ohjelmisto)

INTEGROIDUN ILMASTOLÄHTÖISEN SUUNNITTELUTAVAN HYÖTYJÄ

- 1 Uusien ilmastovaatimusten ja -lakien sisällyttäminen suunnittelutyöhön helpottuu.
- 2 Kaikkien mahdollisten ilmastosopeuttamisskenaarioiden ja -toimenpiteiden hahmottaminen selkeytyy, kun käytössä on reaaliaikainen interaktiivinen alusta, jolla voi vertailla hyötyjä ja haittoja nopeasti.
- 3 yhdistetään suoraan sosioekologisiin indikaattoreihin samassa paikkakohtaisessa 3D-mallissa, jolloin vihreään infrastruktuuriin sijoittamisen riskit pienenevät ja se muuttuu ymmärrettävämmäksi kaikkein tärkeimmässä eli varhaisessa suunnitteluvaiheessa.
- 4 Skenaarioiden nopea tuottaminen, mukaan luettuna paikkakohtaisten työkalujen ja elementtien tilallinen kohdentaminen, lyhentää työaikaa ja lisää siten asiakkaiden kanssa kasvokkain vietettävää aikaa, mikä mahdollistaa integroitujen konseptien synnyttämisen.
- 5 Myös hyväksyntäprosessi nopeutuu, kun kaikki projektin osapuolet pääsevät mukaan yhteistoiminnalliseen ja integroituihin työpajoihin ja suunnittelukehykseen.

MITEN GREENSCENARIOLLA VOISI TUKEA TAMPEREEN WEST+-ALUEEN KEHITTÄMISTÄ?

Analysoi ja aseta tavoitteita

Vaihe 1: laaditaan kolme perusasiakirjaa, asetetaan suunnittelun tavoitteet, järjestetään työpaja sidosryhmille.

1. Asemapiirros (2D-CAD)
2. Topografia (DTM tai vastaava)
3. Paikkakohtainen ilmastodata (taulukkomuodossa).

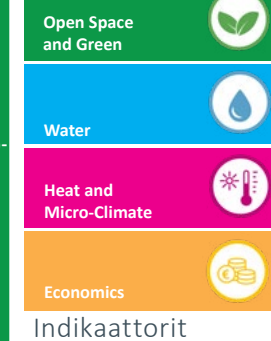
Analysoi perusasiakirjat

Työpaja ja tavoitteiden asettaminen

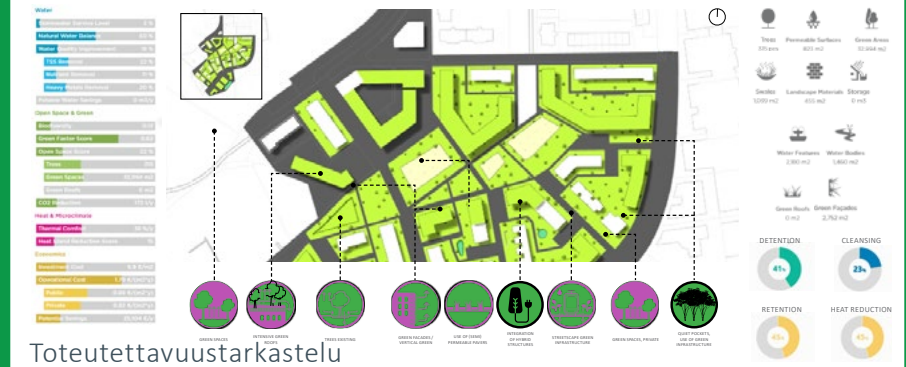
Toista ja arvioi

Vaihe 2: Tuotetaan suuri määrä vaihtoehtoisia skenaarioita, arvioidaan niiden toteutettavuutta ja verrataan vaihtoehtoja objektiivisesti. Tarkastellaan kaikkia potentiaalisia vaihtoehtoja ja valitaan niistä paras tarkempaa, tietopohjaisiin päätöksiin perustuvaa arviointia varten.

Optimoi ja ratkaise

Vaihe 2: Parhaaksi katsotun skenaarion validointi. Ratkaisut optimoidaan ratkaisut ja tulokset esitetään tiivistetysti GreenScenarion dynaamisessa toteutettavuustutkimuksessa (sis. raportti ja verkkopohjainen mittaritaulu), joka määrittää vastaamaan oman projektin vaatimuksia ja vaadittuja suunnitteluasiakirjoja.

GREENSCENARION SOVELTAMINEN WEST+-KEHITYSTYÖSSÄ

1. Amurin alueen potentiaalinen optimointi ja hyötyjen ja haittojen visualisointi suhteessa ilmastomuuttujiin
2. Eteläpuiston kehittämisvaihtoehdot sekä kehittämistä edeltävien ja siitä seuraavien olosuhteiden vertaaminen.
3. Särkänniemen alueen kehittämisen ja kaupunkiasumisen lisäämiseen liittyvät ehdotukset suhteessa avointen tilojen ohjelmaan.
4. Täydennysrakentamiskohteet alkaen noin 0,5 hehtaarin alueesta mahdollisten parannusten arvioimiseksi.

Kestävä Tampere 2030 – kohti hiilineutraalia kaupunkia -linjaukset

TAMPERE.
FINLAND

Kestävä liikkuminen
ja kaupunkirakenne

Energian kestävä
tuotanto ja kulutus

Kestävä
kaupunkiluoto

Kestävä kulutus ja
materiaalitalous

Hyvä ympäristön
tila

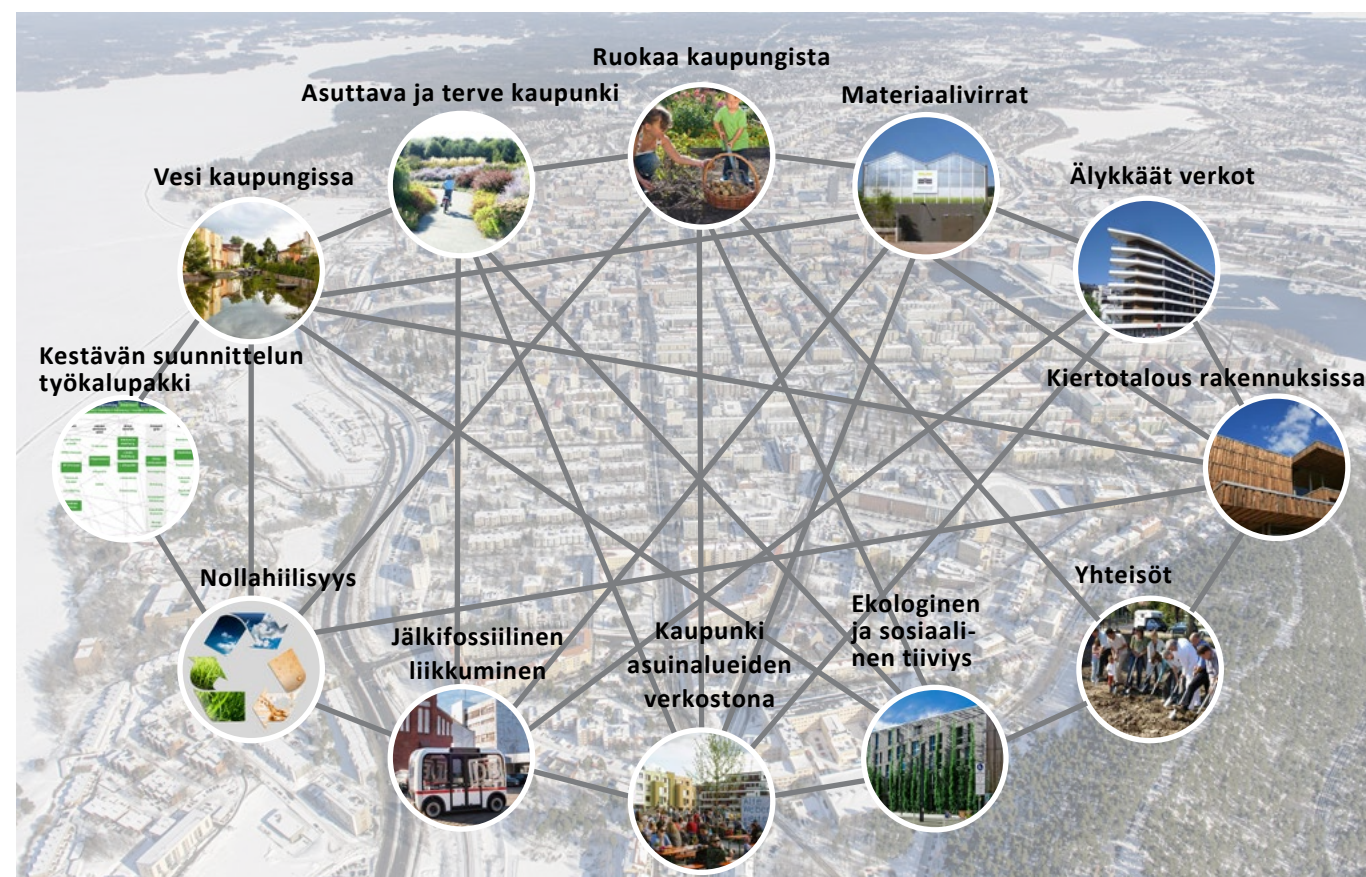
Kestävä asuminen ja
rakentaminen

Kestävä kulutus ja
materiaalitalous

Hyvä ympäristön
tila

Kestävä Tampere 2030 – kohti hiilineutraalia kaupunkia (kaavio: Tampereen kaupunki).

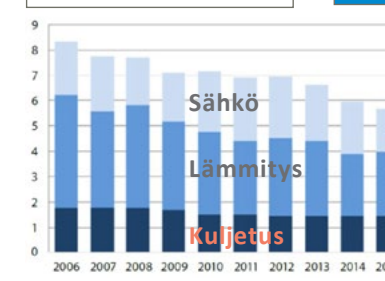
Kokonaisvaltainen kestävyys WEST+-alueella ja siihen liittyvät osa-alueet.

4.3 KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEITA JA SUUNNITTELUTYÖKALUJA

HIILINEUTRAALIA SUUNNITTELUA VUODEKSI 2030

Tampereen kaupunki on asettanut itselleen kunnianhimoisen tavoitteen hiilineutraaliudesta vuoteen 2030 mennessä. Vertailu muihin saman tavoitteen asettaneisiin kaupunkeihin, kuten Tübingeniin Lounais-Saksassa, osoittaa, että tavoitteen saavuttamiseksi vaaditaan tarkkoja ja erittäin kunnianhimoisia toimenpiteitä kaikilla toimintasektoreilla – esimerkiksi liikkuvuuden, energian ja kaupunkiluonnon kuluttamisen alueilla. Suosituksemme on, että tämä otetaan huomioon kaikessa WEST+-hanketta koskevassa päätöksenteossa ja että kestävyystoimenpiteille määritellään hyvin yksityiskohtaiset tavoitteet. Niin taataan, että kaiken WEST+-alueella tapahtuvan kehittämisen täytyy saavuttaa korkeimmat mahdolliset kestävyystavoitteet.

Tübingenissä on jo onnistuttu vähentämään asukaskohtaisia hiilipäästöjä 33 %:lla vuosien 2006 ja 2015 välillä (kaavio: Tübingen klimatneutral 2030).

Aurinkopaneeleita katoilla osana Tübingenin kestävyysstrategiaa (valokuva: www.tagblatt.de).

KOKONAISVALTAINEN KESTÄVYYS WEST+-ALUEELLA

Visiossa ehdotettu kokonaisvaltainen lähestymistapa kestävyteen sisältää useita toisiinsa liittyviä toimintalueita. Kestävyys merkitsee muun muassa sitä, että alueella pyritään asuttavaan ja terveeseen kaupunkiin, kiertotalouteen rakennuksissa sekä ekologisesti ja sosiaalisesti katsottuna tiiviiseen rakenteeseen.

CITY OF TAMPERE
YMPÄRISTÖPOLITIIKAN
PÄÄMÄÄRÄT 2030

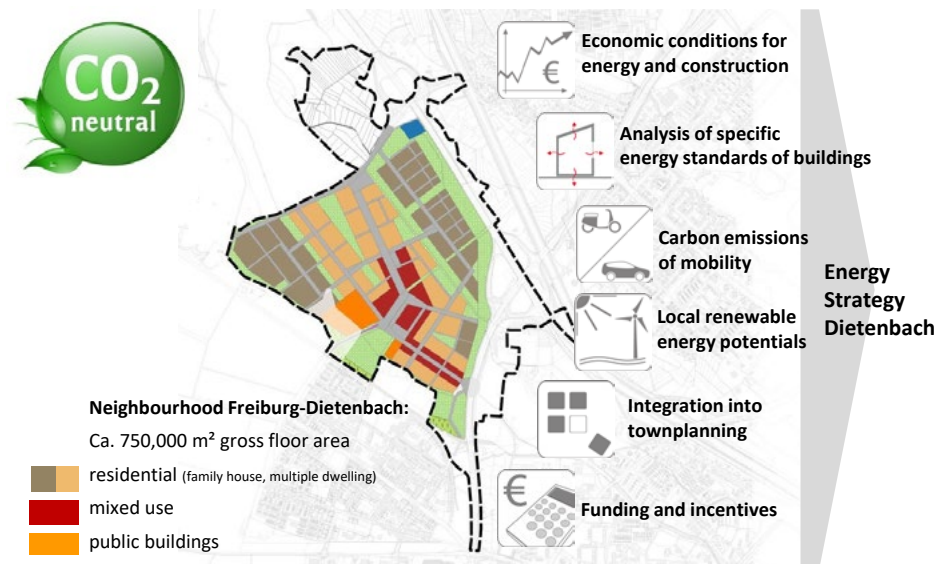
KESTÄVÄ TAMPERE
2030 LINJAUKSET

Kestävä Tampere 2030 – kohti hiilineutraalia kaupunkia (kaavio: Tampereen kaupunki).

Kestävä Tampere 2030 -ohjelma:
Tiekartta, toimenpiteet ja toimintatavat kohti päämääriä ja linjausten toteutusta.

NOLLAHIILISYYSSTRATEGIA

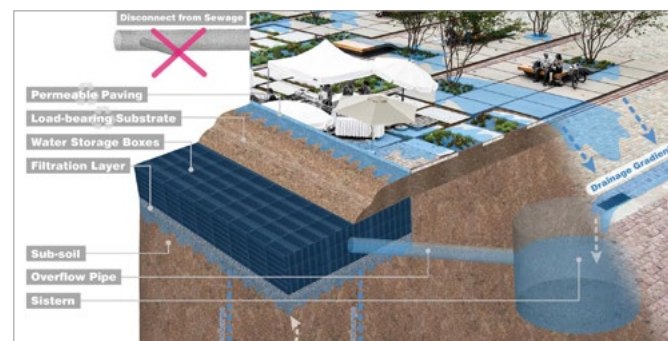
Nollahiilisyysstrategia 150 hehtaarin kaupunginosassa: aurinkolämpö, maalämpö, kausivarastointi ja kaukolämpö; aurinkopaneeleja kaikilla katoilla ja 30 %:ssa julkisivuissa (kaavio: Freiburgin kaupungin EGS-suunnitelma, IER, Universität Stuttgart, EMP).

Erilaisia toimintoja sekoittava kaupunkirakenne Tübingenin ranskalaisessa korttelissa (valokuva: Tübingenin kaupunki).

Tulevaisuusvärma kaupunkirakenne: julkisen liikenteen, pyöräilyn ja kävelyn priorisointi tuottaa terveitä kaupunkilaisia (pyöräliikennettä Kööpenhaminassa, valokuva: heb / CC BY-SA 3.0).

Vesisensitiivistä kaupunkisuunnittelua: "pesusienikaupungin" malli ilmastopesuutetussa kaupunkisuunnittelussa, vesienhallinta kaupunkialueella (kuva: Ramboll Studio Dreiseitl).

Viehättävää avointa tilaa: viihtyisyyttä ja luonnon monimuotoisuutta julkisissa tiloissa ja puistoissa (puisto Portlandissa, Yhdysvalloissa, valokuva: Ramboll Studio Dreiseitl).

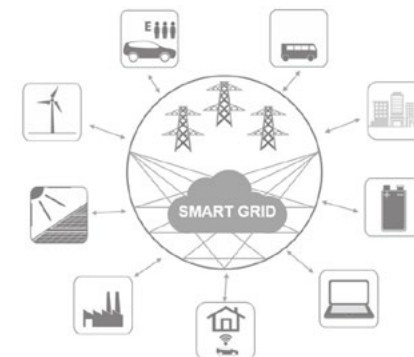
4.3 KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEITA JA SUUNNITTELUTYÖKALUJA

KESTÄVYYSSTRATEGIAN OSA-ALUEET

Keskeisessä osassa on energiasstrategia, joka sisältää älykkäät energiaverkot ja energian lähituotantoa esimerkiksi katoille tai julkisivuihin sijoitettavien aurinkopaneeleiden avulla.

Kaikki uudisrakentaminen tulisi toteuttaa vihreitä, luonnonvaroja säästäviä rakennustapoja käyttäen (esim. puurakentamisen menetelmät). Kestävän liikenteen strategiassa tulisi priorisoida uuteen raitiotiehen perustuvaa julkista liikennettä sekä pyöräilyä ja kävelyä, koska näin voidaan tukea terveellistä ja kestävä elämäntapaa. Autottomien tai vähäautoisten kaupunginosien lisäksi tulee edistää keskitettyä pysäköintiä – käytettyjen pysäköintiratkaisujen tulee kuitenkin olla joustavia ja muutettavissa myöhemmin muihin tarkoituksiin.

Kaupunkirakennetta tulee kehittää niin, että se mahdollistaa eri käyttötarkoitusten sekoittumisen. Tämä parantaa asuttavuutta ja vähentää liikkumistarvetta kaupunginosassa, jossa välimatkat ovat lyhyitä. Vesienhallinnan tulisi noudattaa "pesusienikaupungin" konseptia, joka on tärkeä osa ilmastopesuutettua kaupunkisuunnittelua. Avoimet tilat, kuten kadut, puistot ja vihreäalueet, tulisi suunnitella mahdollisimman viihtyisiksi ja kaupunkiluonnon monimuotoisuutta tukeviksi. Vihreään kaupunkiin kuuluu vihreitä julkisivuja ja sisäpihoja sekä katto-putarhoja. Kattavat rakentamisen konseptit, jotka profiloituvat erittäin kestäviksi, täydentävät holistisen kestävyysmallin, jonka avulla WEST*-alueesta tulee tulevaisuusvarma.

Energianhallinnan älykkäät verkot (EGS-suunnitelmakaavio)

Vihreitä rakennuksia: ilmastopositiivisia rakennuksia, joiden katoilla ja julkisivuissa aurinkopaneeleja (We-house Baakenhafen, Hampuri, havainnekuva: EMP / Moka Studio).

Vihreitä rakennuksia: ilmastopositiivisia rakennuksia, joiden katoilla ja julkisivuissa aurinkopaneeleja (We-house Baakenhafen, Hampuri, havainnekuva: EMP / Moka Studio).

Vihreitä rakennuksia: vihreät julkisivut tuovat viihtyisyyttä, luonnon monimuotoisuutta ja kauniita katumaisemia (valokuva: Green City Hotel Freiburg).

Vihreitä rakennuksia: puurakentaminen ja julkisivuihin kiinnitettävät aurinkopaneelit säästävät luonnonvaroja (BUGA Heilbronn 2019, valokuva: EMP).

YK:N KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEET

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet (Sustainable Development Goals) muodostavat pohjan paremman ja kestävämmän tulevaisuuden saavuttamiseksi kaikille. Niissä käsitellään maailmanlaajuisia haasteita, kuten köyhyyttä, eriarvoisuutta, ilmastomuutosta, ympäristön pilaantumista sekä rauhan ja oikeudenmukaisuuden edistämistä. Kaikki seitsemätoista tavoitetta liittyvät toisiinsa, ja sen varmistamiseksi, ettei ketään jätetä kehityksessä jälkeen, on tärkeää saavuttaa kaikki tavoitteet vuoteen 2030 mennessä.

WEST-alueen kehittämisessä tulee huomioida kestävän kehityksen tavoitteet alatavoitteineen, erityisesti tavoite numero 11: kestävät kaupungit ja yhteisöt (kaavio: YK).

DGNB-KRITEERIT KAUPUNKIALUEILLE

- Elinkaari-vaikutusten arviointi (LCA)
- Kaupunki-ilmas-to
- Vedenkierto-järjestelmät
- Maankäyttö
- Luonnon monimuotoisuus

- Elinkaarikus-tannukset
- Resilienssi ja sopeutumisky-ky
- Maankäytön tehokkuus
- Arvon vakaus
- Ympäristöriskit

- Lämpöolosuh-teiden mukavuus avoimissa tiloissa
- Avoimet tilat
- Melu- ja valosaaste
- Esteetön suunnittelu
- Kaupunkisuunnittelu
- Sosiaalinen ja toiminnallinen sekoittuvuus
- Sosiaalinen ja taloudellinen infrastruktuuri

- Energiainf-ra-struktuuri
- Resurssihallinta
- Älykäs infrastrukt-uuri
- Liikkumisen infrastruktuuri - moottoriajo-neuvot
- Liikkumisen infrastruktuuri - kevyt liikenne

- Integroitu suunnittelu
- Konsultointi
- Projektinhallinta
- Hallinto
- Rakennustyömaat ja rakennusproses-si
- Monitorointi

KESTÄVYYDEN ARVIOINTITYÖKALUJEN TÄRKEIMMÄT OMINAISUUDET

Kehitetty jäseniltä jäsenille

Elinkaariajattelu sisällytetty kaikkiin laskelmiin

Ekologisten, taloudellisten ja sosiokulttuuristen osa-alueiden **tasapuolinen huomioiminen**

Painopiste kokonaisuudessa yksittäisten toimenpiteiden sijaan

DGNB-järjestelmää voidaan soveltaa arviointi- ja suunnittelutyökaluna.

4.3 KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEITA JA SUUNNITTELUTYÖKALUJA

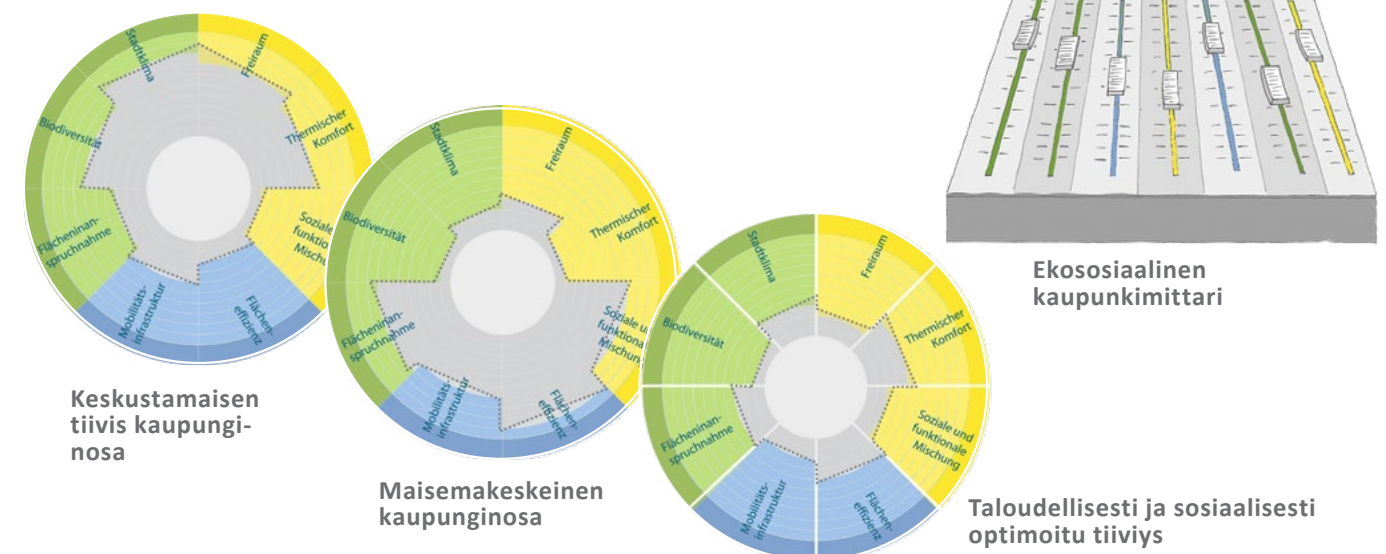
KEHITTYNEITÄ TYÖKALUJA KESTÄVÄÄN SUUNNITTELUUN JA ARVIOINTIIN

Kestävyyden toteutumisen varmistamiseksi ehdotamme, että suunnittelutyössä sovelletaan kestävien kaupunginosien suunnitteluun tarkoitettuja arviointi- ja sertifiointijärjestelmiä. Tällaisia ovat mm. saksalainen DGNB (Deutsche Gesellschaft für Nachhaltiges Bauen), iso-britannialainen BREEAM tai yhdysvaltalainen LEED. Nämä arviointijärjestelmät liittyvät YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin (SDG) ja tarjoavat suunnittelu- ja päätöksentekoprosessiin opastusta, organisointia ja läpinäkyvyyttä. Niitä voidaan käyttää tasokkaan suunnittelun työkaluina, jotta kaikki oleelliset kestävyteen liittyvät kysymykset tulevat huomioiduksi laadukkaasti kokonaisstrategioissa, yleissuunnitelmissa, suunnitteluohjeissa ja toteutusprosesseissa. Tämä voi johtaa kaupunginosien sertifiointiin sen osoittamiseksi, että suunnittelussa on noudatettu korkeatasoisia kestävyysvaatimuksia, kuten tapahtui esimerkiksi Kööpenhaminan Carlsbergin alueen kehittämistyössä. Samaa prosessia voisi soveltaa Särkänniemeeseen matkailukeskusalueena.

Työkalua voisi käyttää esimerkiksi erilaisten, osittain

ristiriitaisten ominaisuuksien tasapainottamiseksi tiivistämisprosesseissa, kuten esimerkiksi Amurin alueella. Perusajatuksena on se, että monet toimenpiteet liittyvät tiiviisti toisiinsa. Kun joitain ominaisuuksia vahvistetaan "ekososiaalisen kaupunkimittarin" asteikolla, se vaikuttaa vääjäämättä muihinkin osa-alueisiin. Rationaalisen arvioinnin ja keskustelun tueksi voi valita joukon kriteereitä, joiden pohjalta eri osa-alueita arvioidaan. Esimerkiksi kaupunkirakenteen tiiviyttä korostava suunnittelu tukisi hyvää liikkumisen infrastruktuuria, maankäytön tehokkuutta ja toimintojen sekoittumista, kun taas maisemapainotteinen suunnittelu parantaisi kaupunki-ilmas-toa, luonnon monimuotoisuutta, avoimia tiloja ja miellyttäviä lämpöolosuhteita, mutta yleistavoitteena tulisi olla ekologisesti ja sosiaalisesti optimoidun tiiviyn saavuttaminen. Eri toimenpiteitä, kuten pintapysäköinnin korvaamista matalalla rakentamisella tai uusilla vihreillä rakennuksilla, jotka tarjoavat lisätoimintoja ja palveluita asukkaille, voidaan arvioida ja sovittaa yhteen kaikkia osapuolia hyödyttäväksi ratkaisuksi. Tämä olisi hyvä pohja asukkaiden, suunnittelijoiden ja kaupunginhallinnon välisille keskusteluille ja yhteistoimintaprosesseille sekä kaupunginvaltuuston päätöksenteolle.

OSA-ALUEIDEN TASAPAINOTTELUA

DGNB-arviointimenetelmän eri kriteerien soveltaminen alueiden kehittämisessä (EMP).

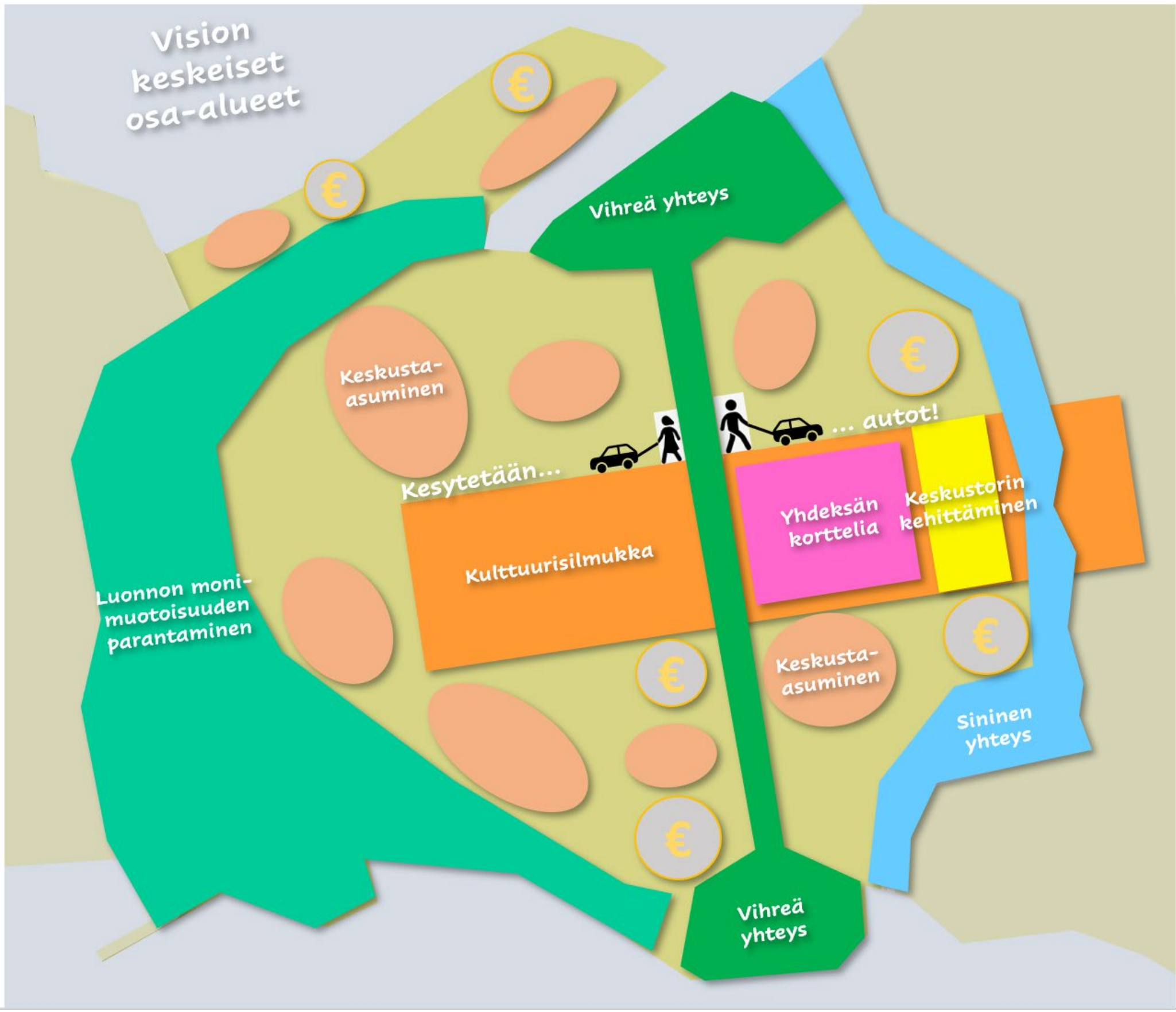

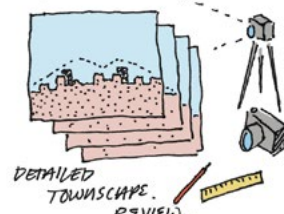
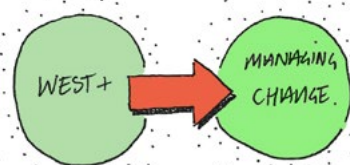
5

JATKOVAIHEET

WEST+-VISIOSSA YHDISTYY MONTA KAUPUNKIA

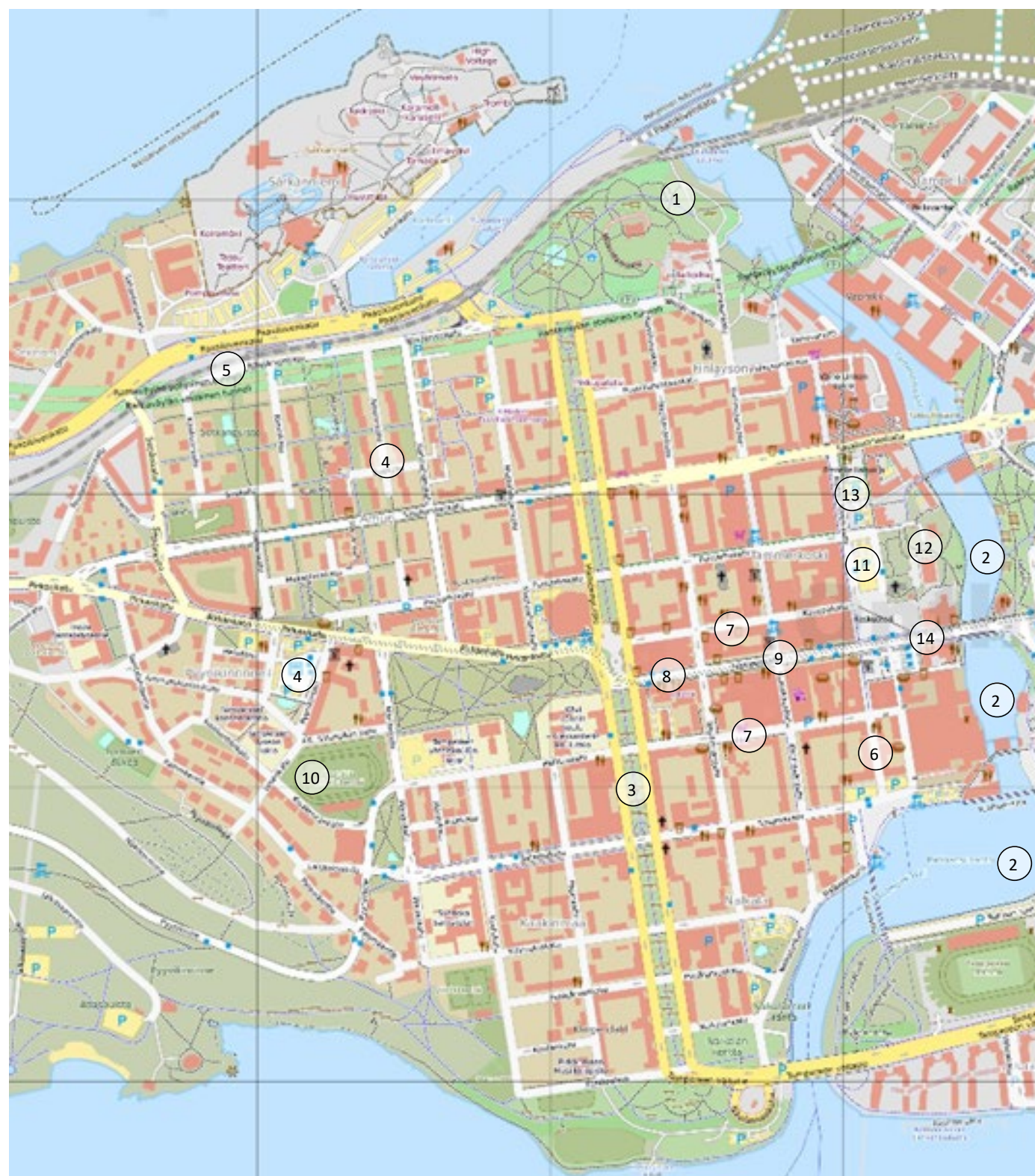
- **RISTEYSKAUPUNKI**
TOINEN PÄÄKAUPUNKI, STRATEGINEN SI-
JAINTI, JUNAT, LINJA-AUTOT...
- **VESIKAUPUNKI**
JÄRVET, KOSKI, VESIVOIMA...
- **VIHERKAUPUNKI**
METSÄT, MAISEMA...
- **KASVAVA KAUPUNKI**
IHMISET, TYÖPAIKAT...
- **ASUTTAVA KAUPUNKI**
ASUMINEN, RUOKA JA JUOMA, VIRKISTÄYTY-
MINEN...
- **OSTOSKAUPUNKI**
ASUMINEN, RUOKA JA JUOMA, VIRKISTÄYTY-
MINEN...
- **TOIMINNALLINEN KAUPUNKI**
MYYMÄLÄT, OSTOSKESKUKSET, TORIT JA
MARKKINAT...
- **LIIKE-ELÄMÄN JA KAUPAN
KAUPUNKI**
TOIMISTOT, PALVELUT...
- **TIEDEKAUPUNKI**
UNIVERCITY, TUTKIMUS...
- **KULTTUURIPERINTÖKAUPUNKI**
MUSEOT, RAKENNUKSET, TEKNOLOGIA...
- **KULTTUURIKAUPUNKI**
MUSIIKKI, FESTIVAALIT, TEATTERI, TAIDE...
- **INVESTOINTIKAUPUNKI**
TOIMISTOT, PALVELUT, TIEDE, INFRASTRUK-
TUURI...
- **MATKAILUKAUPUNKI**
HOTELLIT, KONGRESSIT, LENTOKENTTÄ...
- **HIDAS KAUPUNKI**
JALANKULKIJAT, PYÖRÄILIJÄT, YHTEYDET...

Toiveena on tehostaa WEST+-alueen käyttötarkoituksia myönteisen muutoksen aikaan saamiseksi – tämä myös houkuttelisi lisää asukkaita keskustaan. Tähän liittyy nykyistä kaupunkimaisemaa koskevia kysymyksiä, minkä vuoksi nyt kaivataan kaupunkimaiseman ja hyväksyttävien rakennuskorkeuksien teknistä tarkastelua.

5.2 SEURAAVAT VAIHEET TAMPEREEN KAUPUNGILLE

WEST+-KAUPUNKITIIMIN PERUSTAMINEN

Kehitystyössä kaivataan ennen kaikkea prosessin radikaalia uudistamista niin, että se parantaisi kaupungin ja yksityisen sektorin välistä yhteistyötä. Tämä on keskeinen tavoite, joka mahdollistaa merkittävien WEST+-kehitysprojektien toteuttamisen, kasvattaa luottamusta ja tuo tilanteeseen selkeyttä yksityisten sijoittajien näkökulmasta sekä nopeuttaa huomattavasti koordinoitua ja muutostöiden toteuttamista.

PRIORISOINTI JA MUUTOSTAHTI

WEST+-vision toteuttamiseksi vaaditaan monia toimia ja päätöksiä, ja niitä täytyy priorisoida. Lukuisilla toimijoilla, kuten yksityisen sektorin toimijoilla, taloyhtiöillä tai eturyhmillä, on osansa tässä työssä. Alla luetellaan ehdotuksia seuraavan vaiheen toimenpiteistä, joissa pääpaino on julkisen sektorin, kunnallislispolitiikan, kaupunkihallinnon ja kaupungin liikelaitosten organisaatioissa.

JALANKULKUYHTEYDET/TAMMERKOSKI

- 1. Tammerkosken pohjoisvarren puistoalue / Pajasaari ympäristöineen
- 2. Kävelysiltojen ja yhteyksien tarkasteleminen / Takonraitti, Keskustori, Ratinan yhteydet

HÄMEENPUISTO

- 3. Liikennemittaukset/testit raitiotien käyttöönoton jälkeen, asemakaavoitus 2022–2023, uusien paviljonkien tarkastelu

AMURI – PYYNIKINTORI - TAIDEMUSEO

- 4. Amurin, Pyynikintorin ja Taidemuseon alueen pysäköintijärjestelyt, meneillään olevan asemakaavoituksen tarkastelu

SÄRKÄNNIEMI

- 5. Yhteydet läntisestä keskustasta Särkänniemeen, Näsinaukeen suunnittelu, meneillään

olevan asemakaavoituksen tarkastelu **LIIKENNE**

- 6. Aleksis Kiven kadun kävelykatukokeilu
- 7. Muut katujen muutuskokeilut

KAUPALLINEN KESKUS / KULTTUURISILMUKKA

- 8. Kaupunginosa-/korttelitarkastelu
- 9. Markkinointisuunnitelma

KOULUTUS JA VIRKISTYS

- 10. Pyynikin urheilukentän palvelut ja yhteydet Pyynikille

KESKUSTORI

- 11. Keskustorin talvipuutarhan toteutustarkastelu
- 12. Kirjastonpuiston kohentaminen
- 13. Frenckellin aukion tulevien käyttötarkoitusten tarkastelu

SUUNNITELMIEN PÄIVITTÄMINEN

- 14. Kunkun parkin "kevytversio"
- 15. Korkean rakentamisen tarkastelu
- 16. Pysäköintipolitiikka
- 17. Kestävyyssirkumppanuus esimerkiksi Tübingenin kaupungin kanssa.

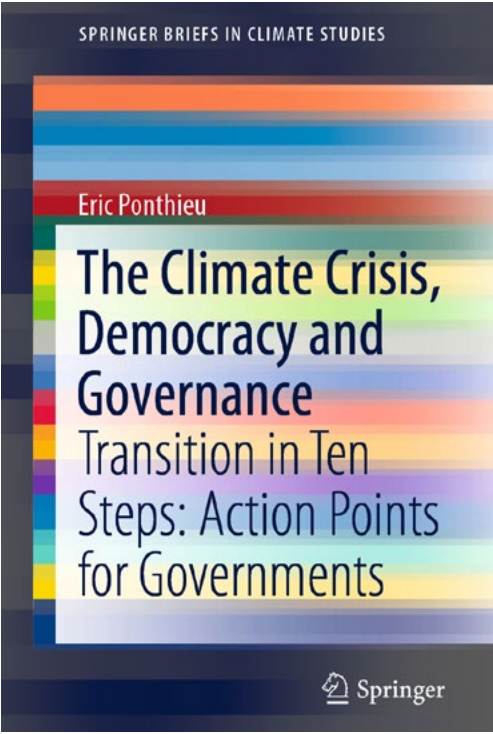
ODOTUSVAJE

Strategian tulisi mahdollistaa WEST+-projektien toteuttaminen niin lyhyellä, keskipitkällä kuin pitkälläkin aikavälillä. Hyvin tunnettu ilmiö asukkaiden ja sidosryhmien osallistamisessa uudistusohjelmiin on niin kutsuttu odotusvaje. Hankkeiden suunnittelu ja toteuttaminen voivat kestää kauan, joskus useita vuosia, ja sinä aikana on tärkeää tarjota myös nopeampia ”voittoja” ja kevyempiä projekteja, jotka tukevat uudistamisstrategiaa, osoitukseksi kaupungin vakaista aikeista toteuttaa suunnitelmat. Tämä kasvattaa osapuolten luottamusta prosessiin ja vahvistaa yhteistyösuhteita koko yhteisössä. Punaisena lankana tässä työssä kulkee viestintästrategia, jonka ansiosta asukkaat pysyvät ajan tasalla hankkeiden ja niihin liittyvien toimien toteuttamisaikataulusta ja saavat jatkuvasti tietoa siitä, miten yhteisö voi jatkossakin osallistua uudistamisprosessiin.

EUROOPPALAINEN ULOTTUVUUS

Tampereella on vahvat perinteet EU-yhteistyöohjelmista sekä muista maista saatujen hyvien esimerkkien ja innostavien ennakkotapausten tarkastelemisesta. Lokakuussa 2020 julkaistun, ilmastokriisiä ja demokratiaa käsittelevän kirjan kirjoittanut Eric Ponthieu vieraili EU-virkailijana Tampereella useaan otteeseen noin 15 vuotta sitten Vuoreksen kehittämistä siivittäneen ECOCITY-projektin vuoksi. Hän toimii nykyään EU:n Kestävän kehityksen seurantar ryhmän johtajana ja on kirjoittanut aiheesta erittäin hyödyllisen oppaan.

WEST+-alueen haasteet ovat suuria, ja Tampereen tavoite hiilineutraaliudesta vuoteen 2030 mennessä on kunnianhimoinen. Työssä olisi hyödyllistä pitää yhteyttä EU-tason tukijoihin, etenkin kun Tampere myös pyrkii Euroopan kulttuuripääkaupungiksi vuodeksi 2026. Se voisi olla hyvä vaihe esitellä ensimmäisiä merkittäviä muutoksia kestävämmällä WEST+-alueella.

Kun COVID-19:n katastrofaaliset globaalit vaikutukset alkoivat käydä ilmi, maailmalla korostui hyvin traagisella ja dramaattisella tavalla se, miten tärkeää poliittisten päättäjien on kuunnella tutkijoita ja toimia nopeasti ja solidaarisesti.

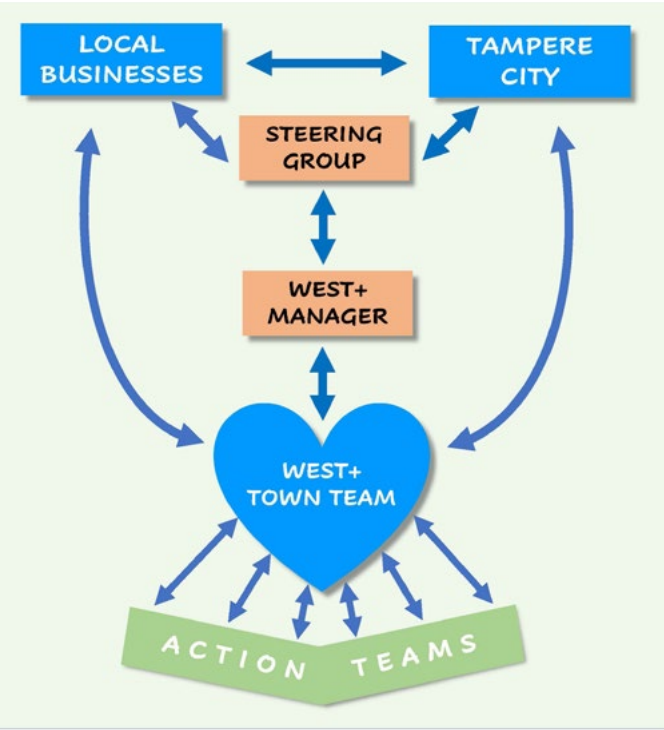
Kirjassaan Erik Ponthieu esittää, että kun maailma kohtaa ennennäkemättömiä terveyteen, ympäristöön ja yhteiskuntaan liittyviä haasteita, hallitusten on osoitettava radikaalia ja edistyksellistä johtajuutta ja tehtävä muutoksia – tarvittaessa pakon nojalla – jotta kehitystä kohti maailmanlaajuisia tuhoa voidaan hidastaa ja se voidaan pysäyttää ja lopulta peruuttaa.

Kirja sisältää kymmenenkohtaisen muutokseen tähtäävän toimenpide-manifestin. Se viittaa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan eli Green Dealiin, joka on EU:n lippulaiva-aloite. Kirjassa esitetään vaiheet ja toimenpiteet, joilla poliittista ja taloudellista ajatteluaamme voidaan muuttaa:

- pitkän aikavälin integroitu visio
- johtajuus
- viestintä
- tiedon jakaminen
- kumppanuus
- asialle omistautuneet instituutiot
- paikallistoimet
- uudet talousmallit ja
- kulttuurin muutos.

Teos on kiireinen vetoamus hallituksille päätöksenteon ja ilmastopoliitiikan toteuttamisen muuttamiseksi. Se vetoaa myös kansalaisiin, nuoriso mukaan luettuna, jotta he ottaisivat asioista selvää, osallistuisivat muutokseen ja muodostaisivat enemmistön, joka haluaa toimia vastuullisesti mutta myös kykenee tunnistamaan vähemmistön huolet ja pelot.

<https://smartgrowthamerica.org/resources/driving-down-emissions/>

”Läntisestä keskustasta tulisi muodostua ainutlaatuinen paikka, ja haluamme olla merkittävä osa tätä!”

TAMPEREEN WEST+-KAUPUNKITIIMI

Koko West+-visiotyön ajan osallistajat ovat arvostaneet sitä, että heidän mielipidettään ja ideoitaan on kysytty ennen suunnitelmien laatimista ja viimeistelyä. Keskeisessä osassa visiossa on jatkaa osallistavaa prosessia ja perustaa WEST+-kaupunkitiimi toimimaan vision puolestapuhujana ja tukemaan sen toteutumista. Projektien monimutkaisuus ja laajuus vaihtelevat, mutta niiden avulla on mahdollista ko-keilla ja testata edullisia mutta tehokkaita ja nopeita ratkaisuja läntisen keskustan kehittämiseksi.

Todellinen kestävä muutos WEST+-alueella toteutuu parhaiten tehokkaan kumppanuuden kautta, jossa on mukana niin julkinen ja yksityinen sektori kuin asukkaatkin. Tätä tarkoitusta varten kannattaa perustaa visiosta vastaava kaupunkitiimi ja sen tueksi joukko tiettyihin aihealueisiin keskittyviä toimenpidetiimejä, kuten liikkuminen ja sillat, liike-elämä ja kauppa, avoimet tilat ja ympäristö, elävät kadut, virkistys ja kulttuuri, nuoret kaupunkilaiset sekä suunnittelu ja kulttuuriperintö.

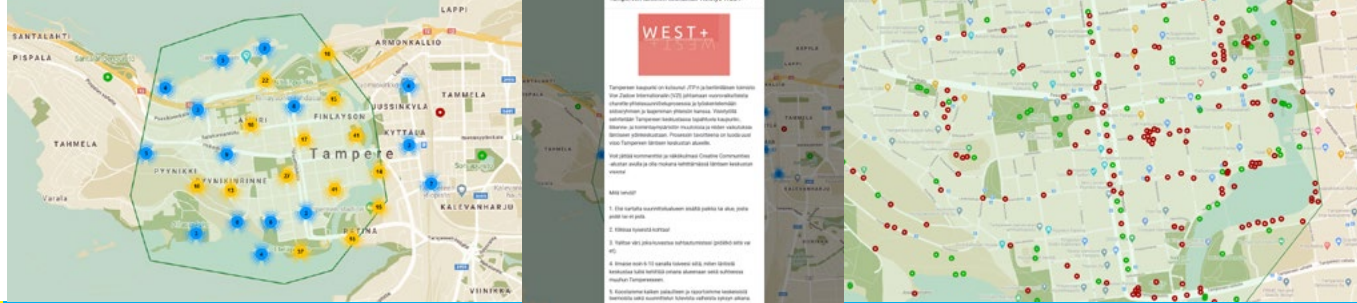
Kaupunkitiimillä olisi oma hallituksensa, jossa olisi toimenpidetiimien puheenjohtajien lisäksi kattava edustus kaupunginhallinnosta, kaupalliselta sektorilta, kolmannelta sektorilta ja paikallisyhteisöstä. Ajoittain kaupunkitiimi avaisi kehitysvaiheita paikallisille laajemmin järjestämällä yhteisiä keskustelutalouksia, jotta suunnittelutyö pysyy läpinäkyvänä ja avoimena, siitä voi syntyä laajempaa keskustelua ja se kannustaa uusia aktiivisia osallistujia liittymään mukaan prosessiin.

Laajemman uudistusprosessin toteuttaminen vaatii henkilöresursseja ja vastuualueiden määrittämistä. Näin kaikki, joita Tampereen läntisen keskustan tulevaisuus koskettaa, voivat jatkossakin tehdä yhteistyötä ja Charrette-prosessin yhteistoiminnallisessa hengessä WEST+-vision uudistustöiden toteuttamiseksi.

6

LIITTEET

6.1 AVOIN OSALLISTUMISALUSTA VERKOSSA

RUUSUJA PÄHKINÄNKUORESSA

- Reilusti vihreää tilaa
- Mukavia katuja ja aukioita
- Rantareitit
- Historiallinen arkkitehtuuri
- Laivat ja järvet
- Väliaikainen kävelysilta
- Kauppahalli
- Kirjasto.

RISUJA PÄHKINÄNKUORESSA

- Liikaa pysäköintiä julkisissa tiloissa
- Autot hallitsevat katuja, liian suuret ajonopeudet
- Huonot pyöräily-yhteydet: monin paikoin vaarallisia
- Kapeat jalkakäytävät
- Suojateitä on vaikea käyttää ja ne tuntuvat turvattomilta
- Alikäytettyjä tiloja ja rakennuksia
- Rumia ja harmaita julkisia tiloja ja rakennuksia
- Eteläpuiston hiekkakenttä
- Laadukkaiden viheralueiden puute
- Joillain alueilla turvatonta, huumeidenmyyntiä
- Huono valaistus jne.
- Roskaa.

UNELMIA JA TOIVEITA

- Kevyen liikenteen reittejä parannettava, kenties erilliset pyöräkaistat.
- Autoliikennettä vähennettävä ja risteysalueita parannettava.
- Nykyisten viheralueiden laatua parannettava, varsinkin Hämeenpuiston esplanadia.
- Pysäköintipaikat korvattava julkisilla aukioilla tai puistoilla.
- Lisää virkistys- ja kulttuurimahdollisuuksia: toreja ja markkinoita, uimapaikkoja, ravintoloita, kahviloita, urheilu- ja tapahtumapaikkoja.
- Yhteyksiä veden ääreen parannettava ja yleisten ranta-alueiden laatua parannettava.
- Autopysäköinti mieluummin yksityisille sisäpihoille kuin julkiseen tilaan.
- Arkkitehtonisesti tärkeät vanhat rakennukset säilytettävä.
- Uudet rakennukset rakennettava laadukkaista ja kestävästä materiaaleista.
- Varmistettava, että julkiset tilat soveltuvat sekä päivä- että iltaikäyttöön vuoden ympäri.
- Lisää penkkejä yleisiin tiloihin.
- Julkisten tilojen säännöllinen hoito varmistettava.
- Säästetään uusi väliaikainen kävelysilta.

LAINAUKSIA VERKKOALUSTALTA

"Tarvitsemme vihreää tilaa, jossa kaupunkilaiset voivat rauhoittua ja hiljentyä."

"Mukulakiveä ja pieniä putiikkeja, mutta autopysäköintikin tulisi tehdä helpoksi kotimaanmatkailijoita ajatellen."

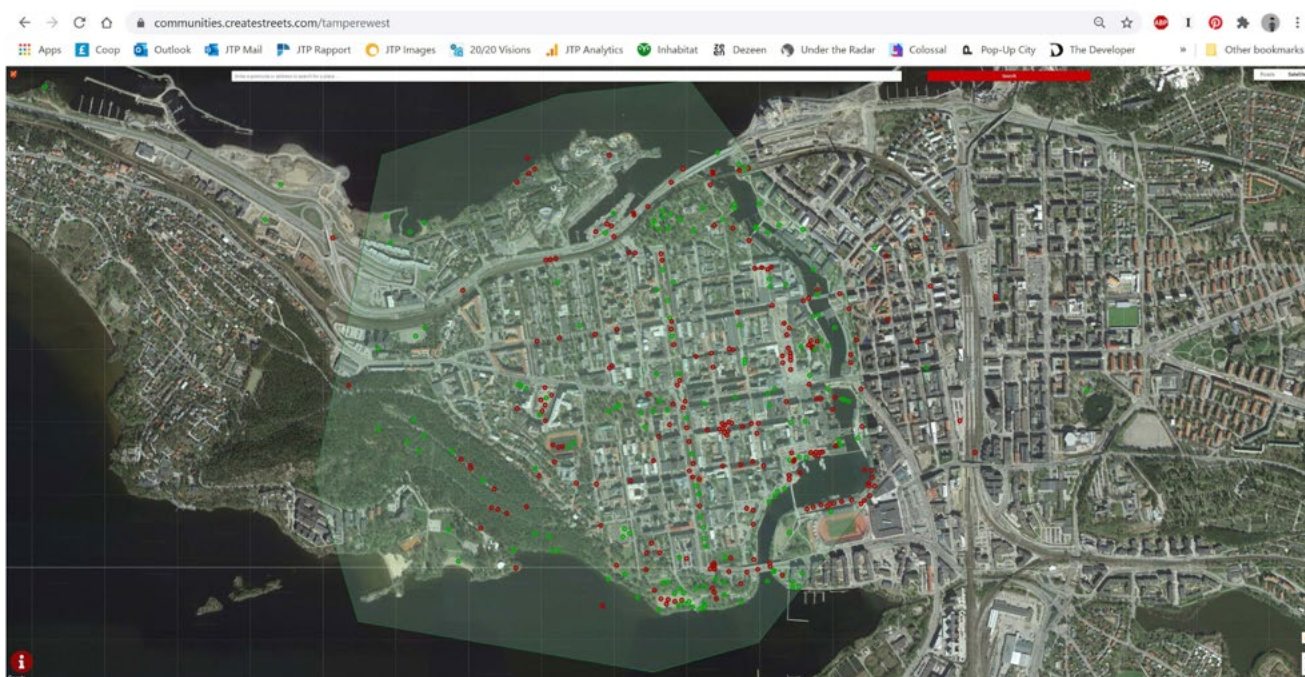
"Lisää elämää alueelle."

"Lisää rahaa puistoihin ja pyöräilyreitteihin ja vähemmän miljoonia uusiin autoteihin."

"Hyvä pyöräilyverkko toisi kuluttajia keskustaan."
"Toivon lisää uimapaikkoja ja venepaikkojen siistimistä / hylätyt veneet pois ja tilalle mahdollisesti kaupungin omistamia soutuveneitä, joita voisi vuokrata."

"Eteläpuistoa pitäisi kehittää kaupungin asukkaita varten. Liikunta-alueita, nurmikoita, kesäkahviloita, sauna jne."

409 comments submitted up to Friday 25 September 2020

- areas that people like
- areas that people dislike

Yhteenveto vastaajamääristä

Vastaajien lukumäärä yhteensä **130**

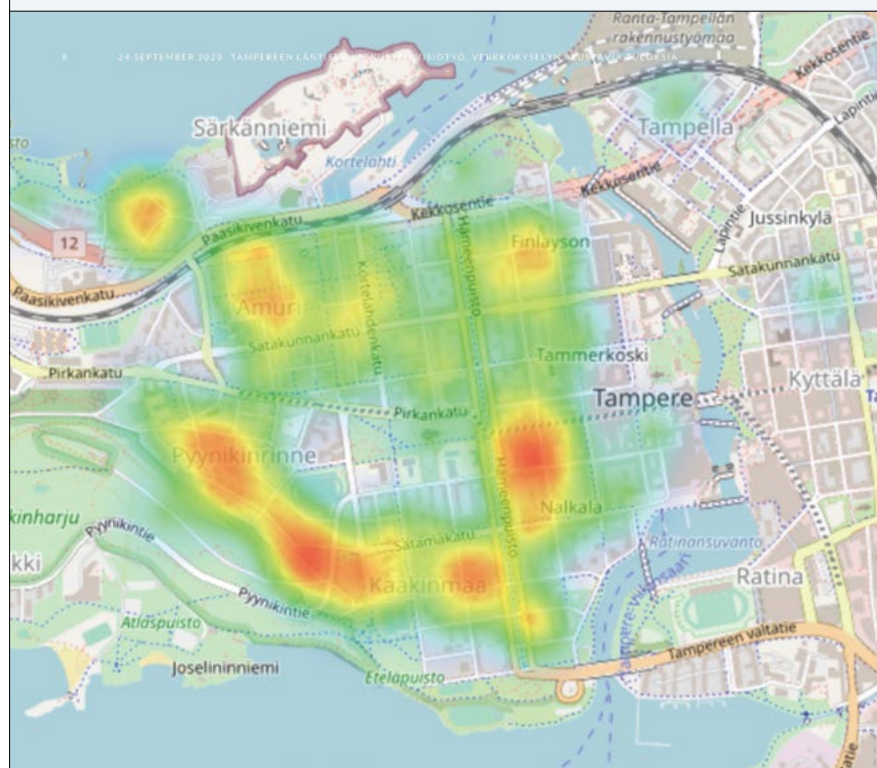
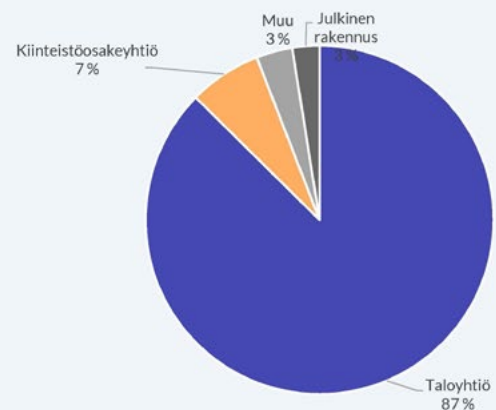
Kartalle merkittyjen vastausten määrä **544**

Avokommenttien määrä yhteensä **477**, joista **138** karttamerkintöihin liittyvää ja **339** tavallista avokommenttia

Taustatietoja kiinteistöistä

Valtaosa kyselyyn vastanneista edusti taloyhtiötä.

Kiinteistöjen sijainnit

Vastaajat merkitsivät kartalle 91 kiinteistöä.

Aktiivisimmin kyselyyn osallistuivat kiinteistöt Pyynikinrinteen, Kaakinmaan ja Nalkalan alueilta.

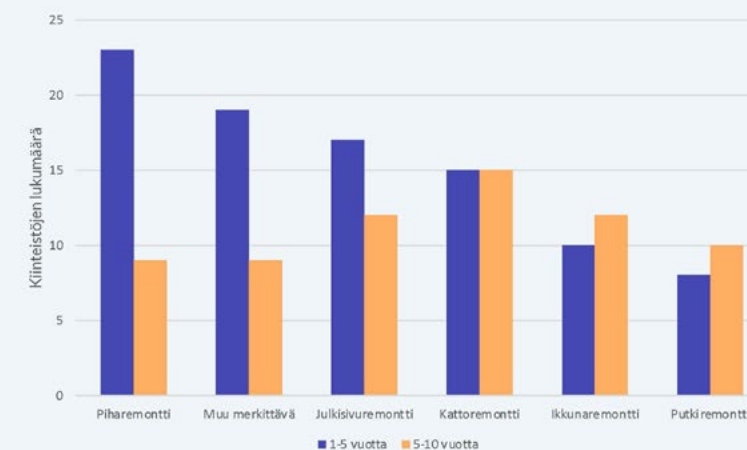

6.2 VERKKOKYSELY TALOYHTIÖILLE

Onko kiinteistöissä korjaustarpeita seuraavien vuosien aikana?

Vastaajia pyydettiin valitsemaan kahdessa monivalintakysymyksessä kiinteistön tulevat korjaustarpeet seuraavien 1-5 vuoden kuluessa sekä 5-10 vuoden kuluessa. 1-5 vuoden kuluessa eniten vastauksia keräsivät piharemontti, muu merkittävä remontti sekä julkisivuremontti. 5-10 vuoden korjaustarpeet jakautuivat tasaisemmin eri vaihtoehtojen kesken.

Muu merkittävä remontti: hissiremontti, energia/lämmitysremontti (erityisesti energiatehokkuuteen liittyen), sähköautojen lataus, mahdollinen lisärakentaminen

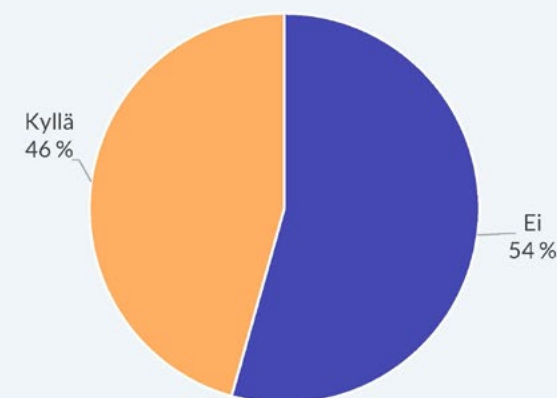

Onko edustamassanne kiinteistössä käyty keskustelua mahdollisesta lisärakentamisesta?

41 avokommenttia

Vajaa puolet keskustelua käyneistä kiinteistöistä kertoi, että täydennysrakentamista on jo toteutettu tai sitä ollaan toteuttamassa. Noin kolmasosa vastaajista kertoi, että keskustelua on käyty, mutta se on lopulta johtanut kielteiseen päätökseen. Syiksi kerrottiin mm. lisärakentamisen osoittautuminen kannattamattomaksi, tonttiin ja rakennuksiin liittyvät rajoitteet, kuten tontin epäedullinen muoto, korottamisen mahdottomuus tai lisärakentamisen soveltumattomuus ympäristöön.

Muutama vastaaja kertoi, että lisärakentamista ei ole suljettu pois, mutta asia ei ole edennyt.

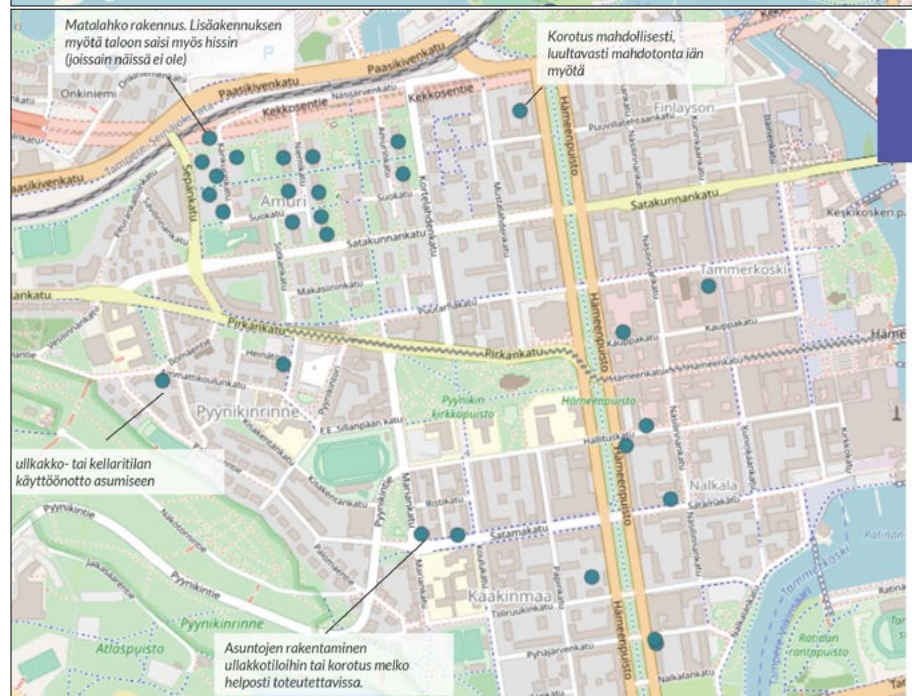

Mahdollinen paikka lisärakentamiselle

Vastaajien merkitsemiä paikkoja kartalla 27

Vastaajat merkitsivät mahdollisia lisärakentamisen paikkoja alueelle hajanaisesti. Merkintöihin liitettiin vain muutamia kommentteja.

Mahdollinen nykyisen rakennuksen korotus tai ullakko-rakentaminen

Vastaajien merkintöjä kartalla 29

Mahdollisia nykyisen rakennuksen korotuksia tai ullakkorakentamista vastaajat merkitsivät erityisesti Amurin alueen kiinteistöihin. Muualle läntisen keskustan alueelle merkintöjä tehtiin hajanaisemmin.

Mahdollinen nykyisen rakennuksen purku ja uusi tehokkaampi rakentaminen

Vastaajien merkintöjä kartalla 20

6.2 VERKKOKYSELY TALOYHTIÖILLE

24 SEPTEMBER 2020 TAMPEREEN LÄNTISEN KESKUSTAN VISIOTYÖ, VERKKOKYSELYN ALUSTAVIA TULOKSIA

Miten pysäköinti ratkaistu?

Selkeästi suosituin pysäköintiratkaisu kyselyyn vastanneiden kiinteistöjen keskuudessa oli pintapysäköinti.

Miten kiinteistöenne pysäköinti on ratkaistu? (Voit valita useamman)

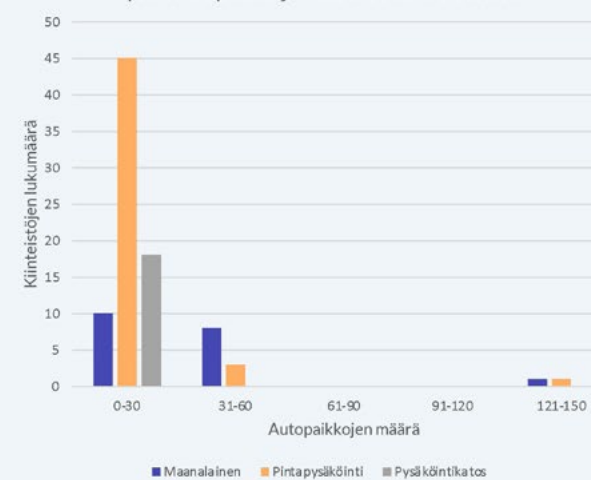
Kaavavelvoitepaikkojen määrä kiinteistöissä

- 25** Keskimäärin kiinteistössä on 25 kaavavelvoitepaikkaa
- 71** Kiinteistön suurin määrä kaavavelvoitepaikkoja oli 71
- 2** Pienin kaavavelvoitepaikkojen määrä oli 2 paikkaa

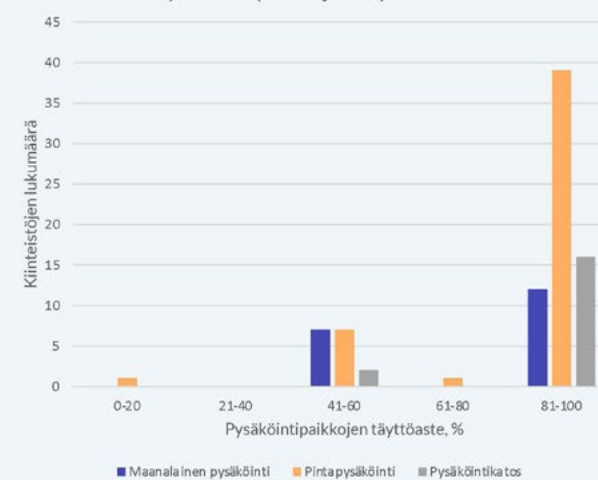
24 SEPTEMBER 2020 PRESENTATION NAME

Autopaikkojen määrät ja täyttöasteet kiinteistöissä

Pysäköintipaikkojen määrät kiinteistöissä

Pysäköintipaikkojen täyttöasteet

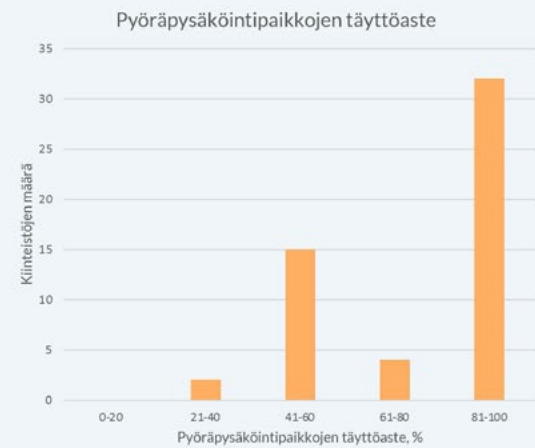
Miten kiinteistönne pyöräpysäköinti on ratkaistu?

Kyselyyn vastanneissa kiinteistöissä pyörätelineet pihalla ja pyöräkellari olivat suosituin ratkaisu kiinteistön pyöräpysäköinnille.

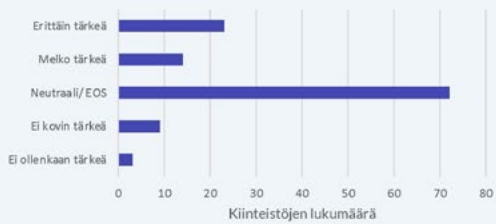

Pyöräpysäköintipaikkojen määrät ja täyttöaste

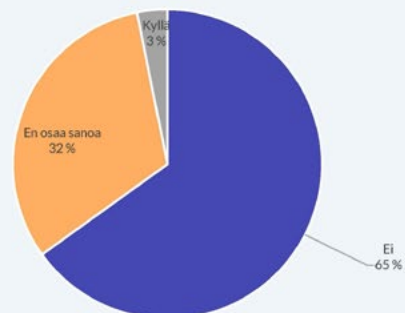

Pysäköinti tulevaisuudessa

Arvioi uuden asukkaan/vuokralaisen näkökulmasta kuinka tärkeä autopaikka on?

Onko kiinteistössänne kiinnostusta hankkia vapaaksiostettavia kaavaveltoitepaikkoja Kunkun parkista?

6.2 VERKKOKYSELY TALOYHTIÖILLE

Tärkeimmistä viheralueista sanottua

[Hämeenpuistosta:] "Sen merkitys on tälle alueelle korvaamaton, todellinen viherkeidas kahden vilkkaasti liikennöidyn väylän välissä. Leveä hyvin hoidettu puistoväylä, johon mahtuvat sekä jalankulkijat että pyöräilijät. Erittäin suosittu kulkureitti. Lapsiystävällinen. Myös tärkeä ja turvallinen liikuntareitti erityisesti syksyn pimeinä iltoina."

"Hämeenpuisto luo aitoa kaupunkitunnelmaa"

"Eteläpuiston aluetta voisi kehittää. Ehdotettu Kirsikkapuupuisto lisäisi Tampereen ja alueen viihtyvyyttä, vetovoimaa ja ilmettä, niin asukkailla kuin turisteillekin."

"Eteläpuisto. On syntynyt eloon kun on annettu tilaa käyttöön. Kaljaterasseja on kaupunki täynnä, tällaiset aktiviteetti- ja chillailualueet ovat tulevaisuutta. Tarjoavat mahdollisuudet myös pop-up -tyyppiselle toiminnalle."

"[Santalahdenpuistosta:] Pieni pala luontoa: Kallion lätäköt ovat kaupunkilaislapsista hienompia kuin leikkipuisto ja keväällä antavat mahdollisuuden seurata sammakonkudun kehitystä."

"Näsinpuisto on melko hyvässä kunnossa tällä hetkellä, joskin sekin kärsii roskapulmasta"

"Upea, kukkiva Kisakentäpuisto suihkulähteineen, todellinen keidas!"

"Eteläpuisto. Kaunis arvokas vanha puisto suurine puineen, hyvin hoidettu, hyvät kävely- ja pyöräilytiet, kaunis valaistu rantareitti veden äärellä, jota kautta yhteydet Nalkalaan ja Pyynikille. Upeat maisemat Ratinaa, Hatanpäälle ja Pyhäjärvelle."

Pyynikki. Vertaansa vailla oleva luontokohde. Suosittu ulkoilualue, jossa voi tehdä pitkiäkin kävelylenkkejä, yhdistyy saumattomasti Pispalaan, josta hienot näköalat Pyhäjärvelle. Hyvin hoidetut, turvalliset kävelyreitit

Aleksanterin kirkkopuisto. Arvokas vanha puisto hautausmaineen. Puusto kaunis kesät talvet. Kauniit koulurakennukset."

"Pyynikki on merkittävä ulkoilu ja liikunta-alue. Koronakeväänä sen merkitys vain kasvoi"

"Pikkuinen puisto Heinätorin kupeessa on todella kaunis. Vaikeasti tavoitettava, tosin. Harva on löytänyt sitä, ehkä lähiasukkaat."

Tärkeät viheralueet

Vastaajien merkintöjä kartalla 2020

Näsinpuisto, Amurin alue, Hämeenpuisto, Pyynikin kirkkopuisto, Pyynikki ja Eteläpuisto kohoavat vastaajien suosikeiksi.

Perusteluissa korostuvat erityisesti luontoarvot, ja merkityillä alueilla harrastetaan niin vapaa-ajan kuin työhyötyliikuntaa. Useat vastaajat motivoituvat, että heidän merkittävät alueet säilyisivät ennallaan.

Tärkeimmistä kevyenliikenteen reiteistä sanottua

"Yhteys Puutarhakadun kautta esim Rautatieasemalle on hyvä. Odotan Hämeenkadun ratkaisuja innolla! Rantatietäkin on varmaan tulevaisuudessa mukava ajella. Itse asiassa täältä tähän pääsee nykyään mukavasti ihan joka suuntaan joko keskeltä kaupunkia tai Näsijärven tai Pyhäjärven ranta."

"Hämeenpuisto toimii hyvänä pohjois-etelä reittinä, kunhan osattaisiin ajaa puisto-osassa eikä kapeilla jalkakäytävillä. Puistossa järjestettävät tilaisuudet valitettavasti unohtavat järjestää vapaan kulun kevyelle liikenteelle. Tästä pitäisi olla selkeä vaatimus järjestäjille suunnitelmiseen ja tarkastukseen."

"Koko Pyynikki saisi aivan toisen ilmeen, jos näkötornille johtava tie kielletäisiin moottoriajoneuvoilta"

"Satomakadun jalankulku ja pyöräilyreitti. Autojen ajorata erittäin leveä ja kaistamerkkien puuttuessa vaikeasti hahmotettava havainnoitava ja leveä katu nostaa liikennenopeuksia. Pääosin autoilla ajetaan yhtä kaistaa, minkä johdosta autojen ajoradasta olisi otettavissa kevyelle liikenteelle ja selkeämmin osoitetulle kadunvarsipysäköinnille. Kadusta olisi potentiaalia kehittää tällä enemmän bulevardityyppinen kulkuväylä mikä houkuttelisi myös alueelle enemmän kaupallista toimintaa."

"Valmistuttuaan Hämeenkadun reitti tulee paranemaan kun pyöräilijät erotetaan selkeästi muusta liikenteestä."

"Uudistunut Hämeenkatu vaikuttaa hyvin toimivalta ja muodostuu alueella tärkeäksi kevyen liikenteen reitiksi"

Puuttuvat kevyenliikenteen reitit

Vastaajien merkintöjä kartalla 22

Suurin osa kommentista toivoo parempia pyöräilyjärjestelyjä.

Tärkeimmät kevyenliikenteen reitit

Vastaajien merkintöjä kartalla 63

Erityisesti Puutarhakatu-Rongankatu ja Pyynikin kirkkopuisto-Hämeenkatu sekä Koulukatu-Eteläpuisto-Ratina ja Hämeenpuisto ovat suosittuja kevyenliikenteen reittejä

6.2 VERKKOKYSELY TALOYHTIÖILLE

Ongelmakohtista ja kehittämisen paikoista sanottua

"Viikonloppuisin valituksista huolimatta jatkuva mopo ja autotalli Pyynikille aiheuttaa liikenteen vaaratilanteita sekä heikentää alueen viihtyvyyttä oleellisesti. Tähän liikenteeseen tulisi puuttua."

"Tässä Satamakadun ja Marian risteyksessä on kovavauhtinen runsas liikenne. Risteyksen säännöt ja liikennemerkinnot epäselvät, jalankulkijat ja kevytliikenne ovat suuressa vaarassa jatkuvasti. Tarvitaan hidasteita, nopeudenosoitin, ehkä kiertoliittymää. Yksi kaupungin pahimmista paikoista. Toivon todella tähän fiksuja suunnitelmia."

Liikenne mm- ajaa jatkuvasti Mariankatua väääänsuuntaan sekä tahallaan että huomaamattaan. Kiellettyä kääntymistä ei ole lännestä Mariankadulle - kielletty ajosuunta on hieman piilossa. Koulu ja päiväkotit ovat vieressä."

Mariankatua ja Satamakatua kiihdytetään molempiin suuntiin, etenkin Satamakadulle voisi laittaa nopeuden osoittajan. Nyt on tullutkin niitä eri puolille kaupunkia, mikä on hieno juttu."

"Laiskolankujasta ja Palomäentiestä on tullut läpiajoreittejä. Tiet ovat kapeita ja kun autoja on parkissa tien varressa, autot ajavat jalkakäytävää pitkin (joka tuo ymärrettävästi vaaratilanteita kun alueella asuu mm. paljon lapsia). Tilanne pahenee entisestään talvella. Pitäisi estää läpiajo samoilla tavoilla kuin muissakin lähiöissä: hidasteita jne."

"Frenckellin alueelle toimintaa. Se voisi johtaa esim patsasreunusteisena taiteiden pariin Finlaysonin alueelle."

"Osittain todella löysiä kohtia, joihin voisi täydisrakentamista edistää"

"Parkkipaikka liian hienolla kohtaa, eikä tähän voisi rakentaa tyylikkää kerrostaloa, kuten jossain Viiden Tähtien Keskusta suunnitelmassa oli"

"Kauppakatu kävelykaduksi Näsilinnankadun ja Keskustorin välille. Jos vaatii Puutarhakadun ajosuunnan kääntämisen, niin se tehtäköön."

Ongelmakohta tai kehittämistä kaipaava kohde

Vastaajien merkintöjä kartalla 80

Merkinnät sijoittuivat melko tasaisesti keskustan alueelle, joskin erityisesti Pyynikinrinteeseen ja Kaakinmaahan.

Merkinnöistä suurin osa koski liikennettä. Jonkin verran toivottiin myös eri alueiden elävöittämistä ja parempaa ylläpitoa ja suunnittelua.

Mistä olet erityisen ylpeä läntisessä keskustassa?

76 avokommenttia

Vastaajat kertoivat olevan erityisen ylpeitä alueen puistoista ja viheralueista. Erityisesti Pyynikki ja Hämeenpuisto toistuivat vastauksissa usein. Puistojen lisäksi historiallinen rakennuskanta mainittiin usein ylpeyden aiheena. Aluetta kuvattiin väljäksi, rauhalliseksi ja kiireettömäksi, vaikka samalla ydinkeskusta sijaitsee aivan vieressä. Hyvät ja nopeat yhteydet keskustaan sekä helppokulkaisuus mainittiin myös alueen voimavarana. Vastaajat kiittelivät myös alueen kulttuuritarjontaa, esimerkiksi Metso, teatterit ja Finlaysonin alue.

Ideoi vapaasti millainen on tulevaisuuden Läntinen keskusta?

56 kommenttia

Vastaajat visioivat Läntisen keskustan tulevaisuutta viihtyisänä, vihreänä ja elävänä. Viihtyisyyttä ja elävyyttä alueelle toivottiin esimerkiksi kivijalkaliikkeillä ja tarjoamalla alueen puistoissa toimintamahdollisuuksia ja oleskelupaikkoja.

Sujuva liikenne oli myös usein vastauksissa toistuva teema. Läntiseen keskustaan toivottiin sujuvaa pääsyä kaikilla kulkuneuvoilla, joskin kevyt liikenne korostui vastauksissa. Usein toivottiin myös kulkumuotojen parempaa erottelua.

Mistä olet erityisen ylpeä Läntisessä keskustassa?

Alueen avaruudesta, viheralueista, palveluista, keskustan läheisyydestä, helppokulkaisuudesta, liikenneyhteyksistä.

Viheralueista, Ratinnan suvantoalueesta Pyhäjärvelle asti, siihen liittyvästä viheralueesta kokonaisuudessaan ja viheralueen avaruudesta. Hämeenpuistosta kaupungin läpileikkaavana viheralueena.

Viihtyisä, viheralueet lähellä, mukavia kävelyreittejä, kaikki palvelut lähellä

Aluetta on kehitetty voimallisesti. Ilahduttaa synytyperäisen tamperelaisen mieltä.

Pyynikinrinteen alueesta. Se tunnetaan laajasti Suomessa ja Tampereella ja on tärkeä osa Tampereen julkisivua ja elävää elämää. Kauniiden rakennusten, luonnon, puistojen jne. lisäksi alue tunnetaan oppilaitoksistaan.

Yrittäjistä. Vaikeaa on ollut mutta silti jaksetaan.

Hämeenpuisto, Näsinkallio, Teatterit, Metso-kirjasto, Finlayson kokonaisuudessaan

Amurikupla: vehreys, väljyys ja kiirettömyys joista syntyy leppoisia fiilis. Kaikki on sopivasti lähellä, helposti saavutettavissa niin jalan, pyörällä kuin autolla. Täysin esteetöntä liikkuminen ei ole, mutta ajatellen liikuntarajoitteisia ja iäkkäämpiä asukkaita, on täällä melko hyvät "maastot" missä liikkua. Tällä on tilaa hengittää ja luonto on läsnä heti kun astuu ulos. Meidän käsittämättömän ihana puusto, lehmuskujat ja -kadut, puistot ja niiden mukana tuleva leppoisia tunnelma. Kesällä huvipuiston äänimaisema tuo oman värinsä ympäristöön. Satama on kaunis kaikkina vuodenaikoina, mutta talvisin harmillisen vähällä käytöllä. Amuri on pop <3

Ideoi vapaasti, millainen on tulevaisuuden Läntinen keskusta?

"Asukkailleen viihtyisä, eloisa ja asiakkaita houkutteleva"

"Elinvoimainen ja vireä, nuorekas ja viihtyisä"

"Nykyistä enemmän yhteisöllisyyttä, oleskelupaikkoja ja matkailijoille suunnattuja palveluita. Kevyt liikenne on huomioitava nykyistä paremmin, esim. pyöräilyreittien jatkuvuus ja johdonmukaisuus, liikennevalojen rytmitys."

"Vanhan rakennuskannan kunnossapito tärkeää. Urheilukentän ja konservatorion lisäksi voi olla muunlaista aktiviteettia torilla. Viheralueiden säilyttäminen tärkeää"

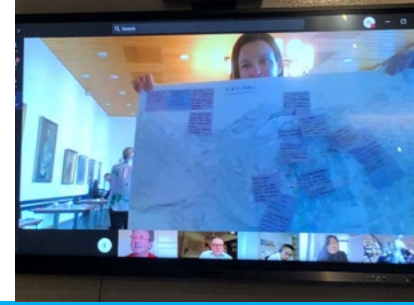
"Toiveena on, että viheralueet säilyvät. Vanhan speedwayradan kohdalla näkisin mielelläni maauimalan, pelikenttiä ja kesäravintoloita."

"Pyynikinalue on runsaspuinen ja puutarhainen asuinalue. Alueella on yhteisöllistä toimintaa ja yksi yleinen sauna sekä kokoontumistila."

"Arvokas ja viihtyisä. Tiheämpään asuttu ja enemmän kivijalkaan liiketiloja"

"Hyvin saavutettavissa kaikilla kulkumuodoilla, mutta kulkumuodot on selkeästi erotettu toisistaan. Alue on myös vihreä eikä kaikkia tiloja rakenneta tukkoon vaan hyödynnetään paremmin ja olemassa olevaa rakennuskantaa."

"Kaikenlaiset kulkijat voivat ja saavat liikkua keskustassa. Viheralueet ovat toisiinsa yhdistyneitä ja niitä hoidetaan. Järvien rannat eivät ole täyteen rakennettuja vaan kaupunkilaisten henkireikiä. Kaikkien puistoalueiden käyttö on selvästi lisääntynyt, kaupunkilaiset viettävät myös kesäviikonloppuja keskustassa. Mielensterveyden kannalta avaruus ja viheralueet ovat erittäin tärkeitä (korona korosti näitä tarpeita). Siisteydestä huolehditaan, roskalaatikat ovat riittävän suuria."

6.3 KÄYTÄNNÖN SUUNNITTELUTYÖPAJAT

LIITTEET 159

Työpaja "West+ Kulttuuri ja historia"

1. WEST+ KULTTUURI JA HISTORIA

MERKIT

1. NÄSINPUISTON JA NÄSILINNAN KOROSTAMINEN. OMANLAINEN KOKONAISUUTENESA, HYVÄ JO NYKYISELLÄÄN. JÄÄ TÄLLÄ HETKELLÄ PIILON EIKÄ TUNNETA TARPEEKSI. OPASTAMINEN, TUNNETTUUDEN PARANTAMINEN.
2. TALLIPIHA. KUTEN NÄSINPUISTO, JÄÄ PIILON JA VAIKEA LÖYTÄÄ.
3. PUUTARHAKADUN ROOLI KULTTUURIKOhteita (METSO, TAIDEMUSEO, PYYNIKIN UIMAHALLI, PYYNIKINTORI) YHDISTÄVÄNÄ KATUNA? Viihtyisämpi kävelijälle kuin satakunnankatu tai hämeenkatu/pirkankatu
4. ETELÄPUISTO. ALUEEN KEHITTÄMINEN KOKONAISUUTENA. 1800-LUVUN ASEMAKAAVOJEN HENGEN SÄILYTTÄMINEN. ESIMERKKIÄ KOTKAN KAUPUNGIN PUISTOISTA. EI LIIAN STRUKTUROI-TU, PITÄÄ OLLA TILAA OMAEHTOISELLE TEKEMI-SELLE, KOKOONTUMISELLE JA Viihtymiselle. ESIMERKIKSI LIIKUNTA, LUOSTINRATA. LUONNON MONIMUOTOISUUS JA SIIHEN LIITTYVÄT OPAS-TEET. TOIMINNALLISUUS JA (FAKTAPERUSTEINEN) TARINALLISUUS.
5. HISTORIAALLINEN PUISTO-/YHTEYSKOKONAISUUS NÄSINPUISTO-HÄMEENPUISTO-ETELÄPUISTO, TULISI KUNNIOITAA
6. YLPEYS TEOLLISESTA PERINNÖSTÄ. HYVIN TOTEU-TETTUJA ESIMERKKEJÄ MM. VAPRIIKIN ALUE, KEHRÄSAARI, TAMPELLA, FINLAYSON, LAIKUN LAVAN YMPÄRISTÖ.
7. KANSALLISMAISEMAN JATKAMINEN/JATKUMINEN YHTENÄISENÄ RANTAA PITKIN PYYNIKILLE ASTI:
8. VETOVOIMAINEN ALUE. ARKKITEHTUURI (KIRJAS-TO), PUISTO, TOIMINNOT
9. TAKO JA FINLAYSON HIEHOT TEOLLISTA HISTO-RIAA ESIIN TUOVAT KOhteET Keskustan ALUEELLA
10. KOSKIMAISEMAN KAUNEUS.
11. KAUNIIT KUKKAISTUTUKSET
12. PUISTOALUE TAIDEMUSEON VIERESSÄ ON TÄRKEÄ LÄHIVIHERALUE JA KOETAAN SOSIAALI-SESTI TURVALLISEKSI VAIKKA AURINGONOT-TOON.
13. ENGELIN HISTORIAALLISEN Keskustan KUNNIOIT-TAMINEN (VANHA ASEMAKAAVA)
14. PYYNIKIN ALUEEN HISTORIA PAREMMIN ESIIN, ESIM. TULITIKKUTEHDAS
15. KEHRÄSAAREN ALUEELLA HYVÄ TUNNELMA, MUTTA EI YLETY KOSKEN TOISELLE PUOLELLE. MYÖS KEHRÄSAARESSA SISÄPIHA-ALUETTA VOISI KEHITTÄÄ.
16. JOULUVALOT TÄRKEÄT

Työpaja "West+ Kulttuuri ja historia", yleiskommentit

Workshop "Culture and history", General comments

Työpaja ”Lapset, nuoret ja lapsiperheet”

Workshop ”Children, Young people, and Families”

2. LAPSET, NUORET JA LAPSIPERHEET

MERKIT

- 1. TIITIÄISEN SATUPUISTO (LEIKKIKENTTÄ), NÄSILINNA YMPÄRISTÖINEEN JA TALLIPIHA Hieno kokonaisuus, kulttuuri ja toiminnallisuus rinnakkain. Tiitiäisen puisto koetaan ihanaksi, mutta vähän kaukana tai muuten hankalasti saavutettava. Näsiäliolta poistettut istutukset tulisi palauttaa.
- 2. ESTEETTISESTI, TEKNISESTI JA EETTISESTI KESTÄVÄ PUISTOKOKONAISUUS eri elementteineen. MALLIA kotkasta, Järvimaieeman ja vesistön hyödyntäminen. Lapsille ja nuorille aktiviteetteja: tilaa pelaamiselle, skeittipaikka, leikkipuisto, talvella pieni luistelukenttä ja hiihtorinki pikkulapsille. Tällä hetkellä hyödyntämätön ja yleisilme silmiinpistävästi keskeneräinen.
- 3. PIKKU-KAKKOSEN LEIKKIPUISTO ON ERINOMAINEN LEIKKIPUISTO, MUTTA AIKA LAILLA AINOA Keskustassa. Palvelee vain pikkulapsia, ei mitään lasten vanhemmille.
- 4. PYYNIKINTORI ON ERILLÄÄN JA KÄYTTÄMÄTÖN. /
- 5. PYYNIKIN ULKOILUMAASTOT RUUHKAUTUVAT helposti, kovavauhtinen maastopyöräily ongelma (turvallisuus).
- 6. TAIDEMUSEON EDUSTA - NUORET VIETTÄVÄT aikaa, nyt graffitiseinä, mutta ei paljon muuta. Voisiko kehittää paikaksi nuorille, jossa voisi vain ”maleksia”?
- 7. KIVIPUNALAN PUISTO ON PIMEÄ, tästä syystä pelottava, lisävalaistusta tarvitaan.
- 8. HÄMEENPUISTO - Pieniä elementtejä lapsille ja nuorille, esim. kahluaallas palautettaisiin.
- 9. PIRKANKATU - Liikenneturvallisuus huolehtaa, pyörät tulevat mäkeä alas todella

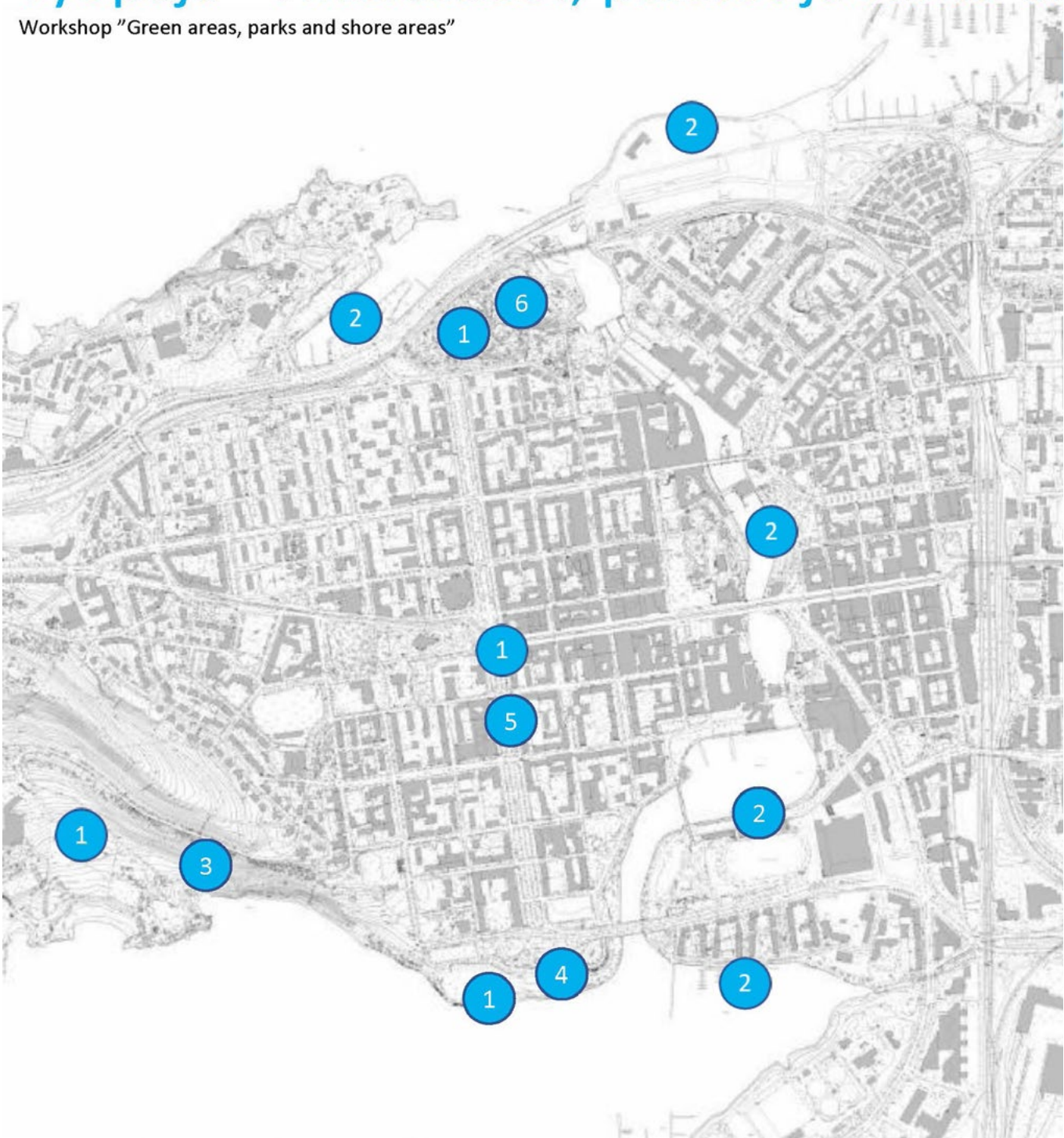
KOVAA VAUHTIA.

- 10. MARIANPUISTO - Alueen viimeinen viheralue, halutaan säilyttää. Täydennysrakentaminen ylöspäin hyvä, ei viedä lisää tilaa pois kaupunkilaisilta.

Työpaja ”Viheralueet, puistot ja ranta-al

Workshop ”Green areas, parks and shore areas”

3. VIHERALUEET, PUISTOT JA RANTA-ALUEET

MERKIT

- 1. PUISTOJA JA VIHERALUEITA SEKÄ NIIDEN VÄLISIÄ REITTEJÄ TULISI KEHITTÄÄ KOKONAISUUTENA
- 2. RANTA-ALUEIDEN KEHITTÄMINEN: VEDEN JA KÄVELYREITIN KORKEUSEROJEN PIENENTÄMINEN (ESIM. KOSKIPUISTOSSA SUURI KORKEUSERO), REITTIIEN RAKENTAMINEN LEVEÄMMIKSI (ESIM. RANTA-TAMPELLASSA LIIAN KAPEITA), RANTA-ALUEIDEN JA SATAMIEN TUNNELMAVALAISTUS, RATINAN RANTA-ALUEEN KEHITTÄMINEN PYSÄKÖINTIALUEEN TILALLE, MUSTALAHDEN SATAMAN KEHITYS
- 3. PYYNIKIN ALUE: TÄRKEÄ, MUTTA YLIKUORMITETTU ALUE, RANNASSA KULKEVIA REITTEJÄ TULISI KUNNOSTAA, SAAVUTTAMATTOMUUS MM. KORKEUSEROJEN TAKIA (MYÖS PERUSTELU ETELÄPUISTON SÄILYTTÄMISELLE)
- 4. LÄHES POIKKEUKSETTA OSALLISTUJAT KOKEVAT, ETTÄ ETELÄPUISTO TULISI SÄILYTTÄÄ JA SITÄ TULISI KEHITTÄÄ PUISTONA. KEHITYSHDOTUKSIA: UINTIPAIKKA, ARBORETUM, KOTKAN KAUPUNGINPUUTARHURI HEIKKI LAAKSONEN TEKEMÄÄN PUISTOSUUNNITELMA, ALATASANTEELLE LUONNON- JA KUKKANIITTYÄ, LIIKUNTAPAIKKOJA, TEEMAPUISTOA, OMENA- JA KIRSIKKAPUITA, MYÖS TYHJÄ TILA ESIM. NYKYINEN HIEKKAKENTÄ MAHDOLLISTAA TOIMINTAA, TOISAALTA KOETAAN RUMANA JA TURHANA
- 5. HÄMEENPUISTOON TOIVOTAAN LISÄÄ PUITA, POLKUJA, PALVELUITA, NURMEN HUOLTOA, AKTIVITEETTEJA, ELÄVÖITTÄMISTÄ / To
- 6. NÄSIPUISTO JA SEN YMPÄRISTÖ KOETAAN MIELLYTTÄVÄNÄ, ALUEELLE TOIVOTAAN KUITENKIN JULKISIA WC-TILOJA

Työpaja ”Liikenne” Workshop ”Traffic”

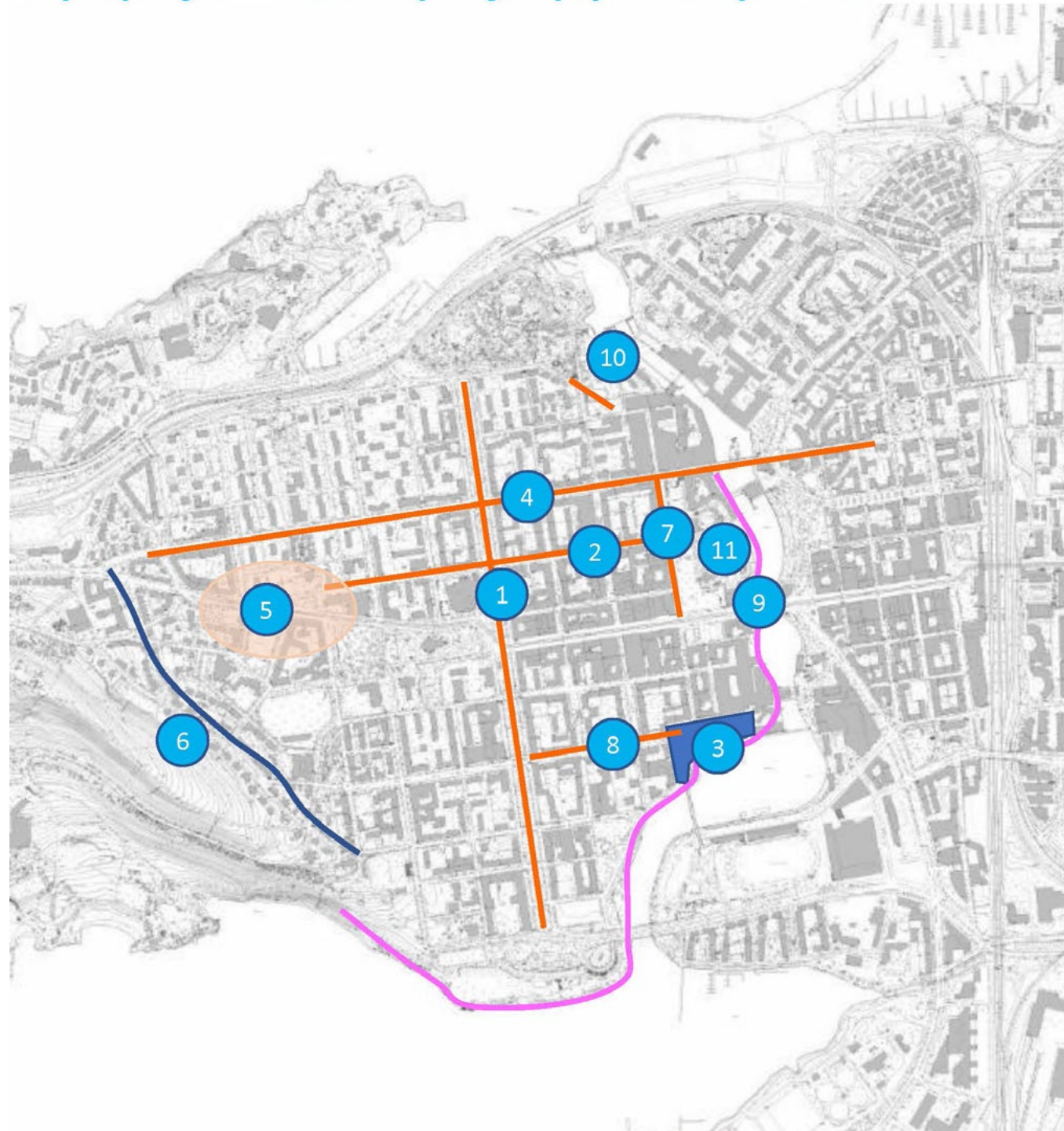
4. LIIKENNE

MERKIT

1. KAPEAT JALKAKÄYTÄVÄT, YHDEN AJOKAISTAN MALLI KANNATETTAVA, AJONOPEUKSIEN HIDASTAMINEN
2. SATAKUNNANKATU ON KAMALA.
3. RATIKKA VAIKUTTA BUSSILINJOIHIN – KESKUSTORILLE HALUTAAN JATKOSSAKIN – VAIKUTTA KESKUSTORIN ELÄVYYTEEN

Työpaja ”Kävelyn ja pyöräilyn reitit” Workshop

5. KÄVELYN JA PYÖRÄILYN REITIT

MERKIT

1. HÄMEENPUISTON KEHITTÄMINEN, ESIM. PYÖRÄKAISTA PUISTON JA AJORADAN VÄLIIN.
2. PUUTARHAKATU PYÖRÄKAIDUKSI
3. LAUKONTORI VIIHTYISÄKSI, PYÖRÄ- JA KÄVELYREITIT RAKENNUKSEN VIERTÄ JA MAHDOLLISESTI TAKON PARKKIALUEEN KEHITTÄMINEN.
4. PYÖRÄILYN MAHDOLLISTAMINEN SATAKUNNANKADULLA, ESIM. PYÖRÄKAISTOJEN MAALAAMINEN AJORADALLE.
5. PYÖRÄILYN KATKOALUEET.
6. UUSI YHTEYS AUTOILLE HÄMEENPUISTON RUUHKIEN VÄLTÄMISEKSI?
7. ALEKSISI KIVEN KADUSTA TASALAAITUINEN PYÖRÄILYN KANNALTA, LIITTYMIEN SATAKUNNANKATUUN + FINLAYSONILLE
8. SATAMAKATU ON KAMALA PYÖRÄILYN KANNALTA
9. PUUTTUVA YHTEYS RANNASSA.
10. OIKOREITIT KÄVELIJÖILLE NOTTBECKIN PUISTOSSA
11. KESKUSTORI EPÄMÄÄRÄINEN KÄVELYN KANNALTA

Työpaja ”Keskustori ja kaupallinen ydin”

Workshop ”Central Square and Commercial Heart”

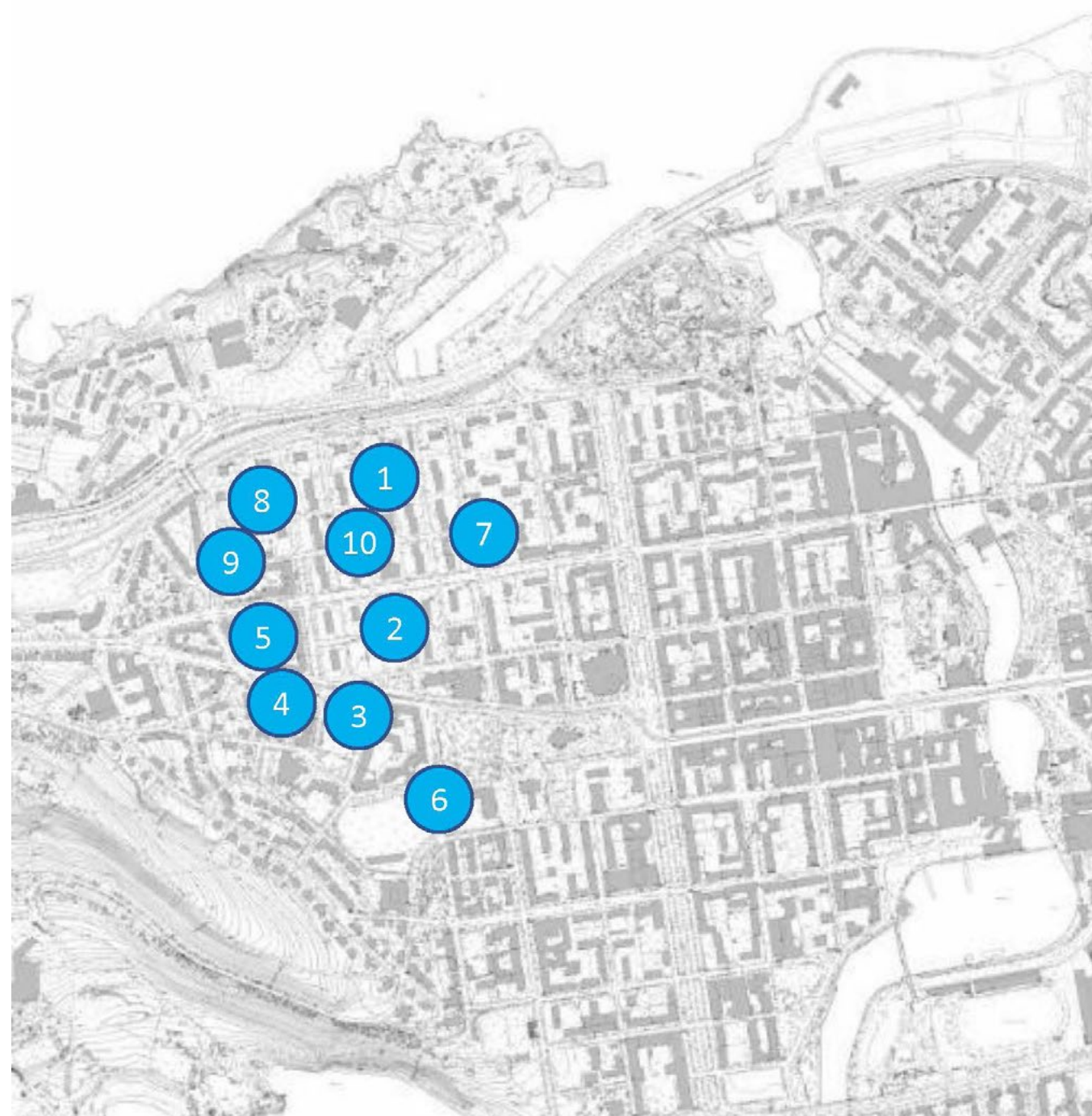
6. KESKUSTORI JA KAUPALLINEN YDIN

MERKET

1. KESKUSTORI ON JÄSENTYMÄTÖN. / Central Square is a bit disorganized hybrid zone. There are three different areas (Frenckell, Keskustori and Laikun Puisto). The borders of different zones are fuzzy. And areas are not linked together. There are no reason to stop by to Keskustori, you just walk through it. Keskustori has only stones and is a bit boring. But it is also important to have open space downtown.
2. KAUPPA-AUKIO EI OLE HOUKUTTELEVA. / Kauppa-aukio is a square that has no focus. What is the point of that area? It is not mostly a parking lot. Not attractive.
3. KUNINKAANKADULLE PYÖRÄVÄYLÄ. / Kuninkaankatu is a pedestrian street. But could there be bicycle line? Would it make the street more alive and more easier to use? Because there are bicycles anyway crossing the street.
4. KAUPPAHALLIN NÄKYVYYS. / Kauppahalli is quite hidden place. You have to know where it is to find it. Kauppahalli should be visible all area to Satamakatu to Satakunnankatu.
5. HALLITUSKADUN, SATAMAKADUN JA TIILIRUKINKADUN LIITTYMINEN HÄMEENKATUUN.
6. MARKKINA-AUKIO TMS. KESKUSTORIN ETELÄPÄÄHÄN. / Could here be some kind of market place or just empty place, instead of bus-terminal?
7. KESKUSTORILLE PUISTO FRENCKELLIN AUKION YHTEYTEEN. Central Square. Could there be a little park near Frenckellin aukio (square). There is lot of parking but maybe a little green area could be nice.
8. REITTI PUISTON VIERESSÄ ON EPÄMIELLYTTÄVÄ.

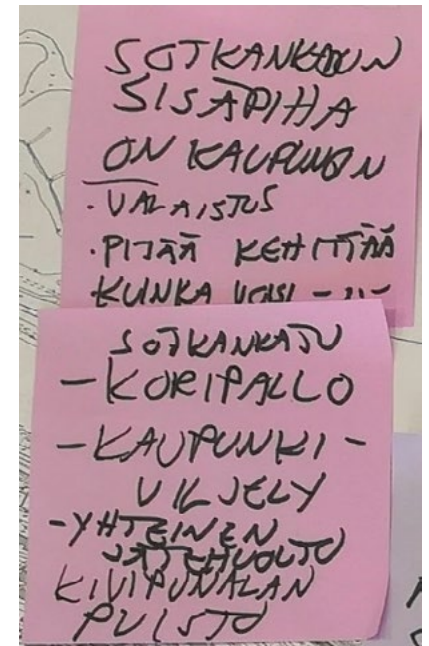
Työpaja "Amuri ja Pyynikintori"

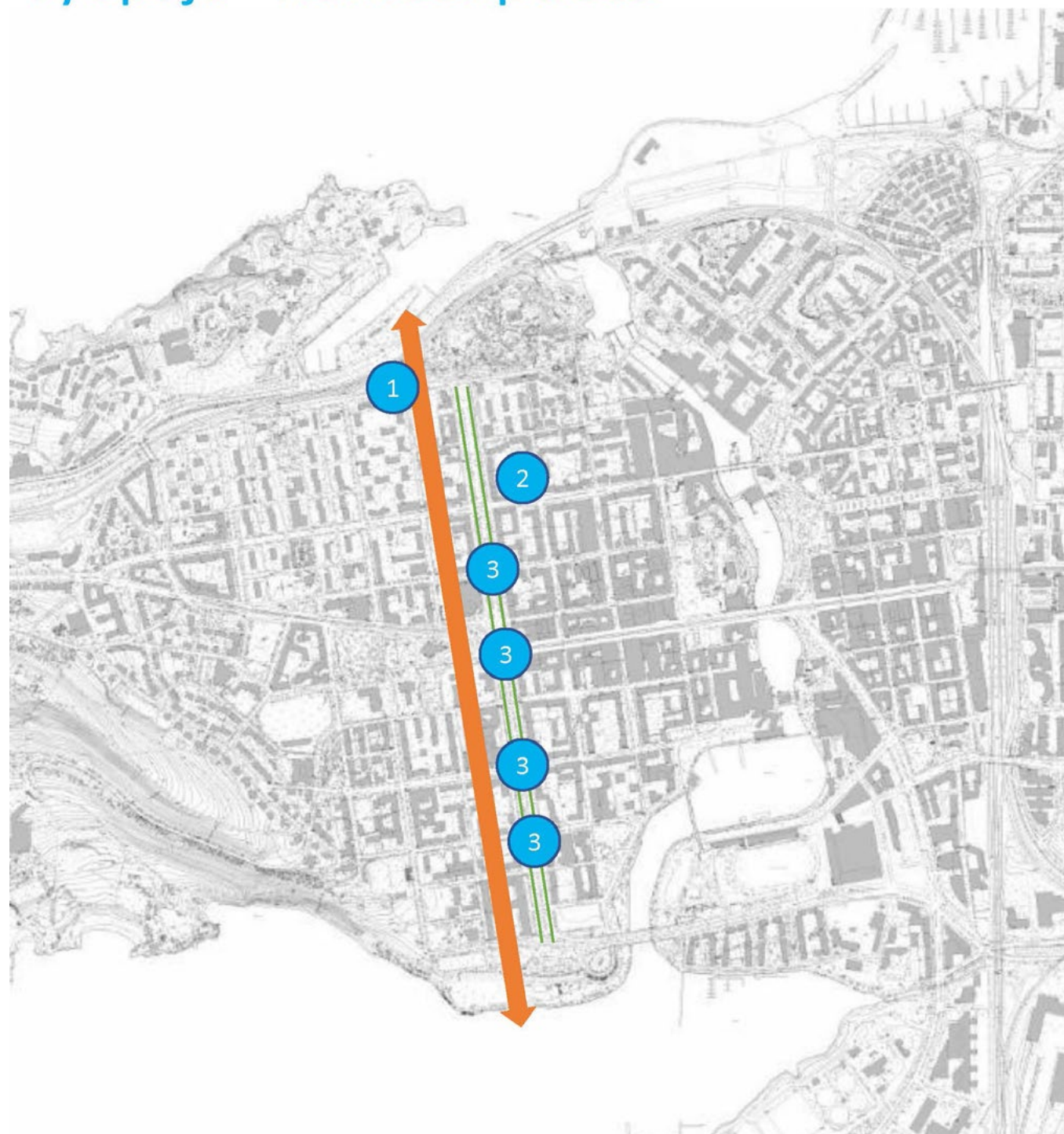
7. AMURI JA PYYNIKINTORI

MERKIT

1. VÄINÖ LINNAN PUISTO -LEGENDAARINEN VIHHERKEIDAS JA LEIKKIALUE ON TÄRKEÄ SÄILYTETTÄVÄ KOHDE.
2. TYÖLÄISMUSEOKORTTELI, TAIDEMUSEO JA PYYNIKONTORI – VETOVOIMAINEN KULTTUURIKOHDETULEVAISUUDESSA.
3. PYYNIKINTORI KULTTUURIAUKIO. JOS AUTOT POISTUVAT TORILTA, SE VOISI TARJOTA NÄYTTÄVÄN AUKION MONENLAISELLE KULTTUURITOIMINNALLE.
4. HEINÄTORIN PUISTO JA YMPÄRISTÖALUEET OVAT TÄRKEÄÄ KULTTUURIMAISEMAA JA KAUPUNKILUONTOA. OHJEITA KEHITYKSEEN!
5. SOTKANKATU – KAUPUNGIN KAUNEIN BULEVARDI. SÄILYTETTÄVÄ
6. TÄRKEIN KADUNYLITYSPAIKKA MM. KOULUIHIN. TURVALLISUUS MAKSIMOITAVA
7. PYÖRÄILYREITIT ERITTÄIN EPÄSELVIÄ AMURIN ALUEELLA. TÄYTYY SELVENTÄÄ JA KOROSTAA
8. HUONOT JULKISEN LIIKENTEEN YHTEYDET.
9. KIVIPUNALAN PUISTO / SISÄPIHA SUURI MAHDOLLI-SUUS TAOYHTIÖIDEN JA KAUPUNGIN YHTEISTYÖLLE.
10. TÄYDENNYSRAKENTAMINEN – ASUKKAAT VASTUSTAVAT, MUUT KANNATTAVAT

Työpaja "Hämeenpuisto" Workshop "Hämeenpuisto"

8. HÄMEENPUISTO

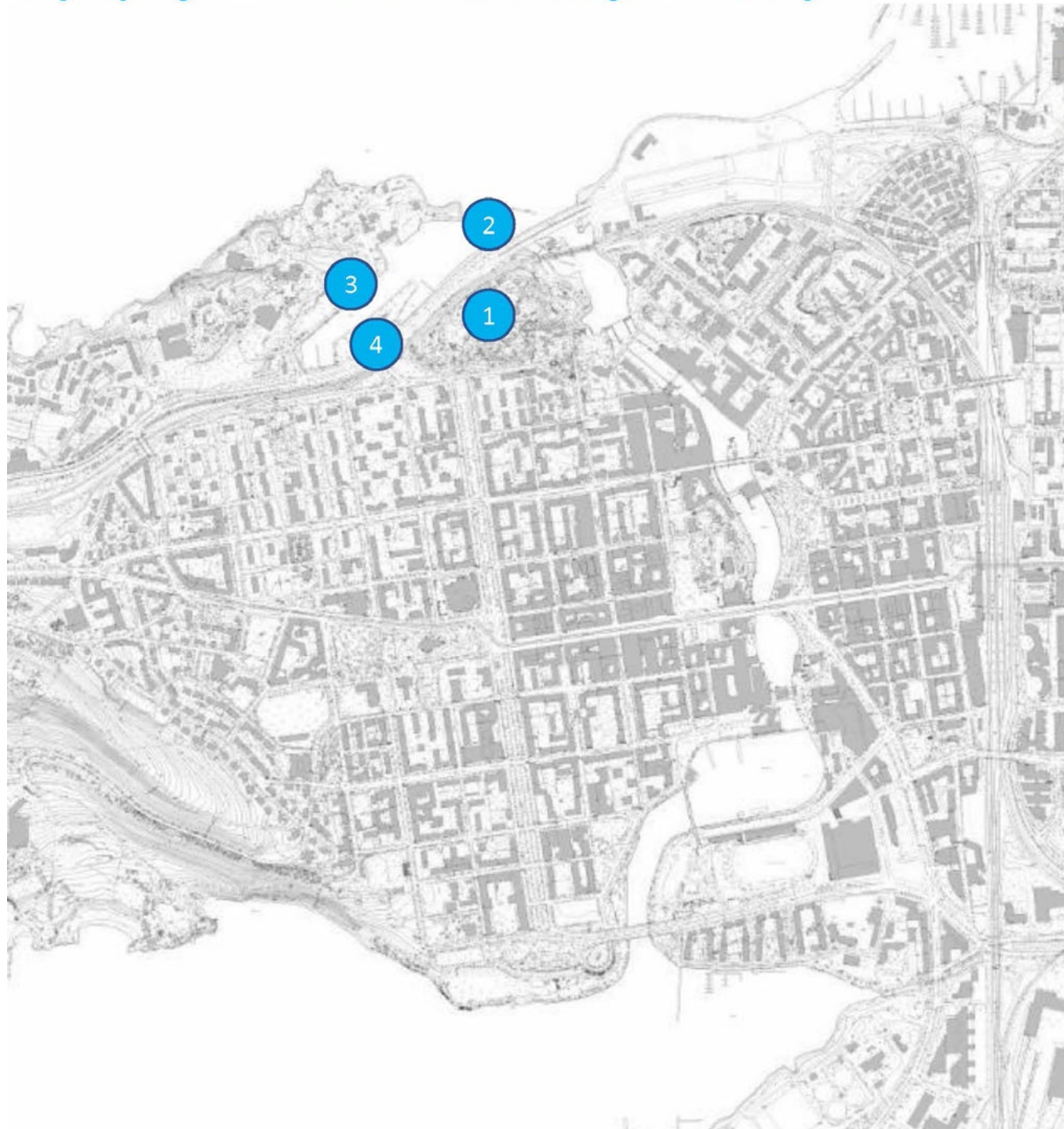
MERKIT

1. YHTEYS JÄRVELTÄ JÄRVELLE.
2. PENSASAITA MOLEMMIN PUOLIN MELUERISTEESI.
3. AVARAT RISTEYKSET.

6.3 KÄYTÄNNÖN SUUNNITTELUTYÖPAJAT

Työpaja ”Särkänniemi ja Finlayson” Workshop “S

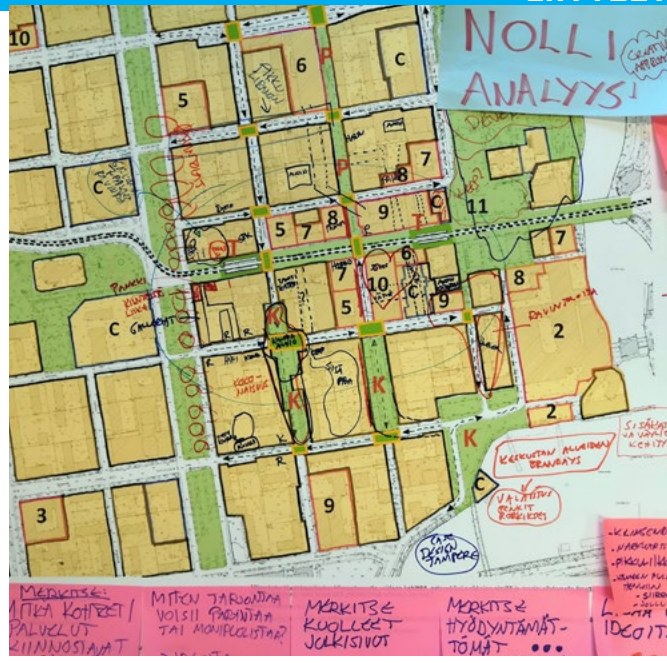

9. SÄRKÄNNIEMI JA FINLAYSON

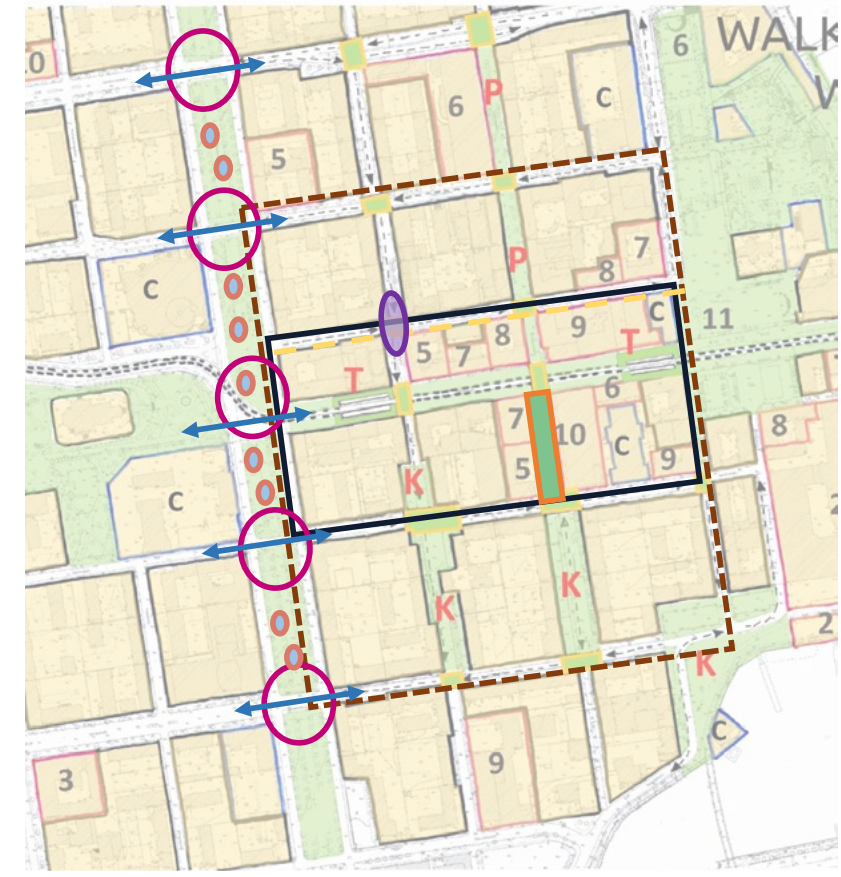
MERKIT

1. EI MUUTOKSIA NÄSIPUISTOON.
2. EI KAAPELIRATAA SÄRKÄNNIEMEEN.
3. HOTELLIHANKE JA SILTA JAKAVAT MIELIPITEITÄ.
4. MUSTALAHDEN SATAMAN KEHITTÄMINEN JA HISTORIAN HUOMIOMINEN.

Workshop Workshop Workshop

- ### Key points
- Focus on walking
 - Enabling the use of courtyards
 - Parking on south side only on Kauppakatu
 - Traffic lights
 - Continued green space
 - Prioritizing the pedestrian routes in the park
 - Pedestrian crossings
 - Pavillions (design competition)
 - Pedestrian route
 - New public spaces
 - Tram stop zone

AKE WEST + A GREAT PLACE AGAIN
est + visioning process 2020
VON ZADOW INTERNATIONAL
jtp
EBLE MESSERSCHMIDT PARTNER
ideascout
RAMBOLL
STUDIODREISEITL

- Create identity by branding areas and blocks.
Example areas:
 - Restaurant area
 - Little Lebanon
 - Kauppa-aukioMake identity with names, lights, benches, trash bins, ...
- Build avenues and routes in the buildings. Make indoor routes for pedestrians
- Define crypto currency for selling and buying square meters, for example for parking slots.
- Develop Hämeenpuisto for proper business platform. Move Christmas market to Hämeenpuisto
Infrastructure: water, electricity.
- Think about the small businesses. What they need to be successful?
- Keskustori needs development - the area with theatre, market area, city hall and church is hard to modify, but the area from there to north has more potential to be developed

SUUNNITTELUTEHTÄVÄ: UNIIKIT PIIRTEET

PLANNING BRIEF: CELEBRATE UNIQUE QUALITIES

5

MAKE WEST+ A GREAT PLACE AGAIN
west + visioning process 2020

180

Tampereen uniikki piirre on kaupungin sijainti kahden järven välisellä kannaksella, mikä mahdollistaa vesireittien hyödyntämisen sekä pohjoiseen että etelään.

A unique quality of Tampere's city centre is that it is located on an isthmus between two great lakes. This means one can choose to make boat trips either to the north or the south. West+ is in the perfect place for this

Ilmakuvat/Aerial photo: Valtas, 2018.

Kaupunki tarjoaa paljon mielenkiintoista tekemistä niin sisällä kuin ulkonakin. Tapahtumasta on helppo siirtyä toiseen suhteellisen lyhyiden välimatkojen vuoksi ja usein liikkumiseen liittyy kosken ylittämisen ilo.

The city is special for having so many interesting things to do, inside and out. Most are close enough for it to be easy to move from one activity or event to the next, often punctuated by the pleasure of crossing the rapids.

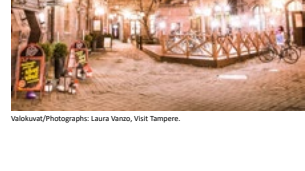
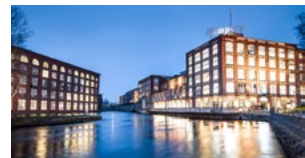

Valokuvat/Photographs: Laura Vaino, Viit Tampere.

Tuodaan läntisen keskustan uniikki piirteet esiin: korostetaan teollisuusrakentamisen perintöä, historiallisia juuria, innovaatioiden merkitystä ja kaupungin hallinnollista keskustaa!

Bring out the uniqueness of WEST+ in Tampere: celebrate the industrial heritage, the historical roots, the role of innovation, the formal and political heart of the city!

Valokuvat/Photographs: Laura Vaino, Viit Tampere.

SUUNNITTELUTEHTÄVÄ: HYVINVOIVA LÄNSIKESKUSTA

PLANNING BRIEF: MAKING WEST+ HEALTHY

7

MAKE WEST+ A GREAT PLACE AGAIN
west + visioning process 2020

180

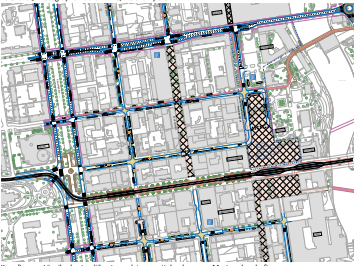

Keveyen liikenteen priorisointi - miten läntisestä keskustasta tehdään kävelyn ja pyöräilyn alue? Miten jäsenneillä kaduilla ja välttää ajoneuvojen ylivallta? Miten parantaa bussi- ja ratikkayhteyksien integrointia, katujen suunnittelua ja yhteyksiä Kunkun parkkiin?

Priority concept for cyclists and pedestrians - How to make WEST+ a great place for walking and cycling? How to rebalance the streets to avoid vehicle domination? How to improve the integration of tram and bus stops, street design and Kunkun Parkki access?

Valokuvat/Photographs: Laura Vaino, Viit Tampere.

Kuva/Imager: Läntisen keskustan liikenteen yleissuunnitelmasuunnitelma. Master plan draft for traffic in the western city centre, 2018-2019, Ramboll.

Kunkun Parkki - mitkä ovat maanalaisten pysäköinnin lisäämisen ja liikenteen läpikäymisen vaikutukset? Löytyykö pysäköinnille helpompia ratkaisuja? Coiko "WEST-10" olla taloudellinen vuonna 2040? Miten Tampere muuttuu ilmastoystävällisemmäksi ja vähentää hiilidioksidipäästöjä?

Kunkun Parkki - What are the impacts of more underground parking and through routes for traffic? Are there easier ways to allow for parking? Can "WEST-10" be economic by 2040? How will Tampere shift to more sustainable modes and carbon reduction?

Kunkun parkki, alustava hankesuunnitelma 7.2.2020.

Kuva: Abho Arkkitehdit. Kunkun parkki, Ajoneuvot ja yhteydet, 12.7.2020

Ihmiset ovat alkaneet herästä siihen, kuinka tärkeää on pitää huolta planeettastamme. Suomi on montaa muuta maata edellä ja Tampere haluaa olla ilmastoystävällisyyden suunnannäyttäjä Suomen paikkakunnille ja kylille. Kuinka Tampere voi saavuttaa hiilineutraaliuden viisi vuotta ennen kansallista vuoden 2035 tavoitetta?

People are starting to wake up about how important it is to take care of the planet. Finland is ahead of most other countries, and Tampere wants to become the environmental frontrunner of Finland's cities, towns and villages. How can carbon neutrality in Tampere be achieved 5 years ahead of the national target in 2035?

Kuva: Abho Arkkitehdit. Kunkun parkki, Ajoneuvot ja yhteydet, 12.7.2020

SUUNNITTELUTEHTÄVÄ:URBAANI KYLÄ

PLANNING BRIEF: ACHIEVE THE MOST LIVEABLE URBAN VILLAGE

6

MAKE WEST+ A GREAT PLACE AGAIN
west + visioning process 2020

181

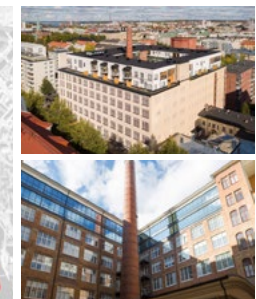
Miten luoda ratkaisuja uusille asuinrakentamishankkeille ja tehdä läntisestä keskustasta inklusiivinen ja elävä kaupunkikylä Tampereella: paikka asua, työskennellä, kasvattaa perhe, tehdä ostoksia, nauttia kulttuuripalveluista ja juhla läpi vuoden?

How to create options for additional residential development to accommodate more residents and workplaces and make WEST+ become an inclusive and lively urban village in Tampere: a place to live, work, grow families, shop, enjoy the cultural richness and celebrate throughout the year?

Rambollin kehittämä Livey-työkalun pohjalta kehitetty heatmap-kartta on kuvassa nähtävien vetovoimatekijöiden kertymistä osoittavana. Vetovoimaisuuden kriteerijä on haettu kaupunkikuvasta ja rakenteesta, yhteyksistä ja saavutettavuudesta sekä toiminnasta ja elävyydestä. Alueet, joilla viihtyvyyteksiä on paljon, esiintyvät kartalla lämpimillä sävyillä, kun taas epäviitetyt alueet nähtävyyt kartalla "tyyminä alueina".

The heatmap representation based on Livey analysis developed by Ramboll reflects the occurrence of defined attraction factors in the urban area. Attractiveness criteria have been applied to the cityscape and structure, connections and accessibility, as well as activities and liveliness. Areas with a lot of amenity factors appear on the map in warm tones, while uncomfortable areas appear on the map as "cold areas".

Kuva/Imager: VYS / Sotomakuta 17

Kuva/Visualisation: Havainnekuva Kuntakaikatu 24, Neva Arkkitehdit.

Elletävyys tarkoittaa sitä, että jokapäiväinen elämä on sujuvaa ja asiat hoituvat sujuvasti. Voimmeko luoda yhteisöllisyyden verkoston kattamaan niin nuoret kuin vanhatkin ihmiset?

Livability means it is easy to manage daily life because things are set up to run smoothly. Can we generate a sense of community that involves people, young and old, as it is all part of being part of a network of acquaintances?

Valokuvat/Photographs: Laura Vaino, Viit Tampere.

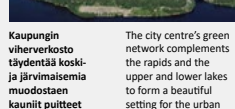
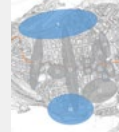

SUUNNITTELUTEHTÄVÄ: YHTEYDET JÄRVILLE

PLANNING BRIEF: CONNECT WITH LAKE FRONTS - NORTH & SOUTH

8

MAKE WEST+ A GREAT PLACE AGAIN
west + visioning process 2020

Kaupungin viherverkosto täydentää koski- ja järvimaisemia muuostaen kauniit puitteet kaupunkialueille

The city centre's green network complements the rapids and the upper and lower lakes to form a beautiful setting for the urban spaces between

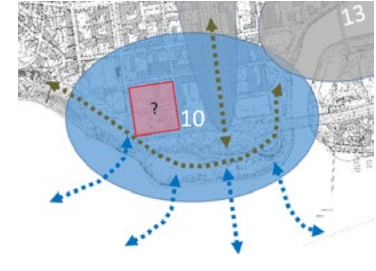

9 Yhteydet keskustasta Särkänniemeen ovat avautuneet uuden rantatunnelin ansiosta. Miten maksimoidaan hienon sijainnin hyödyt uusien kulku- ja kuljetusyhteyksien ja opastuksen osalta?

9 Särkänniemen ja Keskustorin välille suunniteltu köysirata kuulostaa kiinnostavalta, mutta olisiko se käytännöllinen?

9 The idea of a cable car connecting the Amusement Park to the Central Square sounds exciting, but would it be practical?

10 Hämeenpuiston ja Eteläpuiston kehittämissuunnitelmat ovat olleet kiistanalaisia suuren tehokkuuden vuoksi. Kuinka voimme turvata julkisen vihreän säilymisen ranta-alueilla?

10 Siniset merkinnot osoittavat historialliset rakennukset läntisen keskustan eteläosassa. Voisiko punaisella merkityn Klingendahlin vieresien tontin kehittäminen auttaa välttämään Eteläpuiston ranta-alueen negatiivisen kehityksen?

10 The blue shapes marked on this plan are historic buildings in the southern part of West. Could the development of the "red box" site next to Klingendahl avoid damage to the South Park waterfront?

SUUNNITTELUTEHTÄVÄ: HÄMEENPUISTO

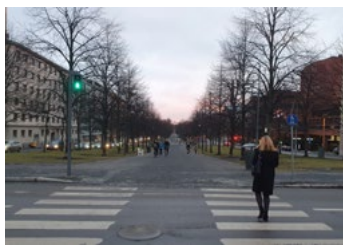
PLANNING BRIEF: IMPROVE HÄMEENPUISTO AND PUBLIC FACILITIES & LINKS

9

MAKE WEST+ A GREAT PLACE AGAIN
west + visioning process 2020VON ZADOW
INTERNATIONAL
jcp
ACA
EBLE MESSERSCHMIDT
PARTNER
ideascout
RAMBOLL
STUDIOREISEITL
TAMPERE KAUPUNKI

Hämeenpuisto on esitetty osana autoliikenteen kehää, mutta etelään ja pohjoiseen suuntaavat liikennemäärät ovat suhteellisen pieniä. Kenties voitaisiin tutkia sitä, miten kaupunkitila voitaisiin hyödyntää paremmin?

Hämeenpuisto is shown as part of the vehicular ring road around the city centre but the amount of traffic running north/south in the central area of the Esplanade is relatively small. Perhaps we could explore how those spaces could be used more effectively on some sections of Hämeenpuisto?

11 Voisiko katutilaa jäsentää niin, että autojen ylivalta ja melutasot pienisivät Hämeenpuistossa? Esplanadi on hyvin laaja, joten voisi olla mahdollista luoda tasapaino ajoneuvoliikenteen ja muiden tienkäyttäjien välillä?

11 Could road space be reallocated to reduce car domination and noise levels on Hämeenpuisto? The Esplanade is a very wide space so might it be possible to achieve a more equal balance between vehicular traffic and other road users?

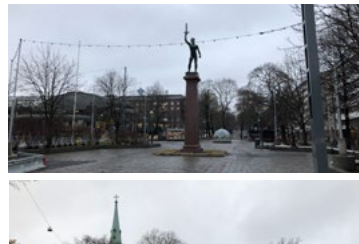
11 Tässä valokuvassa ihmiset nauttivat ulkoilasta COVID-paikkeusolojen aikana. Ehkä tämäntekainen positiivinen vaikutus voisi olla pysyvämpikin?

11 This photo shows people enjoying outdoor space during the COVID lockdown. Maybe the positive way they responded could be made more permanent?

12 Miten voimme kehittää Hämeenpuistosta avautuvia yhteyksiä lännen julkisiin palveluihin, mukaan lukien kirjasto, kirkko, koulut, viheralueet ja reitit Pyynikintorille ja uudelle museolle?

12 How can we improve connections from Hämeenpuisto to public facilities to the west including the library, church, schools, green spaces and routes to get to Pyynikintori and the new museum?

12 Miten Hämeenpuiston ja raitiotien risteyskustaa saadaan toiminnalliseksi, viihtyiseksi ja turvallisiksi?

12 How will the junction where the tramway crosses Hämeenpuisto combine being functional, attractive and safe?

SUUNNITTELUTEHTÄVÄ: AUKIOT, PYSÄKÖINTI JA RATIKKA

PLANNING BRIEF: INTEGRATE KEY SQUARES, PARKING AND TRAMWAY

11

MAKE WEST+ A GREAT PLACE AGAIN
west + visioning process 2020VON ZADOW
INTERNATIONAL
jcp
ACA
EBLE MESSERSCHMIDT
PARTNER
ideascout
RAMBOLL
STUDIOREISEITL
TAMPERE KAUPUNKI

17 Miten kehitetään pohjois-eteläsuuntaista yhteyttä Särkänniemestä taidemuseolle, Pyynikintorille ja harjalle?

17 How can we improve the north-south axis from the Amusement Park to the Art Museums, Pyynikki Square and ridge?

17 Yksikerroksisen parkkihallin rakentaminen Pyynikintorin alle olisi halvempaa ja nopeampaa rakentaa. Kapasiteetti olisi pienempi, mutta pitkän aikavälin ennusteet osoittavat autoliikenteen ja sen tilaratien vähenemisen. Mikä ratkaisu olisi paras?

17 A single floor of parking under Pyynikki Square would be faster to construct and cost less. The capacity would be lower but long-term projections suggest future car-use will diminish and fewer spaces would be required. Which solution will be the best?

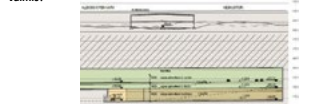

Kuvat/Pictures: Voittajaehdotus Tampereen kaupunginmuseosta, Winning proposal of Tampere Art Museum. Aarti Ollila Ristola Arkkitehdit Oy.

16 Voisiko vasemmanpuoleinen 1960-luvulle ajoittuva kuva purettuna keskustorilla sijainneesta rakennuksesta olla hyödyllinen ennakkotapa, jos samaan paikkaan rakennettaisiin uusi rakennus? Keskustorin suunnitteluun liittyy pysäköinnin dilemma: vaikka Kunkun parkilla on puoleensa, se on kallista ja aikaavievä hanke. Onko suunnitelma toteutettavissa, vai olisiko käytännöllisempää laajentaa Frenckellin parkkia, jossa olisi vähemmän tilaa mutta maksaisi vähemmän ja olisi alemmin valmis?

16 Could this image from 1960 showing the previous building on the main square be a useful precedent for the proposal to build a new structure in the same place? There is a dilemma regarding parking arrangements affecting the design of the Central Square. Whilst Kunkun-Parkki has its merits there are concerns about cost and timescale. Is this plan viable or is it more practical to extend the existing Frenckell car park which would have fewer spaces but cost much less and be ready much sooner?

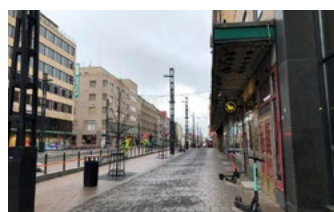
16 Frenckellin (yllä) ja Kunkun parkin (alla) leikkaukuvat - Miten arvotetaan hyvät ja huonot puolet niin erilaisista kohteista? Mitä tehdään keskustorin eteläosalle, joka ansaitsee kehityksiä korkeatasoiseksi julkiseksi tilaksi bussiaseman siirtyessä?

16 Cross section of the levels of Frenckell (above) and Kunkun Parkki (below) - How are we to choose between the pros and cons of such different options? What will be made of the southern part of the Central Square which deserves to become a high-quality public space once the bus station is relocated?

18 Kuinka ratikkapysäkkien julkiset lähiympäristöt suunnitellaan, kuten pistemäisesti pisteiden 16 ja 17 on esitetty? Ja miten kauppiat, ravintolailijat, yritys- ja asukkaat vastustavat haasteeseen toteuttaa yhdessä katutilaa, joka vetoaa sekä paikallisiin että turisteihin?

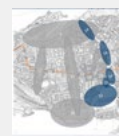
18 How will the areas of public realm at the tram-stops be designed, as dotted on the plans of points 16 and 17? And how well will the managers of shops, eateries, businesses and apartments in those areas rise to the challenge of working together to produce streetscape designs that attract locals and visitors?

SUUNNITTELUTEHTÄVÄ: KOSKI, TAKO JA SUVANTO

PLANNING BRIEF: BETTER USE OF RAPIDS, TAKO AND SOUTH BAY

10

MAKE WEST+ A GREAT PLACE AGAIN
west + visioning process 2020VON ZADOW
INTERNATIONAL
jcp
ACA
EBLE MESSERSCHMIDT
PARTNER
ideascout
RAMBOLL
STUDIOREISEITL
TAMPERE KAUPUNKI

13 Miten Tammerkosken etelälahden aukio muutetaan ihanaksi julkiseksi tilaksi, joka avautuu Rätinan suvannon suuntaan? Nyt aukio on dominoiva autot ja TAKOn henkilökunnan parkkipaikka.

13 How can the Tammerkoski South Bay square be transformed into a wonderful new public space overlooking Rätina Bay? At present it is dominated by vehicles including the TAKO staff car park.

14 Koski on tampereen sydän, ja koskenrannat aiotaankin ottaa paremmin käyttöön siltojen ja uusien kävelyreittien avulla. Mikä olisi paras tapa luoda uusi reitti Satakunnansillan pohjoispuolelta, Finlaysonin ja Tampellan välillä?

14 The Rapids is the beating heart of Tampere and there are plans to maximise the experience with more bridges and waterside footpaths. What would be the best way for new routes to be added to north of Satakunnansilta, between Finlayson and Tampella?

15 Miten TAKO-kartonkitehtaan ympäristöstä voidaan tehdä houkuttelevampi ja viihtyisämpi osa kaupungin ydinkeskustaa.

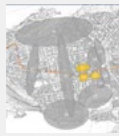
15 How can we make the surroundings of TAKO factory more attractive and pleasant?

SUUNNITTELUTEHTÄVÄ: ELÄVÄ KAUPALLINEN KESKUSTA KATUINEEN

PLANNING BRIEF: REGAIN COMMERCIAL HEART AND VIBRANT STREETS

12

MAKE WEST+ A GREAT PLACE AGAIN
west + visioning process 2020VON ZADOW
INTERNATIONAL
jcp
ACA
EBLE MESSERSCHMIDT
PARTNER
ideascout
RAMBOLL
STUDIOREISEITL
TAMPERE KAUPUNKI

PROUDS

- Monipuolinen käyttö Mixed use
- Sokos
- Kauppahalli Market hall

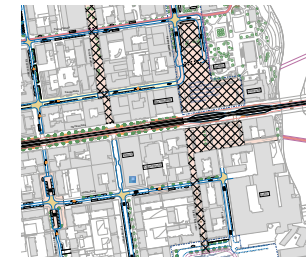
Epämielisiä kuolleita kivilajit Sorry about the dead frontages!

19 Mikä on tämän kehittäjäryhmän yhdistettyjen kykyjen luoma lopputulos?

19 Läntisen keskustan alue on tunnettu arkkitehtuuriperinnöstä. Oikealla oleva kuva yksi korkeampaa rakentamista ehdottavista hankkeista. Mikä on hyväksyttävä korkeus tällä erityisellä alueella?

20 Voisiko Kirkkokadun pohjoisosa toimia jalankulkualueena yhdistäen Keskustorin ja Hallituskadun toisiansa?

20 Could the northern part of Church Street become an additional pedestrian link connecting the central square with Hallituskatu?

21 Historiallisesta Kauppakadulta alueella näkyvät itä kohti kirkkoa ja länteen kohti Hämeenpuistoa. Voisiko sen herättää henkinä jalankulkijoiden putkikostokatkuna kontrastina kiireisintuntuiseen Hämeenkadulle?

21 Hyödyttisöä Kuninkaankadun julkisen katutilaa paremmasta suunnittelusta, jossa myös pyöräparkeeri olisi huomioitu?

21 Would the public realm of Kuninkaankatu benefit from better design, including the arrangements for bicycle parking?

VIIDEN TÄHDEN KESKUSTA 2018-2030

TAMPEREEN KESKUSTAN KEHITTÄMISOHJELMA 2018-2030

TAMPEREEN KAUPUNGINHALLITUS 14.5.2018
TAMPEREEN KAUPUNKI, KEHITYSOHJELMAT / VIIDEN TÄHDEN KESKUSTA

RAKENTAMINEN JA ARKKITEHTUURI

construction and architecture

2

Tampereen keskustan kaupunkirakennetta, kaupunkikuvaa ja rakennettua ympäristöä suunnitellaan kokonaisvaltaisesti. Kaupunkikeskustan rakentamisen laadusta ei tinkä, vaan arkkitehtuuria, infrastruktuuria ja kulttuuriympäristöä kehitetään kaupungin kilpailutekijänä. Päämääräksi asetetaan kaupunkikeskustan toimivaa ja ympäristöystävällisyyttä. Parhaat paikat ja maastot hoidetaan kaikin ilmeisin keinoin ja suunnitella sekä rakennukset että rakennetut alueet ihmisten elämästä varten.

KÄRKIHANKKEITA:

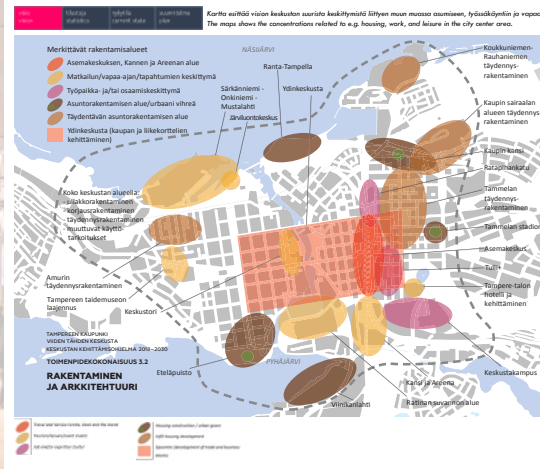
- Keskustori
- Onkioniemä - Särkänniemi - Mustalahki
- Loukatorri - Ratina - Ratina-areena
- Viinikallion ja Eteläpuolen asuntoluut
- Amurin työväenrakennuksen
- Tampereen Taidemuseon laajennus ja Pysäkkitorin
- Kaupallinen keskus ja liiketilat

The city structure, cityscape and built environment of Tampere's city centre will be planned in an all-encompassing way. The quality of construction will not be compromised, and new architecture, the building heritage, the cultural environment and the innovative infrastructure will be developed as the city's competitive factors. The best places and views will be made available to everyone and the built areas and buildings will be planned for the use of the citizens.

SPEARHEAD PROJECTS:

- Keskustori Central Square and western city centre
- Onkioniemä - Särkänniemi - Mustalahki
- Loukatorri - Ratina - the tranquil waters of Ratina
- Viinikallion ja Eteläpuolen housing areas
- Infill construction in Tammele and Amuri
- Extension of Tampere Art Museum and Pysäkkitorin Square
- The commercial centre and business blocks

VIIDEN TÄHDEN KESKUSTA, TAMPEREEN KESKUSTAN KEHITTÄMISOHJELMA 2018-2030
FIVE-STAR CITY CENTER DEVELOPMENT PROGRAM 2018-2030

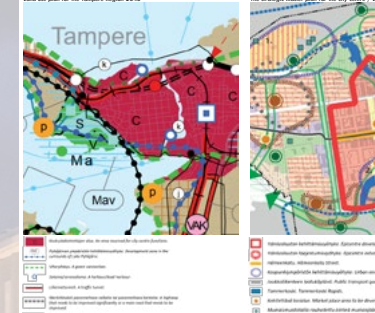
Kuva: Viiden tähden keskus, Tampereen keskustan kehittämissuunnitelma 2018-2030. Image: Five-star City Centre, Tampere City Centre Development Programme 2018-2030.

Valokuva/Photograph: Viit Tamperi, Laura Vaino.

KAAPANKKEET - URBAN PLANNING PROJECTS

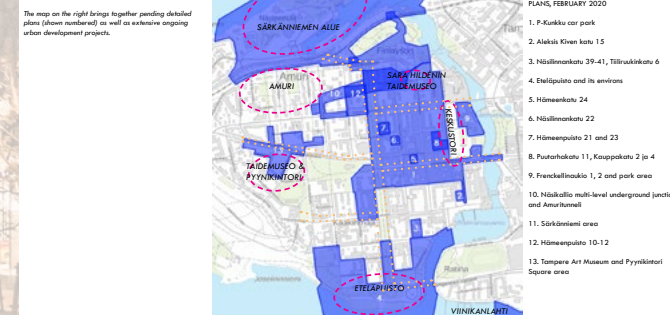
Alto esitetyt hankkeet kehitetään suurelta osin toteutettavien pienempien hankkeiden osana maakäytössä. The plans presented better progress from a larger scale to a smaller one, refining the land use in the area.

Tampereen maakäytössä 2040
Land use plan for the Tampere Region 2040

KÄYNNISSÄ OLEVIA HANKKEITA - ONGOING PROJECTS

Viidellä viidellä keskus-alueella on käynnissä useita hankkeita, jotka ovat osa kaupungin kehittämissuunnitelmaa. The map on the right brings together pending detailed plans (shown in red), as well as extensive ongoing urban development projects.

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

traffic and transport

1

Tampereen keskustan kehittämissuunnitelma pyrkii huomioimaan liikenteen kehittämisen kokonaisvaltaisesti. Keskustan osto korostuu hyviä ulkoisia suhteita kehitettävään kaikkialla liikkumiseen. Keskustan pyrkimys kehittää liikennettä kaikin tavoin, ja paikallisten ohjelmien avulla jatkuvasti ja pyrittäessä nostamaan houkuttelevuutta ja viihteyttä.

KÄRKIHANKKEITA:

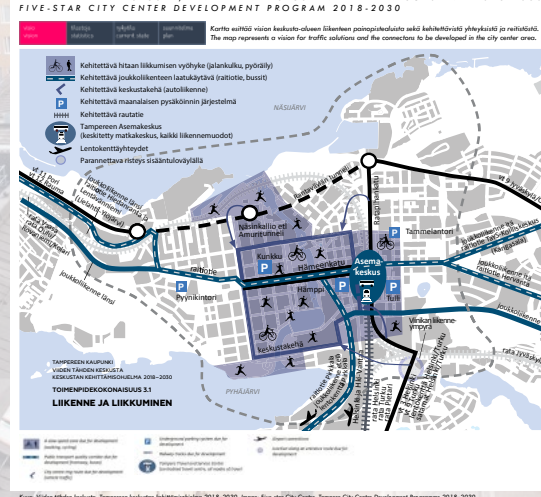
- Raitiotie ja sen kahvipysäkit
- Keskustan parkki ja työpaikat
- Niskaallisen eritasoisuuden ja Amurintunnelin
- Hämeenkatu ja kävelystien
- Kävelyn ja pyöräilyn poltteen
- Rantatien ja Tammerkosken sillat

Getting about in the city centre is planned in an all-encompassing way. The measures for traffic and transport emphasise the accessibility of the city centre by all modes of travel. The city centre is being developed on the terms of walking and public transport, walking, and cycling will be the most attractive ways of getting about.

SPEARHEAD PROJECTS:

- Tramway and related street environments
- P-Keskus and smart parking
- Niskaallisen eritasoisuuden ja Amurintunnelin
- Hämeenkatu Street and pedestrian streets
- Main pedestrian and cycling routes
- Shore routes and Tammerkoski bridges

VIIDEN TÄHDEN KESKUSTA, TAMPEREEN KESKUSTAN KEHITTÄMISOHJELMA 2018-2030
FIVE-STAR CITY CENTER DEVELOPMENT PROGRAM 2018-2030

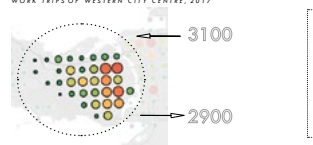

Kuva: Viiden tähden keskus, Tampereen keskustan kehittämissuunnitelma 2018-2030. Image: Five-star City Centre, Tampere City Centre Development Programme 2018-2030.

Valokuva/Photograph: Viit Tamperi, Laura Vaino.

TYÖMATKAT - WORK TRIPS

TYÖMATKAT LÄNTISESTÄ KESKUSTASTA, 2017
WORK TRIPS OF WESTERN CITY CENTRE, 2017

Lähde: Tampereen kaupunki, maankäytön ja liikenne. Source: City of Tampere, monitoring system.

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

LÄHTÖTIE TOJA LÄNTISESTÄ KESKUSTASTA

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

background information about western city center

URBAANIT ULKOTILAT JA KAUPUNKIVIHRÄÄ

urban outdoor spaces and green areas

3

Tampereen keskustan ympäristöllä vahvoja onni, maisemat, kaupunkikuvaa ja ihmisen rakentamat urbaanit viheralueet. Keskusta-alueen rakenteiden jatkuvuus parantaa ja jättää sekä rantaan viikitysmahdollisuuksia kehittämiseen. Tarkat, avarat, kovat ja puistat rakentavat kaupungin ilmeen ja identiteettiä. Keskustan viheralueita parantamalla on mahdollista ja hyvin suositeltavaa lisätä, leikkiä, oleskella, harrastaa ja lauantia kokeilla.

KÄRKIHANKKEITA:

- Raitiotien kahvipysäkit
- Keskustori, Tammentori ja Pysäkkitorin kaupunkikuvaa
- Amurin ohjeistuksen kehittäminen
- Uudet puistot ja leikkipaikat
- Uraanin kahvipaikat ja puistat
- Rantatien ja Tammerkosken sillat

Amongst Tampere city centre's environmental strengths are the waterbodies, the landscape, the urban greenery and the man-made urban green environment. The continuity of the shore routes and the recreational opportunities offered by the lakes and the shores will be developed. Easily accessible sites for sports activities, children's play, pastimes and nature will strengthen the city centre's attractiveness.

SPEARHEAD PROJECTS:

- Parks and shore structures in Ranta-Tampella
- Street environments of tramway streets
- Keskustori, Tammentori, and Pysäkkitorin urban squares
- Developing the green structures in Tammele and Amuri
- New parks and sports facilities
- Urban courtyards and boulevards
- Shore routes and recreational areas

VIIDEN TÄHDEN KESKUSTA, TAMPEREEN KESKUSTAN KEHITTÄMISOHJELMA 2018-2030
FIVE-STAR CITY CENTER DEVELOPMENT PROGRAM 2018-2030

Kuva: Viiden tähden keskus, Tampereen keskustan kehittämissuunnitelma 2018-2030. Image: Five-star City Centre, Tampere City Centre Development Programme 2018-2030.

Valokuva/Photograph: Viit Tamperi, Laura Vaino.

KANSALLINEN KAUPUNKIPIISTO - A NATIONAL CITY PARK

Kansallinen kaupunkipiisto on käynnissä keskeisessä asemassa Tampereen kaupunkikuvassa. Suunnitelma on perustunut kansallisen kaupunkipiiston laadun arvioon. The proposed landscaping of the application phase of the national city park in Tampere has been prepared based on the values specified in the Land Use and Building Act, evaluation criteria set by the Ministry of the Environment, and up-to-date information of the land use planning situation in Tampere.

Kuva: Kansallinen kaupunkipiisto, suunnitelma 13.8.2019. Image: Proposed landscaping, approved by the city board on 12 August 2019.

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

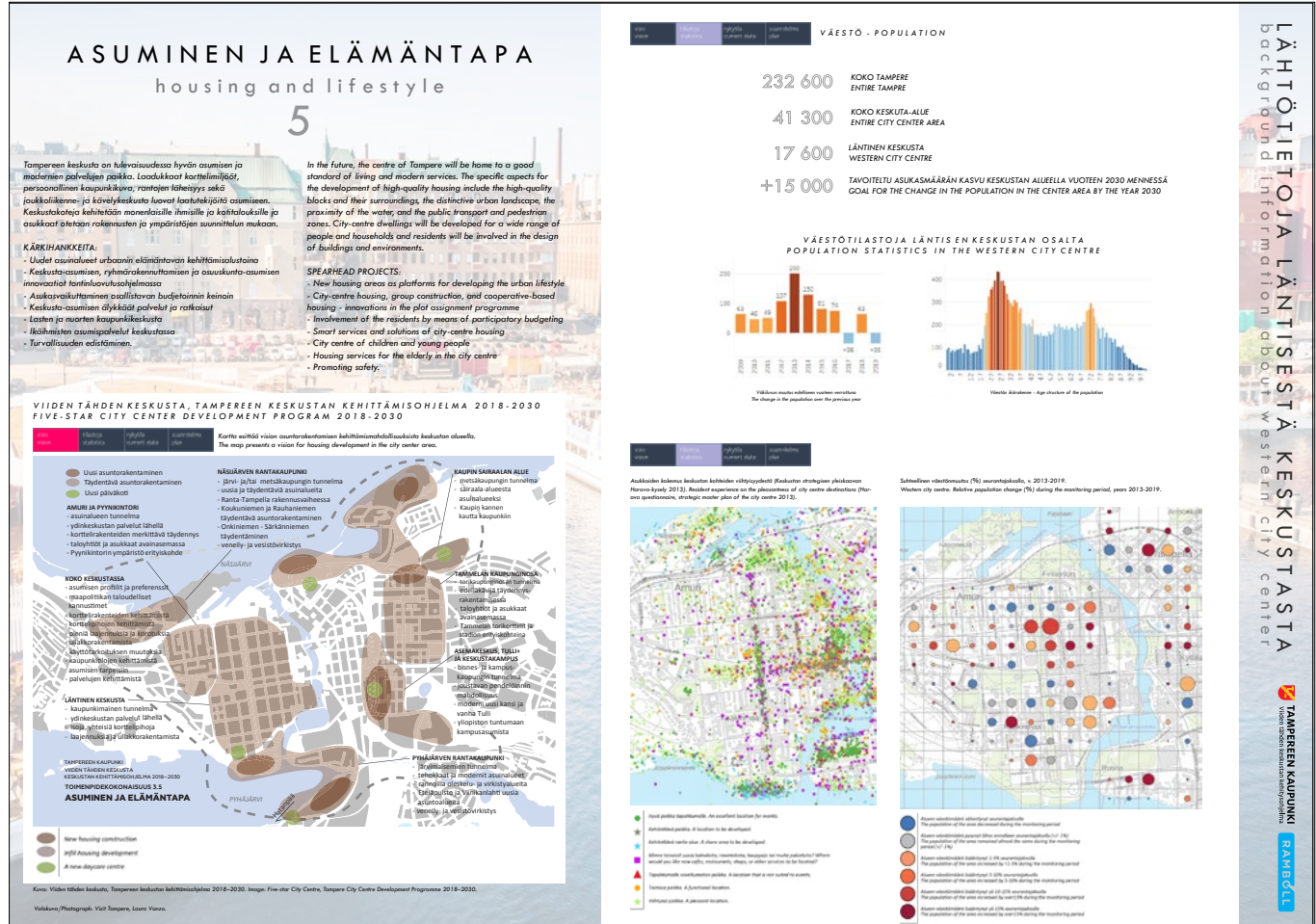
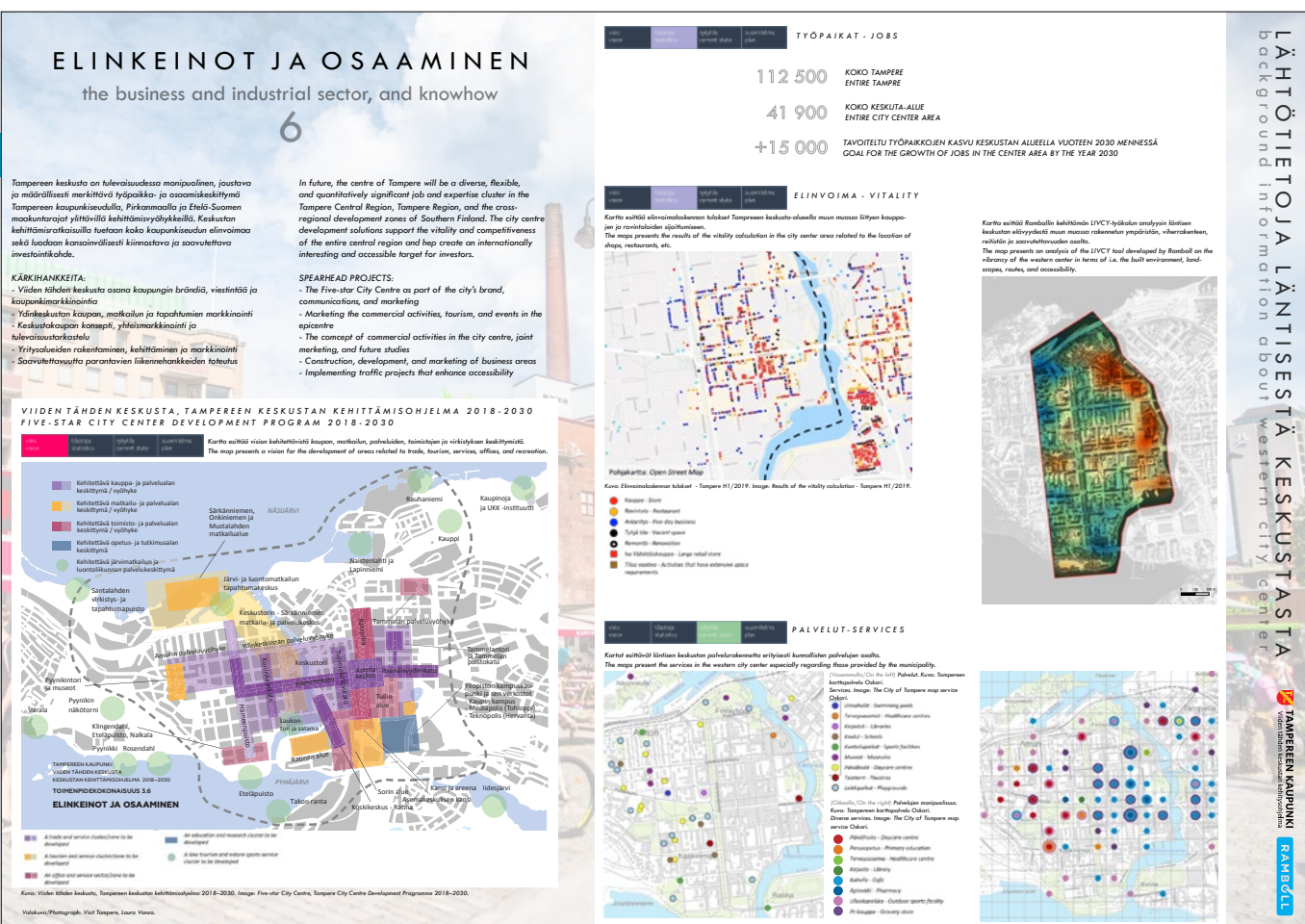
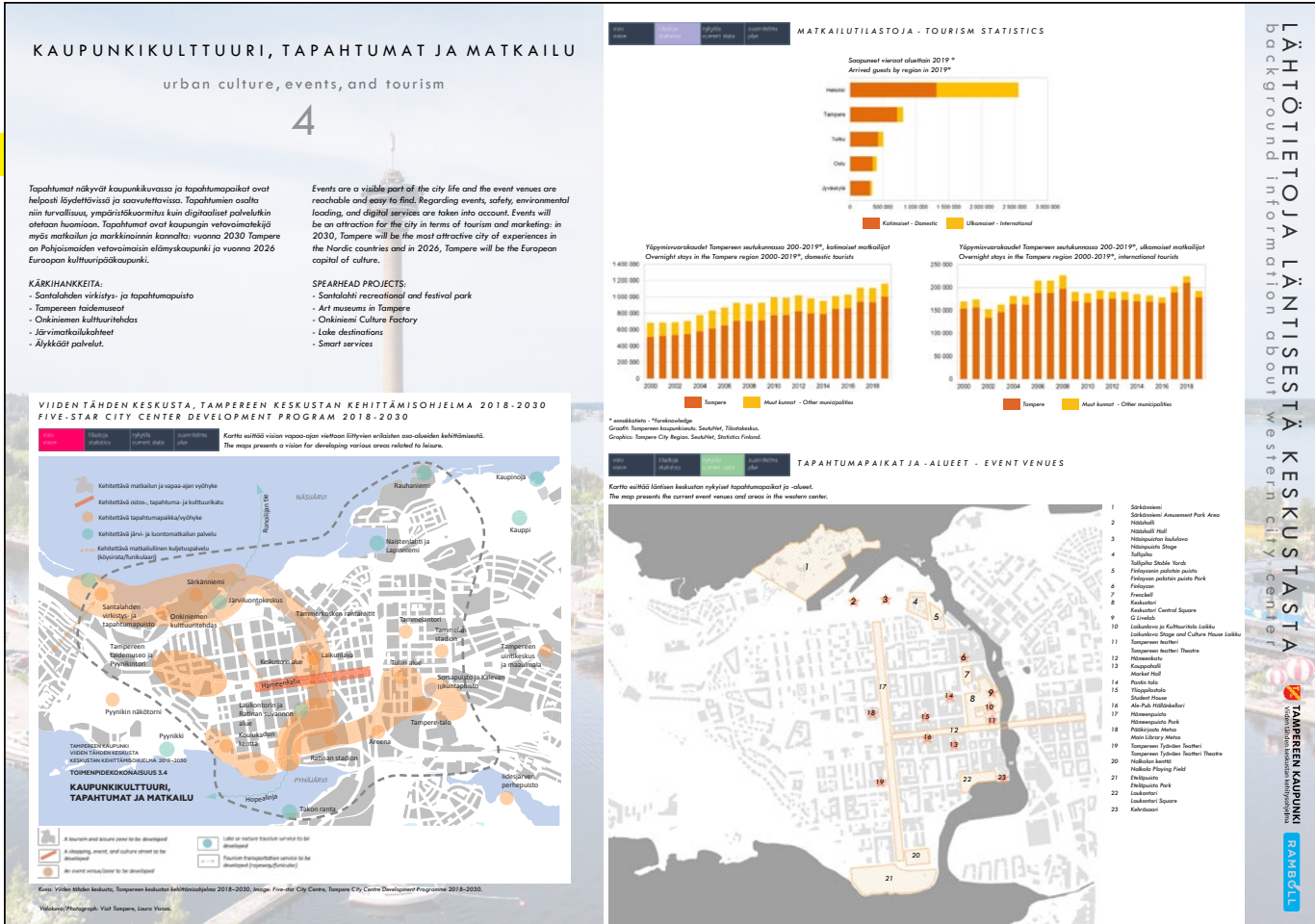
PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

PUISTOT - PARKS

TAMPEREEN LÄNTISEN KESKUSTAN VISIO WEST⁺

Mikä on parasta, mitä prosessista seurasi?

"WEST⁺ on ollut mahtava kokemus. Nautin siitä, että alussa kaikki tuntui **mykistävän monimutkaiselta**, ja uutta tietoa tuli niin paljon, että sitä tuskin pystyi sisäistämään. Vähitellen ideat kuitenkin kypsyivät ja yhdistyivät yhteistoimintaprosessin myötä. Muilta osallistujilta alkoi tulla ehdotuksia niin että monimutkaisuudesta nousi esiin uskottavia päätelmiä."

"Tärkeintä on ollut se, että **sidosryhmät on saatu yhteen** ja on luotu yhteinen visio WEST⁺-alueen uudistamiselle."

"Kiinteistönomistajat ja kaupungin väki ovat tavanneet toisiaan, ja voimme pitää yhteyttä myös prosessin jälkeen ja jatkaa yhteistyötä **keskusta-asumisen lisäämiseksi**."

"**Ison kuvan hahmottaminen** - kaikki näkevät koko vision. Jatkossa ymmärrämme kokonais kuvaa paremmin, ja se helpottaa päätöksentekoa."

"Visiotyö on käynnistänyt **uudenlaisen prosessin pohtimisen** organisaatiossamme, ja nyt osaamme sovittaa WEST⁺-alueen erilaiseen tulevaisuuteen."

"Pieniä kehityksen merkkejä on nähtävissä ympäri WEST⁺-aluetta – paljon keskustelua kaupungin organisaatiossa **projektien toteuttamisesta**. Suurimpina mahdolliset muutokset Hämeenpuistossa sekä kulttuurisilmukka."

"Kauppahallin väen kanssa käytiin keskustelua, ja he halusivat kuulla kiinteistönomistajien esittelemästä merkittävästä kokonaisuudesta aivan heidän naapurissaan. Nyt he odottavat innolla, että **pääsevät tekemään jotain yhdessä**."

"Olemme nähneet, että **prosessia tulisi radikaalisti uudistaa** niin, että se parantaisi kaupungin ja yksityisen sektorin välistä yhteistyötä."